

YEREMIYAHU RHUDERHA YEREMIYA

Enshokolezi

Muli eci citabu Nnâmahanga, omu kanwa k'omulêbi, abwîzire Israheli na Yuda oku okugomera Nyamuzinda kuli kucîlerhera buhanya. Abwîzire na Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni oku erhi owinyu akakubwîra mpu omushurhire omwana wâge bulya ali asharhira ahabi akavunikira, erhi wakacîrhulira oshangule oyo mwana wa bene, nnaye naye ciru akaba ye wakurhumaga anakuhidamukira nawe akuvungunyule, bulya wakolesize obuminya ahâli h'okunyulika bwa kuhanûla. Osomage oyumve ebirimwo byo binamuli.

Yeremiyahu aburhagwa enyuma lya hofi myâka igana kurhenga Izaya abusirwe, omu mwâka gwa 650 embere z'okuburhwa kwa Yezu Kristu. Aburhiragwa hofi n'e Yeruzalemu. Ali w'omu mulala gw'abadâhwa bakulu. Nyamuzinda amuhamagala erhi aciri murho (1, 2). Alamire amango obwâmi bwa Yuda bwali omu malibuko. Nabukondonozori, mwâmi w'e Babeli ayîma omu Israheli-Palestina. Omu mwâka gwa 597 embere ly'okuburhwa kwa Yezu, ahima Yeruzalemu, ashâba aka-Nyamuzinda. Ago mango erhi Yeremiyahu ali ayigîriza, alibuzibwa n'abasirika bâge; bamu-kwêba omu mpamikwa. Erhi oyo mwâmi ayanka Yeruzalemu, Yeremiyahu aci-shoga okulama omu Israheli-Palestina. Erhi Abayahudi bayâboha, bayakira e Misiri. Yeremiyahu abakulikira. Hali amango erhi yo anafirire. Yeremiyahu agwerhe omurhima gw'obwonjo, omurhima gw'obuzigire. Ali muntu walonzagya omurhûla. Omu kalamo kâge koshi alwisize bene wâbo, abâmi, abadâhwa, abalêbi bw'obunywesî, olubaga lwoshi, lyo omurhûla guyîma. Omukolo ahâbagwa na Nyamuzinda gwalimulibuzize. Okushambâla kwaâge omu murhima na Nyamuzinda kwâli mirenge: «Cîrhuma amababale gâni garhahwa?» (15, 18). Omu myandiko y'okurheganya, Ayubu anaciderha, erhi: «Olusiku nâburhagwa lukaba luhehêrere» (20, 14). Ago mababale gamucêsa iroho ganaliyigula kuli Nyamuzinda. Ecirhuma Yeremiyahu aba murhonyi emwirhu buli obwo buyemêre n'obwinja bw'omurhima bw'akalamo kâge. Embere ly'okufa kwâge, ajîrenge bwenêne. Enyigirizo zâge zayishiyunjula erhi idini ly'omurhima mwinja lirhuma. Yeremiyahu ali lwiganyo lw'akalamo n'amalibuko ga Yezu.

EBIRIMWO

1. Okuhimwa kwa Yuda: cigabi 1-25
2. Yeremiyahu aleba oku omurhula gwaba: cigabi 26-45
3. Okuleba ebirekire amashanja: cigabi 46-51
4. Okuyushula: cigabi 52.

1

Izîno ly'ecitabu

¹ Ebinwa bya Yeremiyahu, mwene Hilkiya, w'omu badâhwa bali e Anatoli, emwa Benyamini. ² Akanwa ka Nyakasane kamurhindakwo oku ngoma ya Yoshiyahu, mwene Amoni, mwâmi w'e Yuda, omu mwâka gwa kali ikumi na kasharhu gw'obwâmi, ³ kashubimurhindakwo oku ngoma ya Yehoyakimu, mwene Yoshiyahu, mwâmi w'e Yuda, kuhika omwâka gwa kali ikumi na liguma gwa Sedekyahu, mwene Yoshiyahu, mwâmi w'e Yuda, kuhika oku lubungo lwa Yeruzalemu, lwabaga mwêzi gwa karhanu.

I. Ebinwa biyerekerire Yuda na Yeruzalemu

Okuhamagalwa kwa Yeremiyahu

⁴ Akanwa ka Nyakasane kantindakwo, erhi: ⁵ Embere nkuleme omu nda ya nyoko, erhi nkuyîshi^a, embere orhenge omu nda erhi namakwishoga, nakujira nti obe mulêbi w'amashanja. ⁶ Naderha obwo, nti: «Aa, Yagirwa Nyakasane, lola, oku ntishiderha, ndi mwana!» ⁷ Cîkwône Nyakasane anshuza, erhi: Orhaderhaga: «Ndi mwana!» Ci oje emunda bali aba nakurhumakwo boshi, na ngasi ebi nakurhegeka

^a1.5 Okurnanya omuntu kwa Nyamuzinda kwo kucimwishoga, lola Am 5, 2; Rm 8, 29.

byoshi obiderhe. ⁸ Orhayôbohaga amasû gâbo, bulyala ndi haguma nâwe nti nkulange, Kanwa ka Nyakasane. ⁹ Okuhandi Nyakasane alambûla okuboko, ampuma oku kanwa ambwîra, erhi: Lola oku namahira ebinwa byâni ekanwa kâwe. ¹⁰ Lâba oku ene eri namakulengereza enyanya z'amashanja n'amâmi, nti omânyule wanalambika, ohungumule onashâbe, oyûbake onarhwêre. ¹¹ Akanwa ka Nyakasane kantindakwo, mpu: «Yeremiyahu, bici obwîne?» Nashuza nti mbwîne ishami ly'omushekedi. ¹² Naye Nyamuzinda erhi: «obwîne bwinja» bulyala kushibirira akanwa kâni nti nkajire. ¹³ Akanwa ka Nyamuzinda kantindakwo obwa kabirhi, mpu: «Bici o- bwîne?» Nashuza nti mbwîne enyungu y'obwalike bahengesire kurhenger a e mwênè. ¹⁴ Oku bundi Nyakasane ambwîra, erhi: e mwênè obuhanya bwâbamwo eci cihugo budwîrhe bwabirira. ¹⁵ Lâba oku nkola nahamagala amâmi g'e mwênè goshi, kanwa ka Nyakasane. Bakola bayîsha badekereze ngasi muguma entebe yâge emuhanda aha nyumvi za Yeruzalemu, oku byôgo byâge, oku burhambi ntya, n'emuhanda gw'emirhundu ya Yuda. ¹⁶ Naderha ebinwa by'okutwa olubanja lwâbo, ebiyerekire amaligo gâbo goshi bulyala bândekêrre bagendigashâniza banyamuzinda b'emwa bene, bagendiharâmya obushanja bw'enfune zâbo. ¹⁷ We nabwîra ohwinje bwinja, oyîmuke ojibabwîra ngasi byoshi nâkurhegeka niono. Orhadirhimanaga omu masû gâbo, nakanakudirhimanaga embere zâbo. ¹⁸ Lâba oku niene nkuyimanzize ene nka murhundu muyûbakire, nka mutungo gwa cûma na nka cûgo ca marhale, omu masû g'eci cihugo coshi: abâmi ba Yuda n'abaluzi bâge, abadâhwa bâge n'olubaga lw'ecihugo. ¹⁹ Bâkulwîsa ci barhâkuhimè, bulya ndi haguma nâwe nti nkulikûze, Nyakasane okudesire.

Jeremia/Jeremiah 1: ¹

דבֿרי ירְמְיָהוּ בְּחִלְקֵיהֶם מִן־הַכְּהֻנִּים אֲשֶׁר בַּעֲנֻתוֹת בְּאֶרֶץ בְּנִימִן: 2 אֲשֶׁר הָיָה דְּבַר־יְהוָה אֵלָיו בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ בֶן־אֲמֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּשִׁל־שְׁעָרָה שָׁנָה לְמָלְכוֹ: 3 וַיְהִי בִימֵי יְהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־תְּשִׁעַת עֶשְׂרֵת שָׁנָה לְצִדְקִיָּהוּ בֶן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־גָּלוֹת יְרוּשָׁלַם בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי: 4 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: 5 בְּטָרִם אֲצוּרָךְ בְּבֶטֶן יְדֹעֲתִיךָ וּבְטָרִם תֵּצֵא מִרְחֹם הַקִּדְשִׁתִּיךָ נְבִיא לְגוֹיִם נִתְּתִיךָ: 6 וְאָמַר אֵלֶיךָ אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה לֹא־יָדַעְתִּי דְּבַר כִּי־נִעַר אָנֹכִי: 7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אֶל־תֹּאמַר נְעַר אָנֹכִי כִי עַל־כֵּל־אֲשֶׁר אֲשַׁלְחֶךָ תֵּלֵךְ וְאַתָּה כֵּל־אֲשֶׁר אֲצוּרָךְ תִּדְבֹּר: 8 אֶל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי־אֲתָתְךָ אֲנִי לְהַצִּילָךְ נְאֻם־יְהוָה: 9 וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יָדוֹ וַיָּגַע עַל־פִּי וַיֹּאמֶר: 10 רְאֵה הַפִּקֻּדִּיתִיךָ הַיּוֹם הַזֶּה עַל־הַגּוֹיִם וְעַל־הַמַּמְלָכוֹת לְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוּץ וּלְהַאֲבִיד וּלְהָרוֹס לְבָנֹת יְהוָה אֵלַי הִנֵּה נִתְּתִי דְּבַרִּי בְּפִיד וּלְנִטּוֹעַ: 11 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר מִה־אַתָּה רְאֵה יְרֵמְיָהוּ וְאָמַר מִקֵּל שְׁקָד אֲנִי רְאֵה: 12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִיטֵבְתָּ לְרֵאוֹת כִּי־שָׁקַד אֲנִי עַל־דְּבָרִי לַעֲשׂוֹת: 13 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֵלַי שְׁנֵית לֵאמֹר מִה אַתָּה רְאֵה וְאָמַר סִיר נִפְוֹחַ אֲנִי רְאֵה וּפְגִיו מִפְּנֵי צָפוֹנָה: 14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי מִצְפּוֹן תִּפְתָּח הָרְעָה עַל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: 15 כִּי הִנְנִי קֹרָא לְכָל־מִשְׁפָּחוֹת מִמְּלָכוֹת צָפוֹנָה נְאֻם־יְהוָה וְכָאֵן וְנִתְּנוּ אִישׁ כִּסְאוֹ פֶּתַח שַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל־חֹמֹתֶיהָ סָבִיב וְעַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה: 16 וְדִבַּרְתִּי מִשְׁפָּטִי אוֹתָם עַל כָּל־רַעְתָּם אֲשֶׁר עָזְבוּנִי וְקִטְרוּ לְאֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לַמַּעֲשִׂי יְדֵיהֶם: 17 וְאַתָּה תִּאָּזַר מִתְּנִיד וּקְמַת וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי אֲצַוְךָ אֶל־תַּחַת מִפְּנֵיהֶם פֶּן־אֲחַתְּךָ לִפְנֵיהֶם: 18 וְאַנִּי הִנֵּה נִתְּתִיךָ הַיּוֹם לְעִיר מְבֻצָּר וּלְעָמֻד בְּרֹגַל וּלְחַמּוֹת נַחֲשֵׁת עַל־כָּל־הָאָרֶץ לְמַלְכֵי יְהוּדָה לְשָׂרֶיהָ לְכַהֲנֶיהָ וְלַעֲם הָאָרֶץ: 19 וְנִלְחַמּוּ אִלְיָךְ וְלֹא־יִוָּכְלוּ לָךְ כִּי־אֲתָתְךָ אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לְהַצִּילָךְ: 20

2

Enyigirizo ntanzi: Obugoma bwa Israheli

¹ Akanwa ka Nyakasane kantindakwo, erhi: ² «Ogende, oyakûlize ebi binwa omu kurhwiri kwa Yeruzalemu. Ntya kwo Nyakasane adesire: Namakengêra oku wantonyagya erhi ociri murho, oku wanzigiraga amango nakâgikusheba, wakazinshimba omu irungu, omu ishwa lirhajâmwo mburho. ³ Israheli yali nterekwa ya Nyakasane, mburho ntanzisârûlwa, owakayirirekwo ali akwânîne ahonge: akâgirhibukirwa n'obuhanya, Kanwa ka Nyakasane. ⁴ Yumva akanwa ka Nyakasane, wâni nyumpa ya Yakobo n'emilala y'enyumpa ya Israheli eyumve. ⁵ Ntya kwo Nyakasane adesire: «Bulenzi buci ba sho bambwînemwo obûla bacihambwîre kuli nie? Mpu bakulikira obusha nabo bahinduka busha ⁶ Ahâli h'okuderha mpu: ngahi ali Nyakasane warhurhenzagya omu cihugo ca Misiri, arhugeza omu irungu, Omu cihugo c'idaho lyûmu, liyunjwire migâku, emunda ecanda n'empehema y'olufu bishundwa, emunda erhagerwa na muntu erya munda erhaba nyumpa?» ⁷ Niene namudwîrhe omu cihugo ciyêra nti muyigurhe amalehe n'ebinja bibâmwo. Ci mwêhe, oku mwanahanda ntya, mwampemulira ecihugo, akashambala kâni mwakajira bikabulirwa. ⁸ Abadâhwa^b barhaderhaga, mpu: Nyakasane ngahi ali? Abalenga

^b2.8 Amango ga Yeremiyahu, abadâhwa barhalicishibirêre amarhegeko ga Nyamuzinda. Yeremiyahu

b'amarhegeko bampabire, balungere bangomîre, abalêbi balêbire oku izîno Iya Baali, bakulikira engonyi.⁹ Nkolaga namuyâgiriza, ye kudesire Nyakasane, mwoyo na bagala na bagala binyu.¹⁰ Murhangija omu birhwa bya Kitimi^c mubone, nîsi erhi murhume abaja e Kedari! Muyumvîrhize munalole bwinja, erhi bakola babwîne ebiri ntyo.¹¹ Mukabugana aha ishanja likola lihindwire banyamuzinda, n'obwo ciru bali ba bwihambi kwone! Olubaga lwâni lwohc lwahingana irenge oku bya busha busha.¹² Mwe malunga murhangisOmcirwa n'okwo murhangale mujemwo ecikango, Nyakasane okudesire.¹³ Bulyala olubaga lwâni kubirhi lwashûbûsire: bandeka, nie n'iriba ly'amîshi gahulula, bagendihumba yâbo yâbo migomero, eryâla erimwo obubere, eryâla erharhanga mîshi.¹⁴ K'Israheli aligi muja nîsi erhi mwana wa mushizi erhi bamuhâkaga mpira?¹⁵ Entale zamamumokera, zamamulumbira, ecihugo bamacihindula bwêrûlê ebishagala byâge bamabiyôca, birhaciyimbwâmwo muntu.¹⁶ Ciru bene Nofu na bene Tapanesi bamakumôma empanga.¹⁷ K'orhabwîne okwo ene okola watwîka Nyakasane, Nyamuzinda wâwe?¹⁸ Na bunôla, bici okolaga wajâkwo e Misiri^d, wajinywa amîshi ga Nili? Cici okola wajakwo e Asîriya, wajinywa amîshi g'omu Lwîshi?¹⁹ Maligo gâwe gakuhana, mabî gâwe gakukabya: oyumve onabone oku kuli kubî na kululu okutwîka Nyamubâho Nyamuzinda wâwe n'okubula bwa ntinya. Yekudesire Nyakasane Nyamuzinda w'emirhwe.²⁰ Neci, arhali ene wjahikaga omushigo gwâwe, watwa enkoba waderha erhi «ntâshiga». Kurhahangaga orhagwîshira nka mukazi wa cishungu oku ngasi ntondo ndîrî, n'ah'idako Iya ngasi murhi mubishi^e.²¹ N'obwo niehe nâli nkugwîsire nka cirhi cinja ca muzâbîbu cirhi ca bûko nkana. Lero kurhi wacihindusirage washuba mburho y'oku cisholo, oshuba muzâbîbu gwa cihara-hara.²² Ciru wakacishuka omuhulula wakanahirakwo luvu lunji, okuhemuka wahemusire kuyôsire kuli kuyandike omu masû gâni, Yekudesire Nyakasane Nyamubâho.²³ Kurhi wakaderhaga erhi: «ntalikwo cihemu, ntakulikiraga ba Baali»? Lâba omukwâba gwâwe omu lubanda^f, yemêra ebi wâjizire. Musirhe wa ngamiya, arhalija eyi arhalija eyi,²⁴ amayâka irungu, omu idûrhu ly'omurhima gwâge, amayîsa omûka, nk'amalonza empanzi ndi wakamurhanga? Owamulonza arhakarhama: anabugâna ahambasirwe!²⁵ Omanyage enkwerho zakurhenga ekugulu!, omanyage wakayuma omumiro! Caba wehe erhi: «Nanga! ntaco eco! Bulyala nsima ab'embuga, na nnonzize mbashimbe.»²⁶ Kula enshonyi zibumba ecishambo nka camagwarhwa, kwo n'aba omu nyumpa ya Israheli nabo bayishiba: bo n'abâmi babo n'abarhambo, abadâhwa n'abalêbi bâbo.²⁷ Ewani! Abantu babwîra omurhi mpu: «We larha!» babwîra n'ibuye mpu: «we wamburhaga! Zâbagwarha bulya banyerekezize omugongo, ahâli h'obusû; cikwône amango bâjakwo obuhanya Iyo bâyakûza, erhi: «Zûka orhucize».²⁸ Ngahi baligi balya banyamuzinda bâwe wajiraga? Bazûkage akaba bakakuciza amango wamahanyagala, Bulya wâni Yuda, banyamuzinda bâwe bali banji ak'ebishagala byâwe. N'oku emihanda enali omu Yeruzalemu, kwo n'empêrero za Baali zinalimwo.²⁹ Kadali kaci mwanjirira? mweshi oku munali mwangomire Yekudesire Nyamubâho.³⁰ Nashûsire bagala binyu, barhanayankiriraga ihano: engôrho yinyu yamulya abalêbi, nka ntale yahaha.³¹ Eri iburha wani! Rhangi muyumve akanwa ka Nyamuzinda! Ka kuli Israheli naba mpinga erhi ishwa Iya mwizimya. Cirhumirage olubaga lwâni luderha: erhi «rhudwirhe rhwahula-hula ci rhurhaje emunda oli»?³² K'ensûli enayibagire amagerha? Nîsi erhi omunyere washebwa ayibagire omukaba gwâge? Olubaga lwâni lwôhe lwanyibagire, ensiku zirhakaciganjwa.³³ Orhahaba njira nka walonza oluzigirwa! Ala oku ciru enjira zâwe wakazikômerize obulala.³⁴ Ciru n'omu nfune zâwe muli omuko gw'abêru-kweru: bantu orhagwasire babasa olumvi! Bacikudôsa ogw'abôla boshi.³⁵ Onadwirhage waderha erhi: «ndi mweru-kwêru omungo gwâge arhaciri nie bagurhûlakwo». Lâba oku lubanja lwâwe nditwa wedwîrhe waderha erhi «ntajiraga câhal!»³⁶ Oku wacîshûbwirake wâni mpu wahindula enjira zâwe! Misiri ye wanakuyâgîriza, nka kulya Asîriya akujiraga.³⁷ Warhengayo nayo erhi amaboko gakuli oku irhwe, bulyala aba wali ocikubagire, Nyamuzinda abakazire, na nta bunguke wabakûlakwo.

Jeremia/Jeremiah 2: 1

âbakalihira kuli okwo omu kulangalira obwonjo bwa Nyamuzinda bakacîyunjuza. Baali· Muzimu w'ecipagani.

^c**2.10** Ebirhwa bya Kitimi byali olunda lw'e mwênè, Kedari càli cihugo c'e bushoshôkero bw'izûba. Yeremiyahu adesire aho mpu balole olunda n'olundi.

^d**2.18** Kurhâlashingânîne Abayahudi okuhûna abanya-Misiri oburhabale. Nyamuzinda ankabar-habire bacimushengaga n'obwirhohye.

^e**2.20** Okurherekêra ehy'obukurungu erhi banyamuzinda b'eburhambi kudesirwe bugonyi bulya oku Nyamuzinda azigiragamo Abayahudi n'okubajira lubaga lwishogwa bibonekine nka buhya, lwo lwiganyo lw'obuzigire bunene.

^f**2.23** 2, 23: Lwo lubanda lwa Hinomu bakâgirherekêramwo omuzirnu odesirwe Moloki.

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: 2 הֲלֹךְ וּקְרֹאתָ בְּאָזְנִי יְרוּשָׁלַם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֲהַבֶּתָּ כְּלוּלִיתֶיךָ לְכַתֵּךְ אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאַרְץ לֹא זְרוּעָה: 3 קִדְּשׁ יִשְׂרָאֵל לַיהוָה רֹאשִׁית תְּבוּאָתָה כֹּל־אֲכָלֶיךָ יִשְׁמְנוּ רַעֲהָ תִבָּא אֲלֵיהֶם נֶאֱסִי־יְהוָה: 4 שְׁמַעְנוּ דְּבַר־יְהוָה בֵּית יַעֲקֹב וְכָל־מִשְׁפָּחוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל: 5 כֹּה אָמַר יְהוָה מִה־מִּצְאוֹ אֲבוֹתֵיכֶם בִּלְעוֹל כִּי רָחֲקוּ מֵעָלַי וַיִּלְכְּדוּ אַחֲרַי הַהֶבֶל וַיַּהַבְלוּ: 6 וְלֹא אָמְרוּ אִיָּהּ יְהוָה הַמַּעֲלָה אֲתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הַמּוֹלִיד אֲתָנוּ בַּמִּדְבָּר בְּאַרְץ עֲרָבָה וְשׁוּחָה בְּאַרְץ צִיָּה וְצִלְמוֹת בְּאַרְץ לֹא־עֶבֶר כֹּה אִישׁ וְלֹא־יֹשֵׁב אָדָם שָׁם: 7 וְאַבְיָא אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ הַכְּרָמָל לְאָכֹל פְּרִיָּה וְטוֹבָה וּתְבָאוּ וּתְטַמְּאוּ אֶת־אֶרְצִי וְנִחַלְתִּי שְׂמָתְכֶם לְתוֹעֵבָה: 8 הַכֹּהֲנִים לֹא אָמְרוּ אִיָּהּ יְהוָה וְתַפְשִׁי הַתּוֹרָה לֹא יִדְּעוּנִי וְהִרְעִים פִּשְׁעוֹ בִּי וְהִנָּבִיאִים נִבְּאוּ בְּפֶלַע וְאַחֲרַי לֹא־יִזְעָלוּ הַלְכִנוּ: 9 לָכֵן עַד אָרִיב אֶתְכֶם נֶאֱסִי־יְהוָה וְאַתְּ־בִנִּי בְּנִיכֶם אָרִיב: 10 כִּי עֲבָרוּ אֵינִי כַתִּיִּים וְרָאוּ וְקִדְּרָ שְׁלַחוּ וְהִתְבּוֹנְנוּ מֵאֵד וְרָאוּ הֵן הִיָּתָה כְּזֹאת: 11 הַהִימִיר גּוֹי אֱלֹהִים וְהִמָּה לֹא אֱלֹהִים וְעַמִּי הִמִּיר כְּבוֹדוֹ בְּלוֹא יוֹעִיל: 12 שְׁמוֹ שְׁמִים עַל־זֹאת וְשִׁעְרוּ חֲרָבוֹ מֵאֵד נֶאֱסִי־יְהוָה: 13 כִּי־שִׁשְׁתִּים רָעוֹת עָשָׂה עַמִּי אֹתִי עֲוָבוֹ מִקּוֹרָא מִסִּים חִיִּים לַחֲצֹב לָהֶם בָּאֲזוֹת בִּארְתָּ נִשְׁבְּרִים אֲשֶׁר לֹא־יָכְלוּ הַמִּים: 14 הֵעֲבִד יִשְׂרָאֵל אֶס־יִלִּיד בֵּית הוּא מִדּוֹעַ הֵיכָל לְבָז: 15 עָלָיו יִשְׁאַגוּ כְּפָרִים תִּנְתְּנוּ קוֹלָם וַיִּשְׁתִּי אֶרְצוֹ לְשִׁמָּה עָרְיוּ נִצָּתָה מִבְּלִי יֹשֵׁב: 16 גַּם־בִּגְיָנִי וְתַחֲפָנִס יִרְעוּד קִדְּדוּ: 17 הִלְלֹא־זֹאת תַּעֲשֶׂה־לָּךְ עֲזָבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּעַת מוֹלִיכֶךָ בְּדֶרֶךְ: 18 וְעַתָּה מִה־לָּךְ לְדֶרֶךְ מִצְרַיִם לְשָׁתוֹת מִי שַׁחֲוֹר וּמִה־לָּךְ לְדֶרֶךְ אֲשׁוּר לְשָׁתוֹת מִי נָהָר: 19 תִּסְרֹךְ רַעֲתֶךָ וּמִשְׁבוֹתֶיךָ תוֹכִיחַ וְדַעִי וְרֹאִי כִי־רַע וְמָר עֲזָבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְלֹא פָחַדְתִּי אֵלַיִךְ נֶאֱסִי־אֲדֹנִי יְהוָה צָבָאוֹת: 20 כִּי מַעֲוֹלִם שִׁבַּרְתִּי עָלֶיךָ נִתְקַתִּי מוֹסְרֶתֶיךָ וְתֹאמְרִי לֹא אֶעֱבֹד כִּי עַל־כָּל־גִּבְעָה גִבְהָה וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן אֶת צִעָה זָנָה: 21 וְאַנְכִי נִטְעַתִּיךָ שְׂרֹק בְּלֹא זֶרַע אָמַת וְאִיד נִהַפְכַת לִי סוּרִי הִגֵּפִן נִכְרִיָּה: 22 כִּי אֶס־תִּכְבְּסִי בְּנֶתְךָ וְתִרְבִּי־לָךְ בְּרִית נִכְתָּם עֲוֹנֶיךָ לִפְנֵי נֶאֱסִי־אֲדֹנִי יְהוָה: 23 אִיד תֹּאמְרִי לֹא נִטְמַאתִי אַחֲרַי הַבְּעֵלִים לֹא הִלַּכְתִּי רָאִי דְרָכְךָ בְּנִיָּא דַּעִי מִה עָשִׂיתָ בְּכֶרָה קוֹלָה מְשֻׁרְכַת דְּרָכֶיךָ: 24 פֶּרָה לִמָּד מִדְּבָר בָּאוֹת נִפְשׁוּ שְׁאֵפָה רוּחַ תִּאֲנָתָה מִי יִשְׁיבָנָה כֹּל־מִבְקָשֶׁיךָ לֹא יִעֲלֶנּוּ בַּחֲדָשָׁה יִמְצְאוּנָה: 25 מִנְּעִי רִגְלְךָ מִיַּחַף וּגְוֹרָנֶךָ מִצְמָאָה וְתֹאמְרִי נוֹאֲשׁ לֹא כִי־אֶהְבֶּתִּי זָרִים וְאַחֲרֵיהֶם אֵלַי: 26 כְּבִשְׁתָּ גִבְבִּי כִי יִמְצָא בֶן הַבִּישׁוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה מְלִכֵיהֶם שְׂרִיָּהִם וְכֹהֲנֵיהֶם וְנִבְיָאֵיהֶם: 27 אֲמָרִים לַעֲזֹב אֲבִי אֶתָּה וְלֵאבֹן אֶת יִלְדֹתִי כִי־פָנּוּ אֵלַי עָרְף וְלֹא פָנִים וּבַעַת רַעֲתֶךָ יֹאמְרוּ קוֹמָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ: 28 וְאִיָּהּ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לָּךְ לְקוֹמוֹ אֶס־יִשְׁעֵיךָ בַּעַת רַעֲתֶךָ כִּי מִסְפֵּר עָלֶיךָ הִיוּ אֱלֹהֶיךָ יְהוָה: 29 לָמָּה תִּרְיְבוּ אֵלַי בְּלָכֶם פִּשְׁעֵיכֶם כִּי נֶאֱסִי־יְהוָה: 30 לְשׁוֹא הִבִּיתִי אֶת־בְּנֵיכֶם מוֹסֵר לֹא לְקַחוּ אֲכָלָה חֲרָבְכֶם נִבְיָאֵיכֶם כְּאַרְיָה מִשְׁחִית: 31 הִדְדוֹר אֶתְכֶם רָאוּ דְבַר־יְהוָה הַמִּדְבָּר הִיָּתִי לִישְׂרָאֵל אִם אֶרֶץ מִאֲפִלְיָה מִדּוֹעַ אָמְרוּ עַמִּי רִדְנוּ לֹא־נִבְּאוּ עוֹד אֵלַי: 32 הַתְּשַׁכַּח בְּתוֹלָה עֲדִלָּה כֹּלָה קִשְׁרִיָּה וְעַמִּי שִׁכְחוּנִי יָמִים אֵין מִסְפֵּר: 33 מִה־תִּיטֵבִי דְרָכְךָ לְבָקֵשׁ אֶהְיֶה לְכֹן גַּם אֶת־הִרְעוֹת לְמִדְתִּי אֶת־דְּרָכֶיךָ: 34 גַּם בְּכִנְפֶיךָ נִמְצְאוּ דָם נִפְשׁוֹת אֲבוֹנִים וְקִיִּים לֹא־בִמְחַתֶּרֶת מִצְאָתִים כִּי עַל־כָּל־אֵלָה: 35 וְתֹאמְרִי כִּי נִמְתִּי אֵד שֵׁב אִפּוֹ מִמֶּנִּי הִנֵּנִי נִשְׁפָּט אוֹתְךָ עַל־אֲמָרְךָ לֹא חֲטָאתִי: 36 מִה־תּוֹלִי מֵאֵד לְשָׁנוֹת אֶת־דְּרָכְךָ גַּם מִמִּצְרַיִם תְּבוֹשִׁי כְּאֲשֶׁר־בִּשְׁתָּ מֵאֲשׁוּר: 37 גַּם מֵאֵת זֶה תִּצְאִי וְיִדְּרֶךְ עַל־רֹאשְׁךָ כִּי־מֵאֵס יְהוָה בְּמִבְטָחֶיךָ וְלֹא תִצְלִיחִי לָהֶם:

3

Okugalukira Nyamuzinda

¹ (Akanwa ka Nyamubâho kantindakwo, kambwîra erhi): Omuntu erhi akahulusa mukâge, na nyamukazi erhi akagenda akaja omu mwa owundi mulume⁹, k'oyo mukazi akacishubira omu mwîba murhanzi? K'eryôla ishwa erhi lirahemusiri obwo? Nâwe we washungwîre na balume banji, mpu wacishubira emwâni ! Nyamubâho okudesire. ² Rhanga ogalamire ebwa ntondo mpalangule, olole, ka hali entondo orhashunguliragakwo? K'orhakazagilegerera oku njira walinga abîra bawe, nka muharabu omu irungu? washâbwire echihugo n'amalala haguma n'amaligo gawe. ³ Enkuba mpangûka erhacihangûkaga, n'enkuba nzinda erhacibonekaga. Amasû gawe gakola gayôrha nka ga mbaraga, garhacibamwo lugwegwe. ⁴ Nkabaga lero orhanyakûza erhi «Larha! We mwîra wâni w'eburho! ⁵ Ka yeki akalaga ayôrha alubire? K'ayôrha ali burhe ensiku n'amango?» Kwo oderha ntyo, onabulikola amaligo gawe, obûla oba mpeneka.

Israheli na Yuda balalahire okubozire!

⁶ Oku ngoma ya Yoshiyahu, Nyamubâho ambwîra erhi ka wabwîne ebi olya mugoma Israheli akozire? Ajire oku ngasi ntondo elengerire na hali ngasi mu-rhi mubishi, abâragirayo^h. ⁷ Nakâmanya nti hano amakola ebyo byoshi, agaluka emwâni, ci arhagalukaga la! N'omulumuna Yuda, w'ecirala, abwîne ebyo. ⁸ A-bwîne n'oku nahulusa Israheli w'omugoma, erhi malala gage garhuma, nanamufumbasa amaruba

⁹3.1 Ecitabu c'olushika cilahîre obwo buhya: Lola Lush 24, 1-4. Amanema manji gankagalula Israheli omu buzigire bwa Nyamuzinda: Lola Hoz 1, 3.

^h3.6 Ahali omurhi mubishi h'okurherekêra abazimu na ba nyamuzinda b'ohwihambi.

g'okuyerekana oku narnuhulusize, N'omulumuna Yuda w'ecirala, arhanarhinyaga, aka akanya naye ajicishûbula. ⁹ Buzinda ahemula ecihugo coshi n'amalala gage buzira lugwegwe, ahusha n'amabuye ahusha n'emirhi. ¹⁰ Na kulusha aho, omulumuna Yuda w'ecirala, arhaderhaga mpu a-shubira emwâni n'omurhima gwoshi, ci n'obulyâlya; yekudesire Nyamubâho. ¹¹ Nyamubâho ambwîra obwo erhi: Yuda w'ecirala owamugerere kuli Israheli w'omugoma, anabona oku Israheli yeri nka mushinganyanya. ¹² Oka-nyagye oyakûze, oderhe ebi binwa onayerekire emwênè: Galuka wani Israheli w'omugoma, yekudesire Nyamubâho, Ntakacikulola n'obusu bukali, bulya ndi wa lukogo, kanwa ka Nyamubâho. Ntabika mungo gwa nsiku n'amango. ¹³ Oyemêre kwône obubî bwâwe: wagomîre Nyakasane Nyamuzinda wâwe, wahula-hulîre emunda ab'embuga bâli, n'izû lyâni orhaliyumvirhizagya ye kudesire Nyamubâho

Olubaga lwishogwa aha Siyoni

¹⁴ Mugaluke mwe bana bagoma, Nyakasane okudesire, bulya niene nie Nnâhamwinyu, nayishimurhola muguma arhenge muli lugo lulebe, babirhi barhenge mulala muguma, nyishimuhisa e Sioni. ¹⁵ Namuha balungere omurhima gwâni gusîmire, abôla bamuyâbula n'oburhimanya n'obumanye. ¹⁶ N'amango mwâbâ mwayôlolisire mwanalehekera mw'eco cihugo, ago mango, Nyakasane akudesire, barhaciderhe mpu: «ngahi omucîmba gw'amalaganyo ga Nyakasane guli». Barhâgugerêzeze, barhâgukengêre, barhakanacibinja gundi. ¹⁷ Ago mango, Yeruzalemu bakazimuderha «Ntebe ya Nyakasane», mwo amashanja goshi gabugânana, oku izîno Iya Nyakasane; garhânacizige gahârhanwa n'omurhima gwâbo mubi. ¹⁸ Ago mango enyumpa ya Yuda yâbugânana n'eya Israheli; zinayishe zom-bi kurhenger a mwênè zije omu cihugo niene nâhâga bishe wâbo nti kashambala kâbo.

Ebinwa byakulikira eby'obuhindule

¹⁹ Niehe kwo nakazagiderha omu murhima: nti owabonaga nkuhisa omu bana bâni, nkamuha ecihugo c'amasîma kashambala kakungwa omu mashanja. Namanya nti wakazimbwîra mpu «larha» nti orhakacintengaho. ²⁰ Cikwône kulyâla omukazi alenganya iba kwo enyumpa ya Israheli nayo yandenganyize Yekudesire Nyamubilho. ²¹ Endûlû zayumvikine oku ntongo mpalangule, ndûlû n'emirenge ya bene Israheli kwo kuderha oku bagolongohize enjira yâbo, bâyibagire Nyakasane Nyamuzinda wâbo. ²² Galuki mwe bana b'ebirala, nnonzize okufumya obugoma bwinyu! Rhw'ono rhuysishire emunda oli, bulya we Nyakasane Nyamuzinda wirhu, ²³ Kwo binali, entondo bunali bunywes, n'akadugundu k'oku ntongo kwo na kwo. Neci kwo binali, Nyakasane Nyamuzinda wirhu yene bucire bw'Israheli. ²⁴ Bya-nshonyi byalire omukolo gwa ba larha kurhenga eburho bwirhu, ebintu byâbo binyinyi n'ebinenene bagala bâbo na bâli bâbo. ²⁵ Muleke rhugwîshîre omu nshonyi zirhu, muleke zirhubumbe eza mêmè bulala rhwâgayisize Nyakasane Nyamuzinda rhweshi na balarha, kurhenga oburho bwirhu kuhika buno, rhurhayumvagya izû Iya Nyakasane Nyamuzinda wirhu.

Jeremia/Jeremiah 3: ¹

לאמר הו ישלח איש את-אשתו והלכה מאתו והיתה לאיש-אחר הישוב אליה עוד הלוא חנוף תחנף הארץ ההיא ואת יגית רעים רבים ושוב אלי נאם-יהוה: 2 שאי-ענין על-שפ'ם וראי אפה לא שגלת על-דרכים ישבת להם כערבי במדבר ותחנפי ארץ בנותיך וברעך: 3 ומנעו רבים ומקוש לוא היה ומצח אשה זונה היה לך מאנת הכלם: 4 הלוא מעתה קראתי לי אבי אלופ נערי אתה: 5 הניטר לעולם אם-ישמר לנצח הגה דברתי ותעשי הרעות ותוכל: 6 ויאמר יהוה אלי בימי יאשיהו המלך הראיתי אשר עשתה משה ישראל הלכה היא על-כל-הר גבה ואל-תחת פליען רענן ותזני-שם: 7 ואמר אחרי עשותה את-כל-אלה אלי תשוב ולא-שבה ותראה בגודה אחותה יהודה: 8 וארא כי על-כל-אדות אשר נאפה משה ישראל שלחתי ואתן את-ספר כריתתי אליה ולא ירא בגדה יהודה אחותה ותלך ותזן גס-היא: 9 והיה מקל זנותה ותחנף את-הארץ ותנאף את-האבן ואת-העץ: 10 וגם-בכל-זאת לא-שבה אלי בגודה אחותה יהודה בכל-לבה כי אם-בשקר נאם-יהוה: 11 ויאמר יהוה אלי צדקה נפשה משה ישראל מבגדה יהודה: 12 הלא וקראתי את-הדברים האלה צפונה ואמרתי שובה משה ישראל נאם-יהוה לוא-אפיל פני בכם כי-חסיד אני נאם-יהוה לא אטור לעולם: 13 אדעי עונך כי ביהוה אלהיך פשעת ותפזרי את-דרכיך לזרים תחת פליען רענן ובקולי לא-שמעתם נאם-יהוה: 14 שובו בני שובבים נאם-יהוה כי אנכי בעלתי בכם ולקחתי אתכם אחד מעיר ושנים ממשפחה והבאתי אתכם ציון: 15 ונתתי לכם רעים כלבי ורעו אתכם

¹ 3.16 Omucîmba: Yeruzalemu yeshi yekola aba Mucîmha gwa Nyakasane, co cirhumire nta gundi mucîmba gw'amalaganyo babinja. Erya ntumba yahongolaga Yeruzalemu yo yanashandazize omucîmba gw'amalaganyo.

דעה והשפיל: 16 והיה כי תרבו ופריתם בארץ בימים ההם לא יאמרו עוד ארון ברית יהוה ולא יעלה על לב ולא יזכרו בו ולא יפקדו ולא יעשה עוד: 17 בעת ההיא יקראו לירושלם כסא יהוה ונקוו אליה כל־הגוים לשם יהוה לירושלם ולא ילכו עוד אחרי שררות לבם הרע: 18 בימים ההם ילכו בית־יהודה על־בית ישראל ויבאו יחדו מארץ צפון על־הארץ אשר הנחלתי את־אבותיכם: 19 ואנכי אמרתי איד אשיתך בבנים ואמתך לך ארץ חמדה נחלת צבי צבאות גוים ואמר אבי תקראו לי ומאחרי לא תשובו 20 אכן בגדה אשר מרעה בן בגדתם בי בית ישראל נאם־יהוה: 21 קול על־שפיים נשמע בכי תחנוני בני ישראל כי העו את־דרכם שכחו את־יהוה אלהיהם: 22 ושובו בנים שובבים ארפה משובתיכם הננו אתנו לך כי אתה יהוה אלהינו: 23 אכן לשקר מגבעות המון הרים אכן ביהוה אלהינו תשועת ישראל: 24 והבשת אכלה את־יגיע אבותינו מנעורינו את־צאנם ואת־בקרם את־בניהם ואת־בנותיהם: 25 ונשכבה בבשתנו ותכסנו כלמתנו כי ליהוה אלהינו חטאנו אנחנו ואבותינו מנעורינו ועד־היום הזה ולא שמענו בקול יהוה אלהינו: 26

4

¹ Erhi wakagaluka, Israheli, ye kudesire Nyamubâho, onagaluke emunda ndi. Erhi wakanaleka amaligo gâwe, orhakacihabukira kuli nâni. ² Erhi wakanalahira Nyamuzinda Ozîne, buzira bîra, omu bushinganyanya n'oburhabêsha, ago mango amashanja ganacishinga muli we, ganacikwîtakira. ³ Bulyala kwo Nyamubâho adesire ntya: Kwo abwîzire abantu b'emwa Yuda n'ab'e Yeruzalemu: Mukolôle bwinja amashwa ginyu, murhahiraga mukamîra emburho omu mishugi. ⁴ Mukembûlirwe Nyamuzinda, mukembûle omurhima gwinyu mwe bantu b'emwa Yuda n'ab'e Yeruzalemu, n'akaba nanga, omungo gwâni kwo gwayâka nka muliro, gwayôkera na ntaye wâguzimya, erhi bubî bw'ebijiro binyu burhuma.

Okurherwa n'abarhenga e Mwênè

⁵ Mugumanyise omu ca Yuda, guyumvikane omu Yeruzalemu, mubûhe omushekera omu cihugo, muyakûze n'izû linene, erhi: «mweshi mubugânane»! rhuje omu bishagala biyûbakire. ⁶ Mulengeze ecimanyîso muciyêrekeze emunda Siyoni ali. Mukanye muyâke, murhimangaga. Kulya kuba buhanya nakula emwênè, buhanya burhali bunyi. ⁷ Engoromora yarhenzire omu mashaka, Cishâba mashanja arhabîre, arhenzire omu mwâge mpu ecihugo coshi acijire irungu: emirhundu yoshi âyishâba erhasigalemwo omuntu. ⁸ Mubâge mwayamhala basunzu mulake mubande endûl*, bulyala omungo gwa Nyamuzinda gurharhulesiri. ⁹ Mw'ago mango, kanwa ka Nyamubâho, mwâmi ârhiba omurhima, abarhambo nabo bâgurhiba, abadâhwa bârhangala n'abalâbi bâzanwa! ¹⁰ Naderhe obwo: erhi waliha Nyakasane kwabirage kurheba warhurhebire erhi oderha erhi «mwâbona omurhûla» enakolaga ngôrho eno erhuli emumiro. ¹¹ Mw'ago mango bâbwîra olu lubaga na Yeruzalemu erhi: Empûsi ndûrhu-ndûrhu y'oku ntondo, edwîrhe yahûsa kurhenga omu irungu, kuja emunda oli, mwâli w'olubaga lwâni. Erhali ya kuyerûla erhanali ya kucêsa. ¹² Mpûsi ndârhi eyishire oku irhegeko lyâni. Nie nkolaga naderha akanwa k'okutwa olubanja lwâbo. ¹³ Lâba oku kashâba asoka nka citû, engâlè yâge kwo eri nka mpûsi, endogomi zâge zo zâkanya kulusha amakozi, rhwamahera! rhwamahwa! ¹⁴ Yeruzalemu, kûla obubî oku murhima gwâwe ly'ocira! Kuhika mangaci zâkubêramwo, enkengêro zâwe ngalu-galu? ¹⁵ Bulyala omwanzi bâguyalizize kurhenga e Dani, kurhenga oku ntondo ya Efrayimu, gwa buhanya bâderha. ¹⁶ Mugumanyise, muguderhe omu ca Yuda, mubwîre Yeruzalemu, erhi: ababisha barhenzire omu cihugo c'ekuli, badwîrhe babandira ebishagala bya Yuda akahababo, ¹⁷ bagosire Yeruzalemu nka balanzi b'ishwa, kulya kuba angomire, Kanwa ka Nyakasane. ¹⁸ Bulala bwâwe n'ebijiro byâwe bikudwîrhîre okwo. Bunguke bw'amaligo gâwe obwo: nka bwalula! Bwanakuhika oku nsholo y'omurhima. ¹⁹ Ala ehindi omu nda wee! ala enda wee! ala nka yaluma wee! Omurhima bamagudunda. Ntakahashihulika bulya namayumva babûha omushekera. Cihogero ca ngabo yaja oku matabâro. ²⁰ Erhi baciderha mwanzi erhi na gwa buhanya, ecihugo mpu coshi câhire ebihando byâni mpu byâshabûsire. Olwâkiro lwâni mpu lwahirigisire. ²¹ Lero mangaci nahusa okubona ecimanyîso, mpuse n'okuyumva omushekera gw'okulalika? ²² Neci olubaga lwâli lwahwinjagîre: lurhanyishi, luli nka bana bo barhadôsa mirhima, nta bukengêre bagwerhe bali balenga ba bubî, ci barhishikola ehinja. ²³ Nalolerize igulu: nabugâna mpinga! nti nalola amalunga, nashanga omûshi gwahirigisire. ²⁴ Nalola entondo, nâbona zidwîrhe zageramwo omusisi n'orhurhondo narho nâbona rhwâdundagana. ²⁵ Nalola: lerhaga omuntu ciru n'omuguma ebinyunyi by'emalunga byoshi byâyâsire. ²⁶ Nalola ecifungo bashundamwo emirhi, cashubire irungu, n'eyali mirhundu bikola bigûkâ yashâbwa n'omutula gwâge. ²⁷ Neci, kwo adesire ntya Nyamubâho: Ecihugo coshi câshâbwa, coshi nâcilambika. ²⁸ Kuli okwo, igulu lyâjira emishîbo n'amalunga gali enyanya gâjamwo omwizimya bulyala nadesire ntânacigalule akanwa nâfundisire ntanacifundûle. ²⁹ Omu kuyumva ecihogero c'abali oku nfarasi n'abafumbasire emiherho, ecihugo coshi câyâsire: bayâkire oku mashaka, bâshona n'oku mabuye; Nta lugo lusigiremwo omuntu. ³⁰ Nâwe, bici okolaga wâjira? Ciru okayambala eby'akaduku,

ciru okayambala enjuma z'amasholo, ciru okagalihya amasù n'okushîga ebisike, busha wârhamira mpu wâcijira mwinja. Abîra bâwe bakubênzire, gukola mûka gwâwe bashimbire. ³¹ Namayumva omuniho guli nka gwa muzire izîmi lyamakoma, omulenge guli nka gwa muhya wayig'iburha, mwâlî wa Siyoni odwîrhe alaka alengezize n'amaboko erhi: namahera! namafa n'empimbo za balya bakaheza ngabo.

Jeremia/Jeremiah 4: ¹

אֶסְתָּשׁוּב יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה אֵלֵי תְּשׁוּב וְאֶסְתָּסִיר שְׁקוּצֶיךָ מִפָּנַי וְלֹא תִגְדֹּד: 2 וְנִשְׁבַּעְתָּ חַי־יְהוָה בְּאֵמֶת בְּמִשְׁפָּט וּבְצִדְקָה וְהִתְבָּרַכְוּ בּוֹ גּוֹיִם וְכֹזֵב וְהִתְלַלּוּ: 3 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה לְאִישׁ יְהוּדָה וְלִירוּשָׁלַם גִּירוּ לָכֶם גִּיר וְאַל־תִּזְרְעוּ אֶל־קוֹצִים: 4 הִמְלֹו לַיהוָה וְהִסְרֹו עֲרֻלוֹת לְבַבְכֶם אִישׁ יְהוּדָה וְיִשְׂבִּי יְרוּשָׁלַם פֹּתִיצָא כְּאֵשׁ חֲמָתִי וּבַעֲרָה וְאִין מִכְבָּה מִפָּנַי לֵעַ מַעֲלִילִיכֶם: 5 הִגִּידוּ בִיהוּדָה וּבִירוּשָׁלַם הַשְׁמִיעוּ וְאִמְרוּ וְתִקְעוּ שׁוֹפָר בְּאַרְץ קְרָאוּ מִלְאוּ וְאִמְרוּ הֶאֱסָפוּ וְנִבְּאוּהָ אֶל־עַרְי הַמִּבְצָר: 6 שְׂאוּ־גַס צִיּוֹנָה הִעִיזוּ אֶל־תַּעֲמָדוֹ כִּי רָעָה אֲנֹכִי מִבֵּיא מִצְפּוֹן וְשֹׁבֵר גְּדוֹל: 7 עָלָה אֲרִיָּה מִסָּבִיב וּמִשְׁחִית גּוֹיִם נָסַע יֵצֵא מִמִּקְמוֹ לְשׁוֹם אֲרָצָה לְשִׁמָּה עֲרִיד תַּצִּינָה מֵאִין יוֹשֵׁב: 8 עַל־זֹאת חֲגֹרוּ שָׁקִים סָפְדוּ וְהִילִילוּ כִּי לֹא־שָׁב חֲרוֹן אַף־יְהוָה מִמֶּנּוּ: 9 וְהָיָה בְיוֹם־הַהוּא נְאֻם־יְהוָה יֵאבֹד לְבִיהֶמְלֶךְ וְלִב הַשָּׂרִים וְנִשְׁמָו הַכְּהֻנִּים וְהַנְּבִיאִים יִתְּמָהוּ: 10 וְאִמְרוּ אֲהֵא אֲדַנִּי יְהוָה אֲכֹל הַשָּׂא הַשָּׂאָת לָעַם הַזֶּה וְלִירוּשָׁלַם לֹא־מָר שְׁלוֹם יְהִיָּה לָכֶם וְנִגְעָה חָרֵב עַד־הַנֶּפֶשׁ: 11 וְבָעֵת הַהִיא יֵאָמַר לְעַם־הַזֶּה וְלִירוּשָׁלַם רֵוַח צָח שְׁפִיִים בַּמִּדְבָּר דָּרָךְ בַּת־עַמִּי לֹא לִזְרוֹת וְלֹא לְהִבָּר: 12 רֵוַח מָלֵא מֵאֵלָה יָבוֹא לִי עִתָּה גַם־אֲנִי אֲדַבֵּר מִשְׁפָּטִים אוֹתָם: 13 הִנֵּה כַעֲנָנִים יַעֲלֶה וְכִסּוּפָה מִרְכְּבוֹתָיו קָלוּ מִנְּשָׂרִים סוּסָיו אוֹי לָנוּ כִּי שִׁדְדָנוּ: 14 כִּבְסִי מִרְעָה לְבָד יְרוּשָׁלַם לְמַעַן תִּשְׁמָעִי עַד־מָתִי תִלִּין בְּקִרְבֶּךָ מִחֻשְׁבוֹת אוֹנֶךָ: 15 כִּי קוֹל מְגִיד מִדֶּן וּמִשְׁמַע אֶן מִהַר אֶפְרַיִם: 16 הִזְכִּירוּ לְגוֹיִם הִנֵּה הַשְׁמִיעוּ עַל־ירוּשָׁלַם נְצָרִים בָּאִים מֵאַרְץ הַמִּרְחָק וַיִּתְּנוּ עַל־עַרְי יְהוּדָה קוֹלָם: 17 כְּשִׁמְרִי שְׂדֵי הָיוּ עָלֶיהָ מִסָּבִיב כִּי־אֲתִי מִרְתָּה נְאֻם־יְהוָה: 18 דָּרְכָךָ וּמַעֲלָלֶיךָ עָשׂוּ אֵלָה לָךְ זֹאת רַעְתָּךְ כִּי מָר כִּי נָגַע עַד־לְבָד: 19 מַעִין מַעִין אֲחוּלָה קִירוֹת לְבִי הִמָּה־לִּי לְבִי לֹא אֲחַרִּישׁ כִּי קוֹל שׁוֹפָר שְׁמַעְתִּי נִפְשִׁי תְרוּעַת מִלְחָמָה: 20 שֹׁבֵר עַל־שֹׁבֵר נִקְרָא כִּי שִׁדְדָה כְּלִי־הָאָרֶץ פִּתְאֹם שִׁדְדוּ אֲהֵלִי רָנַע וְרִיעָתִי: 21 עַד־מָתִי אֲרָאֶה־גַם אֲשַׁמְעָה קוֹל שׁוֹפָר: 22 כִּי אֲנִיל עִמִּי אוֹתִי לֹא יָדְעוּ בְנִים סְכָלִים הִמָּה וְלֹא נְבוֹנִים הִמָּה חֲכָמִים הִמָּה לְהִרְעֹו וּלְהִיטִיב לֹא יָדְעוּ: 23 רָאִיתִי אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה־תָהוּ וְבָהוּ וְאֶל־הַשָּׁמַיִם וְאִין אוֹרָם: 24 רָאִיתִי הַרְיִים וְהִנֵּה רַעֲשִׁים וְכָל־הַגְּבוּעוֹת הִתְקַלְקְלוּ: 25 רָאִיתִי וְהִנֵּה אֵין הָאָדָם וְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם נִגְדְּדוּ: 26 רָאִיתִי וְהִנֵּה הַכְּרָמִל הַמִּדְבָּר וְכָל־עֲרֵיו נִתְּצוּ מִפָּנַי יְהוָה מִפָּנַי חֲרוֹן אַפּוֹ: 27 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה שְׁמָמָה תִּהְיֶה כְּלִי־הָאָרֶץ וְכָלָה לֹא אֲעֲשֶׂה: 28 עַל־זֹאת תִּאָּבֵל הָאָרֶץ וְקִדְרָה הַשָּׁמַיִם מִמַּעַל עַל כִּי־דִבַּרְתִּי וְזָמַתִּי וְלֹא נִחַמְתִּי וְלֹא־אֲשׁוּב מִמֶּנָּה: 29 מִקּוֹל פָּרֶשׁ וְרִמָּה קֶשֶׁת בְּרַחַת כְּלִי־הַעֵיר בָּאוּ בְּעֵבִים וּבְכַפִּים עָלוּ כְּלִי־הַעֵיר עֲזוּבָה וְאִין־יוֹשֵׁב בָּהֶן אִישׁ: 30 וְאֲתִי שְׂדוֹד מִה־תַּעֲשִׂי כִּי־תִלְבְּשִׁי שָׁנִי כִּי־תַעֲדִי עַד־זֹהָב כִּי־תִקְרָעִי בְּפוֹךְ עֵינֶיךָ לְשׁוֹן תִּתִּיפִי מֵאֶסֶר־בָּד עֲגָבִים נִפְשָׁךְ וּבְקִשׁוֹ: 31 כִּי־קוֹל כְּחוּלָה שְׁמַעְתִּי צָרָה כְּמִבְכִּיָּה קוֹל בַּת־צִיּוֹן תִּתִּיפֹחַ תִּפְרָשׁ כְּפִיָּה אוֹיֵנָא לִי כִי־עֲנִיפָה נִפְשִׁי לְהִרְגִים: פ

5

Ka bàbiha bahule na kwahanwa?

¹ Mugere omu mihanda y'e Yeruzalemu yoshi, mulolôrezagye munadôse mulongeze aha ngombe ziri omwo lugo, mukabugâna hali omugula wâtwa olubanja bwinja, olyâla washimbulira olubanja oku lunali nânababalira ogu murhundu. ye kudesire Nyamubâho ² Ciru n'amango balahîre mpu: «Nyamuzinda ôzine lâ» erhi na bîrâ banalahîre. ³ Nyamuzinda, kali by'okuli amasù gâwe galonza gabone? Abôla wabashûsire barhanayumvîrhe wabahinazire barhanagokwire. Obusû bwâbo babujizire buzibu kulusha ibuye, banalahîre bwaleka okwâbo. ⁴ Kwo nakazagiderha nti abagunda bône bakola nka basirhe, bulya barhishi enjira ya Nyakasane barhanayishi ebya Nyamuzinda wâbo ⁵ Nkolaga naja aha abakulu bali nabo mbabwire, bulya bôhe bamanyire enjira za Nyakasane, bamanyire akanwa ka Nyamuzinda wâbo. Kali ciru nabo banatwa enkoba, bâjahisire omushigo, ⁶ Co cirhumire entale y'emuzirhu yâbarhêra, nyambwe w'ebulambo abayônera, na kapiri alingire aha luso lw'omurhundu gwâbo: ngasi wagurhengamwo erhi anahanyagîre bulyala amaligo gâbo gali manji, amagoma gâbo gâluzire okubozire. ⁷ Nkubabalire bulya kurhi? Bagala bâwe bantwîsire, bagendishiga abarhali banyamuzinda! Erhi nabâga namabayigusa banagedihusha, bakazagikômera enyumpa y'omukazi w'ecishungu. ⁸ Zali nfarasi ziyigusire zinaminyire, ngasi nguma akazihambarha muka omulungu. ⁹ Ka mpu mbule kuhana ebijiro biri ntyo? Yekudesire Nyamubâho. Nisi erhi ishanja liri nk'eryo mbule buchôleralyo! ¹⁰ Musôkere oku nyanya mushâbe, mukondagule muhebe oku idaho. Emizâbîbu muyishugule bulyala erhali ya Nyamuzinda¹.

¹5.10 Nyamubula buyemêre ye derha oku Nyamuzinda arhahaha n'oku ntâbyo ankahashijira (Lola Lul 14,1 n'ebikulikîre).

¹¹ Yandenganyize oku balenganya enyumpa ya Israheli n'eyumpa ya Yuda, Yekudesire Nyamubâho.
¹² Bahakanyire Nyamuzinda, baderha mpu «kali ntâye». Mpu ntako rhwâbâ., rhurhâjemwo ngôrho rhurhânejkwo cizombo. ¹³ Abalêbi kwo bali nka mpûsi, akanwa karhali mulibwo. Alaga oku byayishibabêra: ¹⁴ Co cirhumire aderha ntya Nyakasane, Nyamuzinda w'Emirhwe bulya kwo badesire ntyo, Niono nkolaga najira ebinwa byâni, bibe muliro omu kanwa kâwe, n'olwo lubaga nâlujira lube nshâli ogwo muliro gwamakûza. ¹⁵ Niono nkolaga najimulerhera olubaga lwârhenza kufi-kufi wâni nyumpa ya Israheli, Yekudesire Nyakasane. Luli lubaga lwa ntwâli, lubaga lwa kurhenga mîra! Lubaga orhishi oku luderha, orhanayumva ebi luderha. ¹⁶ Enshoho bagwasâmwo emyampi eri nshinda nfunule boshi banali ngabo ya ntwâli ¹⁷ Eyo ngabo yâkulya empenzi n'akabale, yâkulya abana-rhabana n'abana-nyere, yâkulya enkafu n'ebibuzi, ekulye omuzâbîbu n'omulehe, yâkushâbira ebishagala biyubakire, birya wali ocikubagire!

Oku mwàlonzagya mwâkubona

¹⁸ Cikwône, ciru n'ago mango, Yekudesire Nyamubâho, ntâshâbe lwoshi-lwoshi. ¹⁹ Na hano badosa mpu: Cici carhumaga Nyakasane, Nyamuzinda wirhu, arhukolera ebiri nk'ebi? Woyôla wayishibashuza erhi: «Nka kulya mwoyo mwalekaga Nyamubâho mwagashaniza banyamuzinda b'obwihambi omu cihugo cinyu, kwo n'okwo mwanashigira ab'ihanga omu cihugo cirhali cinyu.

Amango g'ecizombo

²⁰ Mumanyise ebi omu nyumpa ya Yakobo mubiyumvise omu ca Yuda: ²¹ mpu yumvi n'okûla olu lubaga lw'entumva n'embula-murhima bali mpu bagwerhe amasû barhanabona mpu bagwerhe amarhwiri barhanayumva! ²² Ka murhakanyôboha, Kanwa ka Nyamuzinda, ka murhakarhinya obusu bwâni? Nie najiraga omushenyi lubibi lw'enyanja, nagujira lubibi erhakafa yahamire: yanalwiririra erhanahime, emivumba y'enyanja yanaluluma erhanatwe olubibi. ²³ Cikwône olu lubaga lugwerhe omurhima gw'entumva n'abagoma bagalusire banagenda. ²⁴ Barhacijaga emurhima bakaderha mpu Nyakasane Nyamuzinda wirhu, rhumurhinye, ye niêsa enkuba mpangûka n'enzinda, nk'oku amango gâyo ganali, Ye rhuhsa oku migobe yene ayimanzagya y'okusârûla. ²⁵ Amaligo ginyu gahindwîre ebyo, amabî ginyu garhumire ebinja byamuyâka.

Amabi g'olubaga galuzire

²⁶ Neci olubaga lwâni lulimwo enkola-maligo, zikazirhega orhusirha, nka barhezi ba binyunyi, zinakazirhega emirhego mpu zigwasemwo abantu. ²⁷ Kula ecôgo ciyunjwire binyunyi, kwo enyumpa zâbo ziyunjwire bya buhagwe. Bâgazirage n'ebyo banakula. ²⁸ Bâluzâ amagala banatwera. Kwo biri ntyo, barhalusize olugero lw'obubî: Barhakenziri olubanja lwa bene, barhakenziri olubanja lw'enfûzi mpu ciru nazo zisîme barhakenziri olubanja lw'abagunda. ²⁹ Ka mpu mbule bwahana ebijiro biri ntyo, Yekudesire Nyamuzinda, nisi erhi mpu olubaga luli ntyo omurhima gwani gubule bwaluhekakwo omungo! ³⁰ Ebihalugalu, birya byakashologosa, bidwîrhe byajirwa mw'eci cihugo: ³¹ Abalêbi badwîrhe baderha eby'obunywesi, abadâhwa badwîrhe bayigîriza byâbo-byâbo. N'olubaga lwâni lusîmire okwo! Bici mwâjira hano luhumba obwo?

Jeremia/Jeremiah 5: ¹

שוטטו בחוצות ירושלם וראו-נא ודעו ובקשו ברחובותיה אסתמצאו איש אש-יש עשה משפט מבקש אמונה ואסלח לה: 2 ואם חייהוה יאמרו לכן לשקר ישבעו: 3 יהוה עיניו הלא לאמונה הפיתה אתם ולא-חלו בליהם מאנו קחת מוסר חזקו פניהם משלע מאנו לשוב: 4 ואני אמרתי אד-דלים הם נואלו כי לא ידעו דרך יהוה משפט אלהיהם: 5 אלקה-לי אלה-הגדלים ואדברה אותם כי המה ידעו דרך יהוה משפט אלהיהם אך המה יחדו שברו על נתקו מוסרות: 6 על-כן הכם ארה מיער זאב ערבות ישדדם גמר שקד עלי-עריהם בל-היוצא מהנה יטרף כי רבו פשעיהם עצמו משבותיהם: 7 אי לזאת אסלוח לך בגיד עזבני וישבעו בלא אלהים ואשבע אותם וינאפו ובית זונה יתגדדו: 8 סוסים מונים משכים היו איש אל-אשת רעהו יצהלו: 9 העל-אלה לוא-אפקד נאם-יהוה ואם בגוי אשר-כזה לא תתנקם נפשי: 10 עלו בשדותיה ושחתו וכלה אל-תעשו הסירו נטיותיה כי לוא ליהוה המה: 11 כי בגוד בגדו בי בית ישראל ובית יהודה נאם-יהוה: 12 כחשו ביהוה ויאמרו לא-הוא ולא-תבוא עלינו רעה וחרב ורעב לוא נראה: 13 ונהנביאם יהיו לרוע ויהדבר אין בהם זה עשה להם: 14 לכן כה-אמר יהוה אלהי צבאות יעז דברכם את-הדבר הזה הנני נתן דברי בפיד לאש והעם הזה עצים ואכלתם: 15 הנני מביא עליכם גוי מפרחק בית ישראל נאם-יהוה גוי איתן הוא גוי מעולם הוא גוי לא-תדע לשנו ולא תשמע מה-ידבר: 16 אשפתו כקבר פתוח כלם גבורים: 17 ואכל קצירד ולחמך יאכלו בגיד ובגותיד יאכל צאנך ובקרך יאכל גפנך ותאנחך ירשש ערי מבצריך אשר אתה בוטח בהנה בחרב: 18 וגם בימים ההמה נאם-יהוה לא-אעשה אתכם כלה: 19 והיה כי תאמרו תחת

מֶה עָשָׂה יְהוָה אֵלֵהֶינוּ לָנוּ אֶת-כָּל-אֵלֶּה וְאֶמְרַת אֱלֹהִים כַּאֲשֶׁר עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעֲבֹדוּ אֱלֹהִי נֹכַח בְּאַרְצְכֶם בְּן תַּעֲבֹדוּ זֵרִים בְּאַרְץ לֹא לָכֶם: ס 20 הִגִּידוּ זֹאת בְּבֵית יַעֲקֹב וְהִשְׁמִיעוּהָ בִּיהוּדָה לֵאמֹר: 21 שְׁמַעוּ-נָא זֹאת עִם כָּל וְאִין לֵב עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יָרְאוּ אֲזַנַּיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ: 22 הֵאֱזוּתִי לֹא-תִירָא נְאֻם-יְהוָה אִם מִפְּנֵי לֹא תִחִילוּ אֲשֶׁר-שָׁמַתִּי חוֹל גְּבוּל לָאִם חֲקֵעוֹלָם וְלֹא יַעֲבֹרְנָהוּ וַיִּתְּגַעְשׂוּ וְלֹא יוֹכְלוּ וְהָמוּ גִלְיוֹ וְלֹא יַעֲבֹרְנָהוּ: 23 וְלָעַם הַזֶּה הָיָה לֵב סוֹרֵר וּמוֹרָה סָרוּ וַיֵּלְכוּ: 24 וְלֹא-אָמְרוּ בְּלִבָּם יִרְא נָא אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הַנֹּתֵן גֶּשֶׁם וַיְרֵה וּמִלְקוֹשׁ בָּעֵתָּה שְׂבָעוֹת חֲקוֹת קָצִיר יִשְׁמַר-לָנוּ: 25 עֲזוּנוֹתֵיכֶם הִטּוּ-אֵלֶּה וַחֲטִאוֹתֵיכֶם מָנְעוּ הַטּוֹב מִכֶּם: 26 כִּי-נִמְצָאוּ בְּעַמִּי רָשָׁעִים יִשׁוּר כְּשֶׁד יְקוֹשִׁים הִצִּיבוּ מִשְׁחִית אֲנָשִׁים יִלְכְּדוּ: 27 כְּכֹלֹב מֵלֵא עוֹף כֶּן בְּתִיָּהִם מִלֵּאִים מִרְמָה עַל-כֵּן גָּדְלוּ וַיַּעֲשִׂירוּ: 28 שְׁמָנוּ עָשְׂתוּ גַם עָבְרוּ דְבָרֵי-רָע דִּין לֹא-דָנוּ דִּין יְתוֹם וַיַּצְלִיחוּ וּמִשְׁפָּט אֲבִיוֹנִים לֹא שִׁפְטוּ: 29 הֵעֲלֵא-אֵלֶּה לֹא-אֶפְקֹד נְאֻם-יְהוָה אִם בְּגוֹי אֲשֶׁר-כִּזָּה לֹא תִתְּנָקֶם נַפְשִׁי: ס 30 שְׁמָה וַיַּעֲזְרוּהָ נְהִיָּתָה בְּאַרְץ: 31 הִנְבִּיאִים נִבְאוּ-בְשִׁקָר וְהִכְהִינִם יָרְדוּ עַל-יְדֵיהֶם וְעַמִּי אָהָבוּ בֶן וּמֵה-תַעֲשׂוּ לֹא-תַחֲרִיתָה:

6

Okushubirhêrwa

¹ Bene Benyamini muyâke, muyâke murhenge e Yeruzalemu. Mwe muli e Tekowa mubûhe omushekera muyimanze ecêrekane kuli Betakeremi. Bulya hali obuhanya bwarhenga emwênè. Buhanya bunji bwenêne. ² Ka bulambo bwa kahasi nagererakwo mwâli Siyoni? ³ Emunda ali yo balungere bashubûkira ho n'amasô gâbo! Omu marhambi gâge bayûbasiremwo ebihando, ngasi muguma ayâbula ebinali aha kuboko kwâge. ⁴ Murherékêrere amatabâro. Mukanye rhumurhêre kalengerêre. Rhwamahera izûba likolizika, ebizungu-zungu by'ebijingo byamalîhûka. ⁵ Mukanye rhumurhêre budufu, mukanye rhumushâbire enyumpa! ⁶ Bulya kwo adesire ntya Nyamuzinda Ogala-byoshi mpu mukube emirhi yâge Yeruzalemu yeshi mumugorhe, luba lugo lwa bunywesi, lwo warhangirhâbalira. ⁷ Kula iriba lirhengamwo amîshi kwo naye arhengamwo amabî gâge, okutula entambala n'okushâba yo myanzi baderha eyo, omu masû gâni, ngasi mango endwala n'ebibande. ⁸ Leka bakubwirize Yeruzalemu Omurhima gwani gwakanakurhengakwo, wakabona namakujira bwerûlè, bulya burhabâmwo muntu. ⁹ Kwo adesire ntya Nyamuzinda Ogala-byoshi. Rhôlogoza rhôlogoza kulya barhôlogoza omu ishwa ly'emizâbîbu, ngasi hisigire omu Israheli oshubigezaho okuboko ak'owahumbûla amalehe g'omuzâbîbu, omu lwîbo. ¹⁰ Ndi nâbwîra? Ndi nâyimbirira nti ayumvirhize. Kali okurhwiri kwâbo kurhaba kukembûle, barhakayumva. Akanwa ka Nyakasane kashubire ka nshonyi kulibô, barhacinunirwa nakô. ¹¹ Cikwône niehe nyunjwire mutula gwa Nyamuzinda, nadesire nti ngurhange narhama k'orhagurhulira oku mwana w'emuhanda n'omu ndêko y'abana b'emisole. Bayishigwârhwâ boshi: omulume na mukâge, okola mushosi n'okola kajo. ¹² Enyumpa zâbo, bandi bazishobôla, amashwa gâbo na bakâbo kwo na kwo. Neci nalambûlira okuboko oku bantu ba muli eci cihugo, Yekudesire Nyakasane. ¹³ Bulyala omurho n'omukulu, boshi buhagwe balonza. Omulêbi n'omudâhwa boshi mukanga bayêsha: kurhebana balimo. ¹⁴ Bali mpu barhuba ecihulu c'olubaga mpu murhûla, murhûla mâshi! n'obwo omurhûla ntâgwo^k. ¹⁵ Enshonyi z'ebijiro byâbo zâbabumba; ci ciru barhaciba nshonyi barhaba lugwegwe oku masû. Mwo bânahirimira omu karhî k'abâhirima, kusârhalâ basârhalâ olusiku nâbarhandûla Yekudesire Nyakasane.

¹⁶ Kwo Nyakasane adesire ntya: Muje omu njira za mîra, mudôse bwinja enjira za mîra, ngahi yâli enjira y'obwinja? muyiyankage, mwabona oku mwaluhûka. Ci bôhe badesire mpu «rhurhâyishimbe». ¹⁷ Najire aho nabaha abasholeza^l nti «muyumvirhize omushekera» Ci bôhe mpu «rhurhaguyumvirhize». ¹⁸ Yumvagya mwe mashanja: omanyireho, we ndêko, ebi ndi bukola. ¹⁹ Oyumve igulu! Lâba oku ndwîrhîre olu lubaga obuhanya bugoma bwâbo bukudwîrhe, bulyala ebinwa byâni barhabirheziri kurhwiri, n'irhegeko lyâni bâligayaguzize. ²⁰ Bici nâjira n'enshangî yarhenga e Saba nisi erhi olusheke lw'obukû lw'omu cihugo c'e kulî? Embâgwa zinyu ntazisimiri n'enterékêro zinyu zirhansimisizi, ²¹ Kwo kurhumire Nyamuzinda aderha ntya: erhi lâba oku olu lubaga nkola nâlurhega ebi lwâsarhalakwo. Omushamuka n'omugala oku banali, abalungu n'abîra boshi bahungumuka.

²² Kwo adesire ntya Nyakasane: Lâba oku ishanja lyârhenga omu cihugo c'emwênè lubaga lurhali lunyi lwârhengerera aha kafende k'igulu, ²³ Bafumbasire omuherho n'omwampi, bali baminya barhakuba kâzûka, ecihôgero câbo kwo ciri nka mukungulo gwa nyanja bashonyire oku nfarasi, ngasi muguma akomekerire amatabâro we barhabâlîre, wâni mwâli Siyoni. ²⁴ Rhwayumvîrhe ogwo mwanzi, mâshi

^k6.14 Entambala yâlula ekarhî k'omulêbi Yeremiyahu n'abadâhwa bulya bali barheba olubaga mpu murhûla n'obwo guli gwa bunywesi.

^l6.17 Basholezi: Nabaha abalêbi b'okunali.

rhwatwika enjingo rhwagwârhwâ n'ebihamba, rhwayumva n'emikero-mibishi ciru;²⁵ murhajâga ebwa mashwa, murhageraga omu mirimbwa bulyala eyo munda ngôrho za babisha, bihamba enyunda zoshi.²⁶ Mwâli w'olubaga lwâni yambala sunzu, civuluvunze omu luvu, jira emishîbo kulya banashîba omwana w'ecûsha obande endûlû, bulyala alingiruhikakwo, kaheza.

²⁷ Nakujizire murhanguzi w'olubaga lwâni, nti ly'omanya onarhangule obworhere bwâbo. ²⁸ Boshi bali bagoma, bakazija banywerhera abandi, boshi basherîre, bali bazibu nka marhale n'ecûma. Boshi barhahwa kushandâza. ²⁹ Omuvubo gudwîrhe gwavugurhiza mpu lyo ecûma cilibwa n'omuliro. Omutuzi adwîrhe avugurhizavugurhiza busha ci amazî g'ecûma garhacirhengâkwo. ³⁰ «Lufaranga lufire», kwo babaderha. Neci, Nyamuzinda obajahisire.

Jeremia/Jeremiah 6: ¹

הָעִזּוֹ בְּנִי בְנִימֹן מִקֶּרֶב יְרוּשָׁלַם וּבִתְקֹלֶעַ תִּקְעוּ שׁוֹפָר וְעַל־בֵּית הַכֶּרֶם שְׂאוּ מִשְׁאֵת כִּי רָעָה נִשְׁקָפָה מִצִּפּוֹן וְשׁוֹבֵר גְּדוֹל: 2 הַנְּהוּ וְהַמְעַנְנָה דְּמִיתִי בַת־צִיּוֹן: 3 אֲלֵיָהּ יָבֹאוּ רָעִים וְעַדְרֵיהֶם תִּקְעוּ עָלֶיהָ אֲהֲלִים סָבִיב רָעוּ אִישׁ אֶת־יָדוֹ: 4 קִדְּשׁוּ עָלֶיהָ מִלְחָמָה קוּמוּ וְנַעֲלֶה בַצְּהָרִים אֲוִי לָנוּ כִּי־פָנָה הַיּוֹם כִּי יָגִטוּ צִלְלֵי־עֶרֶב: 5 קוּמוּ וְנַעֲלֶה בַלָּיְלָה וְנִשְׁחִיתָה אֲרָמְנוֹתֶיהָ: 6 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת כָּתְרוּ עֲצָה וְשִׁפְכוּ עַל־יְרוּשָׁלַם סִלְלָה הִיא הָעִיר הַפְּלֹד בְּלָה עֶשֶׂק בְּקִרְבָּהּ: 7 בְּהִקִּיר בּוֹר מִיָּמֶיהָ בֵּן הַקֶּרֶה רָעָתָה חֲמָס וְשׂוֹד יִשְׁמַע בָּהּ עַל־פְּנֵי תָמִיד חָלִי וּמִכָּה: 8 הַיּוֹסֵרִי יְרוּשָׁלַם פֹּתֶקֶת נַפְשִׁי מִמֶּדֶד פֶּן־אֲשִׁימָד שְׂמָמָה אֶרֶץ לֹא נֹשֶׁבֶת: 9 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹלָל יַעֲזֹלּוּ כִגְפֹן שְׂאֲרֵיתִי יִשְׂרָאֵל הָשֵׁב יָדְךָ כְּבוֹצֵר עַל־סִלְסוּלוֹת: 10 עַל־מִי אֲדַבְּרָה וְאֶעֱיֹדָה וְיִשְׁמְעוּ הִנֵּה עֲרָלָה אֲזִינִם וְלֹא יִכְלּוּ לְהַקְשִׁיב הִנֵּה דִבַּר־יְהוָה הִנֵּה לָהֶם לְחִרְפָּה לֹא יִחְפְּצוּ־בּוֹ: 11 וְאַתָּה חֲמַת יְהוָה מְלֵאתִי גְלֹאֲתִי הֲכִיל שִׁפְךָ עַל־עוֹלָל בְּחוּץ וְעַל סוֹד בַּחוּרִים יַחֲדוּ כִי־גַם־אִישׁ עַם־אִשָּׁה יִלְכְּדוּ זֶקֶן עַם־מֶלֶא יָמִים: 12 וְנִסְבּוּ בַתִּיהֶם לְאַחֲרִים שְׂדוֹת וְנָשִׁים יַחֲדוּ כִי־אִטָּה אֶת־יָדַי עַל־יֹשְׁבֵי הָאֶרֶץ נֹאֵם־יְהוָה: 13 כִּי מִקְטָנִם וְעַד־גְּדוֹלָם כָּלֹו בּוֹצֵעַ בָּצַע וּמִנְבִּיא וְעַד־כֹּהֵן כָּלֹו עָשָׂה שָׁקֶר: 14 וַיִּרְפְּאוּ אֶת־שֹׁבֵר עַמִּי עַל־נִקְלָה לֹא־מָר שְׁלוֹם וְאַיִן שְׁלוֹם: 15 הִבְדִּישׁוּ כִי תוֹעֵבָה עָשׂוּ גַם־בוֹשׁ לֹא־יָבוֹשׁוּ גַם־הַכִּלִּים לֹא יָדְעוּ לָכֵן יִפְּלוּ בַנְּפִלִים בַּעַת־פְּקֻדָּתַיִם יִפְּשְׁלוּ אָמַר יְהוָה: 16 כֹּה אָמַר יְהוָה עַמְדוּ עַל־דָּרְכִים וְרֹאוּ וְשִׁאֲלוּ לִנְתִיבוֹת עוֹלָם אִי־זֶה דֶּרֶךְ הַטּוֹב וְלִכּוֹבָהּ וּמִצֵּאוּ מַרְגּוּעַ לְנַפְשְׁכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא גִלְדִּי: 17 וְהִקְמַתִי עָלֵיכֶם צָפִים הַקְשִׁיבוּ לְקוֹל שׁוֹפָר וַיֹּאמְרוּ לֹא נִקְשִׁיב: 18 לָכֵן שְׁמַעוּ הַגּוֹיִם וּדְעִי עַדָּה אֶת־אֲשֶׁר־בָּסָם: 19 שְׁמַעִי הָאֶרֶץ הִנֵּה אֲנִלִּי מִבֵּיא רָעָה אֶל־הָעָם הַזֶּה פְּרִי מִחֲשֻׁבוֹתָם כִּי עַל־דַּבְּרִי לֹא הִקְשִׁיבוּ וְתוֹרָתִי וַיִּמְאֹסוּ־בָהּ: 20 לָמָּה־זֶּה לִי לְבוֹנָה מִשְׁבָּא תְּבֹאוּ וְקִנְיָה הַטּוֹב מֵאֶרֶץ מִרְחָק עֲלֹותֵיכֶם לֹא לְרַצּוֹן וּבְחִיכֶם לֹא־עֲרֹבוּ לִי: 21 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה נָתַן אֶל־הָעָם הַזֶּה מְכַשְׁלִים וְכִשְׁלוֹ בָּסָם אֲבוֹת וּבְנִים יַחֲדוּ שֹׁכֵן וָרֵעוּ יֹאבְדוּ 22 כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה עָם בָּא מֵאֶרֶץ צִפּוֹן וְגוֹי גְּדוֹל יַעֲזוֹר מִירְפַת־אֶרֶץ: 23 קִשְׁת וְכִי־זֶן יַחֲזִיקוּ אֲכֹזְרִי הוּא וְלֹא יִרְחֲמוּ קוֹלָם כִּי־ם יְהִמָּה וְעַל־סוֹסִים יִרְכָּבוּ עָרוֹד כְּאִישׁ לְמִלְחָמָה עָלֶיךָ בַת־צִיּוֹן: 24 שְׁמַעֲנִי אֶת־שְׁמַעֲנִי רַפּוּ יָדֶינִי צָרָה הִחֲזִיקְתִּנִּי חִיל כִּי־לָדָהּ: 25 אֶל־תִּצְאִי הַשִּׁדָּה וּבִדְרֹךְ אֶל־תִּלְכִּי כִּי חָרֵב לְאִיִּב מְגוֹר מִסָּבִיב: 26 בַת־עַמִּי חֲגִר־שָׁקֶל וְהַתְּפִלְעִי בְּאֶפְרָא אֲבָל יַחֲדִל עָשִׂי לָךְ מִסְפָּד תִּמְרוּרִים כִּי פִתְאֵם יָבֹא הַשֹּׁדֵד עָלֵינוּ: 27 בְּחֹזֶן נִתְתִּיד בְּעַמִּי מִבָּצָר וְתִדָּע וּבִחְנֻת אֶת־דִּרְכָּם: 28 כָּלֵם סָרִי סוֹרְרִים הִלְכִי רַכִּיל נִחְשֵׁת וּבְרָגֶל כָּלֵם מִשְׁחִיתִים הֵמָּה: 29 נִתְחַר מִפֶּחַ מֵאֲשֶׁתָם עֲפָרַת לְשׁוֹא צָרָה צָרוֹף וְרָעִים לֹא נִתְקוּ: 30 בָּסָף נִמְאָס קִרְאוּ לָהֶם כִּי־מָאָס יְהוָה בָּהֶם: פ

Enterekero y'okunali

a) Ebiyerekiro aka-Nyamuzinda

¹ Akanwa Yeremiyahu abwiragwa na Nyakasane: ² «Oyimange aha lumvi lw'aka-Nyamuzinda, oyakûlizeho, oderhe aka ka-nwa erhi: muyumve Nyakasane adesire mwe banya-Yudeya mudwîrhe mwageramwo ogu muhango mpu mujiharâmya Nyakasane. ³ Kwo adesire ntya Nyakasane Ogala-byoshi, Nyamuzinda w'Israheli. Muyinjihye enjira n'emiko-lo yinyu; namubêza muli eri ishwa. ⁴ Murhashimbaga ebinwa by'obunywesi mpu «engombe ya Nyakasane eyo, engombe, engombe ya Nyakasane eyo, engombe ya Nyakasane eyo». ⁵ Cikwône, mukayinjihya enjira n'emikolo yi-nyu; erhi mwakanashibirira obushinganyanya ngasi muguma n'owâbo, ⁶ muka- ba murharhindibuzizi ecigolo, enfûzi n'omukana, mukaba murhabulagiri omu-ko mwêru-kwêru hano, na mukaba murhacihanyagazizi mpu mwashimba aba-ndi banyamuzinda, ⁷ ago mango, namubêza mw'eri ishwa, mw'eci cihugo nahaâga basho kurhenga mîra na kuhika ensiku n'amango. ⁸ Cikwône alaga oku mwêhe mudwîrhe mwacikubagira ebinwa by'obunywesi birhamujiriri bici. ⁹ Ka mpu muzimbe, munigane, muhushe, mulahire ebîrâ, mugashânize Baali, mukulikire ba nyamuzinda b'obwihambi balya murhishi, ¹⁰ mubuliyisha munyi-mange omu masû

mw'eyi nyumpa ederhwa n'izîno lyâni, mpu «rhurhâcibè kurhi!» Kandi mushubirire amaligo ginyu? ¹¹ Ka omu kubona kwinyu mw'eyi nyumpa ederhwa n'izîno lyâni likolaga liba ishubûkiro lya bishambo? Niono kubona mbona ntali muhurha, Kanwa ka Nyakasane. ¹² Mukanye muje aha mwâni e Silo: ho izîno lyâni lyayûbakaga burhanzi, mulole ebi nahakolire erhi bubî bwa lubaga lwâni lwa Israheli burhuma^m. ¹³ Na bunôla, kulya kuba lwakozire ago maligo goshi, kanwa ka Nyakasane, kulya kuba murhayumvagya erhi nkazimubwîra bwaca bwayira, namuhamagala mu rhanashuzagya, ¹⁴ eyi ngombe ederhwa n'izîno lyâni, eyôla mucikubagire, n'eri ishwa namuhaga mwe na basho nkolaga nayikolera birya nakoleraga Silo. ¹⁵ Nkolaga namukaga muntenge omu masû, kulyâla nakagaga bene winyu bene Efrayimu.

b) Banyamuzinda b'obwihambi

¹⁶ Woyo oleke orhasengereraga olu lubaga, orhaderhaga mpu walengeza omulenge n'omusengero gw'okubalagira nîsi erhi mpu wayimbirira, bulyala ntakuyumvirhize. ¹⁷ Nkabaga orhabwini ebi badwîrhe bakola omu bishagala bya Yuda n'omu mihanda ya Yeruzalemu. ¹⁸ Oku abana bashenya enshâli, b'i-she bakoleza omuliro, n'abakazi barhanza enshano mpu badugira Omwamikazi w'Empinguⁿ. Cazindâ barherekêre banyamuzinda b'ihanga mpu lyo bambabaza! ¹⁹ Ka nie bababazize, Yekudesire Nyakasane; kali bône bacibabazize, bône bacibonesize nshonyi? ²⁰ Kwo Nyakasane Nyamubâho adesirage ntya: Lâbi oku omutula gwâni, omungo gwâni, gukola gwacirhulira ahala, oku bantu n'oku bintu, oku mîshi g'omu mashwa n'oku malehe g'omu ishwa; gwayôca bu-rhazima.

c) Enterekero erhashinganini

²¹ Kwo adesire ntya Nyakasane w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli. Muyu-shûle ebimasha binyu oku êzinyu, mulye ezo nyama! ²² Bulya oku biyerekire enterekêro n'ebimasha, ntâko nâbwizire na ntako nârhegesire basho erhi mbakula omu cihugo ca Misiri^o. ²³ Cikwône irhegeko nâli mbahire eyo eri: Nti mukaziyumva izû lyâni, lyo mba Nyamuzinda winyu ninyu mube lubaga lwâni. Mukulikire enjira mmurhegesire yoshi lyo mucira. ²⁴ Cikwône, aye, bârhumvirhizagya barhanarhegaga okurhwiri, bôhe bakulikira oluhengu lw'omu-rhima gwâbo mubî, bampa ebirhugo ahali h'okunyêrekera. ²⁵ Kurhenga olusi-ku basho barhengaga e Misiri kuhika ene, nâmurhumire abaganda bâni b'aba-lêbi, ngasi lusiku burhahusa. ²⁶ Ci barhanyumvagya, barhaderhaga mpu ba-rhega okurhwiri, bacibêra ba cikanyi-cirhagomba, babiha barhalusa b'ishe. ²⁷ Wanababwîra ebyo binwa byoshi: ci barhakuyumve, wanabahamagala ci ba-rhakushuze. ²⁸ Obabwîre erhi lola olubaga lurhumva izû lya Nyakasane Nyamuzinda lurhanaziga lwabwirizibwa. Ecihango cirhacihaba, cabarhenzire oku kanwa.

d) Enterekêro mbî ekagîsa

²⁹ Moma ebiviri byâwe biri-biri, obikabulire. Sôkera oku ntongo mpalangule obandirekwo endûlû. Bulyala Nyamuzinda amakaga obûko bumugayîsa. ^p ³⁰ Neci, bene Yuda bakozire ehi nshomba, ye kudesire Nyakasane. Baâgwasize ebikabulirwa byâbo omu ka-Nyamuzinda kaderhwa n'izîno lyâni, mpu bakahemule; ³¹ bayûbakire oluhêrero lwa Tofeti omu cibanda ca Ben-Hinomu, mpu bakazisingônolerakwo bagala na bâli bâbo, n'obwo okwo ntakuderhaga na nta mango nakugerêrîze. ³² Alaga oku n'ensiku zayishire, ye kudesire Nya-kasane, Tofeti arhâciderhwe, n'ecihanda ca Ben-Hinomu cirhâciderhwe, ci cibâgiro co kaderhwa. Abantu bâbishwa e Tofeti^q erhi kubula handi kurhuma. ³³ N'emirhumba y'olwo lubaga yaba lwîko lwa binyunyi by'emalunga, haguma n'ebyerubala, barhaboneke n'omuntu wabihiva. ³⁴ Omu bishagala bya Yuda n'omu mihanda ya Yeruzalemu nahulisamwo izû ly'omwishingo n'ely'obusîme; izû ly'omuhya n'ery'omuhya-mulume, bulyala ecihugo cahinduka mwerûlê.

Jeremia/Jeremiah 7: 1

הַדְּבַר אֲשֶׁר הָיָה אֵלֶי־רַמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר: 2 עֲמֹד בְּשַׁעַר בֵּית יְהוָה וְקִרְאתָ שָׁם אֶת־הַדְּבַר הַזֶּה וְאָמַרְתָּ שְׁמָעוּ דְּבַר־יְהוָה כָּל־יְהוּדָה הַבָּאִים בְּשַׁעְרֵים הָאֵלֶּה לְהִשְׁתַּחֲוֹת לַיהוָה: 3 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הֵיטִיבוּ דְרָכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם וְאִשְׁכְּנָה אֶתְכֶם בְּמָקוֹם

^m7.12 Omu cihugo ca Silo, mwo Abayahudi bayubakiraga aka Nyamuzinda karhanzi. Lola omu citahu c'Abacîranuzi.

ⁿ7.18 Erhi izîno ly'okuderha mpu "Mwamikazi w'Empingu' ye wali mwamikazi erhi nyamuzin-da w'obwihambi oloziire iburha. Ye wali oderhwa Istari.

^o7.22 Nyamuzinda alonza abantu bamuharamye n'omurhima kulusha okumulerhera enterekêro z'embâgwa: Lola Am 5, 21; Iz 6, 20.

^p

^q7.32 7, 31: Tofeti hali hantu bakaginigira orhuhonjo oku ngoma y'omuzimu Moloki. Mwami Ahazi aheba olwo luhêrero omu kabanda ka Hinomu. Buzinda lwakaderhwa Yehenami, rhuderha Cihenama.

הַזֶּה: 4 אֶל־תִּבְטְחוּ לָכֵן אֶל־דִּבְרֵי הַשָּׁקֶר לֵאמֹר הִיכַל יְהוָה הִיכַל יְהוָה הִמָּה: 5 כִּי אִם־הִיטִיב תִּיטִיבוּ אֶת־דִּרְכֵיכֶם וְאֶת־מַעַלְלֵיכֶם אִם־עָשׂוּ תַעֲשׂוּ מִשְׁפָּט בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ: 6 גַּר יָתוֹם וְאַלְמָנָה לֹא תַעֲשִׁקוּ וְדָם נָקִי אֶל־תִּשְׁפְּכוּ בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא תִלְכוּ לָרַע לָכֵן: 7 וְשִׁכַּנְתִּי אִתְּכֶם בְּמָקוֹם הַזֶּה בְּאַרְצִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְוֹתֵיכֶם לְמֹנְעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם: 8 הִנֵּה אִתְּכֶם בְּטָחִים לָכֵן עַל־דִּבְרֵי הַשָּׁקֶר לְבַלְתִּי הוֹעִיל: 9 הִגְבֹּהַּ רֹצֵחַ וְנָאֹף וְהַשֹּׁבֵעַ לַשָּׁקֶר וְקַטֵּר לִבֵּעַל וְהַלֹּדֵד אֲחֵרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יִדְעֶתֶם: 10 וּבְאֵתָם וְעַמֻּדָתָם לִפְנֵי בֵּית הַזֶּה אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו וְאַמְרָתָם נִצְּלָנוּ לְמַעַן עֲשׂוֹת אֵת כָּל־הַתּוֹעֲבוֹת הָאֵלֶּה: 11 הַמַּעֲרַת פְּרָצִים הִזֶּה הַבֵּית הַזֶּה אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו בְּעֵינֵיכֶם גַּם אֲנֹכִי הִנֵּה רֹאֵתִי נֹאֵם־יְהוָה: 12 כִּי לְכוּ־נָא אֶל־מִקְוֵי אֲשֶׁר בְּשִׁילֹו אֲשֶׁר שִׁכַּנְתִּי שְׁמִי שָׁם בְּרֹאשׁוֹנָה וְרֹאֲוּ אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי לֹו מִפְּנֵי רַעַת עַמִּי יִשְׂרָאֵל: 13 וְעַתָּה יַעַן עֲשׂוֹתְכֶם אֶת־כָּל־הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה נֹאֵם־יְהוָה וְאַדְבֵּר אֲלֵיכֶם הַשֹּׁכֵם וְדַבֵּר וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וְאַקְרָא אִתְּכֶם וְלֹא עָנִיתֶם: 14 וְעָשִׂיתִי לְבֵיתִי אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו אֲשֶׁר אִתְּכֶם בְּטָחִים בְּזֹו וְלִמְקוֹם אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָכֵן וְלְאַבְוֹתֵיכֶם כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְשִׁלֹו: 15 וְהַשְׁלַכְתִּי אִתְּכֶם מֵעַל פְּנֵי כָאֲשֶׁר הִשְׁלַכְתִּי אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם אֵת כָּל־זֶרַע אֲפֹרָיִם: 16 וְאַתָּה אֶל־תִּתְפַּלֵּל בְּעַד־הָעָם הַזֶּה וְאַל־תִּשָּׂא בְּעַדָם רִגְוָה וְתַפְּלָה וְאַל־תִּפְגַּע־בִּי כִּי־אֵינִנִּי שְׁמַע אֲתָד: 17 הֲאֵינִךְ רֹאֶה מָה הִמָּה עֹשִׂים בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם: 18 הַבָּנִים מְלַקְטִים עֵצִים וְהָאֲבוֹת מְבַעְרִים אֶת־הָאֵשׁ וְהַנְּשִׁים לְשׁוֹת בְּצֶק לַעֲשׂוֹת כְּנָזִים לְמַלְכַת הַשָּׁמַיִם וְהַסֹּד נֹסְכִים לְאֱלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן הַכְּעִסֵנִי: 19 הֲאֵתִי הֵם מְכַעֲסִים נֹאֵם־יְהוָה הֲלֹוא אִתְּכֶם לְמַעַן בָּשֶׁת פְּנֵיהֶם: 20 לָכֵן כֹּה־אָמַרְוּ אֲדֹנָיִי יְהוָה הִנֵּה אֲפִי וְחֻמָּתִי נִתְּכַת אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה עַל־הָאֶדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה וְעַל־עֶזְיָ הַשֹּׂדֶה וְעַל־פְּרֵי הָאֲדָמָה וּבְעֶרְוָה וְלֹא תִכְבֶּה: 21 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲלוֹתֵיכֶם סָפוּ עַל־זִבְחֵיכֶם וְאָכְלוּ בָשָׂר: 22 כִּי לֹא־דִבַּרְתִּי אֶת־אַבְוֹתֵיכֶם וְלֹא צִוִּיתִים בְּיוֹם הוֹצִיא אוֹתָם מִמִּצְרַיִם מִצְרַיִם מִצְרַיִם עוֹלָה וּבָח: 23 כִּי אִם־אֶת־הַדִּבְרֵי הַזֶּה צִוִּיתִי אוֹתָם לֵאמֹר שְׁמַעוּ בְּקוֹלִי וְהָיִיתִי לָכֵם לֵאלֹהִים וְאַתְּם תִּהְיוּ־לִי לְעָם וְהִלַכְתֶּם בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אִתְּכֶם לְמַעַן יִיטֵב לָכֵם: 24 וְלֹא שְׁמַעוּ וְלֹא־הִטּוּ אֶת־אָזְנָם וְלִכְלוּ בַּמַּעֲשׂוֹת בְּשִׁרְיוֹת לָכֵם הֵרַע וְיָהִיו לְאֲחֹזֶר וְלֹא לִפְנֵים: 25 לְמַן־הַיּוֹם אֲשֶׁר יֵצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם מִצְרַיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה וְאֲשַׁלַּח אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדֵי הַנְּבִיאִים יוֹם הַשֹּׁכֵם וְשָׁלַח: 26 וְלֹא שְׁמַעוּ אֲלֵי וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם וַיִּקְשׂוּ אֶת־עֲרֹפְשָׁם הֲרַעוּ מֵאַבְוֹתָם: 27 וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַדִּבְרִים הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמַעוּ אֲלֵיךְ וְקִרְאתָ אֲלֵיהֶם וְלֹא יִעֲנוּכָה: 28 וְאַמְרָתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַגּוֹי אֲשֶׁר לֹא־שְׁמַעוּ בְּקוֹלִי יְהוָה אֱלֹהֵיוּ וְלֹא לָקְחוּ מוֹסֵר אֲבָדָה הַאֲמוֹנָה וְנִכְרַתָּה מִפִּיָּהֶם: 29 גִּזְיִי נִרְדָּה וְהַשְׁלִיכִי וְשָׂאִי עַל־שִׁפְיָם כִּינָה כִּי מָאֵס יְהוָה וַיִּטֵּשׂ אֶת־דֹּדֶר עֲבָרְתּוֹ: 30 כִּי־עָשׂוּ בְּנֵי־יְהוּדָה הֲרַע בְּעֵינֵי נֹאֵם־יְהוָה שְׁמוּ שְׁקוֹצֵיהֶם בְּבֵית אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו לְטִמְאוֹ: 31 וּבָנֹו בְּמוֹת הַתֶּפֶת אֲשֶׁל בְּגִיא בְּרֵהֶם לְשָׂרְף אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנֵיתֵיהֶם בְּאֵשׁ אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי וְלֹא עָלְתָה עַל־לִבִּי: 32 לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נֹאֵם־יְהוָה וְלֹא־יֵאֱמָר עוֹד הַתֶּפֶת וְגִיא בְּרֵהֶם כִּי אִם־גִּיא הַהֲרָגָה וְקִבְרוֹ בַּתֶּפֶת מֵאִין מְקוֹם: 33 וְהָיְתָה נִבְלַת הָעָם הַזֶּה לְמֶאֱכָל לַעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבִהֶמַת הָאָרֶץ וְאִין מִחֲרִיד: 34 וְהַשְׁבַּתִּי מִעָרֵי יְהוּדָה וּמִחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם קוֹל שְׁשׁוֹן וְקוֹל שְׂמִיָּה קוֹל חֲתָן וְקוֹל כְּלָה כִּי לְחֻרְבָּה תִּהְיֶה הָאָרֶץ:

8

¹ Mw'ago mango, ye kudesire Nyakasane, babishûla amavuha g'abâmi b'e-mwa Yuda, ag'abakulu, ag'abadâhwa, ag'abalêbi n'ag'abantu kone b'e Yeruzalemu. ² Bagayanika oku izûba, omwêzi engabo y'emalunga bali barho-nyize n'okukolera zirya bashimbaga banakazizidôsa, zirya bakazagiharâmya, ago mavuha garhacife garhölâgawîrwe nîsi erhi kushubibishwa. Gakolaga gabê-ra oku idaho nka binazo. ³ N'oku banyî balobôka muli obwo bûko bw'emihira, ngasi aha nakabahabulira, ye kudesire Nyakasane w'Emirhwe, olufû lwâba lwo lukulu aha buzîne.

Endûlù, amahano, obugoma bw'Israheli

⁴ Obabwire, erhi kwo adesire ntya Nyakasane mpu k'ohirima arhazûka, k'ohabuka arhahabûlwa? ⁵ Cirhumirage olwo lubaga lubêra omu bugoma buzira kuhusa. Basêzizagye obunywesi balahîre bugaluka. ⁶ Najire aho nabayumvirhiza: barhadwîrhi baderha nk'oku bikwânîne. Barhalimwo owagaya obubî bwâge akaderha erhi «lêro bici bino nâkozire»? Boshi oku bahabusire kwo banahâsire, nka nfarasi yayilwa. ⁷ Ciru na nyakadekere nk'ali emalunga, ayishi akasanzi kage, Akafunzi, ehiremberembe n'omuhangali, biyishi amango gâbyo g'okubunga. Olubaga lwâni lwôhe lurhishi obushinganyanya bwâni.

Irhegeko omu nfune z'abadâhwa

⁸ Kurhi mwakaderhaga mpu «rhuli barhimanya rhugwerhe irhegeko Iya Nyakasane!» Kwo binali; mwalihindwîre binywerhe oburhûza, bunywesi bw'abandisi. ⁹ Abagula enshonyi zababumba, basômerwa hano bagwârhwâ omu murhego Bôhe mpu bagayaguza akanwa ka Nyakasane. Mbawîraga, obugula bwâbo, bici bubakwânîfage? ¹⁰ Bakâbo nkolaga nabaha abandi balume amashwa gâbo ngahereze bandi-bandi. Bulya kurhenga oku murho kuhika oku mukulu, boshi bya buhagwe balonza abalêbi

n'abadâhwa, boshi kurhebana balimwo.¹¹ Bali mpu babuka ecibande ca mwâli w'olubaga lwâni, badwîrhe baderhera oku mino mpu «murhûla, murhûla» n'obwo nta murhûla.¹² Enshonyi z'amaligo gâbo zababumba. Caba mushiâna, barhaciba nshonyi, barhaciyishi olugwegwe lwo luci. Bafurhama omu karhî ka abafurhama bakomanya olusiku nayishibarhangula, Nyakasane okudesire.

Emizâbîbu ya Yuda

¹³ Nakasimire nsarille emwâbo, ye kudesire Nyamubâho. Cikwône emizâbîbu yâbo erhalehesire, ciru n'omulehe gwâbo guruhanyiri ebyâsi ciru byone bifuniyire nali mbahire ababishandazagya.¹⁴ Cirhumirage rhutamire, rhufiremwo obûla Nyakasane Nyamuzinda wirhu yene orhuyisire ye narhunywesize amîshi mahereke, erhi mabî rhwamujirire garhuma.¹⁵ Rhwakazagiringa omurhûla: ci lerhaga! Rhwakagiringa amango g'okufuma: bikolaga bihamba.¹⁶ Kurhenga emwa Dani omulumbo gw'enfarasi zâge guyumvikîne n'ecimorogo c'amadaku g'enfarasi cidirhimanyize ecihugo coshîf bayishirirya ecihugo n'ebinja bimuli olugo na benalo.¹⁷ Neci, lâba oku we ntumîre enjoka nkali zirya zirhadogêzibwa; zakuluma, ye kudesire Nyakasane na nta bufumu.

Omulenge gw'omulêbi amango g'ecizombo

¹⁸ Namayumva amagala gandya omurhima guruhaciri gwani! ¹⁹ Yumva endûlû ya mwâli w'olubaga lwirhu, yamazûka omu cihugo cōshi mpu «ka Nyamubâho arhaciba omu Siyoni, k'omwâmi w'e Siyoni arhaciyiba? (Carhumaga banjira burhe n'enshusho zabo ebyo birhali byo byarhenga ihanga).²⁰ Bayûsize basârûla, ecanda cahwire, n'okucira n'orhaciziri! ²¹ Ecibande ca mwâli w'olubaga lwirhu, cimbabazize, ndi nka nie mbanzirwe. ²² Ka nta mavurha gaciba omu Galadi? ka nta mufumu ocibâmwo? Cirhumirage cirhafuma ecibande ca mwâli w'olubaga lwirhu? ²³ Owahindula irhwe lyâni likashuba iriba, n'amasû gâni ngahinduke nshôko ya mirenge! Owampa nkalakira mûshi na budufu abayîsirwe omu bana ba mwâli w'olubaga lwirhu!

Jeremia/Jeremiah 8: 1

בַּעַת הַהִיא נֶאֱסִי הָיָה וַיֵּצֵאוּ אֶת־עַצְמוֹת מַלְכֵי־יְהוּדָה וְאֶת־עַצְמוֹת־שָׂרָיו וְאֶת־עַצְמוֹת הַכֹּהֲנִים וְאֶת־עַצְמוֹת הַנְּבִיאִים וְאֶת־עַצְמוֹת יוֹשְׁבֵי־יְרוּשָׁלַם מִקְבְּרֵיהֶם: 2 וּשְׁטָחוּם לְשֶׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ וְלִכְלֹ אֶבֶב הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר אֶהְיֶה וְאֲשֶׁר עֲבָדוּם וְאֲשֶׁר הָלְכוּ אַחֲרֵיהֶם וְאֲשֶׁר דָּרְשׁוּם וְאֲשֶׁר הִשְׁתַּחֲוּוּ לָהֶם לֹא יֵאָסְפוּ וְלֹא יִקְבְּרוּ לְדָמֶן עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה יְהוִי: 3 וַנִּבְחַר מוֹת מַחִיִּים לְכָל הַשְּׂאֲרִית הַנִּשְׁאָרִים מִן־הַמִּשְׁפָּחָה הָרַעָה הַזֹּאת בְּכָל־הַמְּקוֹמוֹת הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר הִדְחִיתִים שָׁם נֶאֱם יְהוָה צְבָאוֹת: 4 וְנֶאֱמַרְתָּ אֲלֵיהֶם בָּה אָמַר יְהוָה הִפְּלוּ וְלֹא יָקוּמוּ אִם־יָשׁוּב וְלֹא יָשׁוּב: 5 מִדּוֹעַ שׁוֹבְכָה הָעַם הַזֶּה יְרוּשָׁלַם מִשְׁבָּה נִצַּחַת הַחַיִּיקוּ בְּתַרְמִית מֵאֲנִי לְשׁוֹב: 6 הַקִּשְׁבֹּתִי וְאֲשַׁמְעַ לְוֹאֲכֹן וְדַבְּרוּ אֵין אִישׁ נָחַם עַל־רַעְתּוֹ לֹא־מָר מֶה עֲשִׂיתִי כֹלָה שָׁב בְּמִרְצוֹתַם כְּסוּס שׁוֹטֵף בְּמִלְחָמָה: 7 גַּם־חֲסִידָה בְּשָׁמַיִם יִדְעָה מוֹעֲדֶיהָ וְתָר וְסוֹס וְעֹגוֹר שָׁמְרוּ אֶת־עֵת בִּגְאָנָה וְעַמִּי לֹא יִדְעוּ אֶת־מִשְׁפָּט יְהוָה: 8 אֵיכָה תֹאמְרוּ חֲכָמִים אֲנִיחֵנו וְתוֹרַת יְהוָה אֲתָנוּ אֲכֹן הִנֵּה לְשֹׁקֵר עֲשֵׂה עָט שֹׁקֵר סֹפְרִים: 9 הִבִּישׁוּ חֲכָמִים חֲתוּ וְיִלְכְּדוּ הִנֵּה בְּדַבְרֵי־יְהוָה מֵאֲסוּ וְחִכְמַת־מָה לָּהֶם: 10 לִכְן אֲתָנוּ אֶת־נִשְׁיָהֶם לְאַחֲרִים שְׂדוֹתֵיהֶם לְיוֹרְשִׁים כִּי מִקְטָן וְעַד־גָּדוֹל כֹּלָה בִּצְעַ בִּצְעַ מִנְּבִיא וְעַד־כֹּהֵן כֹּלָה עֲשֵׂה שֹׁקֵר: 11 וַיִּרְאֹוּ אֶת־שֹׁבֵר בַּת־עַמִּי עַל־נִקְלָה לֹא־מָר שְׁלוֹם וְאֵין שְׁלוֹם: 12 הִלָּבְשׁוּ כִי תוֹעֵבָה עָשׂוּ גַם־בְּזֹשׁ לֹא־יִבְשׁוּ וְהַכֹּלֵם לֹא יִדְעוּ לִכְן יִפְּלוּ בַנְּפִלִים בַּעַת פְּקֻדָּתָם יִכְשְׁלוּ אָמַר יְהוָה: 13 אֶסְפֹּם אֶסְפֹּם נֶאֱם־יְהוָה אֵין עֲנָבִים בְּגִפֹן וְאֵין תְּאֵנִים בְּתֵאנָה וְהָעֵלָה נָבֵל וְאֶתָּן לָהֶם יַעֲבְרוּם: 14 עַל־מָה אֲנִיחֵנו יִשְׁבִּים הָאֶסְפוּ וַנִּבְּזָה אֶל־עַרְי הַמִּבְצָר וְנִדְמָה־שָׁם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הִדְמָנוּ וַיִּשְׁקֵנו מִי־רֹאשׁ כִּי חָטְאנוּ לַיהוָה: 15 קִנְיָה לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב לַעַת מִרְפָּה וְהִנֵּה בַעַתָּה: 16 מִדָּן נִשְׁמַע נִחְרַת סוֹסִיו מִקּוֹל מִצְחָלוֹת אֲבִירָיו רַעֲשָׂה כָל־הָאָרֶץ וַיִּבְזְאוּ וַיִּאֲכַלוּ אָרֶץ וּמְלוֹאָה עִיר וַיִּשְׁבִּי בָּה: 17 כִּי הִנְנִי מִשְׁלַח בָּכֶם נְחִשִׁים צִפְעָנִים אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם לֶחֶשׁ וְנִשְׁכּוּ אֶתְכֶם נֶאֱם־יְהוָה: 18 מִבְּלִיגִיתִי עָלִי יִגְזוּ עָלִי לִבִּי דָוִי: 19 הִנֵּה־קוֹל שׁוֹעֵת בַּת־עַמִּי מֵאֶרֶץ מִרְחָקִים הִיְהוּה אֵין בְּצִיּוֹן אִם־מִלְפָּה אֵין בָּה מִדּוֹעַ הַכְּעָסוֹנִי בַּפִּסְלִיָּה בְּהַבְלִי נָכַר: 20 עֲבֹר קֶצֶר פְּלָה קִיץ וְאֲנִיחֵנו לֹא נִשְׁעֲנוּ: 21 עַל־שֹׁבֵר בַּת־עַמִּי הַשִּׁבְרִיתִי קוֹדְרִיתִי שְׁמָה הַחֲזִיקֵתִנִּי: 22 הִצָּרִי אֵין בְּגִלְעָד אִם־רַפָּא אֵין שָׁם כִּי מִדּוֹעַ לֹא עֲלֵתָה אֶרְכַּת בַּת־עַמִּי: 23 מִי־יִתֵּן רֹאשִׁי מִים וְעֵינִי מְקוֹר דְּמָעָה וְאֶבְכָּה יוֹמָם וְלַיְלָה אֶת חֲלָלִי בַת־עַמִּי:

9

Okuhemuka kwa Yuda

¹ Lero ndi wakampebera icumbi omu irungu? nanayâka olubaga lwâni ncijire kuli nabo, bulya boshi bali bagonyi, ngabo ya ncuku. ² Kwo bagoka olulimi nka muherho bunywesi buyîmire mw'eci cihugo, ci arhali

iderha nkana bâleka maligo bakola gandi barhanayishi Nyamubâho. ³ Ngasi muguma acilange oku mwîra wâge murhanacikubagiraga obugoma: bulyala ngasi mwene wâbo omuntu kwo adwîrhe ajira aka Yakobo ngasi mwiîa kunywerha adwîrhe anywerhera owâbo! ⁴ Abantu badwîrhe barhebana, barhaderha oku biri bakômerîze olulimi lwâbo okubêsha, bakômerîre amaligo, barhankacigokôla. ⁵ Barhalikangana barhalirhebana! Banywîre emibuli mpu bakamanya Nyamubâho! ⁶ Kwo adesirage ntya, Nyakasane w'Emirhwe: Lâba oku mbahebire omu cibeye nti mbagere kurhi nakacijizire obubî bwâbo? ⁷ Olulimi lwâbo, mwampi gwa kuyîrha, ebinwa byâbo, bunywesi bwône-bwône. Omuntu anaje aha, abwîre owâbo erhi «murhûla» n'obwo emurhima gwâge kurhega amurhezire. ⁸ Ka mpu ebiri ntyo ntabihane? Yekudesire Nyakasane. Ka mpu mbule bwacihôda oku ba bene abo?

Burhe aha Siyoni

⁹ Entondo muzilakire, mubande endûlû amalambo g'omu mpinga mugayiganire kula kw'ofirîrwe bulya zayôcirwe zoshi ntâye ocigerayo, ntâye ociyumva ebintu byayanirayo. Oli ebinyunyi by'emalunga, ôli ebintu byoshi byayâsire, byahirigirha. ¹⁰ Yeruzalemu namujira nsinga ya mabuye, bulumba bwa banyambwe ebishagala bya Yuda nabijira bigûkâ birya birhabamwo ndi. ¹¹ Mugula ohi wakayumva ebyo? na kandi, ôhi Nyakasane abibwizire mpu abimanyise abandî? Cirhumirage ecihugo cishâbwa. Cinayôcibwa nka mpinga erhagerwamwo na muntu? ¹² Nyamuzinda adesire erhi: Kulya kuba balesire irhegeko lyâni, na niene nabahâga Iyo, barhanayumvagya izû lyâni, ¹³ ci bakulikira obuzibu bw'emirhima yâbo, bakulikira ba Baali b'ishe babamanyisagya, bama-nyiraga kuli b'ishe. ¹⁴ Co cirhumirage aderha ntya, Nnâmahanga w'Emi-rhwe Nyamuzinda w'Israheli: mpu: Lâba oku olu lubaga mutuzo nalulîsa. Nduywe n'amîshi galimwo obwôge. ¹⁵ Nnambashandâze omu ka-rhî k'amashanja barhishi, mashanja bashakulûza bâbo barhamanyaga nârhuma n'engôrho yabakwama, kuhika mbalambike boshi. ¹⁶ Ee wee! Muhamagale abalasi baj'eno. Mulerhe abalenga bayishe. ¹⁷ Bakanye barhubandire endûlû. Emirenge evugumuke omu masû girhu, ebisike birhu bihululemwo emirenge. ¹⁸ Neci endûlû yâyumvikîne omu Siyoni: «mpu yajewe ala nka rhwalengana! ala nka rhwabumbwa n'enshonyi wee, yajewe ala mpu rhuleke eci cihugo bulya barhushâbulîre enyumpa. ¹⁹ Mwe bakazi muyumvagye akanwa ka Nyakasane amarhwiri ginyu gajemwo oluderho lw'ekanwa kâge. Muyigirize bâli binyu olu lwimbo lw'endûlû: muyigirizanye mwêne na nene olu lwimho lw'endûlû.

²⁰ Olufu lwâgezire omu rhubonezo rhwinyu olufu lwarhujire eka,
lw'alambika omwana w'ecirhaba omu muhanda,
lw'alambika abana b'emisole omu ngo.

²¹ Emirhumba y'abantu yashandire nka mashî omu ishwa
nka kulya emiha erhibuka enyuma z'omurhemi,
ebule n'omuntu wayishwêka.

Oburhimanya bw'okunali

²² Kwo adesire ntya Nyakasane: omurhimanya arhahiraga akacikunga obushinganyanya bwâge! Entwâli erhahiraga ekacikunga oburhwâli bwâyo! Omugale arhahiraga akacikunga obugale bwâge! ²³ Cikwone owalonza okucikunga acikunge oku: okuyumva n'okummarnya, bulyala niono nie Nyamubâho nie nyôrha mbikola n'olukogo, n'obucîranuzi haguma n'obushinganyanya hano igulu neci byo ntonya ebyo, Kanwa ka Nyamubâho.

Okukembûlwa kubî

²⁴ Lola oku ziyiruka Yekudesire Nyakasane censiku narhandûlamwo ngasi muntu ôli mukêmbûle omubiri gone: ²⁵ Misiri, Yuda, Edomu, Bene-Amoni, Mowabu na bala Bene ebinûniro bimôme^s bayûbaka omu irungu. Bulyala aga mashanja goshi n'enyumpa ya Israeheli yoshi barhali ba murhima mukêmbûle.

Jeremia/Jeremiah 9: ¹

מִי־יִתְּנִי בַמִּדְבָּר מִלֹּן אֲרָחִים וְאֶעֱזְבָה אֶת־עַמִּי וְאֶלְכָה מֵאַתָּם כִּי כָל־מְנַאֲפִים עֲצָרַת בְּגָדִים: 2 מִי־דָרְכוּ אֶת־לְשׁוֹנָם קִשְׁתָּם שֶׁקֶר וְלֹא לְאַמּוֹנָה גָבְרוּ בְּאֶרֶץ כִּי מִרְעָה אֶל־רֵעֵהָ יֵצְאוּ וְאֵתִי לֹא־יִדְעוּ נְאֻם־יְהוָה: 3 אִישׁ מִרְעָהוּ הִשְׁמָרוּ וְעַל־כָּל־אֶח אֶל־תִּבְטְחוּ כִּי כָל־אֶח עֲקֹב יַעֲקֹב וְכָל־דָּע רָכִיל יְהִלֵּךְ: 4 אִישׁ בְּרֵעֵהוּ יְהַלֵּל וְאַמֶּת לֹא יִדְבָּרוּ לְמַדּוּ לְשׁוֹנָם דְּבַר־שֶׁקֶר הִעֲנָה נְלֹאוּ: 5 שִׁבְתֶּךָ בְּתוֹךְ מִרְמָה בְּמִרְמָה מֵאֲנִי דַעֲתֵאוֹתִי נְאֻם־יְהוָה: 6 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הַנִּגְנִי צוּרְפָם וּבְחַנְתִּים כִּי־אִיד אֶעֱשֶׂה מִפְּנֵי בַת־עַמִּי: 7 חֵץ שׁוֹחֵט

^s9.25 Obworhere hw'okumôma emviri oku irhwe bwàhanzîbwe n'Abayahudi: Lola Lev 19, 27. Obworhere bwa ntyo bwali bwa bantu bakazagiharâmya banyamuzinda b'obwihambi.

לְשׁוֹנָם מִרְמָה דָּבַר בְּפִיו שְׁלוֹם אֶת־רַעְהוּ יְדָבֵר וּבִקְרָבוֹ יָשִׁים אֲרָבוֹ: 8 הֵעֵל־אֶלֶּה לֹא־אֶפְקֹד־בָּם נֹאֲם־יְהוָה אִם בְּגִי אֲשֶׁר־כָּזָה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי: 9 עַל־יְהוָה־אֵשׁ אֵשָׁא בְּכִי וְנָהִי וְעַל־נְאֻזֹת מִדְּבַר קִינָה כִּי נִצַּתוּ מִבְּלִי־אִישׁ עֹבֵר וְלֹא שָׁמְעוּ קוֹל מִקְנֶה מַעוֹף הַשָּׁמַיִם וְעַד־בְּהֵמָה נִדְדוּ הָלָכוּ: 10 וְנִתְתִּי אֶת־יְרוּשָׁלַם לְגִלְתִּים מַעוֹן תַּנְּגִים וְאֶת־עַרְי יְהוּדָה אֶתֶּן שְׁמָמָה מִבְּלִי יוֹשֵׁב: 11 מִי־הָאִישׁ הַחֲכֵם וַיִּבֶן אֶת־זֹאת וְאֲשֶׁר דָּבַר פִּי־יְהוָה אֵלָיו וַיַּגְדֶּה עַל־מַלְאָכָה הָאֶרֶץ נִצַּתָּה כְּמִדְּבַר מִבְּלִי עֹבֵר: 12 וַיֹּאמֶר יְהוָה עַל־עֲזֹבְכָם אֶת־תּוֹרָתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לַפְּנִיָּהִם וְלֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְלֹא־הָלְכוּ בְּהִ: 13 וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי שְׂרָרוֹת לִבָּם וְאַחֲרֵי הַבְּעָלִים אֲשֶׁר לְמַדּוּס אֲבוֹתָם: 14 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵאַכִּילֶם אֶת־הֵעָם הַזֶּה לַעֲנָה וְהַשְׁקִיתִם מִי־רֹאשׁ: 15 וְהַפְּצוֹתִים בְּגוֹלִים אֲשֶׁר לֹא יֵדְעוּ הֵמָּה וְאֲבוֹתָם וְשִׁלַּחְתִּי אַחֲרֵיהֶם אֶת־הַחֶרֶב עַד כְּלוּתִי אוֹתָם: 16 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הַתְּבוֹנָנוּ וְקִרְאוּ לְמִקְנוֹת וּתְבוּאֵינָה וְאֶל־הַחֲכָמוֹת שִׁלְחוּ וּתְבוּאָנָה: 17 וּתְמַהֲרָנָה וְתִשְׁנָה עָלֵינוּ נְהִי וְתִרְדְּנָה עֵינֵינוּ דְמָעָה וְעַפְעָפִינוּ יוֹלִי־מִים: 18 כִּי קוֹל נְהִי נִשְׁמַע מִצִּיּוֹן אֵיד שִׁדְּדֵנוּ בְּשָׁנוּ מֵאֵד כִּי־עֲנוּבֵנו אֶרֶץ כִּי הִשְׁלִיכוּ מִשְׁכְּנֵתֵינוּ: 19 כִּי־שָׁמְעָה נָשִׁים דְּבַר־יְהוָה וְתִקַּח אֲזִנָּם דְּבַר־פִּי וּלְמַדְנָה בְּנֹתֵיכֶם לְהִי וְאִשָּׁה רַעוּתָה קִינָה: 20 כִּי־עָלָה מוֹת בַּחֲלוּלֵינוּ בָּא בְּאַרְמוֹתֵינוּ לְהַכְרִית עוֹלָם מִחוּץ בַּחוּרִים מִרְחֻבוֹת: 21 דְּבַר כֹּה נֹאֲם־יְהוָה וְנִפְלָה נִבְלָת הָאָדָם כְּדָמָן עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וּכְעָמִיר מֵאַחֲרֵי הַקֶּצֶר וְאִין מֵאֶסֶף: 22 כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי־הַלֵּל חֲכָם בַּחֲכָמָתוֹ וְאֱלֹהֵי־הַלֵּל הַגְּבוּר בַּגְּבוּרָתוֹ אֱלֹהֵי־הַלֵּל עֲשִׂיר בְּעֶשְׂרוֹ: 23 כִּי אִם־בָּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשֹּׁפֵל יִדְעַע אוֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאֶרֶץ כִּי־בִּאֶלֶה חֲפָצָתִי נֹאֲם־יְהוָה: 24 הִנֵּה יָמִים בָּאִים נֹאֲם־יְהוָה וּפְקַדְתִּי עַל־כָּל־מוֹל בְּעָרְלָה: 25 עַל־מַצְרִים וְעַל־יְהוּדָה וְעַל־אֲדוֹם וְעַל־בְּנֵי עַמּוֹן וְעַל־מוֹאָב וְעַל־כְּלִיקְצוּצֵי פֶאֶה הַיֹּשְׁבִים בְּמִדְבָּר כִּי כָל־הַגּוֹיִם עָרְלִים וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל עָרְלִי־לֵב: 10

10

Enshusho z'abazirnu na Nyamuzinda w'okunali

¹Wâni nyumpa ya Israheli, yumva oku Nyakasane akubwîra. ²Kwo adesire ntya Nyakasane, Murhakazagikômera enjira z'amashanja, murhakazagiyôboha ebimanyîso by'oku nkuba ciru akaba amashanja kuyôboha gabiyôboha. ³Kali obwôba bw' amashanja buba bwa busha, guba murhi kwône batwa omu muzirhu, gubinjwe n'akere k'omubinjwi. ⁴Oku bundi baguyinijhye n'amasholo haguma n'amarhale, Babulibigwikamwo emisumâri, enyundo eyigwike mpu lyo bisêra (ebirhangâlo byâbo) bilekihinya-hinya. ⁵Kwo biba nka buhereko omu ishwa ly'emyungu, birhaderha, kulengezibwa bilengezibwa, bulya birhagenda. Murhakazagibiyôboha: bulya birhankajira kubî kuci birhakanajira kwinja kuci. ⁶Orhagerwa ndi Nyakasane, oli mukulu, liri likulu izîno lyâwe ligala byoshi. ⁷Ndi orhankakurhinya, mwâmi w'amashanja? Neci, oli wa kurhinywa! Bulyala omu bagula b'amashanja boshi, n'omu mâmi gabo goshi, ntâyê bakakugererakwo. ⁸Boshi boshi, bali bahwinja banali bingolongolo. Amahano obusha buhâna nago ganali ntago. ⁹Marhale matule nka rhwâsi garhenga cingana e Tarsi n'amasholo g'e Ofiri mukolo gwa mubinjwi, gwa munwe mulenga gw'omutuzi byoshi bushanja bwa bantu balenga. Babiymbike n'omushangi gw'akaduku obwo. ¹⁰Nyakasane yehe ye Nyamuzinda w'okuli, ye Nyamuzinda ôzine ye na Mwâmi w'ensiku n'amango. Akaba burhe, igulu linageremwo omusisi, amashanja garhankalinda omutula gwâge. ¹¹Kwo wababwîra ntya: erhi: banyamuzinda, abarhajiraga amalunga n'igulu baherêrekerâ hanol'igulu n'idako ly'amalunga. ¹²Ye wajiraga igulu n'obuhashe bwâge, ayimanza amahanga n'oburhimanya bwâge n'obukengere bwâge bwalambûla amalunga. ¹³Akalika izû, amîshi ganalulume emalunga, anayinamule ebitu kurhenga aha kafende k'igulu atule n'orhukengulo eshube milazo akûle n'empûsi omu cibikiro câge. ¹⁴Go mango, ngasi muntu ahwinjagala, ayimange buzira kuyumva go mango ngasi mutuzi agwârhwâ n'enshonyi erhi alola enshusho zâge. Bulyala biri bya bunywesi, birhalimwo omûka. ¹⁵Birhaba cici, amango g'okuhanwa kwâbyo, byahirigirha. ¹⁶«Mwanya gwa Yakobo» yehe arhali ntyo: bulya ye kabumba kabumbaga byoshi Israheli lyo ishanja mwimo gwâge. Izîno lyage ye Nyakasane w'Emirhwe.

Ecihugo cajamwo ecôba

¹⁷Oshane ebyâwe, orhenge mw'eci cihugo wâni we mugorhe! ¹⁸Bulya kwo adesire ntya Nyakasane. Lola oku lero kulibirha n'alibirhakwo, baje kulî, ababamwo eci cihugo nabaheba omu malibuko lyo banshanga. ¹⁹Namahera, namabandwa! Ecibande câni cirhakanafuma. Nie muntu nakazagiderha: nti gâni ago mababale, nagalemba. ²⁰Ihêma lyâni balishâbire emigozi yâni yoshi bayitwîre. Abana bangenzire boshi: ntâyê ocihali. Harhaciri ciru omuntu w'okuyimanika ihêma. ²¹Balungere bo babire bahwinja. Barhalongerizi Nyakasane n'okwola kwarhuma bayabirwa: obusô bwâbo bwoshi bwashandire. ²²Yumva omwanzi! gwo ogwo! Cihôgero cinene carhenga e mwênê mpu ebishagala bya Yuda bihinduke irungu,

bibe lwâkiro lwa banyambwe. ²³ Omanyire yagirwa Nyamubâho, oku enjira y'omuntu erhaba yâge kurhanali kwâge okulambagira n'okusêra omu njira yâge burhanali buhashe bwâge bumuheba omu njira n'okumubêzamwo. ²⁴ Oruhane Yagirwa, cikwône omu lugero lwinja buzira mungo, rhwakanahungumuka rhweshi. ²⁵ Orhulire omutula gwâwe oku mashanja garhakuyishi n'oku milala erhagashâniza izû lyâwe. Bulyala balire Yakobo bamuyûsa, banashâba aha mwâge.

Jeremia/Jeremiah 10: ¹

שָׁמְעוּ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עֲלֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל: 2 כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי דָוִד אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וּמֵאֲתוֹת הַשָּׁמַיִם אֶל־תַּחֲתוֹ כִּי־יַחֲתוּ הַגּוֹיִם מִהֶמָּה: 3 כִּי־יַחֲקוֹת הָעַמִּים הַכֹּל הוּא כִי־עָלָּ מִיַּעַר כָּרְתוֹ מַעֲשֵׂה יְדֵי־חָרָשׁ בְּמַעֲצָד: 4 בְּכֶסֶף וּבְזָהָב יִפְּהוּ בְּמִסְמְרוֹת וּבְמִקְבּוֹת יַחֲזִקוּם וְלֹא יִפִּיק: 5 כִּתְּמָר מִקֶּשֶׁה הֶמָּה וְלֹא יִדְבְּרוּ נִשְׁוֹא יִנְשׂוֹא כִי לֹא יִצְעָדוּ אֶל־תִּירְאוֹ מֵהֶם כִּי־לֹא יִרְעוּ וְגַם־הִיטִיב אֵין אוֹתָם: 6 מֵאֵין כְּמוֹד יְהוָה גָּדוֹל אֲתָה וְגָדוֹל שְׁמֹךְ בְּגִבּוֹרָה: 7 מִי לֹא יִרְאֶה מְלֶכֶד הַגּוֹיִם כִּי לֹךְ יֵאָתֶה כִּי בְּכָל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם מֵאֵין כְּמוֹד: 8 וּבִבְאֻחַת יִבְעֶר וּיִכְסְלוּ מוֹסֵר הַבָּלִים עַץ הוּא: 9 כֶּסֶף מִרְקָע מִתְרַשֵּׁשׁ יוֹבֵא וְזָהָב מֵאֻפּוֹ מַעֲשֵׂה חָרָשׁ וַיְדִי צוֹרֵף תִּכְלֵת וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁם מַעֲשֵׂה חֲכָמִים בָּלָם: 10 וַיְהִי־הוּא אֱלֹהִים אֱמֶת הוּא־אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלֶכֶד עוֹלָם מִקְצֵפוֹ תִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וְלֹא־יִכְלּוּ גּוֹיִם זַעֲמוֹ: 11 ס בְּדִנְהָ תֵאֱמָרְנָן לְהוֹם אֱלֹהִים דִּי־שְׁמִיָּא וְאַרְקָא לֹא עָבְדוּ יֹאבְדוּ מֵאַרְעָא וּמִן־תַּחֲתוֹת שְׁמִיָּא אֱלֹהִ: 12 עֲשֵׂה אֶרֶץ בְּכַחֲו מְכִין תִּבֵּל בְּחִכְמָתוֹ וּבִתְבוּנָתוֹ נֹטָה שְׁמִים: 13 לְקוֹל תִּתָּן הַמֶּזֶן מִיָּם בְּשָׁמַיִם וַיַּעֲלֶה נִשְׂאִים מִקְצֵה אֶרֶץ בְּרָקִים לְמִטָּה עֲשֵׂה וַיִּצַּע רוּחַ מֵאַצְרֵתוֹ: 14 נִבְעֶר כָּל־אֲדָם מִדַּעַת הַבִּישׁ כִּלְצוֹרֵף מִפָּסֶל כִּי שֶׁקֶר נִסְכּוֹ וְלֹא־רוּחַ בָּם: 15 הַכֹּל הֶמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתָעִים בַּעַת פְּקֻדָּתָם יֹאבְדוּ: 16 לֹא־כִאֲלֵה חֶלֶק יַעֲקֹב כִּי־יוֹצֵר הֵכֵל הוּא וְיִשְׂרָאֵל שֶׁבֶט נִחְלָתוֹ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ: 17 אִסְפִּי מֵאֶרֶץ כְּנַעַן יִשְׁבְּתִי בְּמִצְרָיִם: 18 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה הִנֵּי קוֹלַע אֶת־יִשְׁבֵּי הָאָרֶץ בַּעֲמֵם הַזֶּה וְהַצְרֹתִי לָהֶם לְמַעַן יִמָּצְאוּ: 19 אֲוִי לִי עַל־שִׁבְרִי נִחְלֵה מִכְּתִי וְאֲנִי אֲמַרְתִּי אֵד זֶה חֶלִי וְאֲשַׁאֲנִי: 20 אֱהִי שֹׂדֵד וְכֹל־מִיתָרִי נִתְּקוֹ בְּנִי יִצְאֵנִי וְאֵינִם אֵין־נֹטָה עוֹד אֶהְיֶה וּמִקִּים יִרְעוּתִי: 21 כִּי נִבְעֶר הָרָעִים וְאֶת־יְהוָה לֹא דִרְשׁוּ עַל־כֵּן לֹא הִשְׁכִּילוּ וְכֹל־מִרְעִיתָם נְפֻצָּה: 22 קוֹל שְׁמוּעָה הִנֵּה בָּאָה וְרַעַשׁ גָּדוֹל מֵאֶרֶץ צָפוֹן לָשׁוֹם אֶת־עַרְיִי הַיּוֹדָה שְׁמָמָה מְעוֹן תַּנִּים: 23 יִדְעֵתִי יְהוָה כִּי לֹא לְאָדָם דִּרְכּוֹ לֹא־לְאִישׁ הַלֵּךְ וְהִכִּין אֶת־צִעְדּוֹ: 24 יִסְרְנִי יְהוָה אֲדִבְמִשְׁפָּט אֶל־בֶּאֱפֹד פֶּן־תִּמְעַטְנִי: 25 שִׁפְדָּ חֲמַתְךָ עַל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא־יִדְעוּד וְעַל־מִשְׁפָּחוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ כִי־אֲכַלּוּ אֶת־יַעֲקֹב וְאֲכַלְהוּ וְיִכְלְהוּ וְאֶת־נַגְהוּ הַשָּׁמוֹ: פ

11

Yeremiyahu n'ebinwa by'endagâno

¹ Akanwa Yeremiyahu abwiragwa na Nyakasane: ² «Obwire abantu b'omu ishwa !ya Yuda n'ab'omu Yeruzalemu. ³ Obabwire erhi: «Yekudesire Nyakasane Nyamuzinda w'Israheli erhi: akahera omuntu orhumva ebinwa by'eyi ndagano, ⁴ binwa narhegekaga basho olusiku mbakûla omu cibeye, omu chugo c'e Misiri. Nababwîra nti «muyumve izu lyâni; munajire ngasi kwoshi nâkamurhegeka Iyo muba lubaga lwâni, nâni mbe Nyamuzinda winyu. ⁵ Kuderha nti nyunjulize gulya mulagi nalahiraga nti ntugujiriri basho gulya gw'oku- baha ishwa lyahululamwo amarha n'obûci, nk'oku biri buno. Nâni nashuza nti: «Neci, Nyamwagirwa. ⁶ Na Nyakasane anacimbwîra erhi: «omu bishagala bya Yuda n'omu mihanda ya Yeruzalemu oyakûze mpu: muyumve ebinwa by'eyi ndagâno munabijire. ⁷ Bulyala narhonzire basho erhi mbakula e Misiri, na kuhika buno nadesire buzira kurhama nti: muyumve izu lyâni. ⁸ Cikwône barhumvagya barhaderhaga mpu barhege okurhwiri, ngasi muguma ayêrekera emunda omurhima gwâge mubi gunayêrekire. Okubundi nabakolera akal'ibala ebinwa by'eyi ndagâno byoshi byanali bidesire, binwa nali mbasêzize okushi-mba barhanabishimbaga. ⁹ Nyakasane ambwîra crhi: Bene Yuda n'ab'omu Yeruzalemu banywânane. ¹⁰ Bashubirire amaiigo ga b'ishe, balahiraga mpu barhayumva ebinwa byâni: b'abôla bakulikire banyamuzinda b'obwihambi mpu babe bo bakolera. Enyumpa y'Israheii n'enyumpa ya Yuda bavunyire omu binwa by'endagâno rhwalagânanaga rhwe na b'ishe. ¹¹ Co cirhumirage, Yekudesire Nyakasane, lâba oku nkola nabarhumira obuhanya barhafume, bakanyakûza, ntabashuze. ¹² Go mango ebishagaia bya Yuda n'ab'omu Yeruzalemu bajigashâniza n'enshangi banyamuzinda b'obwihambi. Abo banyamuzinda barhabarhabâle ciru n'ehitya amango g'obuhanya. ¹³ Bulyala wâni Yuda, banyamuzinda bâwe kwo bali banji nka ebishagala byâwe. ¹⁴ N'oku emihanda ya Yeruzalemu eri minji kwo nazo ziri nyinji empêrero wayûbasire z'okugashâniza Baali.

Abakomera aka-Nyamuzinda batumuzibwa

¹⁵ Omusimwa wâni bici alijira omu mwâni? Anayunjulize obulonza bwâge bubî. Ewe k'emihigo n'enyama nterekêre byo byakurhenza mw'obu buhanya olimo ly'omanya oku wacishinga? ¹⁶ Muzeti guyanyire gunajagaiire, Iyo izîno Nyakasane ali akuhire; lero ahizirage omuiiro omu byasi byâwe; n'amashami

gabôyôsire. ¹⁷ Na Nyakasane w'Emirhwe wakugwîkaga, akutwirire olufû n'ecarhumire, ganali amaligo enyumpa y'Israheli n'eya Yuda zakozire mpu banjire burhe omu kududûkiza Baali omugi gw'enshangi.

Yeremiyahu alibuzibwa e Anatoti

¹⁸ Nyamubâho anali erhi antonzire: nayôrha mmayire! Ago mango, Nyakasane, wanzibûla amasû mpu gabone ebi balimwo! ¹⁹ Niehe kwo nali nka mwana-buzi¹ wajibagwa, erhi ntanamanyiri emirali bagwerhe kuli nie. Mpu «rhuongole omurhi gujinire, rhumukûle omu igulu ly'abazîne, irhondo izîno lyâge lîrhakengêragwa!» ²⁰ Cikwône wehe, Nyakasane w'Emirhwe, we twa emmanja n'obushinganyanya we singiriza ensiko n'omurhima onyêreke mbone oku wacihôlerabo bulya we ntûzire olubanja lwâni. ²¹ Okwo kwo kurhumire, ntya kwo Nyakasane aderhire abantu b'e Anatoti bashimbire omûka gwâni: «Erhi orhajiraga obulêbi oku izîno lya Nyakasane, lya orhagiyîrhwa n'enfune zirhu». ²² Lâba oku niono nk'ola najibarhangula. Emisole yâbo, ngôrho yabayîrha, bagala bâbo na bâli bâbo bafâ n'ishali. ²³ Barhabemwo owasi-gala hano ndikira obuhanya omu bantu b'e Anatoti.

Jeremia/Jeremiah 11: 1

הִדְבֵּר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יְרֵמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר: 2 שָׁמְעוּ אֶת־דְּבָרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וְדִבַּרְתֶּם אֶל־אִישׁ יְהוּדָה וְעַל־יִשְׂרָאֵל: 3 וְאָמַרְתֶּם אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶת־דְּבָרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת: 4 אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם מִכּוּר הַבְּרֹזֶל לֵאמֹר שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְעָשִׂיתֶם אוֹתָם כְּכֹל אֲשֶׁר־אֲצַוֶּה אֹתְכֶם וְהִיתֶם לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים: 5 לִמְעַן הָקִים אֶת־הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבוֹתֵיכֶם לֵאמֹר לְהֵם אֶרֶץ וְבַת חֶלֶב וְדָבַשׁ בְּיוֹם הַזֶּה וְאָעֵן וְאָמַר אֲמֹן יְהוָה: 6 וְאָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי קְרָא אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם לֵאמֹר שָׁמְעוּ אֶת־דְּבָרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וְעָשִׂיתֶם אוֹתָם: 7 כִּי הָעֵד הַעֲדָתִי בְּאֲבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַעֲלוֹתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְעַד־הַיּוֹם הַזֶּה הִשְׁבֹּם וְהָעֵד לֵאמֹר שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי: 8 וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא־הִטּוּ אֶת־אָזְנָם וַיִּלְכוּ אִישׁ בְּשִׁרְיוֹת לָבָם הֲרַע וְאָבִיא עֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַבְּרִית־הַזֹּאת אֲשֶׁר־צִוִּיתִי לַעֲשׂוֹת וְלֹא עָשׂוּ: 9 וְאָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי נִמְצָא־קִשְׁרָה בְּאִישׁ יְהוּדָה וּבִישְׂרָאֵל: 10 שִׁבְרוּ עַל־עֹנֹת אֲבוֹתָם הָרָשָׁעִים אֲשֶׁר מָאֲנוּ לִשְׁמוֹעַ אֶת־דְּבָרֵי יְהוָה וְהָמָּה הִלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לַעֲבֹדָם הִפְרוּ בֵּית־יִשְׂרָאֵל וּבֵית יְהוּדָה אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתָם: 11 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי מֵבִיא אֲלֵיהֶם רָעָה אֲשֶׁר לֹא־יֻכְלוּ לַצֵּאת מִמֶּנָּה וְזָעְקוּ אֱלֹהֵי הָאֲרָצוֹת וְזָעְקוּ אֱלֹהֵי הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הֵם מִקְטָרִים לָהֶם וְהוֹשַׁע לֹא־יִשְׁעֵנוּ לָהֶם בַּעַת רָעָתָם: 13 כִּי מִסְפָּר עָרֵיד הֵיוּ אֲלֵהֶיד וְהוֹדָה וּמִסְפָּר חֻצוֹת יְרוּשָׁלַם שְׁמַתָם מִזְבְּחוֹת לְבִשְׁת מִזְבְּחוֹת לְקֹטֵר לְבָעַל: 14 וְאֵת־הַתְּפֹלֶל בְּעַד־הָעָם הַזֶּה וְאֶת־שָׂא בְעֵדָם רָגָה וּתְפִלָּה כִּי אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ בַּעַת קְרָאָם אֱלֹהֵי בְעֵד רָעָתָם: 15 מָה לִּידֵי־י בְּבֵיתִי עֲשׂוֹתָהּ הַמִּזְמֹתָה הַרְבִּים וּבִשְׁר־קֹדֶשׁ יַעֲבֹדוּ מַעֲלִיד כִּי רָעָתְכִי אֲז תַעֲלֹז: 16 וְזִית רַעֲנָן יִפֶּה פְרִי־תֹאֵר קְרָא יְהוָה שְׁמִיד לְקוֹל הַמּוֹלָה גְדֹלָה הַצִּית אֵשׁ עָלֶיהָ וְרָעוּ דְלִיּוֹתֶיהָ: 17 וְיִהְיֶה צְבָאוֹת הַנוֹטֵעַ אוֹתִיד דְּבַר עָלִיד רָעָה בְּגִלֹל רַעַת בֵּית־יִשְׂרָאֵל וּבֵית יְהוּדָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לָהֶם לְהַכְעִסֵנִי לְקֹטֵר לְבָעַל: 18 וְיִהְיֶה הוֹדִיעֲנִי וְאֶדְעָה אֲז הָרֵאִיתִנִּי מַעֲלִיָּהֶם: 19 וְאֲנִי כִבְבֵּשׁ אֶלּוֹף יוֹבֵל לְטָבוֹחַ וְלֹא־יִדְעָתִי כִּי־עָלִי חֲשָׁבוּ מַחֲשָׁבוֹת נִשְׁחִיתָה עַץ בְּלַחְמוֹ וּנְכַרְתָּנוּ מֵאֶרֶץ חַיִּים וְשָׁמוּ לֹא־יִזְכָּר עוֹד: 20 וְיִהְיֶה צְבָאוֹת שֹׁפֵט אֶדֶק בְּחוֹן כְּלִיּוֹת וְלֹב אֶרָאָה נִקְמָתָה מֵהֶם כִּי אֲלִיד גִּלְתִּי אֶת־רִיבִי: 21 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה עַל־אֲנָשֵׁי עֲנֹתוֹת הַמִּבְקָשִׁים אֶת־נַפְשָׁה לֵאמֹר לֹא תִנְבֵּא בְשֵׁם יְהוָה וְלֹא תִמּוֹת בִּידְנוּ: 22 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִנְנִי פֹקֵד עֲלֵיהֶם הַבְּחוּרִים יָמָתוּ בְּחֶרֶב בְּגִיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם יָמָתוּ בְּרָעַב: 23 וְיִשְׁאֲרִית לֹא תִהְיֶה לָהֶם כִּי־אָבִיא רָעָה אֶל־אֲנָשֵׁי עֲנֹתוֹת שְׁנַת פְּקָדָתָם: 24

12

Amasima g'ababi

¹ Oba mushinganyanya, Nyakasane, ciru nkacihamba nti nakujisa kadali ci erhi na binwa bya bushinganyanya nakushambâza. Cirhuma enjira y'endyâlya eba ekomire, cirhuma encuku zijira omurhûla. ² Nâbagwisire bânamera emizi, kukula bakula na malehe bayâna. Hofi oba n'akanwa kâbo, cikwône kuli n'ensiko zâbo. ³ Wehe Nyakasane, onyishi na kubona ombona, omurhima gwâni wâgurhangwîre, na haguma nâwe guba. Obarhenze nka bibuzi byajibâgwa, obabikire olusiku lw'okubâgwa. ⁴ (Kuhika mangaci ecihugo câba ciri omu mishîbo), n'obwâsi buli ebulambo erhi buyûmire? Ebinyunyi n'ebintu byahwîre n'obubî bw'abantu. Bulya kwo badesire: mpu Nyamuzinda arhabona ebirhulimwo. ⁵ K'amashigwe g'abantu gakuyâbire, ohashe amashigwe g'enfarasi? Erhi oyumvagya ebihamba omu cihugo cidekerîre, kurhi byayishigiba omu mashaka g'oku Yordani? ⁶ Kali ciru balumuna bâwe na bene winyu bakurhebeka!

^{11.19} 11, 19: Mwanabuzi. Lola Iz 53. 7. Yeremiyahu amaba lwîganyo lw'omucunguzi Yezu Kristu.

Bakuhûrana n'izû linene. Orhahîraga okabayemera hano bakubwîra ebinwa binunu.

Lungwe alakira olubaga lwage

⁷ Nalesirage enyumpa yâni, nasiga akashambala kâni. Omurhonyi w'omurhima gwâni namusizire omu nfone z'abashombanyi bâge. ⁸ Akashambala kâni kamipindikirage, kashuba nka ntale y'erubala: yandulumîr, nayishomba. ⁹ Akashambala kâni ka kashubirage cinyunyi ca mashala ga butone n'ebinyunyi bihiva byakagorha! Mukanye muhamagale eby'erubala byoshi; mubilerhe bicirhanze. ¹⁰ Engabo y'abangere yakûzire ishwa lyâni ly'emizâbîbu, balirhindagira, ishwa lyâni oku ndirhonya, bohe balijizirage nterere. ¹¹ Mashi balijizire nkûmu, likola lya kushibûkwa omu masû gâni. Ecihugo coshi bacishâbire na ntâye oshibirîre. ¹² Entondo zirengerîre omu irungu zoshi zahisirwekwo n'abashâbi (bulya Nyamubâho afumbasire engôrho ye Ntakanjirwa) kurhenga oku cikwi c'ecihugo kuhika oku cindi nta muntu ogwerhe omurhûla! ¹³ Barhwezire engano, basârûla emishûgi; barhamîre busha. Enshonyi z'ebi basarwire zababumbire, erhi mungo gwa Nyakasane guruhuma.

Olubanja n'obucire bw'olubaga

¹⁴ Kwo adesire ntya Nyakasane: Bo ndesire abalungu bâni babî, balya bâhumaga oku kashabala nâhaga olubaga lwâni lw'Israheli. Lâba oku nâba-shugula omu cihugo câbo. (Cikwône enyumpa ya Yuda narhangiyishugula omu karhî kabo). ¹⁵ Cikwône hano mba namabashugula, nâshubibabêra bwonjo, nshubibagalula ngasi muguma omu kashambala kâge, ngasi muguma omu i-shwa lyâge. ¹¹ N'erhi bakaciyigîriza bwinja amarhegeko g'olubaga lwâni, bakamanyindahira mpu «ye ndahire Nyakasane ozîne» nka kulya bayigîrizagya olubaga lwâni okulahira Baali, ago mango banashubira omu karhî k'olubaga lwâni. ¹⁷ Cikwône bakabula buyumva olwo lubaga nânalushugula, nna-nduherêrekeze, Kanwa ka Nyakasane.

Jeremia/Jeremiah 12: ¹

צָדִיק אַתָּה יְהוָה כִּי אֲרִיב אֵלֶיךָ אֶדְבָּר מִדּוֹעַ דָּרָךְ רָשָׁעִים צִלָּתָה שְׁלֹו כֹל־בְּגָדִי בְּגָד: 2 נִטְעַתֶּם גִּם־שִׁשְׁשׁוֹ יִלְכוּ גִם־עֵשׂוֹ פְּרִי קְרוֹב אַתָּה בְּפִיָּהֶם וְרַחוּק מִכְּלִיֹּתֵיהֶם: 3 וְאַתָּה יְהוָה יִדְעָתָנִי תִרְאֵנִי וּבְחַנְתָּ לְבִי אֶתָּה הִתְקַם כְּצֹאן לְטִבְחָהּ וְהִקְדַּשְׁם לְיוֹם הַרְגָּה: 4 עַד־מָתִי תִאָּבֵל הָאָרֶץ וְעֵשֶׂב כֹּל־הַשָּׂדֶה יִבֹּשׁ מִרַעַת יִשְׁבִּי־בָהּ סִפְתָּה בְּהִמּוֹת וְעוֹף כִּי אֲמָרוּ לֹא יִרְאֶה אֶת־אַחֲרֵיתָנּוּ: 5 כִּי אֶת־רִגְלִים וְרִצְתָה וְיִלְאוּךָ וְאִיךָ תִתְחַרָּה אֶת־הַסּוֹסִים וּבְאָרֶץ שְׁלֹום אַתָּה בּוֹטָח וְאִיךָ תַעֲשֶׂה בְּגֹאֲזֹן הַיָּרְדֵּן: 6 כִּי גִם־אַחֲרֶיךָ וּבֵית־אַבְרָהָם גִּם־הֶמֶל בְּגֹדוֹ בָּדָךְ גִּם־הַמָּה קָרְאוּ אַחֲרֶיךָ מִלֵּא אֶל־תֹּאמְרוּ בָּם כִּי־יִדְבְּרוּ אֵלֶיךָ טוֹבוֹת: 7 עַל־זִבְתִּי אֶת־בֵּיתִי נִטְשִׁיתִי אֶת־נַחֲלָתִי נָתַתִּי אֶת־יְדֹדוֹת נַפְשִׁי בְּכַף אִיבִיָּה: 8 הִי־תִהְיֶה־לִּי נַחֲלָתִי כְּאַרְיָה בִיעֵר נִתְּנָה עָלַי בְּקוֹלָהּ עַל־כֵּן שָׁנְאַתִּיהָ: 9 הִעֵיט צָבוּעַ נַחֲלָתִי לִי הִעֵיט סָבִיב עָלֶיהָ לָכוּ אֶסְפוּ כֹל־חַיֹּת הַשָּׂדֶה הַחַיִּים לְאָכְלָהּ: 10 רָעִים רַבִּים שָׁחַתּוּ כְרָמִי בְּסֶסוֹ אֶת־חֲלֻקָּתִי נָתַנּוּ אֶת־חֲלֻקַּת חֲמֹדֹתִי לְמַדְבָּר שָׁמָּה: 11 שָׁמָּה לְשִׁמְמָה אֲבָלָהּ עָלַי שָׁמָּה נִשְׁמָה כֹל־הָאָרֶץ כִּי אֵין אִישׁ שֵׁם עַל־לֵב: 12 עַל־כָּל־שֹׁפֵם בְּמַדְבָּר בָּאוּ שָׂדֵיִם כִּי חָרַב לִיהוָה אֲכָלָהּ מִקְצֵה־אָרֶץ וְעַד־קֶצֶה הָאָרֶץ אֵין שְׁלֹום לְכָל־בָּשָׂר: 13 זָרְעוּ חֹטִים וְקָצִים קָצְרוּ נַחֲלוֹ לֹא יוֹעִלוּ וּבָשׁוּ מִתְּבוּאַתֵּיכֶם מִחֲרוֹן אֶף־יְהוָה: 14 כֹּהָ אָמַר יְהוָה עַל־כָּל־שֹׁכְנֵי הָרָעִים הַנִּנְעִים בְּנַחֲלָה אֲשֶׁר־הִנַּחֲלָתִי אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל הִנֵּנִי נִתְּשָׁם מֵעַל אֲדָמָתָם וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה אֶתּוֹשׁ מִתּוֹכָם: 15 וְהָיָה אַחֲרֵי נִתְּשִׁי אוֹתָם אֲשׁוּב וְרַחֲמֵתִים וְהִשְׁבַּתִּים אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ וְאִישׁ לְאָרְצוֹ: 16 וְהָיָה אִם־לָמַד יְלָמְדוּ אֶת־דַּרְכֵי עַמִּי לְהִשָּׁבַע בְּשִׁמְלִי חִי־יְהוָה כְּאֲשֶׁר לָמְדוּ אֶת־עַמִּי לְהִשָּׁבַע בְּבָעַל וְנִבְּנוּ בְּתוֹךְ עַמִּי: 17 וְאִם לֹא יִשְׁמְעוּ וְנִתְּשָׁתִי אֶת־הַגּוֹי הַהוּא נִתּוֹשׁ וְאֶבֶד נֶאֱסִי־יְהוָה: 18

13

Omukaba gubozire

¹ Kwo ambwizire ntya Nyakasane: Erhi okanye ogule omukaba gw'ecitâni, oguzonze ensiko zombi. Cikwône orhagurhogezagya omu mîshi. ² Nagula omukaba, nk'oku Nyakasane ânali antegesire, nanaguzonza ensiko zombi. ³ Akanwa ka Nyakasane kantindakwo obwa kabirhi: ⁴ «Erhi oyanke omukaba wagulaga, ogula oyambalire oku nsiko, oyimuke, oje ebwa Efrata ogufulike omu mugaku gw'ibuye.» ⁵ Nakanya najigufulika ebwa Efrata, nk'oku Nyakasane ali antegesire. ⁶ Erhi hagera nsiku zirhali nyi, Nyakasane ambwîra, erhi: «Yimuka, oje ebwa Efrata oyanke yo gulya mukaba nakurhegekaga nti ofulikeyo.» ⁷ Naja ebwa Efrata, nalonza nanabandana omukaba halya nali ngufulisire. Lâba: gwasherire guruhankacikolesibwa. ⁸ Okubundi akanwa ka Nyakasane kantindakwo. ⁹ Erhi «kwo adesire ntya Nyakasane; erhi: ntya kwo nashereza ifêka lya Yuda bula bucibone bunji bwa Yeruzalemu. ¹⁰ Olu lubaga lubî, abâla bakazilahira bwayumva ebinwa byâni, abâla bakazikulikira obulala bw'omurhima gwâbo n'okushimbura bandi ba nyamuzinda b'obwihambi mpu babakolere banabaharâmye, olu lubaga kwo

Iwâba ak'ogu mukaba gu-rhâkacikola bici. ¹¹ Bulyala, nka kula omukaba gusera oku nsiko z'omuntu, kwo nali ncisêgerize oku nyumpa ya Israheli yoshi, enyumpa ya Yuda yoshi, Kanwaka Nyakasane, nti zibe lubaga lwâni, irenge lyâni, lukengwa na bulimbi bwâni. Cikwône barhanyumvagya.

Orhubindi rhw'idivayi rhwahukulana

¹² Obabwire n'aka kandi kanwa: Kwo adesire ntya Nyakasane, Nyamuzinda w'Israheli: «Ngasi kabindi kanayunjula idivayi». Banakushuza mpu: «ka rhuhabire oku ngasi kabindi kanayunjula idivayi»? ¹³ Onababwire erhi: kwo adesire ntya Nyakasane, erhi: lâba oku ababamwo eci cihugo boshi nâbalalusa, abâmi batamîre oku ntebe ya Daudi, abadâhwa n'abalêbi, n'ab'omu Yeruzale-mu boshi. ¹⁴ Okubundi mbahukuze baguma oku bâbo, abashamuka na bagala bâbo burhalondola, kanwa ka Nyakasane, buzira lukogo, buzira bwonjo, nâba-shangula.

Olubungo

¹⁵ Yumvi, murhege okurhwiri muleke n'obucîbone, Nyakasane adwîrhe aderha. ¹⁶ Muhe Nyakasane Nyamuzinda winyu irenge duba oku omwizimya guruhacigwa, n'oku amagulu ginyu garhacisârhalala, oku birhondo by'obudufu. Mwoyo mudwîrhe mwalinda obuce: yehe mwizimya adwîrhe abulula n'okuguhindula ndundulya ya budufu, ¹⁷ N'akaba murhayumvirhi oku namurhonda, nalakira emurhima erhi bucîbone bwinyu burhuma, amasû gâni gâlaka omulenge gw'okubona obuso bwa Nyakasane bwagenda mpira.

Mwâmi Yoyakini

¹⁸ Obwire mwâmi n'omwamikazi: Tamali oku idaho bulya ecimane cirya c'irenge carhibusire oku irhwe linyu. ¹⁹ Ebishagala by'e Nêgebu bigosirwe birhâjibwamwo. Yuda yeshi bamuhêsire mpira yeshi yeshi.

Okukalihirwa kwa Yeruzalemu

²⁰ Oyinamule amasû, Yeruzalemu, obone, obone ecarhenzire emwênè. Ngahi buli bulya buso bakuyâbuzagya, birya bibuzi wakazâgilimbira? ²¹ Bici waderha hano bayishikuhana, we wabaleraga? Bîra bâwe bayisha bashokolire ababisha bakurhera. K'orhagwârhwê n'amalumwa gali nka mikero-mibishi obwo? ²² Wamaderhaga omu murhima gwâwe: erhi «nieki cirhumire oyo nj'obone anyishira?» Bunene bwa mabî gâwe bwarhumire balengeza emishangi yâwe n'okurhabira oku bishugulu byâwe. ²³ K'omuntu w'e Etiyopiya akahindula omubiri gwâge, n'engwi obutone bwâyo? Ninyu mwe, ka mwakajira bwinja, mwe mwakomerire amabî? ²⁴ Nkologa namushandaza nka byâsi byumu empûsi y'omu irungu yâbabalaza. ²⁵ Hyo hyâwe ehyo, gwo mwanya bakuhire. Nie guruhenzirekwo, Kanwa ka Nyakasane bulyala nie wayibagiraga, wacikubagira obunywesi. ²⁶ Niene nalengeza emishangi kuhika ebusu, babone obusha bwâwe. ²⁷ Ya! Obugonyi bwâwe n'amasheka gâwe wâni! n'amalala wahimbire wâni! Oku ntongo n'omu mashwa, nabwîne amaligo gâwe. Wamahera wâni Yeruzalemu, bulyala orhacesibwi. Kuhika mangaci kwone?

Jeremia/Jeremiah 13: ¹

כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הַלֵּוִי וְקִנְיַת לֶךְ אֲזֹר פְּשָׁתִים וְשִׁמְתוֹ עַל־מִתְנֶיךָ וּבִמְיָם לֹא תִבְאֶהוּ: ² וְאַקְנֶה אֶת־הָאֲזֹר כְּדָבָר יְהוָה וְאִשׁ עַל־מִתְנֶיךָ: ³ וְיִהְיֶה דְבַר־יְהוָה אֵלַי שְׁנִית לֵאמֹר: ⁴ קַח אֶת־הָאֲזֹר אֲשֶׁר קִנְיַת אֲשֶׁר עַל־מִתְנֶיךָ וְקוּם לֶךְ פְּרֹתָה וּטְמֵנָהּ שָׁם בְּנִקְיַת הַסֵּלַע: ⁵ וְאַל־תִּדְבַּר אֶת־מִתְנֵי־אִישׁ בֵּין הַדְּבָקִית אֵלַי סֶכֶה־אָמַר יְהוָה הִזֵּה מִלְּפָנֶיךָ וְאַחֲפָר וְאַקְחָה אֶת־הָאֲזֹר מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־טְמַנְתָּו שָׁמָּה וְהִנֵּה נִשְׁתַּח אֶת־הָאֲזֹר לֹא יִצְלַח לְכָל: ⁸ וְיִהְיֶה דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: ⁹ כֹּה־אָמַר יְהוָה כֹּכָה אֲשַׁחִית אֶת־גְּאוֹן יְהוּדָה וְאֶת־גְּאוֹן יְרוּשָׁלַם הָרֹב: ¹⁰ הֵעֵם הִזֵּה הָרַע הַמֵּאֲנִים לְשִׁמּוֹעַ אֶת־דְּבָרֵי הַהִלְכִים בְּשָׁרְרוֹת לֵבָם וַיִּלְכּוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לַעֲבֹדָם וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת לָהֶם וַיְהִי כְּאֲזֹר הִזֵּה אֲשֶׁר לֹא־יִצְלַח לְכָל: ¹¹ כִּי כְּאֲשֶׁר יִדְבֹק הָאֲזֹר אֶל־מִתְנֵי־אִישׁ בֵּין הַדְּבָקִית אֵלַי אֶת־כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־בֵּית יְהוּדָה נְאֻם־יְהוָה לְהוֹיֹת לִי לְעֵם וּלְשָׁם וּלְתַהֲלָה וּלְתַפְאֲרָתָם וְלֹא שְׁמָעוּ: ¹² וְאַמְרַתְּ אֲלֵיהֶם אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה סֶכֶה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּלְגָל יִמְלֹא יְזֵן וְאָמְרַתְּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה הִנְנִי מִמְלֵא אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל הָאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶת־הַמְּלָכִים הַיֹּשְׁבִים לְדֹד עַל־כִּסְאוֹ וְאֶת־הַכֹּהֲנִים וְאֶת־הַנְּבִיאִים וְאֶת כָּל־יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַם שְׁכֹרֹן: ¹⁴ וְנִפְצַצְתִּים אִישׁ אֶל־אֶחָיו וְהָאֲבוֹת וְהַבָּנִים יַחֲדוֹ נְאֻם־יְהוָה לֹא־אֲחֻס׃ וְלֹא־אֲחֻס׃ וְלֹא־אֲחֻס׃ אֲרַחֵם מִהִשְׁחִיתָם: ¹⁵ שְׁמָעוּ וְהִאֲזִינוּ אֶל־תַּגְּבֹהוּ כִי יְהוָה דָּבָר: ¹⁶ תִּנְּנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כְּבוֹד בְּטָרָם יִחְשַׁד וּבְטָרָם יִתְגַּבְּפוּ רַגְלֵיכֶם עַל־הָרִי גִשְׁף וְקוֹיָתָם לְאוֹר וְשִׁמְהָ לְצִלְמוֹת יִשִּׁית לַעֲרֶפֶל: ¹⁷ וְאַם לֹא תִשְׁמְעוּהָ בְּמִסְתָּרִים תִּבְכֶּה־נַפְשִׁי מִפְּנֵי גֹה וּדְמָעַתְּ תִּדְמָע וְתִרְדַּע עֵינַי דְּמָעָה כִּי נִשְׁבָּה עֵדֶר יְהוָה: ¹⁸ אָמַר לְמַלְךְ וּלְגִבְיָהּ הַשְׁפִּילוּ שִׁבּוֹ כִּי יֵרֵד מִרְאשׁוֹתֵיכֶם עֶסֶת תִּפְאֲרַתְכֶם: ¹⁹ עֲרִי הַגָּב סָגְרוּ וְאִין פֶּתַח הַגִּלְתִּי יְהוּדָה כֻּלָּה הַגִּלְתִּי שְׁלֹמִים: ²⁰ שְׂאִי עֵינֶיכֶם וּרְאִי הַבָּאִים מִצִּפּוֹן אִיָּה הַעֲדֵל נִתְּן־לָךְ צֶאֱן תִּפְאֲרַתְךָ: ²¹ מִה־תֹּאמְרִי כִּי־יִפְקֹד

עליך וְאֵת לַמֶּדֶת אֲתָם עָלֶיךָ אֲלֵפִים לְרֹאשׁ הַלּוֹא חֲבִלִים יֶאֱחָזִיד כִּמּוֹ אִשֶּׁת לְדָה: 22 וְכִי תֹאמְרִי בְלִבְבְּךָ מְדוּעַ קִרְאַנִי אֵלֶּה בְּרֵב עוֹנֶדְךָ נִגְלִי שׁוֹלֶיךָ נִחְמָסוּ עֲקָבֶיךָ: 23 הִיחַפֵּד כּוֹשִׁי עוֹרֹו וְנִמְרַח בְּרִצְרִיתִי גַם־אֲתָם תּוֹכְלוּ לְהִיטִיב לְמַדִּי הָרַע: 24 וְאַפְיָצָם בְּקֶשׁ־עוֹבֵר לְרוּחַ מִדְּבָר: 25 וְהָ גוֹרְלֶךָ מִנֶּת־מִדְּיָד מֵאֵתִי נֶאֱסִי־הִנֵּה אֲשֶׁר שָׂכַחְתָּ אוֹתִי וְתִבְטָחִי בְשֶׁקֶר: 26 וְגַם־אֲנִי חֲשַׁפְתִּי שׁוֹלֶיךָ עַל־פְּנֶיךָ וְנִרְאָה קְלוֹנֶדְךָ: 27 וְנִאֲפִיד וּמִצְהָלוֹתֶיךָ זִמַּת וְנִתְּנָה עַל־גְּבֻעוֹת בְּשׁוֹדָה רְאִיתִי שְׁקוּצָה: 28 אִי לֶךְ יְרוּשָׁלַם לֹא תִטְהָרִי אֲחֵרִי מִתִּי עַד: פ

14

Ecanda cikali

- ¹ Kanwa Nyakasane abwiraga Yeremiyahu amango g'ecanda. ² Eca Yuda omu mishîbo ciri n'ebishagala byage mutula birimwo oku idaho biri n'omulenge gwa Yeruzalemu enyanya gusokire gwalwira.
- ³ Abagale badwîrhe barhuma abana mpu bajilonza amîshi. Abana badwîrhe baja ebwa maliba ci barhabona mishi, badwîrhe bakazigalukana orhubindi rhurhalimwo bici, n'omûmà n'ehishonyi n'irhwe libwikire.
- ⁴ Kulya kuba idaho lyaberesire erhi kubula mîshi kurhuma abahinzi enshonyi zababumbire kubwikira babwikire irhwe.
- ⁵ Ciru n'erubala akashafu kabusire kanaleka omwana wako bulya nta bwâsi.
- ⁶ Endogomi ziyimanzire oku ntondo, zayisa emboho aka banyambwe, amasû gabo gafukire bulya nta bwâsi.
- ⁷ Akabaga ebyâha birhu birhushobesire, ojirage yagirwa obukuze bw'izîno lyâwe. Neci, garhali manyi amalala girhu, wene rhwabihiîre. ⁸ Nyakasane bulangalire bw'Israheli, we Muciza omulikûza amango alagiriîre, Cirhumirage ohugalala mw'eci cihugo, nka mubalama ohanzire budufu buguma.
- ⁹ Cici cirhumire oshusha olimwo ecikango? nka nt wali erhankaciza ndi? N'obwo y'oli ekarhî-karhî, Nyakasane, n'izîno lyâwe lyo barhuderha mâshi orharhulekêreraga mâshi!
- ¹⁰ Ntya kwo Nyakasane aderhire olu lubaga, mpu: Basîmirage okugenda-genda wâni! Co cirhuma Nyakasane arhabasîma. Akolaga akengire amaligo gâbo. Anakolaga ahana ebyâha byâbo. ¹¹ Nyakasane âmbwîra obwo, erhi: «orhasengereraga olu lubaga mpu lulo bôke. ¹² Ciru bakacishalisa, ntayumvirhize omusengero gwâbo, ciru bakarhûla embâgwa n'enterekêro, ntakabiyemêra. Bulyala nnonzize okubahungumula n'engôrho, n'ishali n'ecâhira.» ¹³ Nâshuza obwo: «Nti Yagirwa Nyakasane, kali abalêbi badwîrhe bababwîra: erhi murhabone engôrho, murhashalike, kulya kuba niene namushobôza omurhûla gw'enkwîra mw'eci cihugo.» ¹⁴ Oku bundi Nyakasane âmbwîra, erhi: «bunywesi obwôla abo balêbi badwîrhe baderha oku izîno lyâni; ntabarhumaga na ntâco nabarhegesire, ciru ntababwiraga akanwa. Badwîrhe bamubwîra mpu babonekîrwe n'obwo kubêsha, mpu bamulêbera n'obwo bya busha, bilôrho byâbo bône.» ¹⁵ Ebyo byârhuma Nyakasane âshubiderha, erhi: «Aho balêbi badwîrhe balêba oku izîno lyâni n'obwo ntabarhumiri, banadwîrhe bamubwîra erhi: «eci cihugo cirhajemwo ngôrho, cirhajemwo cizombo» oleke kwône, abo balêbi ngôrho yabalambika n'ishali haguma. ¹⁶ N'abadwîrhe babwîra nabo, omu mihanda ya Yeruzalemu bakwêbwa, ngôrho n'ishali byâbalambika barhâbone cabisha: ôli bo, ôli bakâbo, ôli abana-rhabana âabo, ôli abana-nyere bâbo; nabadubulirakwo amaligo gâbo. ¹⁷ Obabwire n'aka kanwa:
- Amasû gâni gali galaka omulenge, obudufu n'omushi, buzira kuhusa bulya kuyagalika ayagalisire olya munyere, mwâli w'olubaga lwâni. Cinali cibande cinene.
- ¹⁸ Erhi nacija omu mashwa, lâba enkumba engôrho yajijire erhi nacishubira omu lugo, laba enkumba ishali lyajijire; Omudâhwa n'omulêbi, nabo bagezire omu cihugo, bahabire byo bici ebi!
- ¹⁹ Ka Yuda kukaga wamukazire loshi ? Nisi erhi Siyoni kurhenga akurhenzire emurhima! Cici carhumire warhubambula omubambu gurharhundûke? Rhwakazagilinga omurhûla, ci nta kwinja amango g'okufuma, ci lolaga ebihamba.
- ²⁰ Yagirwa Nyakasane, neci rhuyemîre amaligo rhwajijire, amabî ga balarha bulya neci rhwakubihîre.
- ²¹ Oku bukuze bw'izîno lyâwe orharhulekêreraga, irenge ly'izîno lyâwe lirhumire, orharhulekêreraga. Omanyen wakabonêsa entebe y'irenge lyâwe nshonyi. Okengêre mâshi orhatwaga omu ndagâno warhulaganyagya.
- ²² K'omu bikabulirwa by'amashanja hali eciniêsa enkuba? Ka malunga garhuma enkuba yania? K'arhali we, Yagirwa Nyamuzinda wirhu? We rhucikubagira bulya wekola ebyo byoshi.

אֲשֶׁר הָיָה דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ עַל־דְּבָרָיו הַבְּצֻרוֹת: 2 אַבְלָה יְהוּדָה וּשְׁעָרֶיהָ אִמְלְלוּ קִדְרָו לְאַרְץ וְצוּחַת יְרוּשָׁלַם עָלְתָה: 3 וְאֶדְרִיָּהם שָׁלְחוּ צְעוּרֵיהֶם לְמִים בָּאוּ עַל־גְּבִים לֹא־מִצְאוּ מִים שָׁבוּ כְּלִיָּהֶם רִיקָם בָּשׁוּ וְהִכְלִמוּ וְחָפוּ רַאשֵׁם: 4 בַּעֲבוּר הָאֲדָמָה חָתָה כִּי לֹא־הָיָה גֶשֶׁם בְּאַרְץ בָּשׁוּ אֲכָרִים חָפוּ רַאשֵׁם: 5 כִּי גִם־אֵילָל בְּשׂוּדָה יָלְדָה וְעִזּוּב כִּי לֹא־הָיָה דָּשָׂא: 6 וּפְרָאִים עָמְדוּ עַל־שָׂפָיִם שְׁאָפוּ רוּחַ כְּתָנִים כָּלוּ עֵינֵיהֶם כִּי־אֵין עֵשֶׂב: 7 אִם־עֲוִינִי עֲנוּ בְנוּ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ כִּי־רָבוּ מְשׁוּבָתֵינוּ לְךָ חֲטָאוּנוּ: 8 מִקְנוֹה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוֹ בַּעַת צָרָה לָמָּה תִּהְיֶה כִּגֹר בְּאַרְץ וּכְאֶרֶח נָטָה לָלוֹן: 9 לָמָּה תִּהְיֶה כְּאִישׁ נִדְּהָם כְּגִבּוֹר לֹא־יֻכָּל לְהוֹשִׁיעַ וְאַתָּה בְּקִרְבֵנוּ יְהוָה וְשִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אֶל־תַּנְחֲנוּ: 10 כֹּה־אָמַר יְהוָה לָעַם הַזֶּה כֵּן אֶהְיֶה לָנוֹעַ רְגֵלֵיהֶם לֹא חָשְׁכוּ וְיִהְיֶה לֹא רָצֹם עִתָּה יִזְכֹּר עֲוֹנָם וְיִפְקֹד חֲטָאתָם: 11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלֵי אֶל־תִּתְפַּלֵּל בַּעֲדֵיהֶם הַזֶּה לְטוֹבָה: 12 כִּי יֵצְמוּ אֵינִי שִׁמְעֵ אֶל־רִנָּתָם וְכִי יַעֲלוּ עֲלָה וּמִנְחָה אֵינִי רֹצֵם כִּי בְחֶרֶב וּבָרַעַב וּבִדְבַר אֲנָכִי מְכַלָּה אוֹתָם: 13 וַיֹּאמֶר אֱהֵא אֲדֹנִי יְהוָה הִנֵּה הִנְבָּאִים אֲמָרִים לָהֶם לֹא־תִרְאוּ חֶרֶב וְרַעַב לֹא־יִהְיֶה לָכֶם כִּי־שְׁלוֹם אָמַת אֶתֶן לָכֶם בְּמִקּוֹם הַזֶּה: 14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלֵי שֹׁקֵר הִנְבָּאִים נִבְאִים בְּשִׁמִּי לֹא שְׁלַחְתִּים וְלֹא צִוִּיתִים וְלֹא דִבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם חֲזוֹן שֹׁקֵר וְקוֹסִם וְאֵלּוּל וְתַרְמוּת לָכֶם הֵמָּה מִתְנַבְּאִים לָכֶם: 15 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה עַל־הִנְבָּאִים הִנְבָּאִים בְּשִׁמִּי וְאֵנִי לֹא־שְׁלַחְתִּים וְהֵמָּה אֲמָרִים חֶרֶב וְרַעַב לֹא יִהְיֶה בְּאַרְץ הַזֹּאת בְּחֶרֶב וּבָרַעַב יִתְּמוּ הִנְבָּאִים הַהֵמָּה: 16 וְהָעָם אֲשֶׁר־הֵמָּה נִבְאִים לָהֶם יִהְיוּ מְשֻׁלָּכִים בַּחֲצוֹת יְרוּשָׁלַם מִפְּנֵי הָרַעַב וְהַחֶרֶב וְאֵין מִקְבֵּל לְהֵמָּה הֵמָּה נְשִׁיָּהִם וּבְנֵיהֶם וּבָנֵיהֶם וְשִׁפְכָתִי עֲלֵיהֶם אֶת־רַעְתָּם: 17 וַיֹּאמְרָה אֲלֵיהֶם אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה תִּרְדְּדָה עֵינִי דְמַעָּה לַיְלָה וַיֹּדְעוּם וְאֶל־תְּדַמִּינָה כִּי שֹׁבֵר גְּדוֹל נִשְׁבְּרָה בְּתוֹלַת בְּתַעֲמִי מִכָּה נִחֲלָה מָאֵד: 18 אִם־יִצְאָתִי הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה חִלְלִי־חֶרֶב וְאִם בָּאתִי הָעִיר וְהִנֵּה תַחֲלוּאֵי רַעַב כִּי־גִם־נָבִיא גִם־כֹּהֵן סָחֲרוּ אֶל־אַרְץ וְלֹא יָדְעוּ: 19 הִמָּאֵס מֵאִסְתָּ אֶת־יְהוּדָה אִם־בְּצִיּוֹן גִּעְלָה נִפְשָׁךְ מִדּוֹעַ הַכִּיתָנוּ וְאֵין לָנוּ מִרְפָּא קוֹה לְשְׁלוֹם וְאֵין טוֹב וְלַעֲת מִרְפָּא וְהִנֵּה בַּעֲתָה: 20 יִדְעֵנוּ יְהוָה רִשְׁעֵנוּ עֲזוֹן אֲבוֹתֵינוּ כִּי חֲטָאוּנוּ לָךְ: 21 אֶל־תִּנָּאֵן לְמַעַן שִׁמְךָ אֶל־תִּנְבֵּל כֶּסֶף כְּבוֹדֶךָ זֵכֶר אֶל־תִּפְרֹר בְּרִיתֶךָ אֶתָּנוּ: 22 הָיִשׁ בְּהַבְלִי הַגּוֹיִם מְגֻשָּׁמִים וְאִם־יִשְׁמָעִים יִתְּנוּ רַבִּיּוֹת הֲלֹא אַתָּה־הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנִקְנוֹה־לָּךְ כִּי־אַתָּה עֲשִׂיתָ אֶת־כָּל־אַלֹּהִ: 15 פ

15

¹ Nyakasane ambwira obwo erhi ciru Musa na Samweli bakayimanga omu masu gani, olwo lubaga ntakalubera lukogo! Obalibirhekwo, bagende bantengeho. ² Bakakudosa mpu ngahi rhujage? onababwire erhi: kwo adesire ntya Nyakasane:

Ow'okuhêkwa n'ecihûsi, ahêkwa naco,
Ow'okuhêkwa n'engôrho, ahêkwe nayo
Ow'okuhêkwa n'obuligo, ahêkwe nabwo
Ow'okuhekwa buja, abuhêkwe.

³ Nâhirakwo milala ini ya maligo,
yekudesire Nyakanane:
engôrho y'okuyirha,
ebibwa by'okushanshanyula,
eby'erubala n'ebinyunyi by'emalunga,
eby'okulya n'okushâba.

⁴ Nâbajira kantu ka kuyôbohya oku mâmi g'igulu goshi, erhi Menashê orhuma, mwene Hizikiyahu, mwâmi w'omu Yuda n'ebi akozire omu Yeruzalemu.

Obuhanya burhenga omu ntambala

⁵ Ndi okubabalirage wani Yeruzalemu? Ndi okufirire bwonjo? Ndi oyahusire mpu adose kurhi wabirage?
⁶ Oshuba wanjandaga wene, kanwa ka Nyamubâho, wampa ebirhugo. Lero nakulikira okuboko nakushâba, narhamire n'okuba lukogo. ⁷ Nayansire akibo nabayerulira emuhanda gw'ecihugo. Olubaga lwani naluyisire nshuzo, naluhezize bone banabula kuleka enjira zâbo. ⁸ Abakana bâbo, bo bali banji kulusha omushenyi gw'enyanja. Nina w'entwâli, namudwîrhîre kaheza mûshi kalengerêre kano kanya, namudubulirakwo ebihamba n'ecihango. ⁹ Ayongobosire omuzire, nina wa bana-nda, arhacigwerhi nsimiko. Abwîne obwîre kabirhi. Yoyo zabumbire enshonyi n'omungo! N'abanyi basigire mulibo nâbarhega engôrho abashombanyi bâbo bâcitakira, Kanwa ka Nyakasane.

Okuhamagalwa obwa kabirhi

¹⁰ Namahera, nyâma nieki, we wambusire muntu wa kadali n'enongwe omu cihugo coshi! Oku ntalya ntanahana mwenda, kurhahanga boshi barhanshomba.

¹¹ Okuli, okuli Nyakasane ka ntakukoleraga okwâni kwoshi? Ka ntakusengeraga amango g'obuhanya

n'entanya?

¹² Ewâni, k'ecûma canavuna ecûma c'emwênè n'ec'amarhale.

¹³ Obuhirhi n'obugale bwâwe narhangibiha ababihagula buzira kugalula akantu, erhi byâha byâbo omu cihugo coshi birhuma.

¹⁴ Nâkujira muja w'abashornbanyi bâwe, omu cihugo orhishi, bulyala omutula gwâni mîra gwâyâsagya omuliro n'ogwo muliro mwe gwayishiyâca.

¹⁵ Wehe orhababiri Nyakasane onkengêre, ontangule onambuke omungo gw'aba banshimbulwire. Omu kulinda-linda kw'oburhe bwâwe, orhampekaga orhanarhumaga bampeza; omanyè oku werhumire natumula.

¹⁶ Ebinwa byâwe, erhi byampikagakwo, nambivuguse, akanwa kâwe, bwaba busîme bwâni, bwaba bushagaluke bw'omurhima gwâni; kulya kuba izîno lyâwe banderha: Nyakasane Nyamuzinda w'Emirhwe.

¹⁷ Nta mango natamire omu ndêko y'abagambanyi nti mbuke ihuga okuboko kwâwe kwêli kusêzire nabera niene obwo bulyala wâli onyujuzize burhe.

¹⁸ Cirhumirage amababale garhayonda, ecibande câni cirhafuma, cirhâyumva bâsi. Wamberirage kishi kabêsha mushâna, kalya k'amîshi garhacikubagirwa.

¹⁹ Oku bundi Nyakasane ashuza: erhi: «okagaluka, nkakugalula niene, wanayimanga omu masù gâni. Ebiri bya busha, erhi wankakulamwo akantu kinja wanaba nka we kanwa kâni. Bôbe bâshubira emunda oli, ci wehe, orhâshubire emunda bali! ²⁰ Nâkujira obêre olwo lubaga nka cogo cizibu-zibu c'amarhale, bâyishikulwisa ci barhakuhashe, bulyala ndi haguma nâwe, nti nkucize nnankulikûze, Kanwaka Nyakasane. ²¹ Nâkukûla omu nfune z'ababisha, nnankugule orhenge omu nfune za baciri-misi.

Jeremia/Jeremiah 15: ¹

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אֲסִיעֲמֵד מִשֶּׁה וּשְׂמוּאֵל לִפְנֵי אֵין נַפְשִׁי אֶל־הֵעָם הַזֶּה שְׁלַח מַעַל־פָּנַי וַיֵּצְאוּ: 2 וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ אֵלַיִךְ אָנָּה נִצָּא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֲשֶׁר לְמוֹת לְמוֹת וְאֲשֶׁר לְחָרֹב לְחָרֹב וְאֲשֶׁר לָרָעַב לָרָעַב וְאֲשֶׁר לְשָׂבִי לְשָׂבִי: 3 וּפָקַדְתִּי עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִשְׁפָּחוֹת נֹאֲמִי־הִנֵּה אֶת־הַחֲרָב לְהִגֹּךְ וְאֶת־הַכְּלָבִים לְסַחֵב וְאֶת־עוֹף הַשָּׁמַיִם וְאֶת־בְּהֵמַת הָאָרֶץ לֶאֱכֹל וְלַהֲשָׁחִית: 4 וּנְתַתִּים לְזוּעָה לְכָל מִמְלָכוֹת הָאָרֶץ בְּגִלְל מִנְשָׁה בְּיַחַדְקֵיהֶּן מִלֵּךְ יְהוּדָה עַל אֲשֶׁר־עָשָׂה בִירוּשָׁלַם: 5 כִּי מִיַּחַדְמֶל עֲלִיךָ יְרוּשָׁלַם וּמִי יָנוּד לָךְ וּמִי יִסּוֹר לְשֹׂאֵל לְשֹׁלֵם לָךְ: 6 אֵת נְטִשְׁתָּ אֲתִי נֹאֲמִי־הִנֵּה אֶחָד תִּלְכִּי וְאֵת אֶת־יָדֶי עֲלֶיךָ וְאֶשְׁחִיתְךָ נְלֵאִיתִי הַנֶּחֱם: 7 וְאֶזְרַם בְּמוֹרָה בְּשַׁעֲרֵי הָאָרֶץ שְׂכַלְתִּי אֲבֹדְתִי אֶת־עַמִּי מִדְּרָכֵיהֶם לֹא־שָׁבוּ: 8 עֲצֹמוּ־לִי אֶלְמִנְתּוֹ מִחוּל יָמַי הַבָּאִתִּי לָהֶם עַל־אֵם בְּחוּר שָׂדֶד בְּצַהֲרִים הַפְּלָתִי עֲלֶיךָ פְתָאֵם עִיר וּבְהִלּוֹת: 9 וְאֶמְלֹא יְלֹדֹת הַשְּׂבָעָה נִפְחָה נִפְשָׁה בָּאָה שְׂמִשָּׁה בְּעַד יוֹמָם בּוֹשָׁה וְחִפְרָה וּשְׂאִרֵּיהֶם לְחָרֹב אֶתֵּן לִפְנֵי אִבְיָהֶם נֹאֲמִי־הִנֵּה: 10 אֲוִי־לִי אֲמִי כִי יִלְדֹתִנִי אִישׁ רִיב וְאִישׁ מְדוֹן לְכָל־הָאָרֶץ לֹא־נִשְׁתִּי וְלֹא־נִשְׁוִי בְלָה מִקְלָלוֹנִי: 11 אָמַר יְהוָה אֲסִילֹא שְׂרוּתְךָ לְטוֹב אֲסִילֹא־הַפְּגַעְתִּי בְךָ בְּעַת־רָעָה וּבְעַת־צָרָה אֶת־הָאֵיב: 12 הִנֵּרַע בְּרָזֶל בְּרָזֶל מִצָּפוֹן וּנְחָשֶׁת: 13 חִילְךָ וְאוֹצְרוֹתֶיךָ לְבָז אֶתֵּן לֹא בְמַחִיר וּבְכָל־חֲטָאוֹתֶיךָ וּבְכָל־גְּבוּלֶיךָ: 14 וְהִעֲבַרְתִּי אֶת־אִיבֶיךָ בָּאָרֶץ לֹא יִדְעֶתָ כִּי־אֵשׁ קָדְחָה בְּאִפִּי עֲלֵיכֶם תּוֹקֵד: 15 אֲתָה יִדְעֶתָ יְהוָה זָכְרָנִי וּפָקַדְנִי וְהִגֵּם לִי מִרְדְּפִי אֶל־לֹאֲרֹךְ אִפְךָ תִּקְחֵנִי דָּע שְׂאֵתִי עֲלֶיךָ חֲרָפָה: 16 נִמְצָאוּ דְבָרֶיךָ וְאֶכְלֶם וְיִהְיֶה דְבָרֶיךָ לִי לְשִׁשׁוֹן וּלְשִׁמְחַת לְבָבִי כִּי־נִקְרָא שְׂמֵךְ עָלִי יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת: 17 לֹא־יִשְׁבַּתִּי בְּסוּד־מִשְׁחָקִים וְאֶעֱלֶז מִפְּנֵי יָדְךָ בְּדָד יִשְׁבַּתִּי כִּי־זַעַם מִלֵּאֲתָנִי: 18 לִמָּה הָיָה כְּאֵבִי נִצַּח וּמִכְתִּי אֲנוּשָׁה מֵאֵנֶה הִרְפָּא הָיָה תִּהְיֶה לִי כְמוֹ אֶכְזֹב מִים לֹא נִאֲמָנוּ: 19 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֲסִי־תָשׁוּב וְאֲשִׁיבְךָ לִפְנֵי תַעֲמֹד וְאֲסִי־תוֹצִיא יָקָר מִזֹּלָל כִּפִּי תִהְיֶה יִשְׁבוּ הָמָּה אֵלַיִךְ וְאֲתָה לֹא־תָשׁוּב אֲלֵיהֶם: 20 וּנְתַתִּיךָ לָעָם הַזֶּה לְחֹמַת נְחָשֶׁת בְּצוּרָה וּנְלַחֲמוּ אֵלַיִךְ וְלֹא־יִכְלוּ לָךְ כִּי־אֲתָךְ אֲנִי לְהוֹשִׁיעֶךָ וְלַהֲצִילְךָ נֹאֲמִי־הִנֵּה: 21 וְהִצַּלְתִּיךָ מִיַּד רָעִים וּפָדִיתִיךָ מִכַּף עֲרָצִים: פ

16

Akanwa k'omulêbi kali cimanyîso

¹ Akanwa ka Nyakasane kantindakwo, kambwîra mpu: ² orhahiraga okarhôla omukazi, orhakabona kanyere erhi karhabana cno munda. ³ Bulyala ntya kwo Nyakasane abwîzire abanyere n'abarhabana baburhirwa eno munda, abazire bababurha n'abalume bayishiburhira muli eci cihugo: ⁴ Bafa olufu lubî, barhâlakirwe barhânabishwe, bâbâ binazo by'idaho. Ngôrho yâbalambika, n'ecizombo. n'emirhumba yâbo yashube bushêge bw'ebinyunyi by'emalunga, n'ebiryanyi by'erubala. ⁵ Neci, kw'adesire ntya Nyakasane mpu orhahîraga okaja omu nyumpa balimwo omu mishîbo. Orhajagibanda endûlû erhi okurhuliriza bene balya, bulyala olwo lubaga nalunyazire omurhûla gwâni, oburhonyi n'obwonjo, ka-nwa ka Nyakasane.

⁶ Abakulu n'abarho, bâfamwo eci cihugo banabule câbisha babule na câlakira, ntâye wâshâkwa na ntâye

וְלֹא־נִצָּפוּ עֲוֹנָם מִגֶּגֶד עֵינַי: 18 וְשִׁלַּמְתִּי רִאשׁוֹנָה מִשְׁנֵה עֲוֹנָם וְחִטָּאתָם עַל חֲלָלִים אֶת־אֶרֶץ בְּנִבְלַת שְׁקֻצֵיהֶם וְתוֹעֲבוֹתֵיהֶם מִלֵּאָה אֶת־נִבְלָתִי: ס 19 יְהוָה עָזַר וּמָעָז וּמָנוּסִי בְיוֹם צָרָה אֲלֵיךְ גּוֹיִם יָבֹאוּ מֵאֲפָסֵי־אֶרֶץ וְיֹאמְרוּ אֲדֹשָׁקָךְ נָחֳלוּ אֲבוֹתֵינוּ הֶבֶל וְאִי־בָם מוֹעִיל: 20 הִיַּעֲשֶׂה־לּוֹ אָדָם אֱלֹהִים וְהָמָּה לֹא אֱלֹהִים: 21 לָכֵן הִנְנִי מוֹדִיעֶם בְּפֶעַם הַזֹּאת אוֹדִיעֶם אֶת־יָדֶי וְאֶת־גְּבוּרָתִי וְיָדְעוּ כִּי־שָׁמִי יְהוָה: ס

17

Amabi g'ab'emwa Yuda

¹ Ecâha ca Yuda ciri ciyandike n'akalamu k'ecûma, ciri ciyandike n'omusholo gw'ecûma c'amarhale, oku mbaho y'omurhima gwâbo n'omu marhwerhwe g'empêrero zâbo, ² bulyala bagala bâbo banacikengere empêrero zâbo n'emirinsi yâbo aha burhambi bw'emirhi mibishi oku ntondo ndîrî. ³ «Wâni ntondo yâni y'omu cibandâna, obuguke bwâwe n'obuhirhi bwâwe nabihâna babihagule erhi amabî wakozire omu cihugo coshi garhuma. ⁴ kukwânînage ohêke akashambala nâli nkuhîre nâkujira muja w'abashombanyi bâwe omu cihugo orhîshi. Bulyala omuliro mwasîmbwîre gw'omutula gwâni gw'akaziyâka ensiku n'amango.

Binwa bya burhimanya

⁵ Kwo Nyakasane adesire ntya: «Ali muhanya omuntu ocîkubagira omuntu, oyegemera omubiri oyu omurhima gucîyegulakwo Nyamubâho. ⁶ Kw'ali nk'irhadu omu mpinga, arhumva bici erhi obucire buyîsha, mwo abêra omu bwîhîra bw'irungu, idaho !ya munyu, lirhabâkwo ndi. ⁷ Yerino omuntu ocîkubagira Nyakasane ôheba Nyakasane kwo omurhima. ⁸ Kwo ashusha nka murhi gumezire aha lwîshi gwo guyêrekeza emizi ebwa cikunguzo c'olwîshi, guruhôboha gala mango idûrhu liyîsha ebyâsi byâgo biyinjihire omwâka gw'ecanda-ciri gurhababala bici gurhanahusa buyâna. ⁹ Omurhima gwo guyengeha gwarhalusa, gucigwerhage n'oburhebanyi, ndi wakagumanya? ¹⁰ Nie Nyakasane, nie nsingiriza omurhima nie nyenja ensiko, lyo ngabira ngasi muguma nk'oku ebijiro byâge binakwânîne, nk'oku amalehe g'emirimo yâge ganali. ¹¹ Enkwale enalalire amaji erharheraga. Yo nguma n'omuntu ogala n'ebizimbano anabisige omu karhî k'ensiku zâge, anazinde erhi abonekana oku ali muhwinja. Okucikubagira aka-Nyamuzinda ua Nyakasane ¹² Entebe y'irenge eri enyanya kurhenga emurhondêro, ho hantu h'aka-Nyamuzinda kirhu. ¹³ Nyakasane mwikubagirwa w'Israheli, abakutwîka boshi enshonyi zababumba, abakurhengaho bayandikwa omu idaho bulyala balesire enshôko y'amîshi gahulula, Nyakasane.

Omusengero gw'ocihiila

¹⁴ Onfumye, Nyakasane lyo nfuma, oncize lyo ncira, bulya wene we ncîtakîra ¹⁵ Lâba, badwîrhe bambwîra mpu: «Ngahi kaligi akanwa ka Nyakasane? Kabâge!» ¹⁶ Niehe ntakuminikaga nti orhume obuhanya ntanacîfinjaga olusiku luminya, wene orhahabiri, ngasi ebintenga ekanwa erhi wanabibona. ¹⁷ Orhanjiraga côba we nayakiraho olusiku luminya. ¹⁸ Enshonyi zigwârhe abashombanyi bâni; ci niehe zirhangwârhe Bajemwo ecikango, ci niehe cirhanjagamwo. Obarhogezekeke olusiku luminya.

Olukulu lwa Sabato

¹⁹ Kwo Nyakasane ambwizire ntya: «erhi okanye oyimange aha muhango gw'Abana b'Olubaga, halya abâmi ba Yuda bagera nka bahuluka na nka ba-shubûka, n'aha nyumvi za Yeruzalemu zoshi. ²⁰ Oderhe erhi: Yumvi akanwa ka Nyakasane mwe bâmi ba Yuda. ²¹ Yekudesire Nyakasane: Mucilange mu-rhanahîraga mukabarhula omuzigo olwa Sabato, murhahîraga mukagugeza omu mihango ya Yeruzalemu. ²² Murhahulusagya omuzigo mpu gurhenge omu nyumpa zinyu olwa Sabato, murhanahîraga mukakola bûko mukolo. Olwa Sabato mulujire lutagatifu nka kulya narhegekaga basho. ²³ Bôe barhayumvagya, barhaderhaga mpu barhege okurhwiri; bacîjira bacikanyi cirhagomba mpu barhagiyumva n'okuyankirira ihano. ²⁴ Mwehe mukanyumva bwinja, yekudesi-re Nyakasane, olwa Sabato, murhahîraga mukashesheza^v omuzigo omu mihango y'olu lugo. Olwa Sabata erhi mwakalujira lutagatifu omu kuleka ngasi bûko mukolo, ²⁵ ago mango, abâmi n'abaluzi bayîmire omu bya Daudi, emihango y'olu lugo yo bagezâmwo abali omu ngâlê n'abali oku nfarasi, mwo bagera bône n'abaluzi bâbo, abantu b'emwa Yuda n'abayûbaka omu Yeruzalemu. Olu lugo lwayôrha lulimwo abantu ensiku zoshi. ²⁶ Bakazirhenga omu bishagala by'emwa Yuda n'entambi z'e Yeruzalemu, entambi z'emwa Benyamini n'ebwa cihugo ciri embanda, n'eciri oku ntondo n'oku Nêgebu, bakayîsha ba-dwîrhe embâgwa, enterekêro, entûlo

^v17.24 murhahîraga mukabwisa omuzigo, gwarhi, *Ebibliya Ntagatifu*, Verbum Bible, Kinshasa, 1992

n'enshangi mpu barhûe enterekêro y'o-kuvuga omunkwa omu ka-Nyamuzinda. ²⁷ Cikwône erhi mwakaba murhanyu-mvirhi, irhegeko lyâni ly'okulujira lutagatifu, okuleka okubarhula emizigo n'okuleka okugera omu mihango ya Yeruzalemu olwa Sabata, ago mango na- natwâna omuliro aha mihango yâge: gumîme enyumpa z'oku bwâni omu Yeruzalemu gurhanacife gwâzimire.

Jeremia/Jeremiah 17: ¹

חטאת יהודה כתובה בעט ברזל בצפרן שמיר חרושה על-לוח לבם ולקננות מזבחותיהם: 2 כפזר בניהם מזבחותם ואשריהם על-עץ רענן על גבעות הגבהות: 3 הררי בשדה חילך כל-אוצרותיך לבו אתן במתיך בחטאת בכל-גבוליך: 4 ושמטתה ודך מנחלתך אשר נתתי לך והעבדתיך את-איביך בארץ אשר לא-ידעת כי-אש קדחתם באפי עד-עולם תוקד: 5 כה אמר יהוה ארור הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר ורעו ומו-יהוה יסור לבו: 6 והיה כערער בערבה ולא יראה כי-יבוא טוב ושכן חררים במדבר ארץ מלחה ולא תשב: 7 כה אמר יהוה ארור יבטח ביהוה והיה יהוה מבטחו: 8 והיה כעץ שתול על-מים ועל-יובל ישלח שרשיו ולא ירא כי-יבא חם והיה עלהו רענן ובשנת בצורת לא ידאג ולא ימיש מעשות פרי: 9 עקב הלב מכל ואנש הוא מי ידענו: 10 אני יהוה חקר לב בתן פליות ולתת לאיש כדרך כפרי מעלליו: 11 כרא דגר ולא ילד עשה עשר ולא במשפט בחצי ימו יעזבנו ובאחריתו יהיה נבל: 12 כפסא כבד מרום מראשון מקום מקדשנו: 13 מקנה ישראל יהוה כל-עזביו יבשו יסורי בארץ יכתבו כי עזבו מקור מים-חיים את-יהוה: 14 ופאני יהוה וארפא הושיעני ואושעה כי תהלתי אתה: 15 הנהימה אמרים אלי איה דברי-יהוה יבוא נא: 16 ואני לא-אצתי מרעה אחריד ויום אנוש לא התאיתי אתה ידעת מוצא שפתי נכח פניך היה: 17 אל-תהיחלי למחטה מחסי-אתה ביום רעה: 18 יבשו רדפי ואל-אבשה אני יחתו חמה ואל-אחתה אני הביא עליהם יום רעה ומשנה שברון שברם: 19 כה-אמר יהוה אלי הלך ועמדת בשער בני-עם אשר יבאו בו מלכי יהודה ואשר יצאו בו ובכל שערי ירושלים: 20 ואמרת אליהם שמעו דברי-יהוה מלכי יהודה וכל-יהודה וכל ישבי ירושלים הבאים בשערים האלה: 21 כה אמר יהוה השמרו בנפשותיכם ואל-תשאו משא ביום השבת והבאתם בשערי ירושלים: 22 ולא-תוציאו משא מבתיכם ביום השבת וכל-מלאכה לא תעשו וקדשתם את-יום השבת כאשר צויתי את-אבותיכם: 23 ולא שמעו ולא הטו את-אזנם ויקשו את-עורפם לבלתי שומע ולבלתי קחת מוסר: 24 והיה אס-שמעו תשמעון אלי נאם-יהוה לבלתי הביא משא בשערי העיר הזאת ביום השבת ולקדש את-יום השבת לבלתי עשות-בה כל-מלאכה: 25 ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים ישיבים על-כפסא דוד רכבים ברכב ובסוסים המה ושריהם איש יהודה וישיב ירושלים וישיבה העיר-הזאת לעולם: 26 ובאו מערי-יהודה ומסביבות ירושלים ומארץ בנימן ומן-השפלה ומן-ההר ומן-הנגב מבאים עולה ונחה ומנחה ולבונה ומבאי תודה בית יהוה: 27 ואם-לא תשמעו אלי לקדש את-יום השבת ולבלתי שאת משא ובא בשערי ירושלים ביום השבת והצתי אש בשעריה ואכלה ארמנות ירושלים ולא תכבה: פ

18

Yeremiyahu emw'omubumbi

¹ Akanwa Yeremiyahu abwiragwa na Nyakasane: ² erhi «yimuka oya- ndagalire emwa omubumbi, yo nakuyumvika ebinwa byâni». ³ Naya-ndagalira emwa omubumbi, lâba oku adwirhe akolera oku rhugondo. ⁴ Ci- kwône ecirugu akazagibumba casherera nka kula ibumba linakaziba omu nfu-ne z'omubumbi. Ashubirhangira buyahya, abumba akandi kanoga, nk'oku nyamubumbi anali alonzize. ⁵ Okubundi akanwa ka Nyakasane kantindakwo kambwira; mpu: ⁶ Nyumpa y'Israheli, ka ntakamujira nk'oku oyu mubumbi adwirhe ajira? Kanwaka Nyakasane. Kwo muli omu nfune zâni nk'ibumba omu nfune z'omubumbi, nyumpa y'Israheli. ⁷ Hali amango nderha nti lubaga lulebe erhi bwâmi bulebe, nabushugula, mbuhongole, mbushâbe. ⁸ Cikwône olwo lubaga nahigiraga, erhi lwakahinduka lukaleka bulya bubî nnancyunjuze obu-bî nalimpizire nti nalukolera. ⁹ Hali amango nderha nti lubaga lulebe erhi bwâmi bulebe buyûbake bunarhwêre, ¹⁰ cikwône erhi lulya lubaga lwakakola ebigalu-galu omu masû gâni, lukalahira bwayumva izû lyâni, nnancyunjuze ebinja nali mpizire okulukolera. ¹¹ Okanyagye obwirê ab'emwa Yuda na ab'o- mu Yeruzalemu ntya: «mpu kwo adesire ntya Nyakasane: Mpu lâbi oku ndwirhe namurheganyiza obuhanya, (mmugwerhîre n'omuhigo) mmumanyire n'o-bwenge. Mubâge mwarhenga ngasi muguma omu njira zinyu mbî; muyinjihye obworhere n'ebijiro binyu». ¹² Cikwône kwo bâderha, mpu: «busha wa-rhamira! Emihigo yirhu yo rhwanakulikira; ngasi muguma obuî bw'omurhima gwâge mugalugalu bwo anakola. Israheli ayibagîre Nyamuzinda ¹³ Kwo Nyakasane adesirage ntya: Murhangidôsa amashanja: ndi okola oyumvirhe ebiri ntyo? Muziro ajizire, olya munyere w'Israheli. ¹⁴ K'olubula lw'e Libano lunaleke ibuye ly'omu ishwa? Ka ganagane amîshi g'ekuli, amîshi maholo-maholo g'ahulula? ¹⁵ Olubaga lwâni lwôhe lwanyibagîre! Bôhe obusha banaburherekêra enshangi. Bâbasârhasize

omu mirimbwa yâbo, omu njira zâbo za mîra, mpu lyo bagera omu rhujira mulimbwa gurhali mubere,
¹⁶ mpu lyo ecihugo câbo cishuba côbohwa masheka garhahwa, Ngasi yeshi ogeraho anasomerwe,
 adunde irhwe. ¹⁷ Kwo nâbashandabanya ak'empûsi y'ebushoshôkero bw'izûba, omu malanga
 g'omushombanyi. Mugongo gwâni nabayêrekeza c'arhali busû bwâni, olusiku lw'okuherêrekeza kwâbo.

Yeremiyahu ahanyagîre

¹⁸ Badesire mpu «Muyishe rhukemerane Yeremiyahu! Bulyala, irhegeko lir-hahwêre kubula mudâhwa, nisi erhi ihano libulikanire kubula bagula, nisi erhi akanwa kabulikanire kubula balêbi^w. Muyishe rhumukômole n'olulimi rhurhanajiraga akanwa kâge rhwarhega okurhwiri».

¹⁹ Ontege okurhwiri, Nyakasane,
 onayumve ebinwa by'abashombanyi bâni.

²⁰ K'omuntu anagalule obubî oku minja?
 Bobe badwirhage bampumbira omwîna.
 Kengêra oku nayimangaga embere zâwe nti mbaderhere ebinja,
 nti mbayâse oburhe bwâwe.

²¹ Abana bâbo obasigire ishali,
 onabarhege obwôji bw'engôrho;
 Bakâbo bashube ngumba banakane!
 B'iba bafe n'ecihûsi.

Babandirwe n'engôrho omu matabâro.
²² Bayumve endûlû zirhenge omu nyumpa zâbo
 hano obarhêran'ebishungu birhabalira?
 Bulyala bahumbire omwîna mpu bangwâse,
 n'aha magulu gâni bafulikaho emishego.

²¹ Cikwône wehe Nyakasane,
 orhababirwa emihigo yâbo mibî kuli nie,
 orhababaliraga obubî bwâbo,
 orhazazagya ecâha câbo omu masû gâwe.
 Barhibuke omu malanga gâwe,
 amango g'omutula gwâwe, obakolere akalibala.

Jeremia/Jeremiah 18: ¹

הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יְרֵמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר: 2 קוּם וְיִרְדָּתָּ בַּיּוֹצֵר וְשָׁמָּה אֲשַׁמְיַעַךְ אֶת־דְּבָרִי: 3 וְאֵרַד בֵּית הַיּוֹצֵר וְהִנֵּהוּ עֵשָׂה מְלֶאכֶה עַל־הָאֲבָנִים: 4 וְנִשְׁחַת הַכְּלִי אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה בַחֲמֶר בֶּיַד הַיּוֹצֵר וְשָׁב וַיַּעֲשֶׂהוּ כְּלִי אֲחֵר כַּאֲשֶׁר יִשֹּׁר בְּעֵינָיו הַיּוֹצֵר לַעֲשׂוֹת: 5 פ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: 6 הַכְּיֹצֵר הַזֶּה לֹא־אוּכַל לַעֲשׂוֹת לָכֵם בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה הִנֵּה כַחֲמֶר בֶּיַד הַיּוֹצֵר כִּן־אַתֶּם בְּיַד יִשְׂרָאֵל: 7 וְרָגַע אֲדָבָר עַל־גֹּי וְעַל־מַמְלָכָה לְנִתּוּשׁ וּלְנִתּוּץ וְלִהְיוֹת: 8 וְשָׁב הַגֹּי הַהוּא מִרְעָתוֹ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עָלָיו וְנִחַמְתִּי עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר חִשַּׁבְתִּי לַעֲשׂוֹת לוֹ: 9 וְרָגַע אֲדָבָר עַל־גֹּי וְעַל־מַמְלָכָה לְבָנָת וּלְנִטָּע: 10 וְעֹשֶׂה הָרָעָה בְּעֵינָיו לְבַלְתִּי שָׁמַע בְּקוֹלִי וְנִחַמְתִּי עַל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אֲמַרְתִּי לְהִיטִיב אוֹתוֹ: 11 וְעַתָּה אֶמְרָנָא אֶל־אִישׁ־יְהוּדָה וְעַל־יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אֲנִי יוֹצֵר עֲלֵיכֶם רָעָה וְחֹשֶׁב עֲלֵיכֶם מַחֲשָׁבָה שׁוּבוּ נָא אִישׁ מִדְּרָכּוֹ הָרָעָה וְהִיטִיבוּ דְרָכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם: 12 וְאָמְרוּ נֹאֲשׁ כִּי־אַחֲרֵי מַחֲשַׁבּוֹתֵינוּ גִלְדִּי וְאִישׁ שְׁרָרוֹת לְבֹד־הָרָעָה נַעֲשֶׂה: 13 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה שְׁאֵל־נָא בְּגוֹיִם מִי שָׁמַע כְּאֵלֶּה שֶׁעָרַת עֲשֶׂתָה מֵאֵד בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל: 14 הַיַּעֲזֹב מִצּוֹר שְׂדֵי שֶׁלֵּג לְבָנוֹן אִם־יִנְתָּשׁוּ מֵיָם זָרִים קָרִים נוֹזְלִים: 15 כִּי־שִׁכַחְתִּי עַמִּי לְשׁוֹא וּמִטְרוֹ וּיְכַשְׁלוּם בְּדְרָכֵיהֶם שְׁבִילִי עוֹלָם לְלַכֹּת נְתִיבוֹת דֶּרֶךְ לֹא סְלוּלָה: 16 לָשׁוּם אֲרָצָם לְשָׁמָּה שְׁרוּקַת עוֹלָם בְּל עוֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם וַיְגִיד בְּרָאשׁוֹ: 17 כִּי־רוּחַ־קָדִים אֶפִּיצָם לִפְנֵי אוֹיֵב עָרְף וְלֹא־פָנִים אֲרָאָם בְּיוֹם אִידָם: 18 וַיֹּאמְרוּ לָבוּ וְנִחַשְׁבָה עַל־יְרֵמְיָהוּ מַחֲשַׁבוֹת כִּי לֹא־תֵאבֹד תּוֹרָה מִכֶּהָ וְעַצָּה מִחֶכֶם וְדָבָר מִנְּבִיא לָבוּ וְנִכְּהוּ בַלְשׁוֹן וְאֵלֵנִקְשִׁיבָה אֶל־כָּל־דְּבָרָיו: 19 הַקְשִׁיבָה יְהוָה אֵלַי וְשָׁמַע לְקוֹל דִּרְיָבִי: 20 הַיִּשְׁלֵם תַּחַת־טוֹבָה רָעָה כִּי־כָרוּ שׁוּחָה לְנַפְשִׁי זָכַר. עַמְדִּי לִפְנֵיךְ לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם טוֹבָה לְהַשִּׁיב אֶת־חֲמַתְךָ מֵהֶם: 21 לָכֵן תֵּן אֶת־בְּנֵיהֶם לְרָעָב וְהַגְרָם עַל־יְדֵי־חֶרֶב וְתַהַלְוָה נְשִׁיהֶם שְׂכָלוֹת וְאֵלֵמָנוֹת וְאֲנָשֵׁיהֶם יִהְיוּ הֲרָגִי מוֹת בַּחֲוִירֵיהֶם מִכִּי־חֶרֶב בַּמִּלְחָמָה: 22 תִּשְׁמַע זַעֲקָה מִבְּתֵיהֶם כִּי־תִבְיֵא עֲלֵיהֶם גְּדוּד פִּתְאֹם כִּי־כָרוּ שִׁיחָה לְלִכְדֹּנִי וּפָחִים טָמְנוּ לְרַגְלִי: 23 וְאַתָּה יְהוָה יִדְעָתָּ אֶת־כָּל־עֲצָתְךָ עָלִי לְמָוֶת אֶל־תִּכְפַּר עַל־עוֹנָם וְחִטָּאתָם מִלִּפְנֵיךְ אֶל־תִּמְחִי וְהָיוּ מְכַשְׁלִים לִפְנֵיךְ בְּעַת אַפָּךְ עֹשֶׂה בָהֶם: 18

^w18.18 Ahahanuzi bakulu bali: abadâhwa, abalêbi n'abagula (barhimanya).

Akabindi kashanguka

¹ Okubundi Nyakasane abwîra Yeremiyahu. erhi: J'ogule akabindi k'omubumbi. Mugende mweshi n'abagula b'olubaga n'abakulu omu ba-dâhwa. ² Ohuluke oje ebwa lubanda lwa Ben-Hinomu luba aha muhango gw'olumvi lw'ababumbi. Ahôla ho wâderhera ebinwa nâkubwîra. ³ Oderhereho, erhi: Muyumve akanwa ka Nyakasane, mwe mâmi ba Yuda na ninyu mwe muyûbaka omu Yeruzalemu. Kwo, adesire ntya, Nyamubâho w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli: Lâbi oku nalerha obuhanya ahâla, oyu bagubwîa yeshi ayumva enzênene omu marhwiri; ⁴ kulya kuba banyâsire, n'ahôla hantu bahahindwîre ha bene, barherekîreho enshangi kuli banyamuzinda bw'obwiha-mbi b'emahanga, balyala barhâli bayîshi ôli bo bône ôli b'ishe, ôli abâmi b'emwa Yuda. Ahala hantu bahabumbire muko gw'abêru-kwêru. ⁵ Bulyala bayûbasire «orhw'enyanya» rhwa Baali mpu bakazisingônolerakwo bagala baâbo, bakola barherekêra Baali, okwôla nta mango nakurhegesire, nta mango nakudesire, nta mango nakugererîze. ⁶ Alagi oku ensiku ziyishire, yekudesire Nyakasane, ahala harhacikâderhwa Tofeti nisi erhi cibanda ca Ben-Hinomu, ci hâkaziderhwa lubanda lwa cibâgiro. ⁷ Yuda na Yeruzalemu nabagukumula- mwo ihano lyoshi, erhi ahala harhuma. Nabarhibula n'engôrho omu masû g'abashombanyi bâbo, na kuboko kwa balya barhabalongeza kalamo kwabar-hibula, emirhumba yâbo nayiha ebinyunyi by'emalunga n'ebiryanyi bya hano nshi. ⁸ Olu lugo nâlujira lube hantu ha cikango n'olushungûrho, ngasi wâgera afuduke abande n'ehishungûrho^x omu kubona ebibande bityo. ⁹ Nabalisa enya-ma za bagala bâbo n'eza bali bâbo: balyâna erhi ntanya n'obulagirire burhuma; ababalagîriza banali abashombanyi bâbo n'abarhabamirira marhî. ¹⁰ Aka kabindi okaberere omu masû g'abâyishikulusa, ¹¹ onababwîre erhi: «Kw'adesire ntya Nnâmahanga w'Emirhwe: erhi olu lubaga n'olu lugo na- bishangula nka kulya banabera obushanja bw'omubumbi, bwo burhahangwa. Abantu bâbîshwa aha Tofeti erhi kubula aha babishirwe kurhuma. ¹² Kwo najira aha hantu ntyo, kanwa ka Nyamubâho, n'abayûbakaho kwo nabajira; olu lugo kwo nalujira lushushe Tofeti. ¹³ Enyumpa za Yeruzalemu n'eza abâmi b'emwa Yuda zahemuka, aka ahala Tofeti, ezi nyumpa zoshi barherekêreraga obubâni oku burhungiri bwâzo ene bâkola bagashâniza emirhwe y'e malunga babulagira n'amamvu oku ibuye mpu bagashânizemwo banyamuzinda b'emwa be-ne.» ¹⁴ Erhi Yeremiyahu arhenga e Tofeti, Nyakasane ali amurhumire mpu ajire obulêbi, ayimanga emuhanda omu ngo y'aka-Nyamuzinda, ayakûza olubaga lwoshi erhi: ¹⁵ «Ntya kw'adesire Nnâmahanga w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli. Erhi lâbi oku nalerhera olu lugo n'emirhundu eluliranyire amahanya naluhigiraga goshi, bulyala bashubire bacikanyi cirhagomba erhi kubula bwayumva ebinwa byâni kurhuma.»

Jeremia/Jeremiah 19: ¹

כֹּה אָמַר יְהוָה הֵלֹךְ וְקִנִּיתָ בִּקְבֹּק יוֹצֵר חֶרֶשׁ וּמִזְקָנִי הָעֵם וּמִזְקָנִי הַכְּהֻנִּים: 2 וְיִצְאָתָּ אֶל-גֵּיא בְּיַהֲנֵם אֲשֶׁר פָּתַח שַׁעַר הַחֲרוֹסוֹת וְקִרְאָתָּ שָׁם אֶת-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר-אֶדְבָּר אֵלֶיךָ: 3 וְאָמַרְתָּ שְׁמָעוּ דְּבַר-יְהוָה מַלְכֵי יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם כֹּה-אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא רָעָה עַל-הַמָּקוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר כָּל-שְׁמָעָה תִּצְלָנָה אֲזִינוּ: 4 יַעֲזוּן אֲשֶׁר עֹזְבֵי וַיִּנְבְּאוּ אֶת-הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּקְטְרוּ-בּוֹ לְאֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא-יִדְעוּם הָמָּה וְאֲבוֹתֵיהֶם וּמַלְכֵי יְהוּדָה וּמַלְאֹא אֶת-הַמָּקוֹם הַזֶּה דָּם וְנָקִים: 5 וּנְבִאוּ אֶת-בְּמֹת הַבַּעַל לְשָׂרֵף אֶת-בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ עֵלֹת לַבַּעַל אֲשֶׁר לֹא-צִוִּיתִי וְלֹא דִבַּרְתִּי וְלֹא עָלְתָה עַל-לִבִּי: 6 פ לָכֵן הִנֵּה-יָמִים בָּאִים נֹאסִי-יְהוָה וְלֹא-יִקְרָא לְמָקוֹם הַזֶּה עוֹד הַתִּפְתָּ וְגַיָּא בְּיַהֲנֵם כִּי אֶסְגֶּיא הַהֲרָגָה: 7 וּבִקְרָתִי אֶת-עֵצָה יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם בְּמָקוֹם הַזֶּה וְהַפְלֵתִים בְּחֶרֶב לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם וּבִיד מִבְּקָשִׁי נִפְשָׁם וְנִתְּתִי אֶת-נִגְלָתָם לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבְּהֵמַת הָאָרֶץ: 8 וְשָׁמַתִּי אֶת-הָעִיר הַזֹּאת לְשָׁמָה וּלְשָׂרָקָה כָּל עֶבֶר עָלֶיהָ יֵשֶׁם וְיִשְׂרָק עַל-כָּל-מִכְתָּהּ: 9 וְהָאֲכָלְתִּים אֶת-בָּשָׂר בְּנֵיהֶם וְאֵת בָּשָׂר בְּנֹתֵיהֶם וְאִישׁ בְּשָׂר-רֵעֵהוּ יֹאכְלוּ בְּמִצּוֹר וּבְמִצּוֹק אֲשֶׁר יֵצְקוּ לָהֶם אֹיְבֵיהֶם וּמִבְּקָשִׁי נִפְשָׁם: 10 וְשִׁבַּרְתָּ הַבִּקְבֹּק לְעֵינֵי הָאֲנָשִׁים הַהֵלֵכִים אוֹתָךְ: 11 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה-אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת כִּכָּה אֲשַׁבֵּר אֶת-הָעָם הַזֶּה וְאֶת-הָעִיר הַזֹּאת כָּאֲשֶׁר יִשְׁבַּר אֶת-כָּלִי הַיּוֹצֵר אֲשֶׁר לֹא-יוּכַל לְהִרְפֶּה עוֹד וּבִתְפֹּת יִקְבְּרוּ מֵאֵין מָקוֹם לְקָבֹר: 12 כֹּן-אֶעֱשֶׂה לְמָקוֹם הַזֶּה נֹאסִי-יְהוָה וְלִיּוֹשְׁבָיו וְלִתְּתִי אֶת-הָעִיר הַזֹּאת כְּתֹפֶת: 13 וְהָיָה בְּתֵי יְרוּשָׁלַם וּבְתֵי מַלְכֵי יְהוּדָה בְּמָקוֹם הַתִּפְתָּ הַסְּמָאִים לְכָל הַבָּתִּים אֲשֶׁר קִטְרוּ עַל-גִּגְתֵּיהֶם לְכָל צִבָּא הַשָּׁמַיִם וְהָסֵד נִסְכִּים לְאֱלֹהִים אֲחֵרִים: 14 וְיָבֹא יִרְמְיָהוּ מֵהַתִּפְתָּ אֲשֶׁר שָׁלְחוּ יְהוָה שָׁם לְהִנָּבֵא וַיַּעֲמַל בְּחֶצֶר בֵּית-יְהוָה וַיֹּאמֶר אֶל-כָּל-הָעָם: 15 כֹּה-אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִי אֶת-הָעִיר הַזֹּאת וְעַל-כָּל-עֲרִיָּה אֵת כָּל-הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עָלֶיהָ כִּי הִקְשׁוּ אֶת-עֲרֵפָם לְבַלְתִּי שְׁמוֹעַ אֶת-דְּבָרִי:

^x19.8 kubanda ehishungûrhi kandi erhi kuheba ehishungûrho, kuli kubaduka kw'osomîrwe n'ebibibi byasherezize halebe erhi hilebe

Yeremiyahu ashwêkwa

¹Lero omudâhwa Pashehuru, mwene Imeri, wali mukulu w'abasirika ba aka-Nyamuzinda, anaciyumva Yeremiyahu aderha ako kanwa. ²Pa-shehuru ashûrha omulêbi Yeremiyahu, okubundi amuhira omu mpamikwa aha muhango muli gwa Benyamini, gulya guirukîre omu ka-Nyamuzinda. ³Erhi buca sêzi, Pashehuru akula Yeremiyahu omu mpamikwa. Okubundi Yeremiyahu amubwîra erhi: «arhaciri lya Pashehuru Nyamuzinda akudesire, ci lya: Côbacirieyin'eyi. ⁴Bulyala kwo adesire ntya Nyakasane: Lâba oku nakuha côba woyo mwe n'abana bâwe, barhemulwa n'engôrho y'abashombanyi bâbo: amasû gâwe gabona okwo! Yuda yeshi naye kwo na kwo, nâmuhira omu nfune z'omwâmi w'e Babiloni, ye wahêka abantu e Babiloni anabarhimbe engôrho. ⁵Nagaba n'ebirugu by'ogu murhundu byoshi, emihako yago yoshi, ngasi hinja gunajira, amahirhi g'abâmi ba yuda goshi, nagaheba omu nfune z'abashomba- nyi babo, bahagule, babarhule bahêke e Babiloni. ⁶Nâwe wâni Pashehuru, na ngasi bahanda aha mwâwe boshi wahêkwa mpira; e Babiloni wânâje, yo wafira, yo wanabishwa woyo mwe n'abîra bâwe wakazâgilêbera obunywesi.»

Omulenge gwa Yeremiyahu

- ⁷Wantizize, Nyakasane, nanayemêra narhizibwa, wampashire wanampima^y. Lwâni badwîrhe balegerera bayîmba, abandi boshi nie badwîrhe bashekera.
- ⁸Erhi naciderha erhi kuyâma n'okuyakûza mpu: zâtula akavu, zinashûbe. Akanwa ka Nyakasane kabîrage kuli nie, igwarhiro ly'okugâywa n'okushekerwa bwaca-bwayîra.
- ⁹Nakazaâgiderha nti «Iero ntâcimugerêze, ntâciderhe oku izîno lyâge», cikwône omu murhima gwâni, kwo yali nka ngulumira ya muliro bayigalire omu kavuha. Ntâko ntajiraga nti nagurhanga ci ntahashaga.
- ¹⁰Nayumva bambêshcra bwenêne: «Cikango eyi n'eyi! Shobeki, shobekiye!» Ngasi abayumvagya nâni, bakaziringa oku nahirima mpu «nkabaga aleka bamurhize? Rhwamulusha misi rhunacihôle kuli ye.»
- ¹¹Cikwône Nyamubâho ali haguma nâni nka ntwâli nzibu. Co carhuma abashombanyi bâni zâbahira oku idaho, bajogonje Enshonyi z'okubula-bula kwâbo zâbabumba, lugwegwe lwa nsiku zoshi, lulya lurhayibagirwa.
- ¹²Nnamahanga w'Emirhwe, we singiriza omushinganyanya we bona ensiko n'omurhima, nâbona oku wacîbukira omungo kulibo bulya we ntûzire olubanja lwâni.
- ¹³Muyimbe Nyamubâho, mukuze Nyakasane bulyala omûka gw'omuhanya agulikûzize omu nfune z'enkola-maligo.
- ¹⁴Lumoherekerera wâni olusiku naburhagwa. Olusiku nyama amburhaga mâshi lurhabonaga mugisho!²
- ¹⁵Amoherekerera wâni omulume wajagibwîra larha ogu mwanzi mpu «mwana murhabana bakuburhîre» gumubumba mwishingo.
- ¹⁶Oyo muntu mâshi abe aka bîrya bishagala Nyakasane ahandaga buzira bwonjo, ayumve sêzi babande akaku k'entambala, mûshi kalengerêre ayumve akaku k'amatabâro,
- ¹⁷bulyala arhanyîrhiraga omu nda, nyâma akaba nshinda yâni n'olula lwage lukayôrha lunyômeka.
- ¹⁸Lero cici carhumaga ntenga omu nda mpu ndibuke, ntindibuke nnanyûse ensiku zâni omu nshonyi?

Jeremia/Jeremiah 20: ¹

וַיִּשְׁמַע פֶּשְׁחוֹר בֶּן-אֶמֶר הַכֹּהֵן וְהוּא-פֶקִיד נָגִיד בְּבֵית יְהוָה אֶת-יִרְמְיָהוּ נָבִיא אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: ¹²וַיִּכְה פֶּשְׁחוֹר אֶת יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲתוּ עַל-הַמִּהְפָּכֶת אֲשֶׁר בְּשַׁעַר בִּנְיָמִן הָעֹלִיזוֹן אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה: ¹³יְהִי מִמַּחֲרֹת וַיֵּצֵא פֶּשְׁחוֹר אֶת-יִרְמְיָהוּ מִן-הַמִּהְפָּכֶת וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִרְמְיָהוּ לֹא פֶּשְׁחוֹר קָרָא יְהוָה שְׁמִי כִּי אִם-מִגֹּר מִסְבִּיב: ¹⁴פ 4 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן לְמִגֹּר לְךָ וְלָכֶל-אֶהְיֶה וְנִפְלֹו בְּחָרֵב אֲבִיָּהֶם וְעֵינֶיךָ רְאוֹת וְאֶת-כָּל-יְהוּדָה אֶתֵּן בְּיַד מֶלֶךְ-בָּבֶל וְהִגְלָם בְּבֶלְהָ וְהָכֵם בְּחָרֵב: ¹⁵וְנָתַתִּי אֶת-כָּל-חֶסֶן הָעִיר וְאֶת-כָּל-יְגִיעָהּ וְאֶת-כָּל-יִקְרָהּ וְאֶת כָּל-אוֹצְרוֹת מַלְכֵי יְהוּדָה אֶתֵּן בְּיַד אֲבִיָּהֶם וּבְזוּזֹם וּלְקָחוּם וְהִבִּיאוּם בְּבֶלְהָ: ¹⁶וְאֶתָּה פֶּשְׁחוֹר וְכָל יֹשְׁבֵי בֵיתְךָ תִּלְכּוּ בְּשָׁבִי וּבְבֶל תִּבּוּא וְשָׁם תָּמוּת וְשָׁם תִּקְבֹּר אֶתָּה וְכָל-אֶהְיֶה אֲשֶׁר-נִבֵּאתָ לָהֶם בְּשֵׁקֶר: ¹⁷ס 7 פְּתִיתִנִי יְהוָה וְאַפָּת חֲזַקְתִּנִּי וְתוֹכַל הִייתִי

^y20.7 Ebinwa by'okuhimwa kw'omuntu na Nyakasane biyêrekire obuzibu n'obukulu bwa Nyakasane kulusha omuntu.

²20.14 Yeremiyahu ahehêrera olusiku lwâge lw'okuburhwa: cimanyîso c'amalibuko manene g'omulêbi.

לשחוק כל־היום בלה לנג לי: 8 כִּי־מִדִּי אֲדַבֵּר אֲזַעֵק חֶמֶס וְשֹׁד אֶקְרָא כִּי־הָיָה דְּבַר־יְהוָה לִי לְחֹרֶפָה וּלְקֶלֶס כָּל־הַיּוֹם: 9 וְאֶמְרָתִי לֹא־אֲזַכְּרֶנּוּ וְלֹא־אֲדַבֵּר עוֹד בְּשִׁמּוֹ וְהָיָה בְּלִבִּי כְּאֵשׁ בֹּעֶרֶת עֶצֶר בְּעֶצְמָתִי וְנִלְאִיתִי כִּלְכֵּל וְלֹא אוֹכֵל: 10 כִּי שָׁמַעְתִּי דְּבַת רַבִּים מְגוֹר מִסָּבִיב הִגִּידוּ וַנִּגִּידֵנוּ כָּל אֲנוּשׁ שְׁלוֹמִי שִׁמְרִי צִלְעִי אוֹלִי יִפְתָּה וְנוֹכְלָה לוֹ וְנִקְחָה נִקְמָתָנוּ מִמֶּנּוּ: 11 וְיְהוָה אוֹתִי כִּגְבוֹר עֲרִיץ עֹלֶכֶן רֹדֶפִי יִכְשְׁלוּ וְלֹא יִכְלוּ בִּשְׂנוֹ מֵאֵד כִּי־לֹא הִשְׁכִּילוּ כְלִמָּת עוֹלָם לֹא תִשְׁכַּח: 12 וְיְהוָה צְבָאוֹת בְּתוֹן צִדִּיק רֹאֶה כְלִיּוֹת וְלֵב אֶרְאֶה נִקְמָתוֹ מִהֶם כִּי אֵלִיד גְּלִיתִי אֶת־רִיבִי: 13 שִׁירוּ לִיהוָה הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כִּי הִצִּיל אֶת־נַפְשִׁי אֶבְיּוֹן מִיַּד מְרַעִים: 14 אֲרוּר הַיּוֹם אֲשֶׁר יִלְדָתִי בּוֹ יוֹם אֲשֶׁר־יִלְדָתִי אִמִּי אֶל־יְהִי בְּרוּךְ: 15 אֲרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּשָׂר אֶת־אָבִי לֹא־לֶדֶת בּוֹ זָכַר שְׁמִי שִׁמְחָה: 16 וְיְהִי הָאִישׁ הַהוּא כְּעָרִים אֲשֶׁר־הִפְדָּה יְהוָה וְלֹא נָחַם וְשָׁמַע זַעֲקָה בְּבִקְרָה וְתַרְוַעָה בְּעַת צָהָרִים: 17 אֲשֶׁר לֹא־מוֹתָתִנִּי מִרְחֹם וְתַהֲיִלִּי אִמִּי קִבְּרִי וְרַחֲמָה הֲרַת עוֹלָם: 18 לִמָּה זֶה מִרְחֹם יִצְאָתִי לִרְאוֹת עֵמָל וַיִּגְזוּ וַיִּכְלוּ בְּבִשְׁת׃ יִמִּי: פ

21

Sedekyahu ashuzibwa

¹Akanwa karhindakwo Yeremiyahu kurhengakwo Nyakasane, amango mwâmi Sedekyahu amurhumiraga Pashehuru, mwene Malkiya, n'omu-dâhwa Shefaniya mwene Maseya mpu amubwire erhi: ²«Mashi orhudôkeze Nyakasane, bulyala Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni arhutulisirekwo amatumu; ahali Nyakasane arhujirira ebisômerine mwo birya byâge byoshi, na ntyo omushombanyi arhuyâka, aje kuli nirhu». ³Yeremiyahu ababwîra, erhi «ntya kwo mwashuza Sedekyahu: ⁴Kw'adesire ntya, Nyamubâho, Nyamuzinda w'Israheli. Lâbi oku naderha bagalule amatumu mafumbarhe, galya mulwîsa- mwo omwâmi w'e Babiloni, n'Abakaldeyi bamugosire emuhanda gw'ecôgo, nagahira haguma omu karhî k'ogu murhundu. ⁵Niene nie namulwîsa n'enfune n'okuboko kw'obuhashe, ndambûle n'oburhe n'obukali n'omungo munji, ⁶nahukula aba k'ogu murhundu, abantu n'ebintu, bâfâ n'ecihûsi cibîcibî. ⁷Enyuma ly'aho, kanwa ka Nyamubâho, nâhana Sedekyahu, mwâmi w'e Yu-da, ye n'abambali, olubaga na balya boshi bâfume ecihûsi, engôrho n'ecizo-mbo, nâbahisa omu nfune za Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni, omu nfune z'abashombanyi bâbo, n'omu nfune za balya barhabalongeza kalamo, burhababalira ndi, burhafa bwonjo, buzira lukogo». ⁸N'olwo lubaga olubwîre, erhi: «kw'adesire ntya Nyakasane. Lâba oku mpizire omu masû gâwe, enjira y'akalamo n'enjira y'olufu. ⁹Owakabêra mw'ogu murhundu âfâ n'engôrho, n'ishali n'ecihûsi. Ci owakarhengamwo akaja emwa Abakaldeyi, bo bamurhezire, âlama, abêrana omûka gwâge nka munyago. ¹⁰Bulyala ogu murhundu nkola naguhindamukira kuderha mpu guhanyagale, c'arhali mpu gucire, kanwa ka Nyakasane, gwâhirwa omu nfune z'omwâni w'e Babiloni, ye waguyôca n'omuliro.»

Akanwa kayerekire Yehoyakimu na Yeruzalemu

¹¹Enyumpa ya Mwâmi w'e Yuda oyibwîre erhi: Yumva akanwa ka Nyamubâho, ¹²Nyumpa ya Daudi. Kwo adesire ntya Nya-mubâho: Ngasi sêzi mutwe olubanja, mulikûze oyu balibuzize arhenge omu nfune z'omuminya. Omungo gwâni gwakanacînika nka muliro, guyôce gubule n'ecazimya, erhi bubî bw'ebijiro binyu burhuma. ¹³We mbwîzire, weyûbaka omu lubanda, Kabuye-ali-e Cibanda, Kanwa ka Nyakasane, mwe mukaziderha mpu ndi waruhonera anahike omu nyumpa zirhu? ¹⁴Nâmuhanira amalehe g'ebijiro binyu, Kanwa ka Nyamubâho. Nadûlika omuliro omu muzirhu gwâge, gumôme amarhambi gâge goshi.

Jeremia/Jeremiah 21: ¹

הַדָּבָר אֲשֶׁר־יְהִי אֶל־יְרֵמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בְּשִׁלַּח אֵלָיו הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶת־פִּשְׁחוֹר בֶּן־מִלְכִּיָּה וְאֶת־צַפְנִיָּה בֶּן־מַעֲשִׂיָּה הַכֹּהֵן לֵאמֹר: 2 דְּרֹשׁ־נָא בְּעֵדְנִי אֶת־יְהוָה כִּי נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל נִלְחָם עָלֵינוּ אוֹלִי יַעֲשֶׂה יְהוָה אוֹתָנוּ כְּכֹל־נִפְלְאוֹתָיו וַיַּעַלָּה מַעֲלֵינוּ: 3 וַיֹּאמֶר יְרֵמְיָהוּ אֲלֵיהֶם כֹּה תֹאמְרוּן אֶל־צִדְקִיָּהוּ: 4 כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מִסֵּב אֶת־כְּלֵי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיָדְכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם נִלְחָמִים בָּם אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וְאֶת־הַכַּשְׂדִּים הַצָּרִים עָלֵיכֶם מִחוּץ לַחוֹמָה וְאֶסְפַּתִּי אוֹתָם אֶל־תְּוֹךְ הָעִיר הַזֹּאת: 5 וְנִלְחַמְתִּי אֲנִי אִתְּכֶם בְּיָד נְטוּיָה וּבְזֵרוֹעַ חֲזָקָה וּבְכַף וּבְחֶמֶה וּבְקֶצֶף גָּדוֹל: 6 וְהִכֵּיתִי אֶת־יֹשְׁבֵי הָעִיר הַזֹּאת וְאֶת־הַבָּהֶמָה בַּדָּבָר גָּדוֹל יָמֹת: 7 וְאַחֲרֵיכֶן נֹאס־יְהוָה אֶתֹן אֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־עַבְדָּיו וְאֶת־הָעָם וְאֶת־הַנְּשָׂאִים בָּעִיר הַזֹּאת מִן־הַדָּבָר מִן־הַתִּרְבּ וּמִן־הָרָעָב בֵּיד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וּבִיד אֲבִיבֵיהֶם וּבִיד מִבְּקָשֵׁי נַפְשָׁם וְהָכֶם לַפִּי־חֶרֶב לֹא־יָחוּס עֲלֵיהֶם וְלֹא יִחַמֵּל וְלֹא יִרְחַם: 8 וְאֶל־הָעָם הַזֶּה תֹּאמַר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן לַפְּנֵיכֶם אֶת־דֶּרֶךְ הַחַיִּים וְאֶת־דֶּרֶךְ הַמָּוֶת: 9 הַיֹּשֵׁב בָּעִיר הַזֹּאת יָמוּת בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדָּבָר וְהַיּוֹצֵא וְנָפַל עַל־הַכַּשְׂדִּים הַצָּרִים עָלֵיכֶם יָחִיָּה וְהַיֹּתֶהֱלֹךְ נַפְשׁוֹ לְשָׁלוֹ: 10 כִּי שְׁמַתִּי פָנִי בָּעִיר הַזֹּאת לָרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה נֹאס־יְהוָה בֵּיד־מֶלֶךְ בָּבֶל תִּנְתֵּן וּשְׂרָפָה בָּאֵשׁ: 11 וּלְבֵית מֶלֶךְ יְהוּדָה שְׁמַעוּ דְּבַר־יְהוָה: 12 בֵּית דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה דִּינוּ לְבִקְרָה מִשְׁפָּט וְהַצִּילוּ גִזְלוֹ מִיַּד עוֹשֵׁק פֶּן־תִּצָּא כְּאֵשׁ חֲמָתִי וּבְעֶרְהָ וְאִין מִכְבָּהּ

מִפְּנֵי רָע מַעֲלָלֵיהֶם 13 הִנֵּנִי אֵלַיִךְ יְשֻׁבֶת הָעֵמֶק צוּר הַמִּישׁוֹר נֶאֱסִי-יְהוָה הָאֲמָרִים מִיַּיְחַת עָלֵינוּ וְמִי יְבוֹא בְּמַעֲוֹתֵינוּ: 14 וּפָקַדְתִּי עָלֵיכֶם כַּפְרִי מַעֲלָיִכֶם נֶאֱסִי-יְהוָה וְהֵצֵאתִי אֶשׁ בְּיַעְרָהּ וְאָכְלָה כָּל-סִבְיָתָהּ: ס

22

¹ Kwo adesire ntya Nyakasane, yandagalira oku bwâmi bwa mwani w'e Yoda, yo wajiderhera aka kanwa: ² «Yumva akanwa ka Nyakasane, mwâmi w'e Yuda, wetamire oku ntebe ya Daudi, we mwe na bambali bâwe n'abantu bâwe bagera mw'eyi mihango. ³ Kwo adesire ntya Nyakasane: Muka-zitwa emmanja munajire obushinganyanya; mukazilikûza oyu bahorhezize, arhenge omu nfune z'omuminya; murhahîraga mukalibuzza n'okurhindibuzza ecigolo, enfûzi n'omukana, murhahîraga mukabulagira omuko gw'omwêru k-wêru aha. ⁴ Bulyala erhi mwakacîseza okushimba aka kanwa, emihango y'obu bwâmi yanagerwamwo n'abâmi batamire oku ntebe ya Daudi, banayîsha bali omu ngâlè erhi oku nfarasi, bo na bambali bâbo n'abantu bâbo. ⁵ Ci erhi mwakaba murhayumvîrhi ebi binwa, niene ncilahîre, kanwa ka Nyakasane, eyi nyumpa y'obwâmi yashâbwa. ⁶ Bulyala, ntya kwo Nyamubâho aderhire enyumpa y'obwâmi ya mwaâmi w'e Yuda: mpu kuli nie kwo wâlî Galadi, ak'Irango Iya Libano ci kurharhume ntakujira irungu, lugo lurhabamwo bantu. ⁷ Nkola nagisha abajikushâba, ngasi muguma n'amatumu gâge; enduluma zâwe nyinja baziheba oku idaho, banazikwêbe ecîko. ⁸ N'amango emizinzi y'amashanja yagera hofi n'olu lugo, abantu kwo bakazibwîrana mpu «carhumaga Nyakasane akolera olugo lutya ebiri nk'ebi? ⁹ Bashuze mpu: «kulya kuba balesire endagâno ya Nyakasane, Nyamuzinda wâbo, baharâmya bandi banyamuzinda b'obwihambi bana-bakolera».

Akanwa kayerekire Yoyakazi

¹⁰ Murhakulikiraga owafire, murhamushibaga. Mulakire owagenzire erhi ye, bulyala arhakacigaluka, arhakacilola eka. ¹¹ Bulyala ntya Nyamubâho aderhîre Shalumu, mwene Yoshiyahu, mwâmi w'e Yuda. Yewayimaga omu by'ishe Yoshiyahu: «Owamarhenga ahâla, arhakacishubiraho, ¹² Cikwône yo afira emunda bâmuhêke mpira n'eci cihugo arhakacilolakwo.

Akanwa kayerekire Yehoyakimu

¹³ Ali muhanya oyûbaka enyumpa yâge buzira bushinganyanya, n'ebyumpa by'enyanya buzira kuyâza, omuntu okolêsa owâbo busha, buzira kumuha oluhembo. ¹⁴ Oderha erhi «nâyûbaka entakabunga, y'ebyumpa bigali na birîrî», anabiyûbakemwo amadirisha, abihebe ebirhebo by'ornuvûla ernarhambi abishige irangi lidukula. ¹⁵ Nkabaga kurhonya omuvûla kwakujizire mwâmi? Ka sho yehe arhalyaga arhananywâga? Ci yehe akagitwa emmanja anajire obushinganyanya? Ago mango byâli biyosire bwinja. ¹⁶ Akagitwa olubanja lw'omukenyi n'olw'omuhanya kwanali kwinja. K'arhali kwo kummanya okwo? Kanwa ka Nnamahanga. ¹⁷ Wehe amasû n'omurhima gwâwe gahenekire obunguke bwâwe bwône, n'okubulaga omuko gw'omwêru-kwêru, okulibuzza abanyinyi n'okutula entarnbala. ¹⁸ Ebyo birhumire, ntya kwo Nyakasane adesire. Yehoyakimu, mwene Yoshiyahu, mwâmi w'e Yuda. Arhalakirwe, mpu «Ala mwana wirhu wee! mpu «ala mwâlî wirhu wee! Nanga arhalakirwe mpu: Yajewe, Nnâhamwirhu wee! Mpu yajewe, Nyamwagirwa wee! ¹⁹ Kw'anabishwa kula banabisha eciterusi. Bayisha bamubulula bakabulire, kuli n'emihango ya Yeruzalemu.

Akanwa kayerekire Yoyakini

²⁰ Yinamukira e Libano oyakûze, oku Bashani, olikirekwo izû, oyakûlize oku Abarimu bulya abîra bâwe bahimirwe. ²¹ Amango wâlî ohimbire nâkushambâza, wâderha erhi: «Ntakakuyumva!» Kwo wanayôrheraga kurhenga eburho bwâwe, okwo kurhayumva izû lyâni. ²² Balungere bâwe, mpûsi yâjibayabula, n'abîra bâwe bahêkwa nka mpira. Neci enshonyi zâkubumba odukulize, erhi bugalu-galu bwâwe burhuma. ²³ We wajiriyûbakira e Libano, wahizire ologo omu mirhi y'emibumbu kulaka walaka hano amalumwa gakuyishira, kwo gayishiba nka ga mikero-mibishi. ²⁴ Buzîne bwâni ndahire, Kanwaka Nyakasane, ciru Konyahu^a mwene Yehoyakimu, mwâmi w'e Yuda, akabire ali ngolo, omu kuboko kwâni kulyo, nali nâmuhogola. ²⁵ Nâkuhâna nkuhire omu nfune za balya ba-rhakulongeza kalamo, omu nfune za

^a22.24 Mpu Koniyasi gwarhi Abagereki n'Abanfransa

Jeremia/Jeremiah 22: ¹

23

¹ Bali bahanya abangere bahabula n'okushandabanya ebibuzi by'obuso bwani, kanwa ka Nyakasane.

² Co cirhumire, yekudesire Nyakasane Nyamuzinda w'Israheli, abangere b'okuyâbula olubaga lwâni bo mbwîzire: mwashandabanyize ebibuzi byâni, mwabilibirhakwo murhanacibishibiraga. Lâbi oku niehe nkola namurhabalira erhi maligo ginyu garhuma. ³ Nâshubuza niene ebibuzi byâni byasigire, kurhenga omu bihugo byoshi nâli mbishandaba-nyize, nabigalula omu lwabuko: byaburhana biyôloloke. ⁴ Nabizûkiza aba-ngere babiyâbula birhakaciba na côba nisi erhi bihamba; birhabêmwo ecahera, kanwa ka Nyakasane. ⁵ Lâba oku ziyishire, Kanwa ka Nyakasane- ensiku nâzûkizamwo Daudi, omwâmi mushinganyanya, oba mwâmi w'okunali, anayishiba murhimanya âkazitwa emmanja anayîmike obushinganyanya. ⁶ Omu mango gâge Yuda âcira, na Israheli âdekerera n'omurhula. Lâba izîno bâkazimuderha: «Nyakasane, Bushinganyanya bwirhu.» ⁷ Lâbaga oku ensiku ziyishire, Kanwa ka Nyakasane mulizo barhakaciderha, mpu: «azîne Nyakasane owayinamulaga Bene-Israheli kurhenga omu cihugo c'e Misiri». ⁸ Ci mpu: «azîne Nyakasane owayinamulaga anagalula obûko bw'enyu-mpa y'Israheli kurhenga omu cihugo c'emwênê na kurhenga omu bihugo byoshi âli abashandabanyize mpu babêre omu ishwa lyâbo.

Abalêbi b'obunywesi

⁹ Oku balêbi. Omurhima gwantwîkîre omu nda, ndwîrhage nageramwo omusisi nieshi. Kwo ndi nka mulalwê, nka muntu idivayi lyahashire, erhi yerhuma Nyakasane n'ebinwa byâge bitagatifu. ¹⁰ Bulyala ecihugo ciyunjwire bagonyi, neci, ecihugo ciri omu mishîbo erhi kuhehêrerwa kurhuma, n'aha ebintu biyâbukira omu irungu abantu badwîrhe bashwira ebigalu-galu, banadwîrhe barhamira okulenganya-. ¹¹ Ciru n'omudâhwa n'omulêbi nabo ziri nkola-maligo, ciru n'omu nyumpa yâni nabuganyiremwo amaligo gâbo, Kanwa ka Nyakasane. ¹² Enjira zâbo zikolaga zahinduka za biduku; bakulukuzibwa mulizo n'omwizimya guli, bacirhimbe oku idaho. Bulyala n'abalerhakwo obuhanya, omwâka gw'okuhanwa kwâbo, kanwa ka Nyakasane. ¹³ Omu balêbi b'e Samariya, namwo nabwînemwo obugalu-galu, bakazagilêba oku izîno lya Baali, banakazihabula olubaga lwâni lw'Israheli. ¹⁴ Ebinabwîne emwa abalêbi ba Yeruzalemu, byôhe bya kushologosa: obugonyi, okusêza obunywesi, okurhabala enkola-maligo mpu hakanajira owarhenga omu bubî bwâge. Omu masû gâni boshi kwo bali aka Sodomo, n'abayûbakamwo kwo bali aka Gomora. ¹⁵ Cirhumirage aderha ntya Nyakasane omul kubwîra abalêbi, «mpu lâbi oku nabalîsa omutuzo, mbanywêse n'amîshi galimwo obwôge, bulya kurhengerwa oku balêbi b'e Yeruzalemu, obubî bwashandire omu cihugo coshi. ¹⁶ Kwo adesire ntya Nyakasane, w'Emirhwe: Murhakazâgiyumva ebinwa by'aba balêbi bamulêbera kurheba badwîrhe bamurheba, badwîrhe baderha ebi babwîne omu mirhima yâbo, ci eh yarhenga omu kanwa ka Nyakasane ntâhyo, ¹⁷ badwîrhe babwîra abangayaguza: mpu «Nyakasane anadesire: mwabona omurhûla» n'abakulikira obulala bw'omurhima gwâbo, mpu «murhajekwo akabî». ¹⁸ Ci kwône, ndi okola ojire omu ihano lya Nyakasane mpu abone anayumve akanwa kâge? Ndi okola orhezire akanwa kâge okurhwiri anakayumva? ¹⁹ Lâbi empûsi ya Nyakasane omutula gwâge gwamacinîka, cikundula wa mpûsi, gwo enayishire amarhwe g'enkola-maligo; ²⁰ Omutula gwa Nyakasane gurhayônôke gurhanacikola n'okuyumvirhiza emihigo y'omurhima gwâge: Aha buzinda bw'ensiku lyo mwayumva okwo bwinja. ²¹ Ntarhumaga abo balêbi babuliyîsha bahenesire, ntababwîraga akanwa banabulikâlêba. ²² Acibaga bali bajire omu ihano lyâni, olubaga lwâni bali baluyumvîsa ebinwa byâni, bâli babagalula barhenge omu njira yâbo mbî, n'omu bubî bw'ebijiro byâbo. ²³ Ka mpu ndi Nyakasane, nka ndi hofi, Kanwa ka Nyakasane, ci nka ndi kuli ntacibe Nyakasane? ²⁴ K'omuntu akacifulika ahantu habishe mbule bwamubona? Kanwa ka Nyakasane. Ka ntabumbiri empingu n'igulu niono? Kanwa ka Nyakasane. ²⁵ Nayumvîrhe kurhi baderha abalêbi balêba eby'obunywesi oku izîno lyâni: Mpu «nshuba nalôrha, nshuba nalôrha! ²⁶ Kuhika mangaci abalêbi bagwâsirwe okubamwo abalêba eby'obunywesi, n'enshumi y'omurhima gwâbo? ²⁷ Nkabaga izîno lyâni balonzize okuyîbagiza oluba-ga lwâni n'ebilôrho byâbo, ngasi muguma aja abwîra owâbo, nka kulyâla b'ishe bayîbagiraga izîno lyâni erhi Baali orhuma. ²⁸ Omulêbi ogwêrhe ecilôrho, aganîre! Owayumvîrhe akana kâni, aderhe bwinja akanwa kâni. Bici omusîsi gugânwa n'ihemba? Kanwa ka Nyakasane. ²⁹ K'akanwa kani karhali nka muliro? Yekudesire Nyakasane. Ka karhali nka nyundo yashenyula ibuye? ³⁰ Labagi oku niono nkola nabwîra abalêbi, Yekudesire Nyakasane, balya bafa bazimbana ebinwa byani. ³¹ Labi oku bo natumuza abalêbi, Yekudesire Nyakasane, balya badunda olulimi mpu balika akanwa. ³² Laba oku bo ntumuzize balya balcaba ebilôrho by'oburhebanyî, kanwa ka Nyakasane, babiganirc banahabftlc olubaga lwani n'okucikunga kwa- bo n'okubesha haguma, Niono ntabarhumire, ntabarhegesire, ntaco ba- kolera olubaga lwani, kanwa ka Nyakasane, Basherezize omuzigo gwa Nnamahanga ³³ Olusiku hakud6sa, akaba olu lubaga, akaba mulchi mulehc, akaba mudilhwa mulebe mpu: «Omuzigo gwa Nyakasane gwo guhi? Onabashuze mpu Mw'oyo. mwe muzigo gwa Nyakasane, mwe nahekula». kanwa ka Nyakasane. ?, ³⁴ N'omulchi, omudf1hwa nisi crhi omuntu w'omulubaga wadcrha erhi «mu- zigo gwa Nyakasane, oyo muntu ntamuhabe, ntahabe n'aha mwagc, ³⁵ Ntya kwo mwâganira mwene na nnene, omu cinyabuguma, Ntya kwo mwâderha, ngasi muguma akola abwîra owâbo, ngasi muguma akola abwîra mwene wâbo: «Bici Nyakasane ashuzize?» Bici Nyakasane adesire?» ³⁶ Cikwône murhacide-rhe «omuzigo gwa Nyakasane», bulya kuli ngasi-muguma omuzigo kanali aka- nwa kâge yene, Munadwîrhe mwagolongohya ebinwa bya Nyakasane ôzîne, Nyakasane w'Emirhwe. Nyamuzinda wirhu. ? ³⁷ Kwo wâbwîra omulêbi ntya; mpu: «kurhi Nyakasane akushuzize? nisi erhi «Cici Nyakasane adesire?» ³⁸ Ci- kwone erhi mwakaciderha mpu «Muzigo gwa Nyakasane» ago mango, ntya kwo Nyamubâho adesire: Obûla mudwîrhe mwaderha aka kanwa «Muzigo gwa Nyamubâho» n'obwo namurhônzire nti murhahîra mukaderha «Muzigo gwa Nyakasane», ³⁹ lâbi oku okwôla kwo kwanarhuma namuzimbarha nnamu-kwêbe kuli n'amalanga gâni, mw'oyo n'omurhundu namuhâga mwene basho, ⁴⁰ Namubumba nshonyi z'ensiku n'amango, nshonyi zirhaheka zirhanayibagi-rwa.

Jeremia/Jeremiah 23: ¹

הוֹי רָעִים מַאֲבָדִים וּמִפְּצִים אֶת־צֵאן מִרְעִיתִי נְאֻם־יְהוָה: 2 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־הָרָעִים הָרָעִים אֲתֵּם הַפְּצִיתֶם

אֶת־צִאֲנִי וְתִדְחִינִי וְלֹא פָקַדְתָּם אֹתָם הִנְנִי פָקֵד עֲלֵיכֶם אֶת־רַע מַעֲלֵלֵיכֶם נֹאֲמִי־יְהוָה: 13 וְאֲנִי אֶקְבֹּץ אֶת־שְׂאֵרֵי צֹאֲנִי מִכָּל הָאֲרָצוֹת
אֲשֶׁר־הִדַּחְתִּי אֹתָם שָׁם וְהִשְׁבֹּתִי אֹתָהֶן עַל־נִוְהָן וּפְרוּ וְרָבוּ: 14 וְהִקְמַתִי עֲלֵיהֶם רָעִים וְרָעוּם וְלֹא־יִירָאוּ עוֹד וְלֹא־יִחַתּוּ וְלֹא יִפְקְדוּ
נֹאֲמִי־יְהוָה: 15 הִנֵּה יָמִים בָּאִים נֹאֲמִי־יְהוָה וְהִקְמַתִי לְדוֹד צֶמַח צְדִיק וּמִלֹּד מִלֹּד וְהִשְׁכִּיל וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בָּאָרֶץ: 16 בְּיָמָיו תּוֹשַׁע
יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֵּן לְבֶטֶח וְהִשְׁמֹן אֲשֶׁר־יִקְרָא וְיִהְיֶה צִדְקָנוּ: 17 לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נֹאֲמִי־יְהוָה וְלֹא־יִאֲמְרוּ עוֹד חִי־יְהוָה אֲשֶׁר הָעֵלָה
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: 18 כִּי אִם־חִי־יְהוָה אֲשֶׁר הָעֵלָה וְאֲשֶׁר הֵבִיא אֶת־זֶרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ צִפּוֹנָה וּמִכָּל הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר
הִדַּחְתָּם שָׁם וַיָּשֻׁבוּ עַל־אֲדָמָתָם: 19 לִנְבָאִים נִשְׁבֵּר לְבִי בִקְרָבִי רַחֲפוּ כַּל־עֲצוּמוֹתַי הִיתִּי כְּאִישׁ שָׂכֹר וּכְגֹבֵר עֲבָרוּ יָזוּ מִפְּנֵי יְהוָה וּמִפְּנֵי
דְּבָרֵי קִדְשׁוֹ: 20 כִּי מִנְּאֻפִּים מְלָאָה הָאָרֶץ כִּי־מִפְּנֵי אֵלֶּה אֲבָלָה הָאָרֶץ יִבְשׁוּ נָאוֹת מִדְּבַר וְתִהְיֶה מְרוּצָתָם רָעָה וּגְבוּרָתָם לֹא־כֹן:
21 כִּי־גַם־נְבִיאִים גַּם־כֹּהֵן חֲנָפוּ גַם־בְּבִיתִי מִצִּצְתִּי רָעָתָם נֹאֲמִי־יְהוָה: 12 לָכֵן יְהוָה דִּרְכָּם לֵהֵם כַּחֲלָקְלוֹת בְּאֶפְלָה יִדְחוּ וְנִפְלוּ בֶּה כִּי־אֲבִיא
עֲלֵיהֶם רָעָה שְׁנֵת פְּקֻדָּתָם נֹאֲמִי־יְהוָה: 13 וּבְנִבְיָאִי שִׁמְרוּן רְאִיתִי תִפְלֵה הַנְּבִאִים בְּבָעַל וַיִּתְּנוּ אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל: 14 וּבְנִבְיָאִי יְרוּשָׁלַם
רְאִיתִי שְׁעָרוֹהָ נֹאֹף וְהָלָךְ בְּשֹׁקֶר וּחִזְקוּ יְדֵי מְרֻעִים לְבָלְתִּי־שָׁבוּ אִישׁ מִמְּרַעְתּוֹ הַיּוֹלֵ כָּלֵם כְּסֹדֶם וַיִּשְׁבֶּה כַּעֲמָרָה: 15 לָכֵן כֹּה־אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת עַל־הַנְּבִאִים הִנְנִי מֵאֲכִיל אוֹתָם לַעֲנָה וְהִשְׁקַתִּים מִי־רֹאשׁ כִּי מֵאֵת נְבִיאֵי יְרוּשָׁלַם יֵצְאָה חֲנָפָה לְכָל־הָאָרֶץ: 16 כֹּה־אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת אֶל־תִּשְׁמְעוּ עַל־דְּבָרֵי הַנְּבִאִים הַנְּבִאִים לָכֵם מִהַבִּלִּים הֵמָּה אֲתֹכֶם חֲזוֹן לָכֵם יְדַבְּרוּ לֹא מִפִּי יְהוָה: 17 אֲמָרִים אֲמֹר לְמִנְאֲצֵי
דְּבַר יְהוָה שְׁלוֹם יְהִי לָכֵם וְכָל הַלֵּךְ בְּשִׁרְרוֹת לְבוֹ אֲמָרוּ לֹא־תָבוֹא עֲלֵיכֶם רָעָה: 18 כִּי מִי עֹמֵד בְּסוֹד יְהוָה וַיֵּרָא וַיִּשְׁמַע אֶת־דְּבָרוֹ
מִי־הַקְּשִׁיב דְּבָרֵי וַיִּשְׁמַע: 19 הִנֵּה סַעֲרַת יְהוָה חֲמָה יֵצְאָה וְסַעַר מִתְחַלֵּל עַל רֹאשׁ רָשָׁעִים יְחוּל: 20 לֹא יוֹשֵׁב אֶף־יְהוָה עַד־עֲשֹׂתוֹ
וְעַד־הִקְיָמוֹ מִזְמוֹת לְבוֹ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים תִּתְּבוֹנֶנּוּ בֶּה בִּינָה: 21 לֹא־שַׁלַּחְתִּי אֶת־הַנְּבִאִים וְהֵם רָצוּ לֹא־דִבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם וְהֵם נִבְּאוּ:
22 וְאִם־עָמְדוּ בְּסוֹדֵי וַיִּשְׁמְעוּ דְּבָרֵי אֶת־עַמִּי וַיִּשְׁבּוּ מִדְּרָכָם הֲרַע וּמִרַע מַעֲלִילֵיהֶם: 23 הֵאֱלֹהֵי מִקְרָב אֲנִי נֹאֲמִי־יְהוָה וְלֹא אֱלֹהֵי מֶרְחָק:
24 אִם־יִסְתַּחֵר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא־אֶרְאֶנּוּ נֹאֲמִי־יְהוָה הֲלוֹא אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֲנִי מָלֵא נֹאֲמִי־יְהוָה: 25 שְׁמַעְתִּי אֶת אֲשֶׁר־אָמַר
הַנְּבִאִים הַנְּבִאִים בְּשִׁמִּי שֹׁקֶר לֵאמֹר חֲלָמָתִי חֲלָמָתִי: 26 עַד־מָתִי הִישׁ בְּלֵב הַנְּבִאִים נְבִיאֵי הַשֹּׁקֶר וּנְבִיאֵי תַרְמֶת לָכֵם: 27 הַחֲשֻׁבִּים
לְהַשְׁכִּיחַ אֶת־עַמִּי שְׁמִי בַּחֲלוּמָתָם אֲשֶׁר יִסְפְּרוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ כְּאִשֶּׁר שָׁכַחוּ אֲבוֹתָם אֶת־שְׁמִי בְּבָעַל: 28 הַנְּבִיאֵי אֲשֶׁר־אֲתָוּ חֲלוּם יִסְפֵּר חֲלוּם
וְאֲשֶׁר דְּבָרֵי אֲתָוּ יְדַבֵּר דְּבָרֵי אֲמַת מִהַלְתֵּבֶן אֶת־הַבֵּר נֹאֲמִי־יְהוָה: 29 הֲלוֹא כֹה דְּבָרֵי כְּאִשׁ נֹאֲמִי־יְהוָה וּכְפָשִׁישׁ יִפְצֹץ סֹלַע: 30 לָכֵן הִנְנִי
עַל־הַנְּבִאִים נֹאֲמִי־יְהוָה מִגִּבְרֵי דְּבָרֵי אִישׁ מֵאֵת רַעְיוֹ: 31 הִנְנִי עַל־הַנְּבִאִים נֹאֲמִי־יְהוָה הַלְקַחְתִּים לְשׁוֹנִם וַיִּנְאֲמוּ נֹאֲמִי: 32 הִנְנִי עַל־נְבִיאֵי
חֲלָמוֹת שֹׁקֶר נֹאֲמִי־יְהוָה וַיִּסְפְּרוּם וַיִּתְּנוּ אֶת־עַמִּי בְּשִׁקְרֵיהֶם וּבַפְּחִזוֹתָם וְאֲנִי לֹא־שַׁלַּחְתִּים וְלֹא צוּרְתִים וְהוֹעִיל לֹא־יִוְעִילוּ לַעַם־הַזֶּה
נֹאֲמִי־יְהוָה: 33 וְכִי־יִשְׁאַלְדָּ הָעָם הֲזֶה אוֹ־הַנְּבִיאִי אוֹ־כֹהֵן לֵאמֹר מִה־מִּשָּׂא יְהוָה וּמִמֶּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־מַה־מִּשָּׂא וְנִטְשִׁיתִי אֲתֹכֶם נֹאֲמִי־יְהוָה:
34 וְהַנְּבִיאִי וְכֹהֵן וְהָעָם אֲשֶׁר יֹאמְרוּ מִשָּׂא יְהוָה וּפְקֻדָּתִי עַל־הָאִישׁ הַהוּא וְעַל־בֵּיתוֹ: 35 כֹּה תֹאמְרוּ אִישׁ עַל־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶל־אֶחָיו
מִה־עֲנָה יְהוָה וּמִה־דְּבַר יְהוָה: 36 וּמִשָּׂא יְהוָה לֹא תִזְכְּרוּ־עוֹד כִּי הַמִּשָּׂא יִהְיֶה לְאִישׁ דְּבָרוֹ וְהַפְּכֹתָם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים יְהוָה צְבָאוֹת
אֱלֹהֵינוּ: 37 כֹּה תֹאמְרוּ אֶל־הַנְּבִיאִי מִה־עֲגָדָה יְהוָה וּמִה־דְּבַר יְהוָה: 38 וְאִם־מִשָּׂא יְהוָה תֹּאמְרוּ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה יַעַן אֲמַרְכֶם אֶת־הַדְּבַר
הַזֶּה מִשָּׂא יְהוָה וְאֲשַׁלַּח אֲלֵיכֶם לֵאמֹר לֹא תֹאמְרוּ מִשָּׂא יְהוָה: 39 לָכֵן הִנְנִי וְנִשְׁתִּי אֲתֹכֶם נִשָּׂא וְנִטְשִׁיתִי אֲתֹכֶם וְאֶת־הָעִיר אֲשֶׁר נָתַתִּי
לָכֶם וְלִאֲבוֹתֵיכֶם מִעַל פָּנָי: 40 וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם חֲרַפַּת עוֹלָם וּכְלָמוֹת עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא תִשְׁכַּח: 40

24

Birhiri bibirhi bya malehe

¹ Lâba oku Nyakasane amanyêreka birhiri bibirhi bya malehe ga mizeti, bidêkerezebwa aha muhango gw'akâ-Nyamuzinda. Nabukondozori, mwâmi w'e Babiloni ali amahêka mpira, kulî na Yeruzalemu, Yekonyahu, mwene Yehoyakimu, mwâmi w'e Yuda, boshi n'abarhambo b'emwa Yuda, abatuza n'ababinji, ali amabahêka e Babiloni ² Cirhiri ciguma calimwo ama-lehc minja-minja g'emizeti; ecindi calimwo agabozire, gali gabozire bwenêne, garhankacirîbirwe, ³ Nyakasane ânambwîra erhi: «Bici obwîne Yeremiyahu? Na- ni nti «mulehe gwa muzeti. Aminja gali minja-minja, amabi gabozire bwenêne garhankacirîbwa», ⁴ Oku bundi akanwa ka Nyakasane kantindakwo, mpu: ⁵ «Kw'adesire ntya Nyakasane Nyamuzinda w'Israheli. Nk'okûla kw'amalehe minja, kwo nnonzize okushibirira ababunga ba Yuda, balya narhumagamwo kurhenga eno kuja omu cihugo c'ab'e Kaldeyi. ⁶ Nnonzize okubalambûlirakwo amasû bayôlolo, okubagalulamwô eci cihugo, okushubirayûbakira ahali h'okubashâbira okubarhwêra ahali h'okubashugula, ⁷ Nâbaha omurhima gw'okumanya oku nie Nyakasane, bâbâ lubaga lwâni, nâni nâbâ Nyamuzinda wâbo, bulyala banshubirira n'omurhima gwâbo gwoshi ⁸ Cikwône, kulya baji-ra amalehe mabî, galya gabozire garhankanacirîbwa, neci kwo Nyakasane adesire, kwo najira Sedekyahu, mwâmi

w'e Yuda, abarhambo bāge, n'abasigiĩre omu Yeruzalemu, abasigire mw'eci cihugo kuguma n'abayūbasire omu cihugo ca Misiri ⁹ Nābajira babe bakushologosa, banabe buhanya oku māmī g'igulu goshi; cibonya-nshonyi, lwimbo, masheka g'abagera, ihanja ngasi hoshi n'abahabulira. ¹⁰ Nabalikiramwo engōrho, ecizombo n'ecihūsi, balinde bahērekerera mw'er'ishwa nabahaga bo na b'ishe.

Jeremia/Jeremiah 24: ¹

הָרֹאִי יְהוָה וְהִנֵּה שְׁנֵי דֹדָאֵי תַאנִּים מוֹעֲדִים לִפְנֵי הַיָּכֵל יְהוָה אַחֲרֵי הַגְּלוּת נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל אֶת־יְכִנְיָהוּ בֶן־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־שָׂרֵי יְהוּדָה וְאֶת־הַחֲרָשׁ וְאֶת־הַמַּסְגָּר מִירוּשָׁלַם וַיֵּבֶאֱם בְּבֶל: 2 הַדּוֹד אֶחָד תַּאנִּים טְבוֹת מְאֹד כְּתַאנִּי הַבְּכֹרוֹת וְהַדּוֹד אֶחָד תַּאנִּים רְעוּת מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־תִאָּכְלֶנָה מֶרַע: 3 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי מִה־אַתָּה רֹאֶה יְרֵמְיָהוּ וְאָמַר תַּאנִּים הַתַּאנִּים הַטְּבוֹת טְבוֹת מְאֹד וְהַרְעוּת רְעוּת מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־תִאָּכְלֶנָה מֶרַע: 4 וַיֹּהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: 5 כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּתַאנִּים הַטְּבוֹת הָאֵלֶּה כְּוֹאֲרִי אֶת־גְּלוּת יְהוּדָה אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּי מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה אֶרֶץ כַּשְׂדִּים לְטוֹבָה: 6 וְשִׁמְתִּי עֵינַי עֲלֵיהֶם לְטוֹבָה וְהִשְׁבֹּתִים עַל־הָאֶרֶץ הַזֹּאת וּבְנֵיתִים וְלֹא אֶהְיֶה וְנִטְעָתִים וְלֹא אֶתּוֹשׁ: 7 וְנִתְּתִי לָהֶם לֵב לְדַעַת אֲתִי כִּי אֲנִי יְהוָה וְהִידִילִי לָעַם וְאֲנֹכִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים כִּי־יֵשְׁבוּ אֵלַי בְּכָל־לֵבָם: 8 וְכְתַאנִּים הַרְעוּת אֲשֶׁר לֹא־תִאָּכְלֶנָה מֶרַע כִּי־כֵן אָמַר יְהוָה כֵּן אֶתֵּן אֶת־צִדְקִיהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־שָׂרָיו וְאֶת־שְׂאֲרֵית יְרוּשָׁלַם הַנִּשְׁאָרִים בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְהַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם: 9 וְנִתְּתִים לַזֹּוֹעָה לְרַעָה לְכָל מַמְלָכוֹת הָאֶרֶץ לְחַרְפָּה וּלְמַשָּׁל לְשִׁנְיָה וּלְקַלָּלָה בְּכָל־הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר־אֲדִיתֶם שָׁם: 10 וְשְׁלַחְתִּי בָם אֶת־הַחֲרָב אֶת־הָרָעָב וְאֶת־הַדָּבָר עַד־תִּמָּס מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נִתְּתִי לָהֶם וּלְאֲבוֹתֵיהֶם:

פ

25

Babiloni kwo karhi ka Nyamuzinda

¹ Kanwa kayêrekire olubaga lwa Yuda lwoshi, karhindagakwo Yeremiyahu omwâka gwa kani gwa Yehoyakimu, mwene Yoshiyahu, mwâmi w'e Yu-da, (kwo kuderha, omwâka murhanzi gwa Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni), ² Omulêbi Yeremiyahu akaderhera embere z'olubaga lwa Yuda lwoshi n'ab'omu Yeruzalemu boshi. ³ Kurhenga omwâka gwa kal'ikumi na kasharhu gwa Yoshiyahu, mwene Amoni, mwâmi w'e Yuda, kuhika ene, ekola myâka makumi abirhi n'isharhu ene, erhi nabwîrwa akanwa ka Nyakasane erhi nâni, buzira kurhama, nanamu-bwîrakwo ci murhayumvaga. ⁴ Na kandi, buzira kurhama, Nyakasane amu-rhumire abalêbi, banali bambali bāge boshi, cikwōne murhumvirhizagya mu- rhanarhegaga okurhwiri mpu muyumve. ⁵ N'ako kanwa kali k'aka: mpu muga-luke mweshi, ngasi muguma, murhenge omu njira yinyu mbî n'omu bubi bw'ebijiro binyu; na ntyo mwayishiyûbaka echugo Nyakasane amuhaga. mw'oyo mwe na basho, kurhenga ensiku n'amango. ⁶ Murhahîraga mukakuli-kira abandi banyamuzinda mpu mubakolere munabaharâmye; murhanahîraga mukanjira burhe n'ebijiro by'enfune zinyu, n'ago mango ntamuhumekwo. ⁷ Ci mwehe murhayumvaga, Kanwa ka Nyakasane, na ntyo, mwanjira burhe n'emikolo y'amaboko ginyu, n'obuhanya bunali bwinyu. ⁸ Co cirhumire aderha ntya Nyakasane Nyamuzinda w'Emirhwe: Kulya kuba murhayumvirhizagya ebinwa byâni, ⁹ lâbi oku ntumire nti bajilonza amashanja goshi g'e mwênè, kanwa ka Nyakasane. Kuli Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni, mwambali wâni nabalerha balwîse eci cihugo, balwîse abaciyûbakamwo, balwîse n'amashanja gaciba eburhambi; nâbahehêrera nnambajire babe ba kukaziyâkwa, ba kukazishekerwa, mishaka y'ensiku zoshi. ¹⁰ Emwâbo nahulisayo izû ly'obusîme n'omwishingo, izû ly'omuhyamulume n'ery'omuhya, olubi lw'olwanjikwa n'obumoleke bw'itara. ¹¹ Eci cihugo coshi cashâbwa cihinduke irungu, n'aga mashanja gashinga myâka makumi galinda, erhi gakolera mwâmi w'e Babiloni. ¹² Cikwōne hano eyo myâka makumi gali nda eyunjula, nârhandûla omwâmi w'e Babiloni, nârhandûla n'er'ishanja, yekudesire Nyakasane, erhi bubi bwâbo burhuma, nârhandûla n'ecihugo c'Abakaldeyi, ncijire mushaka gw'ensiku zoshi. ¹³ Nâjira eci cihugo ebinwa naciderheragakwo byoshi biciyishire, ngasi kan-wa kanayandisirwe mw'eco citabu.

II. Enshokolezi y' obulêbi oku mashanja goshi

Ebi Yeremiyahu alebera amashanja goshi. Akabehe k'oburhe bwa Nyamuzinda

¹⁴ (Kulya kuba nago gahêkwa buja n'amashanja mazibu, n'abâmi badârhi, nagahemba nk'oku ebijiro byâbo binali, na nk'oku omukolo gw'enfune zâbo gunali). ¹⁵ Nyakasane, Nyamuzinda w'Israheli kw'ambwizire ntya: Erhi kayanke omu nfune zâni, aka kabehe k'idivayi ly'omutula, onakanywêse amashanja go-shi nakurhuma emunda gali, ¹⁶ gânywa gadandabagane ganasirahe erhi engōrho narhuma ekarhî kâbo erhuma. ¹⁷ Narhōla akabehe omu nfune za Nyakasa-ne, nakanywêsa amashanja Nyakasane

ali antumirekwo: ¹⁸ Yeruzalemu n'ebi- shagala by'e Buyahudi, abâmi bâyo n'abaluzi bâyo, kuderha mpu bishube bigûkâ, libe iherero, babe kushekerwa, gunabe mugereko nk'oku biri ene. ¹⁹ Nakanywêsa Faraoni, mwâmi w'e Misiri, ye n'abambali, abarhambo bâge n'olubaga lwage lwoshi, ²⁰ n'omwandu gw'ababalama (abâmi b'e Uzi boshi), abâmi boshi b'omu cihugo c'Abafilistini, nakanywêsa Askaloni, Gaza, Ekroni, n'abandi bâmi ba Ashdodi, ²¹ Edomu, Mowabu na bene Amoni, ²² abâmi b'e Tiri boshi, abâmi b'e Sidoni boshi, n'abâmi b'ecirhwa ciri olundi lunda lw'anya-nja, ²³ Dedani, Terna, Buzi balya b'ebinûniro bimôme. ²⁴ Abâmi b'e Buharabu bayûbaka omu irungu, boshi haguma n'amâmimâmi g'ekulî. ²⁵ Abâmi b'e Zi-mri boshi, abâmi b'e Elami boshi n'abâmi b'e Medi boshi. ²⁶ Abâmi b'e mwênè, aba hofi n'aba kuli, muguma akurhenga owundi akuje, n'amâmi gali kunola igulu goshi. Omwâmi w'e Shasheki yehe, ye wanywa enyuma zâbo. ²⁷ Obabwire, erhi kw'adesire ntya Nyakasane Nyamuzinda w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli: «Munye, mulaluke, mushale! Mwakumba burhazûka hano mubona engôrho narhuma ekarhî kinyu». ²⁸ Bakalahira bwarholera omu nfune zâwe akabehe banywa, onababwire erhi: «kw'adesire ntya Nyakasane w'Emirhwe: Okunywa kwo mwananywa, ²⁹ bulyala, lâba oku olugo luderhwa lwâni lwo narhangihana; ka mpu mwehe murhajirwe kurhi? Nanga, murhale-kwe ciru bulya niene nie nanahamagala ahayûbake oku igulu boshi, engôrho yabakolera akal'ibala, kanwa ka Nyakasane w'Emirhwe. ³⁰ Nawe obabwire ebi binwa byoshi oderhe erhi: Nyakasane amaya- mîra emalunga, amalengeza izû kurhenga ahatagatifu hâge. Abandira o-lwabuko lw'ebintu byâgc akahababo, amabanda akahababo aka abaka-ndira omu mukenzi, amakabandira ab'eno igulu boshi. ³¹ Omulenge gwahika oku kafendefende k'igulu, bulya hali olubanja aha karhî ka Nyamuzinda bon'amashanja: Yejisa ngasi muntu lubanja; enkola-maligo, ngôrho aziyêreka, kanwa ka Nyakasane. ³² Kwo adesirc ntya Nyakasane w'Emirhwe: Lâbi oku obuhanya bwarhenga oku ishanja buyandûkire oku lindi, n'oku empûsi nnene yazûka ebwa rhufende rhw'igulu. ³³ Olwo lusiku enkumba Nyamuzinda âjira zâlabama, kurhenga oku cikwi c'igulu kuhika oku cindi, barhanabishwe. Kwo babêra oku idaho nka binazô. ³⁴ Mubande akahababo, mwe bangere, muyâme bwenêne, mucîhirike oku idaho wâni balungere. Bulyala zahisire ensiku zinyu z'okubâgwa n'ez'okushandâzibwa. Kwo mwarhibuka nka kabindi karhumîrira. ³⁵ Abangere barhabone aha bayâkira, ciru balungere barhalobôke. ³⁶ Yumvi omulenge gw'abangere, yumvi endûlû za balungere, bulyala Nyamubâho ahandazize olwabuko bayâbuliramwo, ³⁷ Amalambo garhagwerhi kadali, bagahulisize, erhi budârhi bw'omungo gwa Nyakasane burhuma. ³⁸ Entale yamarhenga omu bulumba, n'ecihugo câbo cahindusire bigûkâ, erhi yo erhuma engôrho-kaheza, erhi bwo burhuma obudârhi bw'omungo gwâge.

Jeremia/Jeremiah 25: ¹

הַדָּבָר אֲשֶׁר-הָיָה עַל-יְרֵמְיָהוּ עַל-כָּל-עַם יְהוּדָה בְּשָׁנָה הַרְבֵּעִית לַיהוֹנָקִים בֶּן-יִיאֲשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה הַשָּׁנָה הָרִאשׁוֹנִית לְנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל׃ 2 אֲשֶׁר דָּבָר יְרֵמְיָהוּ הַנָּבִיא עַל-כָּל-עַם יְהוּדָה וְאָל כָּל-יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַם לֵאמֹר׃ 3 מִן-שָׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה לִיאֲשִׁיָּהוּ בֶן-אֲמָזַיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה שָׁלֹשׁ וָעֶשְׂרִים שָׁנָה הָיָה דְּבַר-יְהוָה אֵלַי וְאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם אֲשֶׁכֶּם וְדַבֵּר וְלֹא שְׁמַעְתֶּם׃ 4 וְשָׁלַח יְהוָה אֲלַיְכֶם אֶת-כָּל-עֲבָדָיו הַנָּבִיאִים הַשֶּׁכֶם וְשָׁלַח וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וְלֹא-הִסִּיתֶם אֶת-אֲזְנוֹכֶם לִשְׁמָע׃ 5 לֵאמֹר שׁוּבוּ-נָא אִישׁ מִדְּרָכּוֹ הָרָעָה וּמַרַע מֵעַלְיֵכֶם וּשְׁבוּ עַל-הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לָכֶם וְלֵאבֹתֵיכֶם לְמִן-עוֹלָם וְעַד-עוֹלָם׃ 6 וְאֵל-תִּלְכּוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעַבְדָם וְלַהֲשִׁתַּחֲוֹת לָהֶם וְלֹא-תִכְעִסוּ אוֹתִי בַּמַּעֲשֶׂה יְדֵיכֶם וְלֹא אָרַע לָכֶם׃ 7 וְלֹא-שְׁמַעְתֶּם אֵלַי נְאֻם-יְהוָה לְמַעַן הַכְּעִסוּנִי בַּמַּעֲשֶׂה יְדֵיכֶם לָרַע לָכֶם׃ 8 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת יְעֹן אֲשֶׁר לֹא-שְׁמַעְתֶּם אֶת-דְּבָרִי׃ 9 הִנְנִי שֹׁלֵחַ וְלִקְחָתִי אֶת-כָּל-מִשְׁפָּחוֹת צִפּוֹן נְאֻם-יְהוָה וְאֶל-נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל עֲבָדִי וְהִבֵּאתִים עַל-הָאָרֶץ הַזֹּאת וְעַל-יִשְׂרָאֵל וְעַל-יִשְׂשָׁכָר וְעַל כָּל-הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה סָבִיב וְהִתְרַמְתִּים וְשִׁמְתִּים לְשִׁמָּה וְלִשְׂרָקָה וְלַחֲרָבוֹת עוֹלָם׃ 10 וְהִיאֲבִדְתִּי מֵהֶם קוֹל שֹׁשׁוֹן וְקוֹל שִׁמְחָה קוֹל חֲתָן וְקוֹל כִּלָּה קוֹל רְחִים וְאֹזֶן גֵּר׃ 11 וְהָיְתָה כָּל-הָאָרֶץ הַזֹּאת לְחִרְבָּה לְשִׁמָּה וְעֲבָדֵי הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת-מֶלֶךְ בָּבֶל שְׁבַע שָׁנָה׃ 12 וְהָיָה כְּמִלְאוֹת שְׁבַע שָׁנָה אֶפְקָד עַל-מֶלֶךְ-בָּבֶל וְעַל-הַגּוֹי הַהוּא נְאֻם-יְהוָה אֶת-עֹנֶם וְעַל-אֶרֶץ כַּשְׁדִּים וְשִׁמְתִּי אֹתוֹ לְשִׁמְמוֹת עוֹלָם׃ 13 וְהִבֵּאתִי עַל-הָאָרֶץ הַהִיא אֶת-כָּל-דְּבָרֵי אֲשֶׁר-דִּבַּרְתִּי עָלֶיהָ אֵת כָּל-הַכְּתוּב בְּסֵפֶר הַזֶּה אֲשֶׁר-נִבְּאָ יְרֵמְיָהוּ עַל-כָּל-הַגּוֹיִם׃ 14 כִּי עֲבֹדְכֶם גַּם-הִמָּה גּוֹיִם רַבִּים וּמְלָכִים גְּדוֹלִים וְשִׁלְמַתִּי לָהֶם כְּפַעֲלָם וּכְמַעֲשֶׂה יְדֵיהֶם׃ 15 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵלֵי קָח אֶת-כּוֹס הַחֲמָה הַזֶּה וְהִשְׁקִיתָה אֹתוֹ אֶת-כָּל-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אֲנִכִּי שֹׁלֵחַ אוֹתָם אֲלֵיהֶם׃ 16 וְנִשְׁתּוֹ וְהִתְגַּעֲשׂוּ וְהִתְהַלְּלוּ מִפְּנֵי הַחֲרָב אֲשֶׁר אֲנִכִּי שֹׁלֵחַ בֵּינְתֶם׃ 17 וְאָקַח אֶת-הַכּוֹס מִיַּד יְהוָה וְאָשָׁקָה אֶת-כָּל-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר-שֹׁלַחְתִּי יְהוָה אֲלֵיהֶם׃ 18 אֶת-יְרוּשָׁלַם וְאֶת-עָרֵי יְהוּדָה וְאֶת-מַלְכֶיהָ אֶת-שָׂרֶיהָ לְתֹת אֹתָם לְחִרְבָּה לְשִׁמָּה לְשִׂרְקָה וְלִקְלָלָה כְּיוֹם הַזֶּה׃ 19 אֶת-פְּרָעָה מֶלֶךְ-מִצְרַיִם וְאֶת-עֲבָדָיו וְאֶת-שָׂרָיו וְאֶת-כָּל-עַמּוֹ׃ 20 וְאֵת כָּל-הָעָרֵב וְאֵת כָּל-מַלְכֵי אֶרֶץ הָעֵז וְאֵת כָּל-מַלְכֵי אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְאֶת-אֲשַׁקְלוֹן וְאֶת-עֵזָה וְאֶת-עֶקְרוֹן וְאֵת שְׂאֲרִית אֲשֶׁדּוֹד׃ 21 אֶת-אֲדָמוֹם וְאֶת-מוֹאָב וְאֶת-בְּנֵי עַמּוֹן׃ 22 וְאֵת כָּל-מַלְכֵי-צֹר וְאֵת כָּל-מַלְכֵי צִדּוֹן וְאֵת מַלְכֵי הָאֵי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיָּם׃ 23 וְאֶת-תִּימָא וְאֶת-בּוֹז וְאֵת כָּל-קְצוּצֵי פָּאָה׃ 24 וְאֵת כָּל-מַלְכֵי עַרֵב וְאֵת כָּל-מַלְכֵי הָעָרֵב הַשְּׂכָנִים בְּמִדְבָּר׃ 25 וְאֵת

כְּלִמְלִכִּי זְמִירִי וְאֵת כְּלִמְלִכִּי עֵלִים וְאֵת כְּלִמְלִכִּי מִדֵּי: 26 וְאֵת כְּלִמְלִכִּי הַצִּפּוֹן הַקְּרִבִּים וְהַרְחָקִים אִישׁ אֶל־אֶחָיו וְאֵת כְּלִי־הַמִּמְלָכּוֹת הָאָרֶץ אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאָדָמָה וּמִלֶּד שֶׁשָּׁד יִשְׁתָּה אַחֲרֵיהֶם: 27 וְאֶמְרַת אֲלֵיהֶם סֶכֶה־אֶמְרִי יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁתּוּ וְשָׁכְרוּ וּקְיוּ וּנְפְלוּ וְלֹא תִקְוּ מִפְּנֵי הַחֶרֶב אֲשֶׁר אֶנְכִּי שֹׁלַח בֵּינֵיכֶם: 28 וְהָיָה כִּי יִמָּאֲנוּ לִקְחַת־הַכּוֹס מִיָּד לְשִׁתּוֹת וְאֶמְרַת אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת שְׁתּוּ תִשְׁתּוּ: 29 כִּי הִנֵּה בָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עָלֶיהָ אֶנְכִּי מַחַל לְהָרֵעַ וְאַתֶּם הִנֵּקָה תִנְקוּ לֹא תִנְקוּ כִּי חֶרֶב אֲנִי קָרָא עַל־כָּל־יִשְׁבֵּי הָאָרֶץ נָאִם יְהוָה צְבָאוֹת: 30 וְאֵתָּה תִנָּבֵא אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְאֶמְרַת אֲלֵיהֶם יְהוָה מִמָּרוֹם יִשְׁאַל וּמִמָּעוֹן קִדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שֹׁאֵל יִשְׁאַל עַל־נְהוֹ הַיָּדָד בְּדַרְכִּים יַעֲנֶה אֵל כָּל־יִשְׁבֵּי הָאָרֶץ: 31 בָּא שְׁאוֹן עַד־קֶצֶה הָאָרֶץ כִּי רִיב לִיהוָה בְּגוֹלִים נִשְׁפָּט הוּא לְכָל־בָּשָׂר הַרְשָׁעִים נִתְּנָם לְחֶרֶב נָאִם־יְהוָה: ס 32 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִנֵּה רָעָה יֵצֵאת מִגְּיוֹ אֶל־גְּיוֹ וְסַעַר גָּדוֹל יַעֲזוֹר מִיַּרְכְּתֵי־אָרֶץ: 33 וְהָיָה חֲלָלִי יְהוָה בָּיּוֹם הַהוּא מִקֶּצֶה הָאָרֶץ וְעַד־קֶצֶה הָאָרֶץ לֹא יִסְפְּדוּ וְלֹא יִאֲסָפוּ וְלֹא יִקְבְּרוּ לְדָמֹן עַל־פְּנֵי הָאָדָמָה יְהוָה: 34 הִילָלוּ הָרָעִים וְזַעֲקוּ וְהִתְפַּלְּשׁוּ אֲדִירֵי הַצֹּאן כִּי־מָלְאוּ יְמִיכֶם לְטִבּוֹחַ וּתְפֻזוֹתֵיכֶם וּנְפִלְתֶּם כְּכָלִי חֲמָדָה: 35 וְאַבְדַּ מְנוֹס מִן־הָרָעִים וּפְלִיטָה מֵאֲדִירֵי הַצֹּאן: 36 קוֹל צִעֲקַת הָרָעִים וַיִּלְלֵת אֲדִירֵי הַצֹּאן כִּי־שָׁדַד יְהוָה אֶת־מַרְעֵיתָם: 37 וְנִדְּמוּ נְאוֹת הַשָּׁלוֹם מִפְּנֵי חֲרוֹן־אֵף־יְהוָה: 38 עֹבֵב בְּכַפִּיר סָבָה כִּי־הִיָּתָה אֶרֶץ לְשִׁמָּה מִפְּנֵי חֲרוֹן הַיּוֹנָה וּמִפְּנֵי חֲרוֹן אָפוֹ: פ

26

Obulêbi bw'enshagali Yeremiyahu ashwêkwa

¹ Emurhondêro gw'oburhegesi bwa Yehoyakimu, mwene Yoshiyahu, mwâmi w'e Yuda, aka kanwa karhindakwo Yeremiyahu, erhi karhenga kuli Nyakasane. ² Kwo adesire ntya Nyakasane: mpu ojijimanga omu ngo y'aha ka-Nyamuzinda. Abantu b'omu bishagala by'e Yuda boshi, abakayîsha baliharâmya omu ka-Nyamuzinda onababwîre ebinwa byoshi nkurhegesire nti obabwîre, orhabinyîhagyamwo ciru n'akanwa kaguma. ³ Ahali nkaba lero bayumva, na ngasi muguma arhenge omu njira yâge ngalu-galu; ago mango nâni nanaciÿûnjuzâ obuhanya ndwîrhe nagerêreza nti mbahanemwo oku bubî bw'ebijiro byâbo. ⁴ Okolaga wababwîra obwo, erhi: «kwo adesire ntya Nyaka-sane: mukaba murhanyumvirhi mukanashimba eri irhegeko lyâni mpizire omu masû ginyu, ⁵ n'omu kurhegêre ebinwa bya bambali bâni b'abalêbi, ncidwîrhe nacirhamya okumurhumirabo n'obwo murhabayumva, ⁶ aka ka-Nyamuzinda kwo nakajira kulya najiraga Silo, n'olu lugo nalujira lube cêrekane cayêreka amashanja goshi g'igulu, kurhi olugo luhehêrerwa. ⁷ Abadâhwa, abalêbi n'olubaga lwoshi bayumva oku Yeremiyahu aderha ebyo binwa omu ka-Nyamuzinda. ⁸ Erhi Yeremiyahu ayusa aganira ngasi kwoshi Nya-kasane ali amurhegesire mpu abwîre olubaga, ahadâhwa n'abalêbi bamugwaârha mpu «kufâ wanafâ. ⁹ Carhumaga oderha obwo bulêbi oku izîno lya Nyakasane mpu aka Nyamuzinda kwo kaba aka Silo, mpu olu lugo balushâba lushube bigûkâ. N'olubaga lwoshi lwagorha Yeremiyahu omu ka-Nyamuzinda ka Nyakasane. ¹⁰ Omu kuyumva ntyo, abagula b'e Yuda, barhenga omu bwâmi basôkera ebwa ka-Nyamuzinda baheba endêko aha muhango gw'olumvi luhyâhya lw'aka-Nyamuzinda.

¹¹ Oku bundi ahadâhwa n'abalêbi babwîra abarhwali n'olubaga lwoshi erhi «lufu anakwânîne oyu muntu, buliyala kubî alêbire olugo, nk'oku mwanayu-mvîrhe n'aginyu marhwiri». ¹² Yeremiyahu anacishuza abarhwali n'olubaga lwo-shi erhi: Nyakasane ye wantumaga mpu ndêbere aka-Nyamuzinda, n'olu lugo, nnanderhe ebyo binwa munayumvîrhe byoshi. ¹³ Mukubûlage igenda linyu n'ebijiro binyu; murhegêre muyumvîrhize izu lya Nyakasane, Nyamuzinda winyu, lyoki akugalula, lyoki akaciÿûnjuzâ agalule obuhanya amuderhîre. ¹⁴ Niehe, lâbi oku omu maboko ginyu, ndi, munjire oku mwakabona kuli kwi-nja kunashingânîne. ¹⁵ Cikwône mumanye bwinja oku mukanyîrha, erhi na muko mwêru kwêru mucîhebirekwo, mwaguheba kuli olu lugo n'oku bantu balubâmwo. Kulya kuba, buzira kubêsha, Nyakasane wantumaga emunda muli, mpu ebi binwa byoshi biderherwe omu marhwiri ginyu.

¹⁶ Oku bundi abarhwali n'olubaga lwoshi, babwîra abadâhwa n'abalêbi erhi «oyu muntu arhali wa kufâ, buliyala akanwa arhubwîzire kali ka kuli Nyakasane Nyamuzinda wirhu. ¹⁷ Ago mango, baguma omu bagula b'ecihugo, bayîmuka babwîra olubaga lwoshi lwâli lulundumîne: ¹⁸ erhi «Mikeyo w'e Meresheti, erhi âli mulêbi omu mango ga Hizikyahu, mwâmi w'e Yuda, âbwîra olubaga lw'e- mwa Yuda, erhi: Kwadesire ntya Nyakasane w'Emirhwe, Siyoni yâshuba ndi-miro, Yeruzalemu ashube nsinga ya mabuye, n'entondo y'aka-Nyamuzinda gu-shube muzirhu guli enyanya.

¹⁹ Ka Hiwiyahu, mwâmi w'e Yuda, na Yuda yeshi, kuyîrha bamuyirhîre o-kwo? K'arhali kurhînya barhînyire Nyamubâho, banamuharâmya, Nyamu-bâho alinda aciÿûnjuliza obuhanya âli abahigîrize? Nirhu rhwe? Ka mpu rhucibarhuze ecâha cingan'aho?»

²⁰ Hali na mulume muguma wakazagilêba oku izîno lya Nyakasane, ye wali Uriyahu, mwene Shemayahu, w'e Kiriri-Yarimu. Alêbera olu lugo n'eci cihugo ebidârhi, kulyâla kwa Yeremiyahu.

²¹ Okubundi mwâmi Yehoyakimu, bo n'abarhambo n'abarhwali bâge, erhi ayumva ebyo binwa, alonza oku akamuyîrha. Uriyahu akumanya n'obwôba bwarhuma ayâka alinda ahika e Misiri. ²² Mwâmi Yehoyakimu naye anacirhuma e Misiri; arhumayo Elnatani mwene Akbari, erhi alusibwe na bandi nka banga. ²³ Bârhalamula Uriyahu e Misiri, bayîsha bamudwîrhîre mwâmi Yehoyakimu, amushosha engôrho n'omurhu-mba gwâge agukwêba omu nshinda z'abantu kwône. ²⁴ Yeremiyahu yehe, Ahika-mu, mwene Shafani amugalukana; kwo kwarhumire arhagwa omu nfune z'olu-baga lw'akagilonza okumuyîrha.

Jeremia/Jeremiah 26: ¹

בראשית ממלכות יהויקים בן־יאשיהו מלך יהודה היה הדבר הזה מאת יהוה לאמר: 2 כה אמר יהוה עמד בחצר בית־יהוה ודברך על־כל־ערי יהודה הבאים להשתחנות בית־יהוה את כל־הדברים אשר צויתיד לדבר אליהם אלתגער דבר: 3 אולי ישמעו וישבו איש מדרכו הרעה ונחמתי אלה־הרעה אשר אנכי חשב לעשות להם מפני רע מעלליהם: 4 ואמרת אליהם כה אמר יהוה אס־לא תשמעו אלי ללכת בתורתי אשר נתתי לפניכם: 5 לשמע על־דברי עבדי הנבאים אשר אנכי שלח אליכם והשכם ושלח ולא שמעתם: 6 ונתתי את־הבית הזה כשלה ואת־העיר הזאתה אתן לקללה לכל גוי הארץ: 7 וישמעו הכהנים והנבאים וכל־העם את־ירמיהו מדבר את־הדברים האלה בבית יהוה: 8 ויהי ככלות ירמיהו לדבר את כל־אשר־צוה יהוה לדבר אל־כל־העם ויתפשו אלו הכהנים והנבאים וכל־העם לאמר מות תמות: 9 מדוע נבית בשם־יהוה לאמר כשלו יהיה הבית הזה והעיר הזאת תחרב מאין יושב ויקהל כל־העם אל־ירמיהו בבית יהוה: 10 וישמעו שרי יהודה את הדברים האלה ויעלו מבית־המלך בית יהוה וישבו בפתח שַׁעֲר־יהוה החדש: 11 ויאמרו הכהנים והנבאים ואל־כל־העם לאמר משפט־מות לאיש הזה כי נבא אלה־העיר הזאת כאשר שמעתם באזניכם: 12 ויאמר ירמיהו אל־כל־השרים ואל־כל־העם לאמר יהוה שלחני להנבא אל־הבית הזה ואל־העיר הזאת את כל־הדברים אשר שמעתם: 13 ועתה היטיבו דרכיכם ומעלליכם ושמעו בקול יהוה אלהיכם וינתם יהוה אלה־הרעה אשר דבר עליכם: 14 ואני הנני בידכם עשׂוֹלִי כטוב וכישר בעיניכם: 15 אִדָּא ידע תדעו כי אס־ממתים אתם את־יָדָם נקי אתם נתנים עליכם ואל־העיר הזאת ואל־ישביה כי באמת שלחני יהוה עליכם לדבר באזניכם את כל־הדברים האלה: 16 ויאמרו השרים וכל־העם אל־הכהנים ואל־הנבאים איז־לאיש הזה משפט־מות כי בשם יהוה אלהינו דבר אלינו: 17 ויקמו אנשים מקני הארץ ויאמרו אל־כל־קהל העם לאמר: 18 מִכִּיָּה המורשתי היה נבא בימי חזקיהו מלך־יהודה ויאמר אל־כל־עם יהודה לאמר כה־אמר יהוה צבאות צִיֹּן שְׂדֵה תחרש וירושלים עיִים תהיה והר הבית לבמות גער: 19 וההמת הִמָּתוּ חזקוהו מלך־יהודה וכל־יהודה הלא ירא את־יהוה ויחל את־פני יהוה וינחם יהוה אלה־הרעה אשר־דבר עליהם ואנחנו עשים רעה גדולה על־נפשותינו: 20 וגם־איש היה מתנבא בשם יהוה אוריהו בן־שמעיהו מקרית הערים וינבא על־העיר הזאת ועל־הארץ הזאת ככל דברי ירמיהו: 21 וישמע המלך־יהויקים וכל־גבוריו וכל־השרים את־דבריו ויבקש המלך המיתו וישמע אוריהו וירא ויברח ויבא מצרים: 22 וישלח המלך יהויקים אנשים מצרים את אלנתן בן־עכבור ואנשים אתו אל־מצרים: 23 ויצאו את־אוריהו ממצרים ויבאֵהוּ אלה־המלך יהויקים ויכהו בחרב וישלח את־נבלתו אל־קברו בני העם: 24 אִדָּא יד אחיקם בן־שפן היתה את־ירמיהו לבלתי תת־אתו ביד־העם להמיתו: 25

27

Abayahudi omu buja bw'omwâmi w'e Babeli

¹ (Emurhondêro gw'oburhegesi bwa Sedekyahu mwene Yoshiyahu, mwaâmi w'e Yuda, aka kanwa karhindakwo Yeremiyahu, nako erhi kali ka kuli Nyakasane). ² Nyamubâho ambwîra ntya: Erhi ohunge emigozi oshane n'omucimba onabihire oku cikanyi câwe. ³ Okuhandi obiyanke obirhumire o-mwâmi w'e Edomu, omwâmi w'e Mowabu, n'omwâmi w'aba Amoniti, o-mwârni w'e Tiri n'omwâmi w'e Sidoni, omu maboko g'entumwa zâbo ziyishire e Yeruzalcmu, oku bwâmi bwa Sedekyahu mwâmi w'e Buyuda. ⁴ Onabarhume bajibwîra bannawâbo ntya: «Mpu kwo adesire ntya Nyakasane, Nyamuzinda w'Israheli. Mubwîrage ba Nnawinyu: ⁵ Niene nie najiraga n'obuhashe bwâni bunji n'okuboko kwâni kulambûle, igulu, omuntu n'ebintu biba en'igulu; nna-mbigabire oyu nsîmire okubigabira. ⁶ Bunôla, ebyo bihugo byoshi nabihizire omu nfune za Nabukondozori, mwâmi w'e Babiloni, mwambali wâni; namu-gabîre ciru n'ensimba z'erubala mpu zimushige. ⁷ Amashanja goshi gâ mukole-ra, ye n'omugala n'omwinjikulu, kuhika nago amango gayandikirwe ecihugo câge gahike, Iyo amashanja mazibu-zibu n'amâmi makomokomo bamuya-ndagaza. ⁸ Ishanja nîsi erhi obwâmi bwabula bushiga Nabukondozori, mwaâmi w'e Babiloni, obwabula burhega omucimba gwa mwâmi w'e Babiloni ecika-nyî, eryôla ishanja, engôrho n'ecizombo n'ecahira nâlirhangulamwo, kanwa ka Nyakasane, kuhika mmuhebelyo omu nfune. ⁹ Ninyu mw'oyo, murhumvagya abalêbi, abashonga, abashâsi n'abenge bakamubwîra «mpu murhashige o-mwâmi w'e Babiloni!» ¹⁰ Bunali bunywesi bakazimulêbera: kuderha mpu bamurhenza omu ishwa linyu nâni

mmuhuluse muhere. ¹¹ Cikwône ishanja Iya-rhege omucîmba gw'omwâmi w'e Babiloni ecikanyi likanamushiga, naliha oku-rhamûkira omu ishwa lyâlyo, kanwa ka Nyakasane, lyâlihinga linaliyûbake. ¹² Naye Sedekyahu mwâmi w'e Yuda nâmusambalira okwo kwonânênê; nâmbwîra: «nti murhege omuzigo gw'omwâmi w'e Babiloni ebikanyi binyu, mumukolere, ye n'olubaga !wage, mwâlama. ¹³ (Carhuma walonza w'oyo n'o-lubaga, okufa n'engôrho, n'ecizombo n'ecahira, kulyâla Nyakasane ayôboha-gya n'ebyo olubaga lurhashiziri omwâmi w'e Babiloni?) ¹⁴ Murhanayumvagya ebinwa badwîrhe bamubwîra abalêbi: «murhabe baja ba mwâmi w'e Babiloni». Bwo bunywesi badwîrhe babalêbera^b. ¹⁵ Bulyala abo ntabarhumaga, kanwa ka Nyakasane, bunywesi badwîrhe bamulêbera^c, omu iziîo Iyani, mpu Iyo ngaya mmushandabanye muherêrekere, mw'oyo n'abalêbi badwîrhe bamulêbera. ¹⁶ N'abadâhwa n'olu lubaga lwoshi, nababwîra ntya: «Nti kwo adesire ntya Nyakasane. Murhumvagya ebinwa by'abalêbi binyu badwîrhe bamulêbera mpu «Lâbi, ebirugu by'aka-Nyamuzinda kurhenga e Babiloni, byagalulwa buzira kurhindira, bunywesi badwîrhe, okumulêbera. ¹⁷ Murhayumvagya. Mu-shige omwâmi w'e Babiloni, mwalama. Cakarhuma olu lugo lwashuba bigûkà? ¹⁸ Akaba banali balêbi, akabaga oluderho lwa Nyakasane luli nabo, bashe-ngage Nyakasane w'emirhwe, Iyo rhulekijâ e Babiloni, orhulugu rhusigire omu ka-Nyamuzinda n'omu nyumpa ya mwâmi e Yuda, n'aha Yeruzalemu. ¹⁹ Bu-Iyala kwo adesire ntya Nyakasane oku biyêrekire (emitungo, enyanja, eciriba) n'ebindi birugu byasigire mw'olu lugo, ²⁰ biryâla birhahagulagwa na Nabuko-ndonozori, mwâmi w'e Babiloni, amango ahêkaga buja kurhenga e Yeruzale-mu kuja e Babiloni, Yekonyahi mwene Yehoyakimu, mwâmi w'e Yuda (ye n'abarhambo b'e Yuda na Yeruzalemu). ²¹ Neci kwo adesire ntya Nyakasane w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli, oku biyêrekire ebirugu bisigire omu ka-Nyamuzinda, n'omu nyumpa ya mwâmi e Yuda n'e Yeruzalemu; ²² byaheêkwa e Babiloni, (binabêreyo kuhika olusiku nâbirhandûla), kanwa ka Nyaka-sane. Ago mango, Iyo nâbiyînamula nnambigalule muli eci cihugo.»

Jeremia/Jeremiah 27: ¹

בראשית ממלכת יהויקים בן-יאשיהו מלך יהודה ה'ה הדבר הזה אל-ירמיה מאת יהוה לאמר: 2 כה-אמר יהוה אלי עשה לך מסרות ומטות ונתתם על-צווארך: 3 ושלחתם אל-מלך אדום ואל-מלך מואב ואל-מלך בני עמון ואל-מלך צר ואל-מלך צידון ביד מלאכים הבאים ירושלם אל-צדקיהו מלך יהודה: 4 וצוית אתם אל-אדניהם לאמר כה-אמר יהוה צבאות אלהי ישראל כה תאמרו אל-אדניהם: 5 אנכי עשיתי אתהארץ אתהאדם ואתהבהמה אשר על-פני הארץ בכחי הגדול ובזרועי הנטויה ונתתיה לאשר ישר בעיני: 6 ועתה אנכי נתתי את-כל-הארצות האלה ביד נבוכדנאצר מלך-בבל עבדי וגם את-חית השדה נתתי לו לעבדו: 7 ועבדו אתו כל-הגוים ואת-בנו ואת-בן-בנו עד בא-עת ארצו גס-הוא ועבדו בו גוים רבים ומלכים גדלים: 8 והיה הגוי והממלכה אשר לא-יעבדו אתו את-נבוכדנאצר מלך-בבל ואת אשר לא-יתן את-צוארו בעל מלך בבל בחרב ובדבך אפקד על-הגוי ההוא נאם-יהוה עד-תמי אתם בידו: 9 ואתם אל-תשמעו אל-נביאיכם ואל-קסמיכם ואל חלמתיכם ואל-ענגיכם ואל-כשפייכם אשר-הם אמרים אליכם לאמר לא תעבדו את-מלך בבל: 10 כי שקר הם נבאים לכם למען הרחק אתכם מעל אדמתכם והדחתי אתכם ואבדתם: 11 והגוי אשר יביא את-צוארו בעל מלך-בבל ועבדו והנחתיו על-אדמתו נאם-יהוה ועבדה וישב בה: 12 ואל-צדקיה מלך-יהודה דברתי ככל-הדברים האלה לאמר הביאו את-צוואריכם בעל מלך-בבל ועבדו אתו ועמו וחיו: 13 למה תמותו אתה ועמך בחרב ברעב ובדבך כאשר דבר יהוה אלי-הגוי אשר לא-יעבד את-מלך בבל: 14 ואל-תשמעו אל-דברי הנבאים האמרים אליכם לאמר לא תעבדו את-מלך בבל כי שקר הם נבאים לכם: 15 כי לא שלחתים נאם-יהוה והם נבאים בשמי לשקר למען הדיחי אתכם ואבדתם אתם והנבאים הנבאים לכם: 16 ואל-הפנהים ואל-כל-העם הזה דברתי לאמר כה אמר יהוה אל-תשמעו אל-דברי נביאיכם הנבאים לכם לאמר הגה כלי בית-יהוה מושבים מבבל עתה מהרה כי שקר המה נבאים לכם: 17 אל-תשמעו אליהם עבדו את-מלך-בבל וחיו למה תהיה העיר הזאת חרבה: 18 ואם-נבאים הם ואם-יש דבר-יהוה אתם יפגעו-נא ביהוה צבאות לבת-יבאו הכלים הנותרים בבית-יהוה ובית מלך יהודה ובירושלם בבבל: 19 כי כה אמר יהוה צבאות אל-העמדים ועל-המכנז ועל יתר הכלים הנותרים בעיר הזאת: 20 ואשר לא-לקחם נבוכדנאצר מלך בבל בגלותו את-כוניה בן-יהויקים מלך-יהודה מירושלם בבבל ואת כל-חרי יהודה וירושלם: 21 כי כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל על-הכלים הנותרים בית יהוה ובית מלך-יהודה וירושלם: 22 בבבל יובאו ושמה יהיו עד יום פקדי אתם נאם-יהוה והעליתים והשיבתים אל-המקום הזה: 23

^b27.14 babalêbera (wanayowaagulia, wanayowaambia manabi): ciswahili cahizire ebi omu mashi, kuli kuderha: «bamulêbera» Ambwîra, akubwîra, amubwîra, arhubwîra, amubwîra, ababwîra; akaniambia, akakwambia, akamwambia, akatwambia, akawambia, akawambia

^c27.15 bamulêbera: go mashi gahire ago

Yeremiyahu n'omulêbi w'obunywesi Hanâniya

¹ Ogwo mwâka gwonênè, omurhondêro gw'oburhegesi bwa Sedekyahu, mwâmi w'e Yuda, mwâka gwa kani, mwêzi gwa karhanu, omulêbi Hanâniya, mwene Azuru w'e Gabaoni, ashambalira Yeremiyahu omu ka-Nya-muzinda omu masû g'abadâhwa n'olubaga. ² Erhi: «ntya kwo adesire Nyakasa- ne w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli. Narhibwîre omucîmba gw'omwâmi w'e Babiloni! ³ Yindi myâka ibirhi yone, nâderha bagalule hanôla ngasi kalugu k'aka-Nyamuzinda ka Nyamubâho, Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni, akûlaga aha mpu akahêke e Babiloni. ⁴ Kwo na kwo, Yekonyahu mwene Yehoyakimu, mwâmi w'e Yuda, ye bo na abalulizibagwa kurhenga e Yuda mpu baje e Babiloni, nâjira bagaluke aha, kanwa ka Nyakasane, bulyâla nkola nashangula omucîmba gwa mwârni w'e Babiloni.

⁵ Okubundi omulêbi Yeremiyahu ashuzi omulêbi Hanâniya, omu masû g'abadâhwa n'olubaga lwâli omu ka-Nyamuzinda. ⁶ Omulêbi Yeremiyahu aderha obwo, erhi: «Bibe ntyo mâshi!» Nyamubâho ajire ntyo mâshi. Ayunjulize ebyo binwa by'obulêbi odesire, anagalule kurhenga e Babiloni, ebirugu byoshi by'o- mu ka-Nyamuzinda, n'abahêsirwe buja boshi. ⁷ Cikwône, yumva bwinja aka-nwa nabwîra amarhwiri gâwe n'ag'olubaga lwoshi: ⁸ Abalêbi bârhu-shokoleraga, w'oyo na nâni, kurhenga mîra bâdesire eby'obulêbi biyêrekire bihugo binji na mâmi garhali manyi, byantambala n'amahanya n'ecahira: ⁹ Omulêbi walêba eby'omurhula, erhi akanwa kâge kaba go mango bayemêra oku neci yanali ntumwa ya Nyakasane.

¹⁰ Okubundi omulêbi Hanâniya arhenza omucîmba oku birhugo by'omulêbi Yeremiyahu agushangula. ¹¹ Hanâniya anaciderha omu masû g'olubaga: erhi «Kwadesire ntya Nyakasane, erhi; ntyâla kwo enyuma za myâka ibirhi, nâsha-ngula omucîmba gwa Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni, nâgukûla oku birhugo by'amashanja goshi». N'omulêbi Yeremiyahu acigendera.

¹² N'okusiga, erhi omulêbi Hanâniya ayûsa ahangula omushigo gwali oku birhugo bya ornulêbi Yeremiyahu, akanwa ka Nyakasane karhindakwo Yere-miyahu: ¹³ Erhi kanya obwire Hanâniya oku kwo adesire ntya Nyakasane. Kali micîmba ya mirhi odwîrhe washangula? Ma! wayihinganula n'emiciimba y'ecûma obu! ¹⁴ Bulyâla ntya kw'adesire Nyakasane w'Emirhwe, Nyamnzinda w'l- sraheli: guli gwa cûma omucîmba mpizire oku cikanyi c'ago mashanja goshi, kuderha mpu gashige Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni. (Kushiga gâmushiga, nnâmufumbisire ciru n'ensimba z'erubala).

¹⁵ Omulêbi Yeremiyahu anacibwîra omulêbi Hanâniya, erhi: «yumva bwinja Hanâniya: Nyakasane arhakurhumire abulirhuma olu lubaga lwacîkubagira obunywesi. ¹⁶ Co cirhuumire aderha ntya Nyakasane, erhi: Lâba oku nama- kuheza oku busû bw'igulu, wafâ guno mwâka (bulyâla wayigîrize abantu okugomera Nyamubâho). ¹⁷ Omulêbi Hanâniya anafâ ogwo mwâka gwonênè, omu mwêzi gwa kali nda.

Jeremia/Jeremiah 28: ¹

וַיְהִי בַשָּׁנָה הַהִיא בְּרֵאשִׁית מַמְלֶכֶת צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה בִּשְׁנַת הָרֵבַעִית בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי אָמַר אֵלֵי חֲנַנְיָה בֶן־עֲזוּר הַנְּבִיא אֲשֶׁר מִגְּבֻעֹן בְּבֵית יְהוָה לְעִנְי הַכְּהֻנִּים וְכֹל־הָעָם לֵאמֹר: 2 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר שְׁבִרְתִּי אֶת־עֵל מֶלֶךְ בָּבֶל: 3 בְּעוֹד שְׁנָתִים יָמִים אֲנִי מְשִׁיב אֶת־הַמָּקוֹס הַזֶּה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר לָקַח נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל מִן־הַמָּקוֹס הַזֶּה וַיְבִיאֵם בָּבֶל: 4 וְאַתִּי־יֹכֶנֶה בְּיְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־כָּל־גִּלּוֹת יְהוּדָה הַבָּאִים בָּבֶלָה אֲנִי מְשִׁיב אֶת־הַמָּקוֹס הַזֶּה נְאֻם־יְהוָה כִּי אֲשַׁבֵּר אֶת־עֵל מֶלֶךְ בָּבֶל: 5 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנְּבִיא אֶל־חֲנַנְיָה הַנְּבִיא לְעִנְי הַכְּהֻנִּים וְלְעִנְי כָּל־הָעָם הַעֲמָדִים בְּבֵית יְהוָה: 6 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנְּבִיא אֲמֹן כֹּן יַעֲשֶׂה יְהוָה יְקֻם יְהוָה אֶת־דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר נִבֵּאתָ לְהָשִׁיב כְּלֵי בֵּית־יְהוָה וְכָל־הַגּוֹלָה מִבָּבֶל אֶת־הַמָּקוֹס הַזֶּה: 7 אֲדַשְׁמַעֲנָא הַדֶּבֶר הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹבֵר בְּאָזְנֶיךָ וּבְאָזְנֵי כָל־הָעָם: 8 הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנַי וּלְפָנֶיךָ מִן־הָעוֹלָם וַיִּנְבְּאוּ אֶל־אַרְצוֹת רַבּוֹת וְעַל־מַמְלָכוֹת גְּדֹלוֹת לְמַלְחָמָה וּלְרָעָה וּלְדָבָר: 9 הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר יִנְבְּאוּ לְשָׁלוֹם בְּבֵית דֶּבֶר הַנְּבִיא יִדְעַל הַנְּבִיא אֲשֶׁר־שָׁלַח יְהוָה בְּאַמָּת: 10 וַיִּקָּח חֲנַנְיָה הַנְּבִיא אֶת־הַמּוֹטָה מֵעַל צִנּוֹר יִרְמְיָה הַנְּבִיא וַיִּשְׁבְּרֶהוּ: 11 וַיֹּאמֶר חֲנַנְיָה לְעִנְי כָל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה כֹּכָה אֲשַׁבֵּר אֶת־עֵל נְבִיכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּעוֹד שְׁנָתִים יָמִים מֵעַל־צִנּוֹר כָּל־הַגּוֹיִם וְיִלְד יִרְמְיָה הַנְּבִיא לְדָרְכוֹ: פ 12 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָה אַחֲרֵי שִׁבּוֹר חֲנַנְיָה הַנְּבִיא אֶת־הַמּוֹטָה מֵעַל צִנּוֹר יִרְמְיָה הַנְּבִיא לֵאמֹר: 13 הַלּוֹד וְאֶמְרָתָה אֶל־חֲנַנְיָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה מוֹטָת עֵץ שִׁבְרָתָה וְעֵשֶׂת תַּחְתִּיתָהּ מוֹטוֹת בְּרוֹזַל: 14 כִּי כֹה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל בְּרוֹזַל נְתַתִּי עַל־צִנּוֹרָא כָל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה לְעַבְד אֶת־נְבִכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וַעֲבָדוּהוּ וְגַם אֶת־חֵית הַשָּׂדֶה נְתַתִּי לוֹ: 15 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנְּבִיא אֶל־חֲנַנְיָה הַנְּבִיא שְׁמַעֲנָא חֲנַנְיָה לֹא־שָׁלַח יְהוָה וְאַתָּה הַבְּטַחְתָּ אֶת־הָעָם הַזֶּה עַל־שִׁקָּר: 16 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הֲנִי מְשַׁלַּח מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה הַשָּׂנֶה אֶתָּה מוֹת כִּי־סָרָה דְּבַרְתָּ אֶל־יְהוָה: 17 וַיִּמָּת חֲנַנְיָה הַנְּבִיא בַשָּׁנָה הַהִיא בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי: פ

Amaruba garhumiragwa abali bahêsirwe mpira

¹Alaga ebinwa n'amaruba omulêbi Yeremiyahu arhumaga kurhenga e Yeruzalemu, agarhumira abazinda b'omu barhanzi bahêkagwa mpira, abadâhwa, abalêbi n'olubaga lwoshi Nabukondozori ahêkaga mpira e Babi-loni kurhenga e Yeruzalemu. ²Mwâmi Yekonyahu ali amarahenga e Yeruzalemu ye bo n'omwâmi-kazi n'ebibwindi, n'abasahizi b'e Yuda n'e Yeruzalemu, n'abatuzi n'ahabinji. ³Ye wagahêkaga Eleasa, mugala wa Shafani bo na Gemarya, mugala wa Hilkiya, Sedekyahu, mwâmi w'e Yuda, ali abarhumire e Babiloni emwa Nabukondozori mwâmi w'e Babiloni. Ago maruba gâli gade-sire ntya:

⁴«Kwo adesire ntya, Nyakasane w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli; bo a-bwîzire abahêkagwa mpira kurhenga e Yeruzalemu kuja e Babiloni: ⁵Muyûba-ke enyumpa munafumbamire; murhwêre amashwa munalye amalehe gâmwo. ⁶Muyanke abakazi, muburhe akanyere n'akarhabana; na bagala binyu mubalongeze abakazi; muhe na bâli binyu abalume, baburhe akanyere n'aka-rhabana, mulugire eyo munda, murhanyihaga! ⁷Olugo namululizagya mwo, mululongeze omurhûla mulusengerere emunda Nyakasane ali. ⁸Bulyâla kwo adesire ntya Nyakasane w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli: murhababulagwa n'abalêbi bali ekarhî kinyu nîsi abashonga binyu: murhayumvaga ebilôrho mudwîrhe mwâlôrha. ⁹Kulya kuba bunywesi badwîrhe bamulêbera oku izîno lyâni. Niono ntabarhumaga, Kanwa ka Nyakasane. ¹⁰Bulyâla kwo adesire ntya Nyakasane: Amango emyâka makumi gali nda e Babiloni yâbâ yamâhika, nâmurhandûla nnanyunjuze omulagi namulaganyaga gw'okumugalula eno munda. ¹¹Bulya nâni niene mmayire enkengêro ngwerhe kuli mwe, kanwa ka Nyakasane, nkengêro za murhûla ci zirhali za buhanya, za kumushobôza oku-hwa rnudwîrhe mwacifinja kw'ebi. ¹²Mwanyakûza munayishe, mwanshenga mmuyumve. ¹³Mwannonza munambone bulya mwannonza n'omurhima gwi-nyu gwoshi. ¹⁴Nâleka munshange, kanwa ka Nyakasane. Empira zinyu nâziga-lula, nnâmubuganyazo kurhenga omu mashanja goshi na kurhenga n'emunda namuhabulîre yoshi, kanwa ka Nyakasane. Nâmugalula ahâla mwâlî erhi mu-shandabana.

¹⁵Obwôla mudwîrhe mwaderha, mpu: Nyamubâho arhuzûkîze abirhu baleêbi e Babiloni. ¹⁶Alagi ebi Nyakasane aderhîre omwâmi ôli ntebe ya Daudi n'olubaga lwoshi lulimw'olu logo bulya bene winyu barhamushimbaga erhi muhekwa mpira. ¹⁷Kwo adesire ntya Nyakasane w'Emirhwe: mpu lâbi oku nâbalikiramwo engôrho, ecizombo n'ecahira, nâbahindula bashube nka ma-lehe gabozire, galya gasheîre ciru garhankacirîbwa. ¹⁸Nâbayishakwo lumino-mino n'engôrho, n'ecizombo n'ecahira; nabajira babe ha côba oku mâmi g'igulu, ba cibonya-nshonyi, cikango, masheka oku mashanja goshi g'emunda nâbahabulira. ¹⁹Kwo kuderha oku barhayumvirhizagya ebinwa byâni, kanwa ka Nyakasane, n'obwo nakazîrbarhumira buzira kurhama, abambali bâni b'a-baêebi, cikwône barhabayumvirhizagya, kanwa ka Nyakasane. ²⁰Ninyu mw'oyo mwe mwahêsirwe mpira, mwe nârhumaga e Babiloni kurhengerera e Yeruzalemu, muyumve mweshi akanwa ka Nyakasane.

²¹Kw'adesire ntya Nyakasane w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli, oku biyêrekire Ahabu, mwene Kolaya bona Sidikiyabu, mwene Maseya. Abo bo-mbi bakazâgilêba eby'obunywesi oku izîno lyâni. Lâba oku nkola nabaheba omu nfune za Nabukondozori, mwâmi w'e Babiloni, abahanire omu masû ginyu.

²²Barhengkakwo omugani gw'okuhehêrera gukazikolesibwa na balya bo- hi bahêsirwe mpira, kurhengerera Yuda kuja e Babiloni mpu: «Nyakasane akujire aka Sidikiyahu na Ahabu, bo bayôcibagwa n'omwâmi w'e Babiloni. ²³Kwo kuderha oku bakozire ebirhajirwa omu Israheli, bahusha na bakâ omulungu, baderha n'ebinwa by'obunywesi omu izîno lyani, ntanabarhumiri- kwo. Mmanyire niene nnampamirîze, kanwa ka Nyakasane.

Ebi balêbîre Shemayahu

²⁴Naye Shemayahu w'e Nahalamu, omubwîre ntya, erhi: ²⁵«Ntya kwo adesire Nyakasane w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli: «kulya kuba wa-rhumire amaruba oku buhashe bwâwe wene, wagarhumira olubaga luli e Yeruzalemu lwoshi, n'omudâhwa Sefaniya, mwene Maseya, n'abadâhwa bo-shi. ²⁶Mpu «Nyamubâho akuyimanzire mpu obe mudâhwa ahali h'omudâhwa Yehoyada, mpu olange omurhûla omu ka-Nyamuzinda, olole ngasi musirhe wakaderha mpu acîhira omu by'obulêbi; onamuhire omu mugozi n'omu mpamikwa. ²⁷Carhumirage orhahakanya Yeremiyahu we Anatoti odwîrh alêbe-ra ekarhî kinyu?

²⁸Na kurhalusa aho, ali arhurhumîre amaruba e Babiloni, erhi «Byaliho ebi! Muyûbake enyumpa muzijemwo, muhinge amashawa munalye omwâka gwamurhenga». ²⁹Omudâhwa Sefaniya ali asomirwe n'aga maruba erhi n'omulêbi Yere-miyahu anahali. ³⁰Akanwa ka Nyakasane kanacirhindakwo Yeremiyahu, ³¹erhi aka kanwa okahisekwo balya bagenzire mpira: «Kwo adesire ntya Nyakasane oku biyêrekire Shemayahu w'e Nahalamu. Obwôla Shemayahu amulêbîre, n'obwo ntâli mmurhumire, n'obwôla arhumire mwacîkubagira eby'obunywesi, ³²obwo kwo biri ntyo, ntya kwo Nyakasane adesire: «Nkolaga

nahana Shemayahu w'e Nahalamu ye n'obûko bwâge. Ntâye wakuliye wâyûbake omu karhî k'olu lubaga, mpu abone ebinja nâjirira oluhaga lwâni, kanwa ka Nyakasane, bu- lyâla anashumisire abandi okugomera Nyakasane.

Jeremia/Jeremiah 29: ¹

וְאֵלֶּה דְּבָרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׁלַח יְרֵמְיָה הַנָּבִיא מִירוּשָׁלַם אֶל־יָתֵר זַכְנִי הַגּוֹלָה וְאֶל־הַכֹּהֲנִים וְאֶל־הַנְּבִיאִים וְאֶל־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר הִגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מִירוּשָׁלַם בְּבֶלְה: 2 אַחֲרֵי צֵאת יְכִנְיָה־הַמֶּלֶךְ וְהַגְבִּירָה וְהַסֵּרִיסִים שָׂרֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם וְהַחֲרָשׁ וְהַמִּסְגָּר מִירוּשָׁלַם: 3 בְּיַד אֱלֻעָשָׁה בֶן־שָׁפָן וּגְמָרְיָה בֶן־חֶלְקִיָּה אֲשֶׁר שָׁלַח צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֶל־נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בְּבֶלְה לֵאמֹר: 4 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְכָל־הַגּוֹלָה אֲשֶׁר־הִגְלִיתִי מִירוּשָׁלַם בְּבֶלְה: 5 בָּנֵי בָתִּים וְשָׂבוּ וְנָטְעוּ גִּזְזִים וְאָכְלוּ אֶת־פְּרִי: 6 קָחוּ נָשִׁים וְהוֹלִידוּ בָנִים וּבָנוּת וְקָחוּ לְבָנֵיכֶם נָשִׁים וְאֶת־בָּנוֹתֵיכֶם תִּנּוּ לְאִנָּשִׁים וְתִלְדְּנָה בָנִים וּבָנוֹת וְרַבּוּ־שֵׁם וְאַל־תִּמְעָטוּ: 7 וְדַרְשׁוּ אֶת־שְׁלוֹם הָעִיר אֲשֶׁר הִגְלִיתִי אֶתְכֶם שָׁמָּה וְהִתְפַּלְלוּ בַּעֲדָה אֶל־יְהוָה כִּי בְשָׁלוֹמָה יִהְיֶה לָכֶם שְׁלוֹם: 8 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲלֵי־שִׂיאוֹ לָכֶם גְּבִיאֵיכֶם אֲשֶׁר־בְּקִרְבְּכֶם וְקִסְמֵיכֶם וְאֵל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־חִלְמֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם מַחְלָמִים: 9 כִּי בְשֹׁקֶר הֵם נִבְּאִים לָכֶם בְּשֵׁמִי לֹא שְׁלָחְתִּים נְאֻם־יְהוָה: 10 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה כִּי לִפְנֵי מָלְאֵת לְבַבְלִי שְׁבָעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם וְהִקְמַתִי עֲלֵיכֶם אֶת־דְּבָרֵי הַטּוֹב לְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה: 11 כִּי אֲנִי יֹדְעֵתִי אֶת־הַמַּחְשְׁבֹת אֲשֶׁר אֲנִי חָשַׁב עֲלֵיכֶם נְאֻם־יְהוָה מַחְשְׁבוֹת שְׁלוֹם וְלֹא לְרָעָה לֵתֵת לָכֶם אַחֲרֵיתִי וְתִקְוָה: 12 וּקְרֹא אֶתְּכֶם אֶת־יְהוֹלְכֵיכֶם וְהִתְפַּלְלֶתֶם אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי אֲלֵיכֶם: 13 וּבִקְשֶׁתְּכֶם אֲתִי וּמִצָּאתֶם כִּי תִדְרָשׁוּ בְּכָל־לְבַבְכֶם: 14 וְנִמְצָאתִי לָכֶם נְאֻם־יְהוָה וְשִׁבַּתִּי אֶת־שְׁבִיתְכֶם וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל־הַגּוֹיִם וּמִכָּל־הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר הִדַּחְתִּי אֶתְכֶם שָׁם נְאֻם־יְהוָה וְהִשְׁבַּתִּי אֶתְכֶם אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הִגְלִיתִי אֶתְכֶם מִשָּׁם: 15 כִּי אֲמַרְתֶּם הַקִּים לָנוּ יְהוָה נְבִיאִים בְּבֶלְה: 16 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה אֶל־הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב אֶל־כִּסֵּא דָוִד וְאֶל־כָּל־הָעָם הַיּוֹשֵׁב בְּעִיר הַזֹּאת אַחֲיֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא־יָצְאוּ אִתְּכֶם בְּגוֹלָה: 17 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הַנְּנִי מִשְׁלַח בָּם אֶת־הַחֲרָב אֶת־הָרָעָב וְאֶת־הַדָּבָר וְנָתַתִּי אוֹתָם בְּתָאֲנִים הַשְׁעָרִים אֲשֶׁר לֹא־תִאָּכְלָה מִרָע: 18 וְנִדְּפַתִּי אַחֲרֵיהֶם בַּחֲרָב בָּרָעַב וּבַדָּבָר וְנָתַתִּים לְזוּעָה לְכָל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ לְאֵלֶּה וּלְשָׁמָּה וּלְשָׁרְקָה וּלְחִרְפָּה בְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־הִדַּחְתִּים שָׁם: 19 תַּחַת אֲשֶׁר־לֹא־שָׁמְעוּ אֶל־דְּבָרֵי נְאֻם־יְהוָה אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּי אֲלֵיהֶם אֶת־עַבְדִּי הַנְּבִיאִים הַשֹּׁכֵם וְשָׁלַח לֹא שָׁמַעְתֶּם נְאֻם־יְהוָה: 20 וְאַתֶּם שָׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה כָּל־הַגּוֹלָה אֲשֶׁר־שְׁלַחְתִּי מִירוּשָׁלַם בְּבֶלְה: 21 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־אַחֲבָב בֶּן־קוֹלִיָּה וְאֶל־צִדְקִיָּהוּ בֶן־מַעֲשִׂיָּה הַנְּבִיאִים לָכֶם בְּשֵׁמִי שֹׁקֶר הַנְּנִי נָתַן אִתְּכֶם בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וְהֵכֶם לַעֲבִידֵיכֶם: 22 וְלָקַח מֵהֶם קָלָה לְכָל גְּלוּת יְהוּדָה אֲשֶׁר בְּבָבֶל לֵאמֹר יִשְׁמַע יְהוָה כְּצִדְקִיָּהוּ וּכְאַחַב אֲשֶׁר־קָלַם מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּאֵשׁ: 23 לָעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ נְבִלָה בְּיִשְׂרָאֵל וּבְנָפֹל אֶת־נַשִּׁי רַעִיָּהִם וַיְדַבְּרוּ דָּבָר בְּשֵׁמִי שֹׁקֶר אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִם וְאֲנִי הוֹיָדַע וְעַד נְאֻם־יְהוָה: 24 וְאֶל־שְׁמַעְיָהוּ הַנַּחֲלָמִי תֹאמַר לֵאמֹר: 25 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לָעַן אֲשֶׁר אֲתָה שְׁלַחְתָּ בְּשִׁמְכָה סִפְרִים אֶל־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם וְאֶל־צַפְנִיָּה בֶן־מַעֲשִׂיָּה הַכֹּהֵן וְאֶל־כָּל־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר: 26 יְהוָה נִתְּנָה כֹהֵן תַּחַת יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן לְהוֹיָת פְּקָדִים בֵּית יְהוָה לְכָל־אִישׁ מִשְׁגֵּעַ וּמִתְנַבֵּא וְנִתְּנָה אֹתוֹ אֶל־הַמַּהֲפָכֶת וְאֶל־הַצִּיּוֹן: 27 וְעַתָּה לָמָּה לֹא גַעַרְתָּ בִּירְמִיָּהוּ הָעֹנֵתִי הַמִּתְנַבֵּא לָכֶם: 28 כִּי עַל־פִּנְי שָׁלַח אֲלֵינוּ בָּבֶל לֵאמֹר אֲרָכָה הִיא בָּנוּ בָתִּים וְשָׂבוּ וְנָטְעוּ גִּזְזִים וְאָכְלוּ אֶת־פְּרִי: 29 וַיִּקְרָא צַפְנִיָּה הַכֹּהֵן אֶת־הַסֵּפֶר הַזֶּה בְּאָזְנוֹ יְרִמְיָהוּ הַנְּבִיא: 30 פ 30 יְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יְרִמְיָהוּ לֵאמֹר: 31 שְׁלַח עַל־כָּל־הַגּוֹלָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה אֶל־שְׁמַעְיָה הַנַּחֲלָמִי לָעַן אֲשֶׁר נִבְּאָ לָכֶם שְׁמַעְיָה וְאֲנִי לֹא שְׁלַחְתִּיו וַיִּבְטַח אֶתְכֶם עַל־שֹׁקֶר: 32 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה הַנְּנִי פֶקֶד עַל־שְׁמַעְיָה הַנַּחֲלָמִי וְעַל־זִרְעוֹ לֹא־יִהְיֶה לוֹ אִישׁ יּוֹשֵׁב בְּתוֹד־הָעָם הַזֶּה וְלֹא־יִרְאֶה בְּטוֹב אֲשֶׁר־אֲנִי עֹשֶׂה־לָעָם נְאֻם־יְהוָה כִּי־סָרָה דְּבַר עַל־יְהוָה: 30

30

Nyamuzinda âyôkola olubaga lwage

¹ Akanwa ka Nyakasane karhindakwo Yeremiyahu^d; ² erhi: kwo adesi-re ntya Nyakasane, Nyamuzinda w'Israheli. Ciyandikire wene omu cita-bu ebinwa nakubwira byoshi. ³ Bulyâla, lâba k'orhabwini oku ensiku zayisha, yekudesire Nyakasane, zo nâgalulamwo empira z'olubaga lwâni lw'Israheli (na Yuda), kanwa ka Nyakasane, nâbashubiza omu cihugo nahaga b'ishe cishube câbo. ⁴ Lâbaga n'ebinwa Nyakasane abwiraga Israheli (na Yuda): ⁵ Kwo adesire ntya Nyakasane «nayumvîrhe izû ly'oku bihamba, lya bihamba ci lirhali lya murhûla. ⁶ Mudosagye munalolêreze, erhi omulume anaburhe. Cici cirhumirage ndwîrhe nabona abalume bacigwarhirire oku nziha, nka mukazi waburha? Cici cirhumirage ngasi busû buhindulîrwe? ⁷ Obuhanya! Lwanaba lusiku ludârhi! Nta lundi luli nk'olu! Mango ga malibuko kuli Yakobo cikwône agafulumukamwo mutaraga. ⁸ Olwo lusiku-kwo Nyakasane Nyamuzinda w'Emirhwe

^d30.1 Eci cigabi 30, 1-31,22, aha haderhwa Citabu ca kurhuliriza ciyêrekine obwinja bwa Nyakasane ocisîmi-re Israheli, alonza okumuheba omu cinyabuguma.

adesire-nasha- ngula omuzingo guzidohire oku igosi na ntwe emibanga yawe. Lero obwo orhakaciba muja w'ab'ihanga. ⁹ Cikwône Israheli na Yuda bâkazikolera Nyakasane Nyamuzinda waâbo, na Daudi ye mwâmi wâbo nâyishibaha. ¹⁰ Nâwe, we mwambali wâni Yakobo, orhaciyoâbohaga kwo Nyakasane adesire, orhacirhe omurhima, wâni Israheli, bulya nyishire nti nkuyôkole mw'ebyo bihugo by'ekuli, nâyôkola n'abana bâwe, omu cihugo bahekagwa buja. Yakobo agaluka anashubibona obuholo n'omurhûla. Na ntâye wacimurhemula. ¹¹ Ndi haguma nâwe nti nkucize, kwo Nyakasane adesire, hano mmalira amashanja goshi nali kushandabanyizemwo, wehe wene ntaherêre- keze. Cikwône nâkuhana nk'oku bishingânîne. Ntanyakujirira nka kuno oli mwêru-kwêru, ciru akaba! ¹² Ntya kwo Nyakasane adesire. Obuvune bwâwe burhalunge ecihulu câwe kali kafinjo. ¹³ Ntâye wahaliza mpu akusambira, haba ebidundu by'okubuka obulema ci kuli we nta bufumu! ¹⁴ Abakuzigira boshi bakuyîbagire barhacikushîbirira w'oyo bulya nâkushûsire nka kulya omushombanyi wâwe akanakushûrha, nâkuka-lihira n'obukali budârhi (bulya obubî bwâwe buli bunene, n'ebyâha byâne byâli mwandu). ¹⁵ Cirhumire walakira obuvune bwâwe n'obu amaluma gâwe garhanka-rhûlirizibwa? Bugoma bwâwe n'ebyâha byâwe binjibinji, bya-rhumire nâkujira ntyo! ¹⁶ Cikwône ngasi boshi bakulya nabo, bakolaga bâlibwa ngasi abasho-mbanyi bâwe boshi, bakola bâgwârha mpira; ngasi bâhagulaga ebirugu bwâwe, nabo ebyâbo byâhagulwa; na ngasi bâkugaya-guzagya nabo bakolaga bâgayaguzibwa. ¹⁷ Nkolaga nâkubuka, nanfumye ebihulu byâwe, kwo Nyakasane adesi-re, bulya bakuyîsire mpu we «mushombe-kazi», mpu we Siyoni «orhacishîbirira na ndi». ¹⁸ Ntya kwo Nyakasane adesire: Loli oku nagalula cmpira omu mahêma ga Yakobo n'emyûbako yâge nâyifira bwonjo. Ecishagala ca- shubiyûbakwa omu ciriba câco n'enyumpa nyinjinja halya yanali burhanzi. ¹⁹ Omwo mwarhenga emisengero y'okuvuga omunkwa n'izû ly'abasha-galusire lyâshakanya. Nâmuluza, lero murhakacinyîha. Nâmuke-ngêsa, lero murhakacigayaguzibwa. ²⁰ Abana bâge bashubiyôrha nka kulya kwa mîra banashubikashubûza-nya omu ndeko embere zâni. Nayishihana bwenêne ngasi bakâbali- buza. ²¹ Omurhambo wâge arhenga muli ye, n'omurhegesi wâge ayîshiba w'o-mu iburha lyâge. Nâyishimuhamagala, naye âyishibêra aha ndi. Ndi wankahalizize okunyegêra? Kwo Nyakasane adesire. ²² Mwashubiba lubaga lwâni nâni nayîshiba Nyamuzinda winyu. ²³ Yumvi oku ecihûsi ca Nyakasane ciyiruka: bukunizi bwâge obwo! Kalemêra amacihugunya amarhogera oku irhwe ly'abanya-byâha. ²⁴ Obukunizi bunene bwa Nyakasane burhahube arhanacihubula, n'okuyunjuliza omuhigo âligwerhe emurhima. Mwayîshiyumva e-byo omu nsiku nzinda.

Jeremia/Jeremiah 30: ¹

הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יְרֵמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר: 2 כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כְּתֹב־לִי אֶת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי אֵלַי אֶל־סֹפֶר: 3 כִּי הִנֵּה יָמִים בָּאִים נֹאֲמִי־יְהוָה וְשִׁבְתִּי אֶת־שִׁבּוֹת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְיִהְיֶה אִמֶּר יְהוָה וְהַשְׁבַּתִּים אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתִּי לְאֲבוֹתָם וַיִּרְשׁוּהָ: 4 וְאֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבַּר יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל וְאֶל־יְהוּדָה: 5 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה קוֹל חֲרָדָה שָׁמַעְנוּ פֶּחַד וְאִין שְׁלוֹם: 6 שְׁאֵלֹנָה וְרָאוּ אִם־יִלְדוּ וְכָר מְדוּעַ רְאִיתִי כָל־גֹּבֶר יָדָיו עַל־חֲלָצִיו כִּנּוּלָהּ וְנִהְפְּכוּ כָל־פְּנִים לִירְקוֹן: 7 הֹוִי כִי גָדוֹל הַיּוֹם הַהוּא מֵאִין כָּמֹה וְעַתְצָרָה הִיא לַיעֲקֹב וּמִמָּנָה יִשָּׁע: 8 וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא נֹאֲם יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר עָלָו מַעַל צִוְּאוֹתָי וּמוֹסְרוֹתַי אֲנִתֶּק וְלֹא־יַעֲבֹדוּבוּ עוֹד יָרִים: 9 וְעַבְדּוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִד מֶלֶכָם אֲשֶׁר אָקִים לָהֶם: 10 וְאֵתָה אֶל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב נֹאֲם־יְהוָה וְאֶל־תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנֵּנִי מוֹשִׁיעַךְ מִכָּרוֹךְ וְאֶת־זֶרַעְךָ מֵאָרֶץ שְׁבִים וְשָׁב יַעֲקֹב וְשָׁקֵט וְשָׁאֲנָן וְאִין מִחֲרִיד: 11 כִּי־אֵתָךְ אֲנִי נֹאֲם־יְהוָה לְהוֹשִׁיעַךְ כִּי אֶעֱשֶׂה כָּל־הַבְּרִיָּה: 12 אֲשֶׁר הִפְצוֹתִיךָ שָׁם אֲדָ אֵתָךְ לֹא־אֶעֱשֶׂה כָּל־הַיּוֹם וְיִסְרֹתֶיךָ לְמִשְׁפָּט וְנִקָּה לֹא אֲנַקֶּד: 13 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֲנוֹשׁ לְשִׁבְרֶךָ נִחַלָה מִכָּתֶד: 14 אִין־דִּינָךְ לְמוֹר רַפְּאוֹת תַּעֲלֶה אִין לֶךְ: 15 כִּל־מֵאֲהָבֶיךָ שְׂכָחוֹךְ אוֹתָךְ לֹא יִדְרְשׁוּ כִי מִכָּת אוֹיֵב הִכִּיתֶיךָ מוֹסֵר אֲכֹרִי עַל רֵב עוֹנֶד עֲצָמוֹ חֲטָאֲתֶיךָ עֲשִׂיתִי אֵלֶיךָ לֶךְ: 16 לָכֵן כִּל־אֲכַלֶּיךָ יֵאָכְלוּ וְכִל־צָרֶיךָ כֻּלָּם בְּשִׁבִי יִלְכוּ וְהָיוּ שֹׂאֲסִיךָ לְמִשְׁפָּה וְכִל־בְּנֶיךָ אֵתָן לָבוֹ: 17 כִּי אֶעֱלֶה אֶרְכָּה לֶךְ וּמִמְכּוֹתֶיךָ אֶרְפָּאךְ נֹאֲם־יְהוָה כִּי נִדְחָה קִרְאוּ לֶךְ צִיּוֹן הִיא דֹרֶשׁ אִין לָה: 18 כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּנִי־שָׁב שְׁבוֹת אֲהֵלִי יַעֲקֹב וּמִשְׁכְּנֹתַי אֶרְחֵם וּנְבִנְתָה עִיר עַל־תֵּלָה וְאֶרְמוֹן עַל־מִשְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב: 19 וַיֵּצֵא מֵהֶם תּוֹדָה וְקוֹל מִשְׁחָקִים וְהִרְבִּיתִים וְלֹא יִמְעֹטוּ וְהִכְבַּדְתִּים וְלֹא יַעֲרֹ: 20 וְהָיוּ בְּנֵיו כְּמֹדֶם וְעַדְתּוֹ לִפְנֵי תִכּוֹן וּפְקֻדָּתַי עַל כָּל־לִחְצֵיו: 21 וְהָיָה אֲדִירָו מִמָּנוּ וּמִשְׁלוֹ מִקְרָבוֹ יֵצֵא וְהִקְרַבְתִּי וְנִגַּשׁ אֵלַי כִּי מִי הוּא־זֶה עָרַב אֶת־לָבוֹ לְגִשְׁתׁ אֵלַי נֹאֲם־יְהוָה: 22 וְהָיִיתִם לִי לְעַם וְאֲנִכִּי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים: 23 הִנֵּה סַעֲרַת יְהוָה חֲמָה יֵצֵאָה סַעַר מִתְגֹּהֵר עַל רֹאשׁ רִשְׁעִים יָחוּל: 24 לֹא יָשׁוּב חֲרוֹן אִף־יְהוָה עַד־עֲשֹׂתוֹ וְעַד־הִקִּימוֹ מִזְמוֹת לָבוֹ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים תִּתְּבוֹנְנוּ בָּה:

31

¹ Mw'ago mango-kwo Nyakasane adesire -Nâbâ Nyamuzinda w'emilala yoshi y'Israheli. Nabo babe lubaga lwâni. ² Ntya kwo Nyakasane adesire: Omu irungu, nâyerekîne olukogo lwâni erhi olubaga lufuma

engôrho. Lero Israheli akola âlama n'omu-rhûla^e. ³ Akagiderha, erhi: «Nyakasane ayishiriciyêrekana kuli nie erhali hofi». Lero nâni namubwîra, nti: «Nkurhonya kurhenga ensiku zoshi^f, co cirhumire nyôrha ncîkwîshwekîrekwo bwenêne». ⁴ Nashubikudêkereza we mwana-nyere w'Israheli, kandi washubirhola ehigoma hyâwe, ocihebe eruhya n'omwishingo haguma n'abasâma. ⁵ Okola washubibarha emizâbîbu oku ntondo z'e Samâriya, abahinzi bakarhwêra n'okusârûla. ⁶ Neci, lwo lusiku abadwîrhe bayîza babandira orhubuli oku ntondo za Efrayimu mpu: «Yimuka! Rhusôkere e Siyoni, hofi na Nyakasa-ne-Nyamuzinda wirhu». ⁷ Bulya kwo Nyakasane adesire: Mubandire Israheli orhuhababo rhw'o-mwishingo, mushokolere omurhwe gw'amashanja mukomere Nya-kasane kagasha, mulengeze ecihogêro muderhe mpu: «Nyakasane, cungula olubaga lwâwe, cungula amahanga gasigîre g'Israheli.» Bu-lya ntya kwo Nyakasane adesire, erhi: ⁸ Nâbashubûza kurhenga omu cihugo c'enjira nyanya, n'ambahuluza kurhenga emahanga g'igulu. Bo balimwo emihurha n'enkunagizi, abakazi bali nda, n'abazire, boshi haguma, olubaga lwâni lugaluke oku lwânali. ⁹ Bayishire balaka, nâni mbadwîrhe nayisha nabarhuliriza. N'abaheka ah'iriba. Omu njira nungêdu elya barhankasârhalamwo. Bulya ndi ishe wa Israheli, na Efrayimu⁹ yo nfula yâni. ¹⁰ Mwe bihugo by'e mahanga, yumvi akanwa ka Nyakasane! Munakayaâlize oku birhwa biri kufi; mukaziderha erhi: «Nyakasane alirhanziri shandâza Israheli, lero amashubimukumakuma erhi âmushibirira nka kula lungere ashîbirira ebibuzi byâge. ¹¹ Bulya Nyakasane ayôkwire Yakobo, âmufumya kw'abamulushire miîsi. ¹² Bayîshiyîsha, n'orhuhababo rhw'enshagali oku ntondo ye Siyoni, n'okulibirhira caligumiza ebw'ebi Nyakasane abashobôzize: e-ngano, idivayi lyacikandagwa, n'amavurha, ebibuzi n'enkafu; bayîshiyôrha nk'ishwa ly'omu luziba, barhakacishalika bundi. ¹³ Obwôla, abana-nyere banaja oku cigamba, na boshi haguma, emisole n'abashosi; na ntyo, nâyishihôrhola emirenge yâbo, mpebeho e-nshagali. Nâyishibarhuliriza, enyuma ly'amalibuko gabe masheka. ¹⁴ Nâyishikashêgera abadâhwa bâni enyama zishushagîre, n'okushobôza olubaga lwâni ebinja bya ngasi lubero. Kwo Nyakasane ogala byo-shi adesire.

¹⁵ Nyakasane ashubiriderha erhi: Kurhenga e Rama, izû lyâyumvikana, mirenge ya burhe. Rasheli^h oyo walakira abana bâge; arhalonza ciru arhûlirizibwe bulya abana bâge bafire. ¹⁶ Ci Nyakasane kwo adesire ntya: Hulika, ohôrhole emirenge! Bulya wâcihemberwa amalibuko gâwe, nie Nyakasane nkudesire. Abana bâwe bacirhenga emw'abalenzi. ¹⁷ Kuziga haciri obulangelire oku iburha lyâwe, Nyakasane okudesire. abana bâwe bashubigaluka omu cihugo câbo. ¹⁸ Nayumvirhe bwinjinja oku abantu b'emwa Efrayimu badwîrhe balaka banaderha, mpu: «Nyakasane warhukubwire bwenêne nka kula banakubûla empanzi ntôrho eyâbirana. Ci lero orhushubizagye emunda oli, lyo rhuba bâwe lwoshi, bulya w'oyo Nyakasane, wene-ne Nyamuzinda wirhu. ¹⁹ Neci, rhwali erhi rhwakugomîre, cikwône buno rhuyemire oku rhwaâbihire, wârhangwîre obubî bwirhu, rhuli rhwakomomba aha mu-rhima, eza meme zarhubumbire, rhwafire nshonyi z'ebijiro birhu byakurhenga eburho. ²⁰ Efrayimu ye mugala wâni muzigirwa, mwana nsîma bwenêne. Ngasi mango erhi nderha nti nakaliha, nankayumva arhantenga omu bukengêre, bulya mmuzigira bwenêne. Ntâko nakabula kumufa bwonjo. ²¹ Yimanza olugurhu, ohire ecôgo oku njira yâwe. Okengere enjira walikulikire, engeso walishimbire. Galuka mâshi Israheli muzigi-rwa. Shubira omu cihugo câwe. ²² Kuhika mangaci lyo ohiga ebishingânine, oyu mwananyere w'eciga-mba? Bulya Nyakasane ânaleme ebihyahyaⁱ omu igulu: Omukazi yekola wakazilonza omulune.

Amalaganyo g'okushubiyûbaka Yuda

²³ Alagi ebi Nyakasane w'emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli adesire: Hano ngalula bene Yuda omu cihugo câbo, bâshubikaderha ebi binwa: Mâshi Nyamuzinda akugishe, ntondo ntatifu ya Siyoni, karhwa bwâmi k'obucu-nguzi!» ²⁴ Ago mango, abantu b'omu bishagala bya Yuda boshi haguma, abahinzi, n'abangere b'ebibuzi. ²⁵ Bulya nâshubihâ emisi ngasi bakola barhamire, na ngasi ba buligo nabahâ ebi banalagîrêkwo. ²⁶ Na ntyo ene nzûka, nâmabona oku iro lyantabîre.

Israheli na Yuda

²⁷ Ensiku ziyiruka, kwo Nyakasane adesire, nayâliza abantu n'ebintu omu bûko bwa Israheli, n'ebwa

^e31.2 omu irungu kandi israheli agera n'omurhûla: Lola Hoz 2, 14: Iz 40, 3.

^f31.3 Nkurhonya: Lola Iz 54, 8: Yer 30, 17; Hoz 11, 1-9.

⁹31.9 Efrayimu: ali mwene Yozefu. Lola Murh 41, 59.

^h31.15 Rasheli, ali nina wa Yozefu na Benyamini, bene Yakobo, binjikulûza b'Abrahamu.

ⁱ31.22 Yeremiyahu ashambîre aha oku obûko bw'Abayahudi, bayîshigalukira Nyamuzinda n'okucîyûnjuza ebyâha byâbo.

31.31 Nyamuzinda âmanyisa endagâno mpyahya. Eyo ndagâno yajirwa n'emisigala muli balya bâyishisigala enyuma ly'amahanya: Lola Iz 54, 9-10; yânayishiyôrha ensiku zoshi: Lola Iz 54, 9-10; Nâyîshiba Nyamuzinda wâbo nabo lube lubaga lwâni: Lola Eze 11, 20; 36, 28; 37, 27.

17 וַיִּשְׁתַּקְוָה לְאַחֲרֵיָהָ נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם: ס 18 שְׁמוֹעַ שְׁמַעְתִּי אֶפְרַיִם מִתְנוּדָד יִסְרְתֵנִי וְאִסּוֹר כְּעֵגֶל לֹא לִמּוֹד הַשִּׁיבְנִי וְאַשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי: 19 כִּי־אַחֲרֵי שׁוּבִי נִחַמְתִּי וְאַחֲרֵי הַנִּדְעִי סָפַקְתִּי עַל־יֶרֶךְ בְּשֵׁתִי וְגַם־נִכְלַמְתִּי כִּי נִשְׁאַתִּי חֲרַפְתָּ נְעוּרַי: 20 הִבֵּן יָקִיר לִי אֶפְרַיִם אִם יִלְדֹּ שְׁעָשָׂעִים כִּי־מִדֵּי דָבָר בּוֹ זָכַר אֲזַכְרֶנּוּ עוֹד עַל־כֵּן הָמוּ מֵעַל לֹא רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ נְאֻם־יְהוָה: ס 21 הַצִּיבִי לָךְ צִינִים שְׁמִי לֹךְ תִּמְרוּרִים שְׁתִּי לִבֶּךָ לְמַסְלָה דֶּרֶךְ הַלְכָתִי שׁוּבִי בְּתוֹלֵת יִשְׂרָאֵל שָׁבִי אֶל־עֲרִידֹךְ אֱלֹהֵי: 22 עַד־מָתִי תִתְחַמְקִין הַבַּת הַשׁוֹבֶבֶה כִּי־בָרָא יְהוָה חֲדָשָׁה בְּאַרְצָךְ נִמְכָּה תִסּוֹבֵב גִּבֶּר: ס 23 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יֵאמְרוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה בְּאַרְצָךְ יְהוּדָה וּבְעַרְזוֹ בְּשׁוּבִי אֶת־שְׁבוּתָם יִכְרַכְךָ יְהוָה נוֹה־צֶדֶק הָרַקְדָּשׁ: 24 וַיָּשֻׁבוּ בְּהַ יְהוּדָה וְכָל־עַרְזוֹ יַחֲדוּ אִכְרִים וְנִסְעוּ בַעֲדָר: 25 כִּי הָרֹוֹתִי נָפֶשׁ עֵיפָה וְכָל־נֶפֶשׁ דָּאָבָה מְלֵאֲתִי: 26 עַל־זֹאת הִקִּיצְתִּי וְאַרְאָה וּשְׁנָתִי עָרְבָה לִי: ס 27 הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְזֹרַעְתִּי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה זֶרַע אָדָם וְזֶרַע בְּהֵמָה: 28 וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם לְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוֹץ וּלְהָרֵס וּלְהַאֲבִיד וּלְהַרְעֵ כֵּן אֲשָׁקֵד עֲלֵיהֶם לִבְנוֹת וּלְנִטּוֹעַ נְאֻם־יְהוָה: 29 בַּיָּמִים הָאֵלֶּם לֹא־יֵאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אֲכָלוּ בֶּסֶר וּשְׁנֵי בָנִים תִּקְהִינָה: 30 כִּי אִם־אִישׁ בַּעֲוֹנוֹ יָמוּת כֹּל־הָאָדָם הָאֵכֶל הַבֶּסֶר תִּקְהִינָה שְׁנֵיו: ס 31 הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְכִרְתִּי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה: 32 לֹא כְבֹרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתָם בְּיוֹם הַחֻזְקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר־הֵמָּה הִפְרוּ אֶת־בְּרִיתִי וְאֲנֹכִי בְעַלְתִּי בָם נְאֻם־יְהוָה: 33 זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֲכַרֵּת אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּם נְאֻם־יְהוָה נִתִּי אֶת־תּוֹרַתִּי בְּקֶרֶבָם וְעַל־לִבָּם אֲכַתֵּבנָה וְהָיִיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם: 34 וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־אֲחִיו לֵאמֹר דַּעוּ אֶת־יְהוָה כִּי־כֹלָם יָדְעוּ אוֹתִי לְמַקְטָנָם וְעַד־גְּדוּלָּתָם נְאֻם־יְהוָה כִּי אֶסְלַח לְעוֹנֵם וְלַחַטָּאתָם לֹא אֲזַכֵּר־עוֹד: ס 35 אֲמַר יְהוָה נָתַן שְׁמִי לְאֹר יוֹמָם חֶקֶת יָרַח וְכוֹכָבִים לְאֹזֶר לְלֵיל רָגַע הַיָּם וַיְהִימוּ גִלְיוֹ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ: 36 אִם־יִמְשׁוּ הַחֻקִּים הָאֵלֶּה מִלִּפְנֵי נְאֻם־יְהוָה גַּם זֶרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ מִהָיוֹת גֹּי לִפְנֵי כֹל־הַיָּמִים: ס 37 אֲמַר יְהוָה אִם־יִמְדוּ שְׁמִים מִלְּמַעְלָה וַיַּחֲקְרוּ מוֹסְדֵי־אֶרֶץ לְמַטָּה גַם־אֲנִי אִמָּאֵם בְּכָל־יָרֵעַ יִשְׂרָאֵל עַל־כֹּל־אֲשֶׁר עָשָׂו נְאֻם־יְהוָה: ס 38 הִנֵּה יָמִים נְאֻם־יְהוָה וְנִבְנְתָה הָעִיר לַיהוָה מִמִּגְדַּל חֲנָנָל שְׁעַר הַפִּנֵּה: 39 וַיֵּצֵא עוֹד קוֹה הַמִּדְּבָר נִגְדָּו עַל גְּבַעַת גִּבֶּר וְנִסַּב גִּעְתָּה: 40 וְכִלְ־הָעַמֶּק הַפְּגָרִים וְהַדְּשָׁן וְכִלְ־הַשְׂרָמוֹת עַד־נַחַל קִדְרוֹן עַד־פְּנֵת שְׁעַר הַסּוּסִים מִזְרָחָה קִדְשׁ לַיהוָה לֹא־יִנָּתֵשׁ וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד לְעוֹלָם: ס

32

Ecijiro c'okugula ishwa, cimanyíso c'omurhûla omu mango gayisha

¹ Akanwa ka Nyamuzinda karhindakwo Yeremiyahu omu mwâka gwa kali ikumi gwa Sedekyahu, mwâmi w'e Yuda, go gunaligi mwâka gwa kali ikumi na munâni gw'oburhegesi bwa Nabukondozori. ² Abasirika ba mwâmi w'e Babiloni banacirhabâlira e Yeruzalemu, omulêbi Yeremiyahu naye, erhi ali mushwêkere omu cogo c'abasirika, aja ebwâmi e Yuda. ³ Ho Sedekyahu, mwâmi w'e Yuda ali amushwêkîre mpu bwenge amakaziwigîriza; anacimudôsa erhi: «Cici cirhumire odwîrhe wabwira abantu mpu kwo Nyakasane adesire erhi: ogu murhundu gwinyu nkola nagugabira mwâmi w'e Babiloni, abe ye guyimamwo. ⁴ Ciru na Sedekyahu, mwâmi w'e Yuda arhashugunuke bene Kalideya, ahimwa banamugwârhe mpira bamuhêke agendisamba emalanga ga mwâmi w'e Babiloni ye nene, bakazilolana omu masû, amushuze n'ebi amudoôsa byoshi. ⁵ Buzinda bahêke Sedekiyahu e Babiloni, ajibêra yo (kuhika amango nashubimukengêra). Kwo Nyakasane adesire ntyo. Erhi ciru mwankayanka amatumu mpu mulwise bene Babiloni, barhamuhume mashigisha anga!»

⁶ Yeremiyahu akazigiderha erhi: nayumvirhe Nyakasane anderheza ambwira erhi: ⁷ Muzâla wawe Hanameli, mwene nyakalume Shalumu, ayisha muganire ebiyêrekire ishwa lyâge ajira e Anatoti. Ayisha akubwire erhi: «ongulire elyo i-shwa lyâni bulya oligi mwene wirhu^k, we nakanarhangidôsa burhangiriza». ⁸ Nk'oku Nyakasane anabimbwîriza, oyo muzâla wâni Hanameli ayisha, a-mbugana mw'ecôla cogo nâlinshwêkirwe, ambwira, erhi: «mâshi, ongulire lira ishwa lyâni liba e Anatoti omu cishagala ca Benyamini, bulya oli mwene wirhu, oligwêrhekwo oluhya. Oligule licibêre lyâwe.» Obwo nayumva oku Nyakasane ye na nêne wanganizagya. ⁹ Nâguliraga mwene wirhu Hanameli elyo ishwa lyâge ly'e Anatoti, namuganjira nfranga mafundo ikumi na nda. ¹⁰ Aha z'aba- lume, namuyandikira ecimanyíso c'okugula, rhwâyandika maruba abirhi, na- shûrhakwo n'akashe kâni, n'ezo nfranga rhwâzigeramwo bwinja, namuhêreza- zo. ¹¹ Ago maruba gombi, agalikwo akashe n'agarhâli magonye. ¹² nagayanka nagahêreza Baruki mwene Neriya mwinjukulu Maseya (nk'oku binayandisirwe omu marhegeko), hali muzâla wâni Hanameli n'abalume bârhuhiriragakwo ecunkumwe n'abandi bashamuka bâli omu cogo aha bwâmi olwo lusiku. ¹³ Nanacibwira Baruki aha karhî k'abo balume nti, Nyakasane Nyamuzinda w'Emirhwe adesire: ¹⁴ «Oyanke ebyo byemêzo by'obuguzi byombi, ecirikwo akashe n'ecindi cirhali cigonye obigwâse omu

^k32.7 Elyo irhegeko ly'okuguliza mwene wâbo omuntu wanalísoma omu citabu ca Bene-Levi 25,25.

isanduku ly'ibuye birhagisherêra n'ensiku. Kwo Nyakasane Nyamuzinda w'Israheli arhegesire ntyo.
¹⁵ Bulya Nyamubâho, Nyamuzinda w'Israheli adesire, erhi: «ensiku zâciyisha bashubi- kazigula enyumpa n'amashwa n'enkoma z'emizâbîbu muli eci cihugo.» ¹⁶ Erhi nyusiha Baruki mwene Neriya eco cemêzo c'okugula, narhûla Nyakasane ogu muscngero nti:

- ¹⁷ Neci Nyakasane Nyamuzinda, wayêrekine obu-rhwâli bwâwe n'obulenga erhi olambula okuboko kwâwe walema empingu n'igulu. We ogala byoshi!
- ¹⁸ Onayêreke embaga z'abantu olukogo lwâwe, ci kwônene amango ababusi bakugomire erhi okola walyûza onahane abana bâbo, babe bo batumula. We Nyamuzinda mukulu, ntagengwa, izîno lyâwe Nyakasane w'emirhwe.
- ¹⁹ We nn'oburhimanya omu mihigo midârhi we n'obulenga boshi, onakazisingiriza abantu ly'oyishimanyihemba ngasi muguma nk'oku ebijiro n'engeso zâge binali!
- ²⁰ We wajiraga ebisômerine, wayêrekana n'ebirhangâzo e Misiri, na kuhika ene omu Israheli, n'ahandi hoshi. Kuhika ene ntâye orhakuyîshi, na ntâye orhakurhînya.
- ²¹ Warhenza bene Israheli omu buja bw'e Misiri, wabayêreka ebirhankaderhwa erhi olambûla okuboko kwâwe bagwârhwâ n'ecôba bwenêne.
- ²² Buzinda wabaha el'ishwa walaganyagya ba- shakulûza bâbo, eci cihugo cihululamwo amarha n'obûci.
- ²³ Bâyiha, bâyûbaka- mwo, ci aye! barhayumvagya, barhanashimbaga amarhegeko gâwe. Barhajiraga ciru n'ehitya muli ebi wâli obahûnyire., lêro banacikulilira obu buha-nya rhudwîrhe rhwabona ene.
- ²⁴ Bene Babiloni bano bakola bayîsha bârhu-nyaga co; aha engôrho yâbo yamagera hakulikire ishali n'agandi maligo ga ngasi lubero, Yeruzalemu akola ali omu maboko ga bene Kaldeya. Ebi wâde-rhaga bino byabirage, nawe wene onali wakubona.
- ²⁵ Mâshi, k'arhali wene waâmhwiraga erhi: «Gula elyo ishwa, oliganjire enfranka aha balume», n'obwo omurhundu gwirhu gwagwîre omu maboko ga bene Kaldeya!»
- ²⁶ Muli ago mango nanaciyumva izû Iya Nyakasane lyâmbwira erhi: ²⁷ Lôla oku nie Nyamuzinda, Nyakasane, Lulema w'ebibâho byoshi; ka hali ebya- nkanyabira en'igulu? ²⁸ Co cirhumire, ndesire oku naha bene Kaldeya olu lugo lwinyu, nluhire omu maboko ga Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni¹; ²⁹ engabo z'e Kalideya zidwîrhe zabalwîsa, zâyanka ecishagala cinyu, zâcitwanirakwo omuliro, zâyôca na zirya nyumpa bakazagirherekêreramwo Baali^m, bakaziginamurhûla- mwo obuku n'amamvu, bâshengeramwo na banyamuzinda b'agandi mahanga, baângayisize bwenêne. ³⁰ Bulya, kwo Nnamahanga adesire, nâbwîne oku kurhe-nga mîra bwenêne, bene Israheli na bene Yuda barhahwa barhakola ebigaluga-lu, (bene Israheli banshologosire n'ebijiro byâbo). ³¹ Nabwîne oku kurhenga baguyûbasire, ogu murhundu gwinyu gwânjizire oburhe bwenêne, na kuhika ene ncigayire bwenêne. Nkolaga naderha bagushenye, guntenge omu masû. ³² Bulya ebyâha bya bene Israheli na bene Yuda byaluzire bwenêne, ôli bone-ne, ôli abâmi bâbo, abadâhwa n'abalêbi bâbo, oli olubaga lw'e Buyuda n'olw'e Yeruzalemu. ³³ Banyêrekeza omugongo banfulika obusû bwâbo, n'erhi mbahugûla, ntâye wantezire amarhwiri mpu ciru ayumve ebi ndwîrhe nabaha-nûla. ³⁴ Ci bwenêne, bâlerha enshusho zâbo omu ka-Nyamuzinda kâni. Bâka-shahula kwoshi bâkahemula. ³⁵ Bâyûbakira amahêro ga Baali omu kabanda k'e Ben-Hinomu mpu bakazibagiramwo bagala bâbo n'abâli bâbo nterekêro emwa omuzimu oderhwa Moleki; ebyo ntalizigibigerêreza, okuhemuka kwa mênè o-kwo oku mulala gwa Yuda. ³⁶ Co cirhumire muyumvagye oku Nyakasane aderhire ogu murhundu ba-dwîrhe baderhera mpu «ebyoji, akalengwe n'ecihûsi byo mwâmi w'e Babiloni arhuhimiremwo». ³⁷ Nâshubûza olubaga lwâni kurhenga omu mahanga bâyaki-raga oburhe bwâni, nkolaga nabashanganya mbabwarhaze badekerere omu murhûla. ³⁸ Babe lubaga lwâni, bulya nie Nyamuzinda wâbo. ³⁹ Nkola naâshubibaha murhima muguma na ngeso nguma, Iyo bashubinkenga lwoshi, nâbaha oluhembo na buzinda abana bâbo. ⁴⁰ Nashubisêza rhweshi nabo amalaganyo garhakahwa, nâbashimbulira, nje nabahugûla, bakazirhînya enjira mbî, bakulikire ezâni nâbayereka. ⁴¹ Omwishingo gwâni guli omu kubarhabala, nâbayûbakira muli eci cihugo: bo bulonza bwâni boshi obwo. ⁴² Nyakasane adesire erhi nka kulyâla nâbayohagakwo amaligo manji manji, kwo nâba-shobôza n'ebinja bya ngasi lubero mbalaganyize. ⁴³ Bâshubigula amashwa muli eci cihugo badwîrhe baderha mpu «cikola cicibêra bwerûlê, nta bacidundamwo: nta muntu, nta hisimba erhi bene Kalideya bayusichima». ⁴⁴ Bâshubikazihimiûla amashwa, bâkazikomêreza ebyemêzo by'okugula,

¹32.28 Okuhimwa kwa Yeruzalemu: Lola 2 Barn 25. 1-11: 2 Nga 36, 17-21.

^m32.29 Baali: Izîno ly'omuzimu w'akagirherekêrwa omu mashanja g'amahanga, n'okumurhûla nka Nyamuzinda. Olubaga lw'Israheli nalo erhi luhemuka lwarhangira okukuza oyo Baali.

bâhirekwo n'akashe, balonze n'ababihirakwo ecunkumwe omu cishagala ca Benyamini n'omu bindi bishagala binayêgîre Yeruzalemu, n'omu bishagala bya Yuda na muli birhondo bya Nêgebu¹. Bulya Nyakasane adesire erhi, nkola nashubigalula balyala bene Israheli balibamajirwa baja.

Jeremia/Jeremiah 32: ¹

הַדְּבָר אֲשֶׁר-הָיָה אֵלֵי-יְרֵמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בְּשָׁנָה הָעֲשָׂרִית לְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה הַשָּׁנָה שְׁמֹנֶה-עָשָׂרָה שָׁנָה לְנְבוּכַדְרֶאצַּר: 2 וְאִזּוֹ חֵיל מֶלֶךְ בָּבֶל צָרִים עַל-יְרוּשָׁלַם וַיִּרְמְיָהוּ הַנְּבִיא הָיָה כְּלוּא בַּחֲצֵר הַמֶּסְכָּה אֲשֶׁר בֵּית-מֶלֶךְ יְהוּדָה: 3 אֲשֶׁר כָּלְאוּ צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ-יְהוּדָה לֵאמֹר מִדּוּעַ אַתָּה נָבִיא לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת-הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד מֶלֶךְ-בָּבֶל וְלִכְדָּהּ: 4 וְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא יָמַלְט מִיַּד הַכַּשְׂדִּים כִּי הִנָּה יֹתֵן יְתָן בְּיַד מֶלֶךְ-בָּבֶל וְדִבְרֵ-פִּי עִם-פִּי וְעֵינָיו אֶת-עֵינָיו תִּרְאֶינָה: 5 וּבָבֶל יֵלֶךְ אֶת-צִדְקִיָּהוּ וְשָׁם יִהְיֶה עַד-פֶּקְדֵי אֹתוֹ נְאֻם-יְהוָה כִּי תִלְחַמוּ אֶת-הַכַּשְׂדִּים לֹא תִצְלִיחוּ: 6 וַיֹּאמֶר יְרֵמְיָהוּ הִנֵּה דִבְרֵ-יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: 7 הִנֵּה חֲנַמְאֵל בֶּן-שָׁלֹם דָּדִךְ בָּא אֲלֵיךְ לֵאמֹר קִנְיָה לְךָ אֶת-שָׂדֵי אֲשֶׁר בַּעֲנֹתוֹת כִּי לְךָ מִשְׁפָּט הַגָּאֻלָּה לְקִנּוּת: 8 וַיָּבֵא אֵלַי חֲנַמְאֵל בֶּן-דָּדִי כְּדָבָר יְהוָה אֲלֵי-חֲצֵר הַמֶּסְכָּה וַיֹּאמֶר אֵלַי קִנְיָה אֶת-שָׂדֵי אֲשֶׁר-בַּעֲנֹתוֹת אֲשֶׁר בְּאַרְץ בְּנִמִּין כִּי-לְךָ מִשְׁפָּט הִרְשָׁה וְלֶךְ הַגָּאֻלָּה קִנְיָה לְךָ וְאַדְעַ כִּי דִבְרֵ-יְהוָה הוּא: 9 וְאָקֵנָה אֶת-הַשָּׂדֶה מֵאֵת חֲנַמְאֵל בֶּן-דָּדִי אֲשֶׁר בַּעֲנֹתוֹת וְאֲשַׁקְלֶה-לוֹ אֶת-הַכֶּסֶף שֶׁבַעַה שְׁקֵלִים וְעֵשְׂרָה הֶכֶסֶף: 10 וְאָכְתָּב בְּסֶפֶר וְאָחַתָּם וְאֶעֱד עֵדִים וְאֲשַׁקֵּל הַכֶּסֶף בְּמֶאֱזָנִים: 11 וְאָקַח אֶת-סֵפֶר הַמִּקְנָה אֶת-הַחֲתוּם הַמַּעֲוָה וְהַחֲקִים וְאֶת-הַגְּלוּי: 12 וְאֶתֵּן אֶת-הַסֵּפֶר הַמִּקְנָה אֶל-בְּרוּךְ בֶּן-נִרְיָה בֶּן-חַמְסִיָּה לְעֵינִי חֲנַמְאֵל דָּדִי וְלֵעֵינִי הַעֲדִים הַכֹּתְבִים בְּסֵפֶר הַמִּקְנָה לְעֵינִי כְּלִי-יְהוּדִים הַיֹּשְׁבִים בַּחֲצֵר הַמֶּסְכָּה: 13 וְנֹאצָּה אֶת בְּרוּךְ לְעֵינָיָם לֵאמֹר: 14 כֹּה-אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְקֹחַ אֶת-הַסֵּפֶרִים הָאֵלֶּה אֶת סֵפֶר הַמִּקְנָה הַזֶּה וְאֶת הַחֲתוּם וְאֶת סֵפֶר הַגְּלוּי הַזֶּה וְנִתְּתָם בְּכָל-חֶרֶשׁ לְמַעַן יַעֲמְדוּ יָמִים רַבִּים: 15 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יִקְנוּ בְּתִים וְשָׂדוֹת וְכִרְמִים בְּאַרְץ הַזֹּאת: 16 וְאֶת-פֶּלֶל אֶל-יְהוָה אַחֲרֵי תִתִּי אֶת-סֵפֶר הַמִּקְנָה אֶל-בְּרוּךְ בֶּן-נִרְיָה לֵאמֹר: 17 אֲהֵה אֲדֹנִי יְהוָה הִנֵּה אֶתָּה עֹשִׂית אֶת-הַשְּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ בְּכַחַד הַגְּדוֹל וּבִזְרָעַךְ הַנְּטוּיָה לֹא-יִפְלֵא מִמֶּךָ כֹּל-דָּבָר: 18 עֲשֵׂה חֶסֶד לְאֶלְפִים וּמִשְׁלֵם עֹן אֲבוֹת אֲלִי-חֵיק בְּנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם הָאֵל הַגְּדוֹל הַגִּבּוֹר יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ: 19 גְּדוֹל הָעֶצֶה וְרַב הָעֲלִילָה אֲשֶׁר-עֵינֶיךָ פָקְחוֹת עַל-כָּל-דֶּרֶכַי בְּנִי אֲדָם לִתֵּת לְאִישׁ כְּדָרְכּוֹ וְכַפְרִי מֵעַלְלָיו: 20 אֲשֶׁר-שָׁמַת אֹתוֹת וּמִפְתִּים בְּאַרְץ-מִצְרַיִם עַד-הַיּוֹם הַזֶּה וּבִיִּשְׂרָאֵל וּבְאֲדָם וְתַעֲשֶׂה-לְךָ שֵׁם כְּיוֹם הַזֶּה: 21 וְתֵצֵא אֶת-עַמְּךָ אֶת-יִשְׂרָאֵל מֵאַרְץ מִצְרַיִם בְּאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבִיד חֲזָקָה וּבְאִזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָא גְדוֹל: 22 וְתִתֵּן לָהֶם אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתָּ לְאֲבוֹתָם לִתֵּת לָהֶם אֶרֶץ זָבֶת חֶלֶב וְדָבָשׁ: 23 וַיָּבֵאוּ וַיִּרְשׁוּ אֹתָהּ וְלֹא-שָׁמְעוּ בְּקוֹלְךָ וּבְתִרְוֹתֶיךָ לֹא-הִלְכוּ אִתְּךָ כֹּל-אֲשֶׁר צִוִּיתָה לָהֶם לַעֲשׂוֹת לֹא עָשׂוּ וְתִקְרָא אֹתָם אֶת כָּל-הָרָעָה הַזֹּאת: 24 הִנֵּה הַסְלִלוֹת בָּאוּ הָעִיר לְלִכְדָּהּ וְהָעִיר נִתְּנָה בְּיַד הַכַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים עָלֶיהָ מִפְּנֵי הַחֶרֶב וְהָרָעָב וְהַדָּבָר וְאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ הִנֵּה וְהִנֵּךְ רָאָה: 25 וְאֵתָּה אָמַרְתָּ אֵלַי אֲדֹנִי יְהוָה קִנְיָה לְךָ הַשָּׂדֶה בְּכֶסֶף וְהָעִיר וְהָעִיר נִתְּנָה בְּיַד הַכַּשְׂדִּים: 26 וַיְהִי דִבְרֵ-יְהוָה אֵלֵי-יְרֵמְיָהוּ לֵאמֹר: 27 הִנֵּה אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי כָל-בָּשָׂר הַמִּמֶּנִּי יִפְלֵא כָל-דָּבָר: 28 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת-הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד הַכַּשְׂדִּים וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל וְלִכְדָּהּ: 29 וּבָאוּ הַכַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים עַל-הָעִיר הַזֹּאת וְהָצִיאוּ אֶת-הָעִיר הַזֹּאת בְּאֵשׁ וּשְׂרָפוּהָ וְאֶת הַבְּתִים אֲשֶׁר קִטְרוּ עַל-גִּגּוֹתֵיהֶם לְבַעַל וְהַסִּכּוּ נְסִכִּים לֵאלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן הַכְּעִסֵּנִי: 30 כִּי-יִהְיֶה בְּנִי-יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יְהוּדָה אֲדָם עֹשִׂים הָרַע בְּעֵינֵי מַנְעֲרֵתֵיהֶם כִּי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֲדָם מַכְעִסִּים אֹתִי בַּמַּעֲשֶׂה וַיִּדְּהֶם נְאֻם-יְהוָה: 31 כִּי עַל-אִפִּי וְעַל-חֲמָתִי הִיתָה לִּי הָעִיר הַזֹּאת לְמַן-הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּנוּ אוֹתָהּ וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה לְהַסִּירָהּ מֵעַל פְּנֵי: 32 עַל-כֵּן לִי-רָעַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לְהַכְעִסֵּנִי הִמָּה מַלְכֵיהֶם שָׂרֵיהֶם כְּהִנֵּיהֶם וּנְבִיאֵיהֶם וְאִישׁ יְהוּדָה וַיִּשְׁבִּי יְרוּשָׁלַם: 33 וַיּוֹפְנוּ אֵלַי עֶרְף וְלֹא פָנִים וְלִמַּד אֹתָם הַשְׁכֵּם וְלִמּוֹד וְאִיָּם שְׁמַעִים לְקַחַת מוֹסֵר: 34 וַיַּעֲשִׂימוּ שְׁקוּצִיָּהם בְּבֵית אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו לְטַמְּאוֹ: 35 וַיִּבְנוּ אֶת-בָּמֹת הַבָּעַל אֲשֶׁר בְּנֵיהֶם לְהַעֲבִיר אֶת-בְּנֵיהֶם וְאֶת-בְּנוֹתֵיהֶם לְמִלְךָ אֲשֶׁר לֹא-צִוִּיתִים וְלֹא עָלְתָה עַל-לִבִּי לַעֲשׂוֹת הַתּוֹעֲבָה הַזֹּאת לְמַעַן הַחֲסִי אֶת-יְהוּדָה: 36 וְנִעַתְתָּה לָכֵן כֹּה-אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲלֵי-הָעִיר הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲתָם אֲמָרִים נִתְּנָה בְּיַד מֶלֶךְ-בָּבֶל בַּחֲרָב וּבִרְעָב וּבְדָבָר: 37 הִנְנִי מִקְבָּצָם מִכָּל-הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדְחַתִּים שָׁם בְּאִפִּי וּבְחֲמָתִי וּבְקֶצֶף גְּדוֹל וְהַשְׁבַּתִּים אֶל-הַמִּקְוֹם הַזֶּה וְהַשְׁבַּתִּים לְבִטָּח: 38 וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים: 39 וְנִתְּנָתִי לָהֶם לֵב אֶחָד וְדָרֶךְ אֶחָד לִירְאָה אוֹתִי כְּלִי-יָמִים לְטוֹב לָהֶם וּלְבִנְיָהֶם אַחֲרֵיהֶם: 40 וְכִרְתִּי לָהֶם בְּרִית עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא-אֲשׁוּב מֵאַחֲרֵיהֶם לְהִטִּיבֵי אוֹתָם וְאֶת-יִרְאָתִי אֲתֵן בְּלִבָּבָם לְבָלְתִּי סוּר מֵעָלַי: 41 וְשִׁשְׁתִּי עָלֵיהֶם לְהִטִּיב אוֹתָם וְנִטְעַתִּים בְּאַרְץ הַזֹּאת בְּאֵמֶת בְּכָל-לֵבִי וּבְכָל-נַפְשִׁי: 42 כִּי-כֹה אָמַר יְהוָה כֹּה-אֲשֶׁר הִבַּתִּי אֶל-הָעָם הַזֶּה אֶת כָּל-הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת כֵּן אֲנִי מַבִּיא עָלֵיהֶם אֶת כָּל-הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אֲנִי דֹבֵר עָלֵיהֶם: 43 וְנִקְנָה הַשָּׂדֶה בְּאַרְץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲתָם אֲמָרִים שְׁמִמָּה הִיא מֵאִן אָדָם וּבְהִמָּה נִתְּנָה בְּיַד הַכַּשְׂדִּים: 44 שְׁלֹשׁוֹת בְּכֶסֶף יִקְנוּ וְכֹתוֹב בְּסֵפֶר וְחֲתוּם וְהָעֵד עֵדִים בְּאַרְץ בְּנִימִן וּבְסִבְיָי יְרוּשָׁלַם וּבְעָרֵי יְהוּדָה וּבְעָרֵי הַהָר וּבְעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי הַנֶּגֶב כִּי-אֲשִׁיב אֶת-שְׁבוֹתָם נְאֻם-יְהוָה: 45

¹32.44 Nêgebu: cishagala cirhalugiyeramwo bici c'omu kajira idako (e mwênè) ka Palestina-Israheli.

Eyindi ndagâno y'obwôloloke

¹ Amango Yeremiyahu ali mushwêkere omu cogo c'abasirika aha bwâmi, Nyakasane ashubimuganîza amubwîra erhi: ² Oyumve oku Nyamuzinda arhumire, ye walemaga igulu, alibumba analiyimanza. Izîno lyage ye Nyakasa-ne! ³ Onshenge, nakushobôza: nakumanyisa amahwe manene orhashubigiyu-mwa. ⁴ Nyakasane, Nyamuzinda w'Israheli adesire oku enyumpa za muli olu lugo n'ez'abâmi b'e Yuda bâzishâba omu ntambala, ⁵ n'abantu badwîrhe ba-lwîsa bene Kaldeya, balonza okubumba ecishagala coshi mirhumba, balya ba-ntu niene nâhanaga erhi burhe n'omutula birhuma, balya bene Israheli obubî bwâbo bwârhumaga nkola nahehêrera Yeruzalemu. ⁶ Lolaga oku nkola na- shubibabâ lukogo, nâbaha obufumu n'okubabuka, nâsêza n'amalaganyo gani g'omurhûla, n'obudahemuka rhweshi nabo. ⁷ Nâgalula bene Yuda na bene Israheli n'okubakûla omu buja, nâshubibayûbakira nka kulyâla byanali burha-nzi. ⁸ Nâbacêsa nambababalire ebyâha byâbo byâli bingayisize, byârhumaga barhakulikira amarhegeko gâni. ⁹ Yeruzalemu lyâbâ izîno !ya mwishingo bwe-nêne, na Iya cikengwa embere z'agandi mahanga goshi g'en'igulu, hano gayu-mva ebi nâjira gâgwârhwâ n'obwôba bwenêne bulya aminja nâkolera Yeruzalemu guli mwandu.

¹⁰ Nyakasane âderha erhi: eno badwîrhe baderha mpu: «bikola bigûkâ birhalimwo ciru n'omuntu ciru n'ehisimba», n'omu njira z'e Yuda n'ez'e Yeruzalemu murhacigera hyadunda, bakola bashubiyumvamwo ¹¹ echîngero c'omwi-shingo, n'enyimbo z'abahya n'ez'abandi bantu bajihana enterekêro n'entûlo zabo z'okuvuga omunkwa omu ka-Nyamuzinda, bayishikazicitakira mpu: «Ayagirwe Nyakasane w'emirhwe bulya ali mwinja, obuzigire bwâge buli bw'e- nsiku n'amango». Bulyâla adesire erhi nâgalula ngasi balya babire baja, mba-shubize omu cihugo câbo, nka kulyâla byanali burhanzi. ¹² Nyakasane Nyamuzinda adesire erhi: muli eci cihugo banyagaga, nta mu-ntu, nta nsimba bicicidundamwo, hasigiremwo amalambo gône, banacyîbuli-ramwo ebibuzi. ¹³ Ashubiderha erhi: omu bishagala by'omu ntongo, n'omu bihugo by'olunda lw'idako, n'e Nêgebu kuhika emwa bene Benyamini, n'ebu-rhambi bwa Yeruzalemu n'omu bishagala bya Yuda, ebibuzi bikola byâshubira omu masô g'ababiyabwîre.

Amarhegeko g'ensiku zâyisha

¹⁴ Nyakasane adesire erhi, alagi oku ensiku ziyishire, ezi nayukirizamwo amalaganyo mahyahya g'obusîme nalaganyagya bene Israheli na bene Yuda. ¹⁵ Muli ezo nsiku, n'ago mango, naha Daudi oluburha lw'okuli, lwo lwalandiza obudahemuka n'obushinganyanga omu cihugo coshi. ¹⁶ Muli ago mango nâyôkola Yuda na Yeruzalemu arhulûle. Ecishagala cinyu bacyîrika elya «Nyamuzinda-okuli-kwirhu».

¹⁷ Bulya Nyakasane adesire erhi, nta mango ciru n'amaguma Daudi abula o-mwîmo omu bwâmi bw'Israheli. ¹⁸ Na nta mango hâbulike abadâhwa b'abalevi-ti bakazintûla enterekêro n'okukazitumbûla enshangi n'okuhêra karhahusa buca buyîra.

¹⁹ Kandi ebinwa bya Nyakasane byarhindakwo Yeremiyahu erhi: ²⁰ Kwo Nyaakasane adesire ntya: Amango hanabe owahindula irhegeko nahire obudufu n'omûshi nti bikazikulikirana oku nanabibwiraga, ²¹ Iyo n'amalaganyo gani na Daudi gahwa, Iyo hânabule n'owayîma oku ntebe yâge, obwôla Iyo n'amalagânnyo nâjizire na bene Levi gahwa, Iyo habulike abadâhwa bakazirhûla e-nterekêro omu maboko gâni. ²² Nka kula emirhwe y'empingu erhankaganjwa, n'omushenyi gw'enyanja gurhankaganjwa, kwo nayushûla iburha Iya mwa-mbali wâni Daudi, n'okuluza ahadâhwa bakazinterekêra.

²³ Kandi Yeremiyahu anacyumva akanwa ka Nyamuzinda erhi: ²⁴ K'orha-shubigibona oku abantu banakaziyisha mpu: «Iero erya milala ibirhi Nyakasa-ene âzigiraga anayijanzire!» Bakola bakazishekera olubaga lwâni, ba-rhanacilubona nka lwishogwa. ²⁵ Iero Nyamuzinda ayisha erhi: Ankaba arhali nie nalemagaga omûshi n'obudufu, n'akaba arhali nie ntegeka en'igulu, ²⁶ Iyoki nankalekêrera bene Yakoho n'omulala gwa mwambali wâni Daudi; Iyoki na-nkabula n'okuyîmika omwâmi w'obushanja bwâge nti arhambule bene Abrahamu, bene Izaki na bene Yakobo! Bulya nkola nâshubishubûza ababîre baja, mbyêreke olukogo lwâni.

Jeremia/Jeremiah 33: ¹

וְיִהְיֶה דְּבַר-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שֵׁנִית וְהוּא עֹדֵנּוּ עֹצֹר בְּחֶצֶר הַמִּטְרָה לְאֹמֶר: 2 כֹּה-אָמַר יְהוָה עֲשֵׂה יְהוָה יוֹצֵר אוֹתָהּ לְהַכִּינָהּ יְהוָה שְׁמוֹ: 3 קָרָא אֵלַי וְאָנֹכִי לֹךְ גְּדֹלוֹת וּבְצֻרוֹת לֹא יָדַעְתָּם: 4 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל-בְּתִי הָעִיר הַזֹּאת וְעַל-בְּתִי מַלְכִּי יְהוּדָה הַנְּתָצִים אֶל-הַסְּלָלוֹת וְאֶל-הַחֲרָב: 5 בָּאִים לְהַלְחֵם אֶת-הַכַּשְׂדִּים וְלִמְלָאֵם אֶת-פְּגַרִי הָאֵדָם אֲשֶׁר-הִכִּיתִי בְּאָפִי וּבְחִמָּתִי וְאֲשֶׁר הִסְתַּרְתִּי פָנַי מִהָעִיר הַזֹּאת עַל כָּל-רֵעֵתָם: 6 הִנֵּנִי מַעֲלֵה-לָהּ אֶרְכָּה וּמִרְפָּא וּרְפָאֹתַי וְגִלְיָתִי לָהֶם עֲתֵרֶת שְׁלוֹם וְאַמֶּת: 7 וְהִשְׁבַּתִּי אֶת-שְׁבוֹת יְהוּדָה

וְאֵת שְׁבוּת יִשְׂרָאֵל וּבְנֵיהֶם כְּבָרָאשָׁנָה: 8 וְטַהֲרֵתִים מִכָּל־עֹנֶם אֲשֶׁר חֲטְאוּלִי וְסִלַּחְתִּי לְכֹל עֲוֹנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר חֲטְאוּלִי וְאֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִּי: 9 וְהִיָּתָה לִּי לְשֵׁם שְׁשׁוֹן לְתַהֲלָה וּלְתַפְאֶרֶת לְכָל גֹּיֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּ אֶת־כְּלִי־הַטֹּבָה אֲשֶׁר אֲנִכִּי עָשָׂה אֹתָם וּפָחַדוּ וּרְגָזוּ עַל כְּלִי־הַטֹּבָה וְעַל כְּלִי־הַשָּׁלוֹם אֲשֶׁר אֲנִכִּי עָשָׂה לָהֶם: 10 כֹּה | אָמַר יְהוָה עוֹד יִשְׁמַע בְּמִקְוֵם־הַזֶּה אֲשֶׁר אֹתָם אֲמָרִים חָרַב הוּא מֵאֵין אָדָם וּמֵאֵין בְּהֶמָּה בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם הַנְּשֻׁמוֹת מֵאֵין אָדָם וּמֵאֵין יוֹשֵׁב וּמֵאֵין בְּהֶמָּה: 11 קוֹל שְׁשׁוֹן וְקוֹל שְׂמִמָּה קוֹל חֲתָן וְקוֹל כְּלָה קוֹל אֲמָרִים הוֹדוּ אֶת־יְהוָה צְבָאוֹת כִּי־טוֹב יְהוָה כִּי־לְעוֹלָם חֲסִדוֹ מִבְּאֵים תוֹדָה בֵּית יְהוָה כִּי־אֲשִׁיב אֶת־שְׁבוּת־הָאָרֶץ כְּבָרָאשָׁנָה אָמַר יְהוָה: 12 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר | בְּמִקְוֵם הַזֶּה הִחָרַב מֵאֵין־אָדָם וְעַד־בְּהֶמָּה וּבְכָל־עָרָיו נָוֶה רָעִים מִרְבָּעִים צֶאֱן: 13 בְּעָרֵי הָהָר בְּעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי הַנֶּגֶב וּבָאָרֶץ בְּנִימָן וּבְסִבְיָי יְרוּשָׁלַם וּבְעָרֵי יְהוּדָה עַד תַּעֲבֹרָנָה הַצֶּאֱן עַל־יְדֵי מוֹנֶה אָמַר יְהוָה: 14 הִנֵּה יָמַי בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְהִקְמַתִי אֶת־הַדְּבָר הַטוֹב אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל־בֵּית יְהוּדָה: 15 בְּיָמַי הֵהֵם וּבִעֵת הַהִיא אֲצַמִּיחַ לְדָוִד צֶמַח צִדְקָה וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בָּאָרֶץ: 16 בְּיָמַי הֵהֵם תִּשְׁעַע יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם תִּשְׁכֹּן לְבֶטֶח וְזֶה אֲשֶׁר־קִרְאֵלָה יְהוָה | צִדְקָנִי: 17 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה לֹא־יִכָּרֵת לְדָוִד אִישׁ יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא בֵּית־יִשְׂרָאֵל: 18 וְלִכְהֲנִים הַלְוִיִּם לֹא־יִכָּרֵת אִישׁ מִלִּפְנֵי מַעֲלָה עוֹלָה וּמִקְטִיר מִנְחָה וְעֹשֶׂה־זִבְח כְּלִי־יָמִים: 19 וְהִי דִבְרֵי־יְהוָה אֶל־יְרֵמְיָהוּ לֵאמֹר: 20 כֹּה אָמַר יְהוָה אֲסִתְּפֹרוּ אֶת־בְּרִיתִי הַזֶּה וְאֶת־בְּרִיתִי הַלְוִיָּה וּלְבַלְתִּי הִיֹּת יוֹמָם־וְלַיְלָה בְּעֵתָם: 21 גַּם־בְּרִיתִי תִפֹּל אֶת־דָּוִד עַבְדִּי מִהְיוֹת־לּוֹ בֶן מִלֵּךְ עַל־כִּסְאוֹ וְאֶת־הַלְוִיִּם הַכֹּהֲנִים מִשְׁרָתִי: 22 אֲשֶׁר לֹא־יִסְפֹּר צֶבֶא הַשָּׂמִים וְלֹא יִמַּד חוֹל הַיָּם כֵּן אֲרַבָּה אֶת־זֶרַע דָּוִד עַבְדִּי וְאֶת־הַלְוִיִּם מִשְׁרָתִי אֹתִי: 23 וְהִי דִבְרֵי־יְהוָה אֶל־יְרֵמְיָהוּ לֵאמֹר: 24 הִנֵּה־לֹא רָאִיתָ מִהֵנָּע הַזֶּה דִּבְרוּ לֵאמֹר שְׁתֵּי הַמִּשְׁפָּחוֹת אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה בֵּהֶם וַיִּמָּאֶסּוּ וְאֶת־עַמִּי נִאֲצֹן מִהְיוֹת עוֹד גֹּי לִפְנֵיהֶם: 25 כֹּה אָמַר יְהוָה אֲסִלֵּא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא־שִׁמַּתִּי: 26 גַּם־זֶרַע יַעֲקֹב וְדָוִד עַבְדִּי אֲמָאֵס מִקְחַת מִדְּעוֹ מְשָׁלִים אֶל־זֶרַע אֲבָרָהָם יִשְׁחַק וַיַּעֲקֹב כִּי־אֲשׁוּב אֶת־שְׁבוּתָם וְרַחֲמַתִּים: 27

34

Obuhanya bwayishiraga Sedekyahu

¹ Yeremiyahu anacyiumva akanwa ka Nyamuzinda, gali galya mango Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni, n'omurhwe gw'engabo zâge goshi, n'ezindi mbaga z'en'igulu ali amahima, câba n'ahandi hantu hoshi erhi bacihindulîre Yeruzalemu n'ebishagala byâge; ² anacyiumva erhi: Kwo Nyaka-sane, Nyamuzinda w'Israheli arhumire ntya: Ogende! Ojirhûngâna Sedekyahu, mwâmi w'e Yuda, omubwîre erhi: Oyumve oku Nyakasane adesire: Erhi alaga oku nâhâna omu maboko ga mwâmi w'e Babiloni eci cishagala, naye ayi-shiciyôca. ³ Nawe orhafume bulyâla bakugwârha mpira bakugwâse omu ikumi ly'eminwe yâge. Okazilâba mwâmi w'e Babiloni omu masû naye akazikude-rhêza mâsi-mâsi. Buzinda bakujâne e Babiloni. ⁴ Cikwône, waliha Sedekyahu mwâmi w'e Yuda, yumvirhiza oku Nnâmahanga arhumire! Orhege amarhwiri ebikuyêrekire Nyakasane adesire bakubwîra, erhi: Orhafa côi; ⁵ bulya wanafâ n'obuholo. Nanka kulyâla habâga enshangi olu lwa bashakulûza bâwe, bo bali bakushokolire omu kuyîma kuli eyi ntebe, kwo na nâwe bayishitumbûla omugi gw' enshangi, bakukuzemwo, bâkazicitakira banakaziyimba gulya mulenge mpu: «Ajewe Nyakasane, omwâmi wirhu amafuluka!» Niene nkudesire, ka-nwa ka Nyamuzinda. ⁶ Kwo n'okwo aha Yeruzalemu, omulêbi Yeremiyahu akazishambalira Sedekyahu, mwâmi w'e -Yuda eyo myanzi. ⁷ Ago mango erhi engabo za mwâmi w'e Babiloni zitulisire amatumu kuli Yeruzalemu n'emirhundu ya Yuda yali ecisigiîre yalimwo Lakishi na Azeka, bulya omu mirhundu ya Yuda yoshi eyo ibirhi yali miyûbake buzibu.

Ebiyêrekire okulikûlwa kw'abajà

⁸ Yumvagi akanwa Nyamuzinda abwîraga omulêbi Yeremiyahu, ago mango erhi Sedekyahu amayusirhòla omuhigo, boshi n'olubaga lw'e Yeruzalemu lwoshi, ⁹ oku ngasi yeshi ashwêkûle abaja n'abajakazi ba Banyahabraniya. Ntâye omu baluzi n'omu lubaga loshi bayankaga ogwo muhigo, ntâye wali ogwasirwe ajire mwene wâbo w'omunya-Yudeya mpu abe mujâ wâge. ¹⁰ Abaluzi n'oluba-ga bali aha eyo ndagâno yafundikagwa, boshi bâlîkûla ngasi muguma abajà bâge, abalume n'abakazi; boshi bayemêra, ntâye wasigire omu buja. ¹¹ Ci-kwône enyillma z'aho, batwa omu kanwa kâbo, bâshubiza balya bene wâbo bali bamalikûla Omu bujâ bwa mîra. Bâshubirira abajà n'abajakazi bâbo. ¹² Co ca-rhumire Nyamuzinda arhumire omulêbi Yeremiyahu, ¹³ erhi: Kwo Nyakasane Nyamuzinda w'Israheli adesire ntya: Nâbonaga nâyanka omuhigo rhweshi na basho erhi mbakûla omu bujâ e Misiri, erhi nyûsibayôkola omu marhabi. Nâbabwîra nti: ¹⁴ «Hano kugera myâka nda, ngasi muguma muli mwe, âna-shwêkûle ngasi mwene wâbo Muhebraniya bamugulizagya ciru barha-rhegaga amarhwiri. ¹⁵ N'obwo mwehe mwâli mwamaleka ezo ngeso mbî za bashakulûza, mwârhone dâra okukazikola ebishingânîne omu masû gâni;

mwakazi-ikûla bene winyu bali omu bûja, mânacigasha ciru, embere zâni, omu ka-Nyamuzinda.
¹⁶ Buzinda mwashubicinhindula, mwâgayaguza izîno lyâni, ngasi muguma âshubirharhanya balya baja, n'abajakazi, mwâli mwamalikûza, mwashubibasêza, balya mwâli mwamalika, mwabashubiza omu buja.
¹⁷ Co cirhumire Nyamuzinda aderha, erhi: Bulya murharhumikiraga erhi mbahûna nti ngasi muguma âkûle mwene wâbo omu bûja, nkolaga nacihi-ndulira mwe. Nâmukululira ebyôji, ecizombo n'echûsi. Nkola nâmuhindula bishahu by'abandi bâmi b'en'igulu.
¹⁸ Na balya bashamuka bâhakanaga a-marhegeko gâni, barhanakulikiraga amalaganyo balagânanaga omu masû gâni, nâbajira nka kulyala bâjiraga gulya mutwîra gw'akanina barhemagamwo kabi-rhi babulikazigera ekarhî k'ebihimbi byâkwo.
¹⁹ Abarhambo b'e Yuda n'ab'e Yeruzalemu, abalamba, abadâhwa, n'olubaga lwoshi, ngasi balya banageraga ekarhî ka kalya kanina.
²⁰ Mpizire oku nabahimîsa bagwè omu maboko g'abalenzi, n'omu mîno ga Nyamwilumbâ. Eburunda byâbo bibulilîrwa omu mpinga, enyunyi z'omu cirêre, n'ensimba z'emuzirhu zibashege.
²¹ Sedekyahu mwâmi wa Yuda naye, n'abaluzi boshi, nabo nâbahana omu maboko g'abale-nzi, omu maboko g'ababakulikire, n'omu maboko g'abasirika ba mwâmi w'e Babiloni n'obwo anali amarhangiyegûla engabo zâge.
²² Nkola nârhegeka, ka- nwa ka Nyamuzinda akwo, narhegeka bashubitulika amatumu gâbo kuli eci ci-shagala, bashubicilwîsa, bacyanke, bacitwânirekwo n'omuliro. Buzinda emi-rhundu ya Yuda yoshi ecibêre kahûmbwè karhalimwo hyadunda.

Jeremia/Jeremiah 34: ¹

הַדְּבָר אֲשֶׁר-הָיָה אֶל-יְרֵמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה וַיְבֹכְדָרְאֶצֶּר מֶלֶךְ-בָּבֶל וְכָל-חֵילוֹ וְכָל-מַמְלָכוֹת אֲרָץ מִמְּשָׁלֶת יָדוֹ וְכָל-הָעַמִּים וְלִירוּשָׁלַם וְעַל-כָּל-עָרֶיהָ לֵאמֹר: 2 כֹּה-אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָלַךְ וְאָמַרְתָּ אֶל-צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת-הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד מֶלֶךְ-בָּבֶל וְשָׂרְפָהּ בָּאֵשׁ: 3 וְאַתָּה לֹא תִמְלֹט מִיָּדוֹ כִּי תִפֹּשׁ תִּתְּפֹשׁ וּבִידוֹ תִּתְּנֶנּוּ וְעֵינֶיךָ אֶת-עֵינֵי מֶלֶךְ-בָּבֶל תִּרְאֶינָה וְפִיהוּ אֶת-פִּיךָ יִדְבֵּר וּבָבֶל תִּבּוֹא: 4 אֲדָ שָׁמַע דְּבַר-יְהוָה צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה כֹּה-אָמַר יְהוָה עֲלֶיךָ לֹא תָמוּת בְּחָרֵב: 5 בְּשָׁלוֹם תָּמוּת וּכְמִשְׁרָפוֹת אָבוֹתֶיךָ הַמְּלָכִים הָרָאשִׁים אֲשֶׁר-הָיוּ לְפָנֶיךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהוּא אֲדֹנָי יִסְפְּדוֹלֶךָ כִּי-יִדְבֵּר אֶנִּידְבַּרְתִּי נְאֻם-יְהוָה: 6 וַיִּדְבֹּר יְרֵמְיָהוּ הַנְּבִיא אֶל-צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה אֵת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בִּירוּשָׁלַם: 7 וְחֵיל מֶלֶךְ-בָּבֶל וְלִחְמִים עַל-יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל-עָרֵי יְהוּדָה הַנּוֹתְרוֹת אֶל-לְכִישׁ וְאֶל-עֲזֻקָּה כִּי הִנֵּה נִשְׁאָרוּ בְּעָרֵי יְהוּדָה עָרֵי מְבָצָר: 8 הַדְּבָר אֲשֶׁר-הָיָה אֶל-יְרֵמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה אַחֲרֵי כֵן הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ בְּרִית אֶת-כָּל-הָעָם אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם לִקְרָא לָהֶם דְּרוֹר: 9 לְשַׁלַּח אִישׁ אֶת-עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת-שִׁפְחָתוֹ הָעֶבְרִי וְהָעֲבֵרִיָּה חֲפְשִׁים לְבִלְתִּי עֲבָדֶם בִּיהוּדָה אֲחֵיהוּ אִישׁ: 10 וַיִּשְׁמְעוּ כָל-הַשָּׂרִים וְכָל-הָעָם אֲשֶׁר-בָּאוּ בְּבִרְתִּי לְשַׁלַּח אִישׁ אֶת-עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת-שִׁפְחָתוֹ חֲפְשִׁים לְבִלְתִּי עֲבָדֶם עוֹד וַיִּשְׁמְעוּ וַיִּשְׁלַחוּ: 11 וַיָּשׁוּבוּ אַחֲרֵיכֶן וַיָּשׁוּבוּ אֶת-הָעֲבָדִים וְאֶת-הַשִּׁפְחוֹת אֲשֶׁר שָׁלְחוּ חֲפְשִׁים וַיַּכְשִׁימוּם לְעֲבָדִים וּלְשִׁפְחוֹת: 12 וַיְהִי דְבַר-יְהוָה אֶל-יְרֵמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר: 13 כֹּה-אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִכִּי בְרִית בְּרִית אֶת-אֲבוֹתֵיכֶם בַּיּוֹם הוּצְאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים לֵאמֹר: 14 מִקֵּץ שִׁבְעַ שָׁנִים תִּשְׁלַחוּ אִישׁ אֶת-אֲחֵיו הָעֲבָרִי אֲשֶׁר-יִמְכְּרוּ לָךְ וְעַבְדְּךָ עֵשׂ שָׁנִים וְשִׁלַּחְתָּם חֲפְשִׁים מֵעִמְּךָ וְלֹא-שִׁמְעוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֵלָי וְלֹא הָיוּ אֶת-אֲנֹנִים: 15 וְנִתְּשׁוּ אֹתָם הַיּוֹם וְתַעֲשׂוּ אֶת-הַיִּשָּׁר בְּעֵינֵי לִקְרָא דְרוֹר אִישׁ לְרֵעֵהוּ וְתִכְרְתוּ בְרִית לְפָנַי בְּבֵית אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו: 16 וְתִשְׁבּוּ וְתִחַלְלוּ אֶת-שְׁמִי וְתִשְׁבּוּ אִישׁ אֶת-עַבְדּוֹ וְאִישׁ אֶת-שִׁפְחָתוֹ אֲשֶׁר-שָׁלַחְתֶּם חֲפְשִׁים לְנַפְשָׁם וְתִכְבְּשׁוּ אֹתָם לְהִיּוֹת לָכֶם לְעֲבָדִים וּלְשִׁפְחוֹת: 17 לָכֵן כֹּה-אָמַר יְהוָה אֱתֶם לֹא-שִׁמַּעְתֶּם אֵלָי לִקְרָא דְרוֹר אִישׁ לְאֲחֵיו וְאִישׁ לְרֵעֵהוּ הִנְנִי קֹרֵא לָכֶם דְּרוֹר נְאֻם-יְהוָה אֱלֹהֵי אֶל-הַחֵרֵב וְאֶל-הָרֹעֵב וְנִתְּתִי אֶתְכֶם לְזֹעֶה לְכָל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ: 18 וְנִתְּתִי אֶת-הָאֲנָשִׁים הָעֲבָרִים אֶת-בְּרִיתִי אֲשֶׁר לֹא-הִקִּימוּ אֶת-דְּבַרִּי הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרְתוּ לְפָנַי הָעֵגֹל אֲשֶׁר כָּרְתוּ לְשָׁנִים וַיַּעֲבְרוּ בֵּין בְּתָרָיו: 19 שָׂרֵי יְהוּדָה וְשָׂרֵי יְרוּשָׁלַם הַסֹּרְסִים וְהַכְּהֵנִים וְכָל עַם הָאָרֶץ הָעֲבָרִים בֵּין בְּתָרֵי הָעֵגֹל: 20 וְנִתְּתִי אוֹתָם בְּיַד אֲיָבִיָּהֶם וּבְיַד מִבְּקָשֵׁי נַפְשָׁם וְהִיתָם נִבְלָתָם לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ: 21 וְאֶת-צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ-יְהוּדָה וְאֶת-שָׂרָיו אֶתְּן בְּיַד אֲיָבִיָּהֶם וּבְיַד מִבְּקָשֵׁי נַפְשָׁם וּבְיַד חֵיל מֶלֶךְ בָּבֶל הָעֹלִים מֵעֲלֵיכֶם: 22 הִנְנִי מֵצֵא נְאֻם-יְהוָה וְהִשְׁבַּתִּים אֶל-הָעִיר הַזֹּאת וְנִלְחַמוּ עָלֶיהָ וְלָכְדוּהָ וְשָׂרְפָהּ בָּאֵשׁ וְאֶת-עָרֵי יְהוּדָה אֶתְּן שְׁמָמָה מֵאֵין יֵשֵׁב: פ

35

Olwiganyo lw'Abarekabiti

¹ Aka kanwa karhindakwo Yeremiyahu, erhi karhenga kuli Nyakasane, omu mango ga Yehoyakimu, mugala wa Yoshiyahu mwâmi w'e Yuda, e-rhi: ² «Genda, oje emwa Abarekabiti, obashambâze onabalerhe muli cûmpa ciguma c'aka-Nyamuzinda, obahe n'idivayi banywe. ³ Nakanya obwo, najilo-nza Yazanyahu, mugala wa Yimeyaha, mwana wa Habasinya, ye na bene wabo n'a bagala boshi, omulala gw'Abarekabiti gwoshi, ⁴ nâbahisa omu ka-Nya muzinda, omu cûmpa ca Ben-Yohanamu, mugala wa Yigdalياهو, muntu wa Nyamuzinda, cirya cûmpa ciba hofi n'ec'abarhambo, oku nyanya z'eca Maseya,

mugala wa Shalumu mulanzi w'ec'oluso, ⁵ embere za balya bantu b'omurhwe gw'Abarekabiti nadêkerezayo orhubindi rhuyunjwire irivayi nâhiraho n'orhubebe nanababwîra, nti: «nywagi idivayi». ⁶ Ci bôhe bashuza, mpu: «Rhurhanywa idivayi, bulya shakulu wirhu Yonadahu, mugala wa Rekabu arhurhegesire, erhi: Murhahîraga mukanywa idivayi, ôl mwe, ôli abana binyu». ⁷ Murhanahîraga mukayûbaka enyumpa erhi okurhwêra emburho, erhi okugwîka omuzâbîbu erhi okuba n'ishwa, ci omu maheêma mwo mwakaziôrha muhanzire ensiku z'akalamo kinyu kwoshi, ntyo kwo mwalama myâka minji mw'eci cihugo ca bene mulimwo. ⁸ Nirhu kwo rhwana-shimbirage okwo rhwarhegekagwa na shakulu wirhu Yonadabu mugala wa Rekabu: rhwono na bak'irhwe na bagala birhu n'abâli birhu, rhurhanywa idivayi ciru n'eriguma, ⁹ buzira kuyûbaka enyumpa z'okuhandamwo, n'oku-rhwêra olukoma lw'emizâbîbu, buzira ishwa erhi mburho. ¹⁰ Ntyo, rhwayumvîrhe n'okukulikira lwoshi irhegeko lya shakulu wirhu Yonadabu. ¹¹ Cikwône amango Nabukondonozori mwâmi w'e Babiloni arhêraga eci cihugo, rhwaâbwîrana mpu muyishe rhuje omu Yeruzalemu lyo rhufuma engabo y'Abaka-ldeyi n'eya Aramu. Go mango rhwayishirigibêra omu Yeruzalemu».

¹² Okubundi, akanwa ka Nyakasane kanacirhindakwo Yeremiyahu, erhi: ¹³ kwo adesire ntya Nyakasane w'emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli: Genda obwire abantu b'e Yuda n'ab'e Yeruzalemu erhi: kali murhalonza kuyumva ihano, n'okushimba ebinwa byâni? Yekudesire Nyakasane. ¹⁴ Akanwa ka Yonadabu, mwene Rekabu, kashimbirwe: ahanza abagala okunywa erivayi na kuhika buno barhalinywa, kuderha mpu bashimhe irhegeko lya shakulu wâbo. Nâni nie namushambâzize buzira kurhama na buzira kuhalîza, murhanyumva-gya. ¹⁵ Nâmurhumîre buzira kurhama na kanji kanji bambali bâni b'abalêbi bo-shi, nti bamubwîre mugaluke, ngasi muguma arhenge omu njira yâge mbî, nti muyinjihye ebijiro binyu, murhashimhaga bandi banyamuzinda mpu mubako-lere: ago mango, mwanabêra omu cihugo nâmuhire mweshi na basho. Ci- kwône murharhegaga okurhwiri, murhanyumvaga. ¹⁶ Ntyo, abana ba Yonadabu mwene Rekabu bashimbire irhegeko bahabagwa na shakulu wâbo, ci- kwône niehe olu lubaga lurhanyumvaga. ¹⁷ Co cirhumire Nyakasane Nyamuzinda w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli aderha ntya: sinza oku nkola-ga nâhondakwo Yuda n'abantu b'e Yeruzalemu boshi bulya buhanya nâbahigîrizagya: kunali kulya kuba nâbabwizire barhananyumvaga, nabahamagala ba-rhanandumizagya. ¹⁸ Okubundi Yeremiyahu âbwîra omulala gw'Abarekabiti, erhi: kwo adesire ntya Nyakasane w'emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli. Kulya kuba mwayumvirhe irhegeko lya shakulu winyu Yonadabu, mwanakulikira amarhegeko gage goshi, mwanajira ngasi oku ali amurhegesire, ¹⁹ yekudesire Nyakasane w'Emi-rhwe, Nyamuzinda w'Israheli, omu mwa Yonadabu mwene Rekabu, nta mango mwâbulikane omwana wâge wayîmanga embere zâni.

Jeremia/Jeremiah 35: ¹

הַדְּבַר אֲשֶׁר-הָיָה אֶל-יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בְּיָמֵי יְהוֹיָקִים בֶּן-יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר: ² הַלּוֹךְ אֶל-בֵּית הַרְכָּבִים וְדִבַּרְתָּ אוֹתָם וְהִבְאוֹתָם בֵּית יְהוָה אֶל-אֶחָת הַלְשָׁכוֹת וְהִשְׁקִיתָ אוֹתָם יַיִן: ³ וְאָמַרְתָּ אֶת-יִצְחָק בֶּן-יִרְמְיָהוּ וְאֶת-בְּנָיָהוּ וְאֶת-כָּל-בָּנָיו וְאֶת כָּל-בֵּית הַרְכָּבִים: ⁴ וְאָבָא אִתָּם בֵּית יְהוָה אֶל-לִשְׁכַּת בְּנֵי חֲנָן בֶּן-יִגְדָּלְיָהוּ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר-אָצֹל לִשְׁכַת הַשָּׁרִים אֲשֶׁר מִמֶּעַל לְלִשְׁכַת מַעֲשֵׂיָהוּ בֶן-שֹׁלֵם שֹׁמֵר הַסֵּף: ⁵ וְאָמַרְתָּ לִפְנָיו בְּנֵי בֵית-הַרְכָּבִים גְּבַעִים מְלֹאִים יַיִן וְכִסּוֹת וְאָמַר אֲלֵיהֶם שְׁתוּ-יַיִן: ⁶ וַיֹּאמְרוּ לֹא נִשְׁתֶּה-יַיִן כִּי יוֹנָדָב בֶּן-רָכָב אֲבִינוּ צִוָּה עָלֵינוּ לֵאמֹר לֹא תִשְׁתּוּ-יַיִן אִתָּם וּבְנֵיכֶם עַד-עוֹלָם: ⁷ וּבֵית לֹא-תִבְנוּ וְזֶרַע לֹא-תִזְרְעוּ וְכָרֶם לֹא-תִשְׁטְעוּ וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם כִּי בָאֵהֱלִים תִּשְׁבּוּ כְּלִי-מִיָּמֶיכֶם לְמַעַן תַּחֲיוּ יָמִים רַבִּים עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אִתָּם גְּרִים שָׁם: ⁸ וְנִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוֹנָדָב בֶּן-רָכָב אֲבִינוּ לְכָל אֲשֶׁר צִוָּנוּ לַבְלִיתִי שְׁתוּת-יַיִן כְּלִי-מִיָּמֵינוּ אֲנַחְנוּ נִשְׁיָנוּ בְּנֵינוּ וּבְנֹתֵינוּ: ⁹ וּלְבַלְתִּי בְּנוֹת בָּתִּים לִשְׁבֹּתָנוּ וְכָרֶם וְשָׂדֶה וְזֶרַע לֹא יִהְיֶה-לָּנוּ: ¹⁰ וְנִשְׁבַּ בָּאֵהֱלִים וְנִשְׁמַע וְנַעֲשֶׂה כְּכָל אֲשֶׁר-צִוָּנוּ יוֹנָדָב אֲבִינוּ: ¹¹ וַיְהִי בַעֲלֹת נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל אֶל-הָאָרֶץ וְנֹאמַר בָּאוּ וְנִבְּאוּ יְרוּשָׁלַם מִפְּנֵי חֵיל הַכַּשְׂדִּים וּמִפְּנֵי חֵיל אֲרָם וְנִשְׁבַּ בִּירוּשָׁלַם: ¹² וַיְהִי דְבַר-יְהוָה אֶל-יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר: ¹³ כֹּה-אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הֵלֶךְ וְאָמַרְתָּ לְאִישׁ יְהוּדָה וּלְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם הֲלוֹא תִקְחוּ מוֹסָר לְשִׁמְעָה אֶל-דְּבָרִי נְאֻם-יְהוָה: ¹⁴ הוֹקֵם אֶת-דְּבָרִי יְהוֹנָדָב בֶּן-רָכָב אֲשֶׁר-צִוָּה אֶת-בָּנָיו לַבְלִיתִי שְׁתוּת-יַיִן וְלֹא שְׁתוּ עַד-הַיּוֹם הַזֶּה כִּי שָׁמְעוּ אֶת מִצְוַת אֲבִיהֶם וְאָנֹכִי דִבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם הַשָּׁכֶם וְדָבַר וְלֹא שָׁמַעְתֶּם אֵלַי: ¹⁵ וְאִשְׁלַח אֲלֵיכֶם אֶת-כָּל-עַבְדִּי הַנִּבְּאִים הַשֹּׁכִים וְשָׁלַח לֵאמֹר שְׁבוּ-נָא אִישׁ מִדְּרָכּוֹ הֲרַעָה וְהִיטִיבוּ מַעַלְלֵיכֶם וְאִלְתְּלוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעַבְדָם וּשְׁבוּ אֶל-הָאֲדָמָה אֲשֶׁר-נָתַתִּי לָכֶם וְלֹא-תִבְתְּיכֶם וְלֹא תִשְׁתֶּם אֶת-אֲזֹנְכֶם וְלֹא שָׁמַעְתֶּם אֵלַי: ¹⁶ כִּי הִקִּימוּ בְנֵי יְהוֹנָדָב בֶּן-רָכָב אֶת-מִצְוַת אֲבִיהֶם אֲשֶׁר צִוָּה הָזֶה לֹא שָׁמְעוּ אֵלַי: ¹⁷ לָכֵן כֹּה-אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא אֶל-יְהוּדָה וְאֶל כָּל-יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם אֶת כָּל-הָרַעָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עֲלֵיהֶם יַעַן דִּבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם וְלֹא שָׁמְעוּ וְאֶקְרָא לָהֶם וְלֹא עָנוּ: ¹⁸ וּלְבֵית הַרְכָּבִים אָמַר יִרְמְיָהוּ כֹה-אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעַן אֲשֶׁר שָׁמַעְתֶּם עַל-מִצְוֹת יְהוֹנָדָב אֲבִיכֶם וְתִשְׁמְרוּ אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי וְתַעֲשׂוּ כְּכָל אֲשֶׁר-צִוָּה אֲתָכֶם: ¹⁹ ס לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֹא-יִכְרַת אִישׁ לְיְהוֹנָדָב בֶּן-רָכָב עֹמֵד לִפְנֵי כָל-הַיָּמִים: פ

IV. Amalibuko ga Yeremiyahu

Ecifumba ca 605-604

¹ Omu mwâka gwa kani gwa Yehoyakimu, mugala wa Yoshiyahu, mwâmi w'e Yuda, aka kanwa ka kuli Nyakasane kanacirhindakwo Yeremiyahu, e-rhi: ² «Oyanke ecizingo c'ecitabu onayandikekwo birya binwa nâkubwîraga biyêrekîre Yeruzalemu byoshi, ebiyêrekire Yuda, n'amashanja goshi, kurhe-nga olusiku nâhangiraga okukushambâza oku ngoma ya Yoshiyahu, kuhika ene. ³ Ahali nkaba ab'omu nyumpa ya Yuda, omu kuyumva akal'ibala mpizire okubakolera, bagaluka barhenge ngasi muguma omu njira yâge ngalugalu: ago mango nânababalira amaligo n'ebyâha byâbo. ⁴ Yeremiyahu ahamagala Baruki^o, mugala wa Neriya, amuyandikîsa oku cizingo c'ecitabu ebinwa Nyakasane ali abwizire omulêbi byoshi.

⁵ Okubundi Yeremiyahu arhegeka Baruki, erhi: «Mpanzîbwe ntanacihashiri okuja omu ka-Nyamuzinda. ⁶ Cikwône w'oyo, oyishigenda, osomere olubaga omu cizingo c'ecitabu nakuyandikisagya birya binwa bya Nyakasane byoshi omu ka-Nyamuzinda kâge, olusiku lw'okucîshalisa, obisomere n'aba emwa Yuda boshi bakanarhenga omu mirhundu yâbo. ⁷ Ahali nkaba bayêrekeza Nyakasane amingingo gâbo banagaluke barhenge ngasi muguma omu njira yâge ngalugalu, bulya oburhe n'omutula Nyakasane abahigire nago guli mu-nji. ⁸ Baruki, mugala wa Neriya, anacikola nk'oku omulêbi Yeremiyahu ali amurhegesire: âsamera omu ka-Nyamuzinda, ecitabu c'ebinwa bya Nyakasane. ⁹ Okubundi, omu mwaka gwa karhanu gwa Yehoyakimu, mugala wa Yoshiyahu, mwâmi w'e Yuda, omu mwêzi gwa mwenda, hayisha irhegeko ly'okucîshalisa embere za Nyakasane, oku lubaga lwoshi lw'e Yeruzalemu, n'oku lubaga lwo-shi lwâli lurhenzire omu bishagala bya Yuda n'okuja e Yeruzaleni. ¹⁰ Baruki anacisoma omu citabu ebinwa bya Yeremiyahu; mwo bâli omu ka-Nyamuzinda, omu cûmpa ca Gemariyahu, mugala w'omwandisi Shafani, omu ngo eri enya-nya, ebwa muhango muhyahya gw'aka-Nyamuzinda: olubaga lwoshi lwâli luhashiriyumva.

¹¹ Erhi Mikeyahu mwene Gemariyahu, mwana wa Shafani, ayusiyumva ebi-nwa bya Nyakasane byasomagwa omu citabu, ¹² ayandagalira oku bwâmi, ayîrukira omu kagombe k'obwandisi. Abarhambo boshi erhi balimwo omu ihano: mwâli omwandisi Elishama, mwâli Delayahu, mugala wa Shemayahu; Elnatani, mugala wa Akibori, Gemariyahu, mugala wa Shafani, Sidikiyahu, mugala wa Hananyahu, n'abarhonyi boshi. ¹³ Mikeyahu abarhondêreza ngasi byoshi ayumvirhe amango Baruki akagisomera omu marhwiri g'olubaga. ¹⁴ Okubundi, boshi banacirhuma Yehudi, mugala wa Netamiyahi na Shele-miyahu mwana wa Kushi mpu agendibwîra Baruki, erhi: «Oyishe odwîrhe eco cizingo c'ecitabu wasomeragamwo olubaga». Baruki arhola cîrya citabu ayisha ababugâna. ¹⁵ Bamubwîra, erhi: «Burhamala orhusomere nirhu». Baruki anaciburhamala obwo abasomeraco. ¹⁶ Erhi baba bamayumva ebinwa byoshi, barhemuka, balolanakwo, babwîra Baruki, erhi: «Kukwânîne rhujimanyîsa mwâmi byoshi». ¹⁷ Okuhandi badôsa Baruki, erhi: «Rhubwîre kurhi waya-ndikaga ebi binwa byoshi». ¹⁸ Baruki abashuza, erhi: «Yeremiyahu akazagibide-rha byoshi nâni nakazibiyandika n'obwîno omu citabu. ¹⁹ Abarhambo babwîra Baruki mpu: «mugende mucîfulike oku muli babirhi, Yeremiyahu na nâwe, ha-rhajiraga omuntu wamanya aha muli!» ²⁰ Okubundi banacisiga cîrya citabu omu kagombe k'omwandisi Elishama, bayandagalira omu bwâmi, bamanyîsa mwâmi olwo lwoshi.

²¹ Mwâmi anacirhuma Yehudi mpu ajilonza cîrya cizingo; ayisha acidwîrhe anacisoma n'izû linene embere za mwâmi n'abarhambo bâge boshi oku bânali bayîmanzire eburhambi bwâge. ²² Mwâmi erhi ali omu nyumpa yâge y'amango g'emboho, gwâli mwêzi gwa cambasè, n'omuliro gw'amakala erhi gukolîre e-mbere zâge. ²³ Erhi Yehudi ayusagya asoma nka milongo isharhu erhi ini, mwâmi anayitwe n'akere

^o36.4 Baruki ali mwandisi mwikubagirwa wa Yeremiyahu. Amushimbire kuhika e Misiri.

k'omwandisi, ayikwêbe omu muliro oku ciko, akaziji-ra ntyo kuhika cirya citabu coshi casingônoka. ²⁴ Cikwône, ôli mwâmi yene, ôli abambali omu kuyumva ebyo binwa byoshi ntâye warhemusire erhi aderhe mpu abera emyambalo yâge. ²⁵ N'obwo Elnatani, Deleyahu na Gemariyahu bali bayimbirîre mwâmi mpu arhayôcagya eco cizingo cikwône arhabayumva-gya. ²⁶ Cikwône yehe arhegeka omurhwâli Yerahemeli, na Serayahu, mugala wa Azeriyali na Shelemiyahu mugala wa Abudeyeli mpu bagendigwârha o-mwandisi Baruki n'omulêbi Yeremiyahu. Cikwône Nyakasane ali erhi âbafulisi-re.

²⁷ Erhi mwâmi aba amayûsa ayôca ecitatu calimwo ebinwa Yeremiyahu aya-ndikisagya Baruki, akanwa ka Nyakasane karhindakwo Yeremiyahu, erhi: ²⁸ «Yanka ecindi cizingo oshubiyandikakwo birya binwa byoshi oku byanali kuli cirya cizingo cirhanzi Yehoyakimu mwâmi w'e Yuda ayôcagya. ²⁹ Na kuli Yehoyakimu, mwâmi w'e Yuda, oderhe erhi: ntya kwo Nyakasane adesire: Wayôcire eci cizingo waderha, erhi «cici carhumaga bayandika mpu kwo binali mwâmi w'e Babiloni ayisha ashande eci cihugo anaherêrekeze eci cihugo, aba-ntu n'ebintu? ³⁰ Co cirhumirage Nyakasane aderha ntya kuli Yehoyakimu mwâmi w'e Yuda, arhâbone wa kuli ye wâtamala oku ntebe ya Daudi, n'omurhu-mba gwâge omu idûrhu ly'omûshi n'omu mboho y'obudufu. ³¹ Yene n'obûko bwâge n'abambali, nâbahanira amaligo nâbahigirizagya barhanayumvagya».

³² Yeremiyahu ayanka ecindi cizingo, aciha omwandisi Baruki, mugala wa Neriya, naye ayandikakwo ebi Yeremiyahu amuyandikisagya, birya binwa byoshi oku byanali muli cirya citabu Yehoyakimu, mwâmi w'e Yuda ayôcagya; anayu-shûlakwo bindi binwa binji bya bene birya.

Jeremia/Jeremiah 36: ¹

וַיְהִי בִשְׁנֵה הָרִבֵּיעַת לַיהוֹיָקִים בְּיָאִשְׁשִׁיּוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה אֶל־יְרֵמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר: 2 קַח־לְךָ מִגְלַת־סֵפֶר וְכַתְּבָה אֵלָיָה אֶת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה וְעַל־כָּל־הַגּוֹיִם מִיּוֹם דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ מִיּוֹם יָאִשְׁשִׁיּוּ וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה: 3 אַזְלִי יִשְׁמְעוּ בֵּית יְהוּדָה אֶת כָּל־הָרֶעָה אֲשֶׁר אֲנִי חֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת לָהֶם לְמַעַן יָשׁוּבוּ אִישׁ מִדֶּרְכּוֹ הָרָעָה וְסִלַּחְתִּי לְעֹנֵם וּלְחַטָּאתָם: 4 וַיִּקְרָא יְרֵמְיָהוּ אֶת־בְּרוּךְ בֶּן־נִרְיָה וַיְכַתֵּב בְּרוּךְ מִפִּי יְרֵמְיָהוּ אֶת כָּל־דְּבָרֵי יְהוָה אֲשֶׁר־דִּבַּר אֵלָיו עַל־מְגַלַּת־סֵפֶר: 5 וַיִּצְנֶה יְרֵמְיָהוּ אֶת־בְּרוּךְ לֵאמֹר אֲנִי עֲצוּר לֹא אוֹכַל לָבוֹא בֵּית יְהוָה: 6 וּבָאתָ אַתָּה וְקִרְאתָ בְּמִגְלָה אֲשֶׁר־כָּתַבְתָּ־מִפִּי יְהוָה בְּאָזְנִי הֵעָם בֵּית יְהוָה בְּיוֹם צוּם וְגַם בְּאָזְנִי כָל־יְהוּדָה הַבָּאִים מֵעָרֵיהֶם וְתִקְרְאוּם: 7 אַזְלִי תִפֹּל תַּחֲנֻתָם לִפְנֵי יְהוָה וְיָשׁוּבוּ אִישׁ מִדֶּרְכּוֹ הָרָעָה כִּי־גָדוֹל הָאֵל וְהַחֲמָה אֲשֶׁר־דִּבַּר יְהוָה אֶל־הָעָם הַזֶּה: 8 וַיַּעַשׂ בְּרוּךְ בֶּן־נִרְיָה כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ יְרֵמְיָהוּ הַנְּבִיא לִקְרֹא בַסֵּפֶר דְּבָרֵי יְהוָה בֵּית יְהוָה: 9 וַיְהִי בִשְׁנֵה הַחֲמִשִּׁית לַיהוֹיָקִים בְּיָאִשְׁשִׁיּוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בַּחֹדֶשׁ הַתְּשַׁעִי קָרָא צוּם לִפְנֵי יְהוָה כָּל־הָעָם בִּירוּשָׁלַם וְכָל־הָעָם הַבָּאִים מֵעָרֵי יְהוּדָה בִּירוּשָׁלַם: 10 וַיִּקְרָא בְרוּךְ בַסֵּפֶר אֶת־דְּבָרֵי יְרֵמְיָהוּ בֵּית יְהוָה בְּלִשְׁכַּת גִּמְרִיָּהוּ בִּזְשָׁפָן הַסֹּפֵר בַּחֲצַר הָעֲלִיזוֹן פֶּתַח שַׁעַר בֵּית־יְהוָה הַחֹדֶשׁ בְּאָזְנִי כָל־הָעָם: 11 וַיִּשְׁמַע מְכִיָּהוּ בֶן־גִּמְרִיָּהוּ בִּזְשָׁפָן אֶת־כָּל־דְּבָרֵי יְהוָה מֵעַל הַסֵּפֶר: 12 וַיֵּרֶד בֵּית־הַמֶּלֶךְ עַל־לִשְׁכַּת הַסֹּפֵר וְהַנְּהַשִּׁם כָּל־הַשָּׂרִים וְיֹשְׁבֵי אֲלִישִׁמַּע הַסֹּפֵר וּדְלִיָּהוּ בֶן־שִׁמְעִיָּהוּ וְאַלְנָתָן בֶּן־עֲכָבוֹר וְגִמְרִיָּהוּ בֶן־שִׁשְׁפָן וְצִדְקִיָּהוּ בֶן־חַנְּנִיָּהוּ וְכָל־הַשָּׂרִים: 13 וַיֵּגֶד לָהֶם מְכִיָּהוּ אֶת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַע בְּקֹרֵא בְרוּךְ בַסֵּפֶר בְּאָזְנִי הָעָם: 14 וַיִּשְׁלַחוּ כָל־הַשָּׂרִים אֶל־בְּרוּךְ אֶת־יְהוּדִי בֶן־נַתְנָהוּ בֶן־שְׁלֹמֹהוּ בֶן־כּוֹשִׁי לֵאמֹר הַמְּגִלָּה אֲשֶׁר קִרְאתָ בָּהּ בְּאָזְנִי הָעָם קַחְנָה בִּידְךָ וְלֵךְ וְיָחַד בְּרוּךְ בֶּן־נִרְיָהוּ אֶת־הַמְּגִלָּה בִּידּוֹ וַיָּבֵא אֵלֵיהֶם: 15 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו שֵׁב נָא וְקִרְאָנָהּ בְּאָזְנֵנוּ וַיִּקְרָא בְרוּךְ בְּאָזְנֵיהֶם: 16 וַיְהִי כְשֶׁמַּעַם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים פָּחַדוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ וַיֹּאמְרוּ אֶל־בְּרוּךְ הֲגִיד נִגִּיד לְמֶלֶךְ אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: 17 וְאֶת־בְּרוּךְ שָׁאֲלוּ לֵאמֹר הֲגִידָנָא לָנוּ אִיד כְּתַבְתָּ אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מִפִּי: 18 וַיֹּאמֶר לָהֶם בְּרוּךְ מִפִּי יִקְרָא אֲלֵי אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְאֲנִי כָתַב עַל־הַסֵּפֶר בִּידּוֹ: 19 וַיֹּאמְרוּ הַשָּׂרִים אֶל־בְּרוּךְ לָךְ הַסֵּתֶר אַתָּה וַיִּרְמְיָהוּ וְאִישׁ אֶל־יָדָע אֵיפָּה אַתָּם: 20 וַיָּבֵאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ חֲצֵרָה וְאֶת־הַמְּגִלָּה הַפָּחַדוּ בְּלִשְׁכַּת אֲלִישִׁמַּע הַסֹּפֵר וַיִּגִּדוּ בְּאָזְנִי הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל־הַדְּבָרִים: 21 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אֶת־יְהוּדִי לִקְחַת אֶת־הַמְּגִלָּה וְלִקְחָהּ מִלִּשְׁכַּת אֲלִישִׁמַּע הַסֹּפֵר וַיִּקְרָאָהּ יְהוּדִי בְּאָזְנִי הַמֶּלֶךְ וּבְאָזְנִי כָל־הַשָּׂרִים הָעֹמְדִים מֵעַל הַמֶּלֶךְ: 22 וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בֵּית הַחֹרֶף בַּחֹדֶשׁ הַתְּשַׁעִי וְאֶת־הָאֵחַ לִפְנָיו מִבְּעֵרַת: 23 וַיְהִי כַּקְּרֹא יְהוּדִי שֵׁלֶשׁ דְּלוֹתוֹת וְאַרְבַּעַיִּי יִקְרַעַהּ בְּתַעַר הַסֹּפֵר וְהַשִּׁלֵּךְ אֶל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר אֶל־הָאֵחַ עַד־תֵּם כָּל־הַמְּגִלָּה עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הָאֵחַ: 24 וְלֹא פָחַדוּ וְלֹא קָרְעוּ אֶת־בִּגְדֵיהֶם הַמֶּלֶךְ וְכָל־עַבְדָּיו הַשְּׂמֹעִים אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: 25 וְגַם אֲלֵנָתָן וּדְלִיָּהוּ וְגִמְרִיָּהוּ הַפְּגָעוּ בַּמֶּלֶךְ לְבַלְתִּי שָׂרָף אֶת־הַמְּגִלָּה וְלֹא שָׁמַע אֵלֵיהֶם: 26 וַיִּצְנֶה הַמֶּלֶךְ אֶת־יִרְחָמָאֵל בֶּן־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־שָׂרִיָּהוּ בֶן־עֲזַרְיָאֵל וְאֶת־שְׁלֹמֹהוּ בֶן־עֲבַדָּאֵל לִקְחַת אֶת־בְּרוּךְ הַסֹּפֵר וְאֶת יְרֵמְיָהוּ הַנְּבִיא וַיִּסְתָּרֻם יְהוָה: 27 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יְרֵמְיָהוּ אַחֲרָיו שָׂרָף הַמֶּלֶךְ אֶת־הַמְּגִלָּה וְאֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר כָּתַב בְּרוּךְ מִפִּי יְרֵמְיָהוּ לֵאמֹר: 28 וְשׁוּב כַּח־לְךָ מְגִלָּה אַחֲרָת וְכַתֵּב עָלֶיהָ אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָרְאשׁוֹנִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַמְּגִלָּה הָרְאשׁוֹנָה אֲשֶׁר שָׂרָף יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה: 29 וְעַל־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה תֹּאמַר כֹּה אָמַר יְהוָה אֲתָה שְׂרַפְתָּ אֶת־הַמְּגִלָּה הַזֹּאת לֵאמֹר מִדּוּעַ כְּתַבְתָּ עָלֶיהָ לֵאמֹר בֹּא־יָבֹא מֶלֶךְ־בָּבֶל וְהִשְׁחִית אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהִשְׁבִּית מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֶמָּה: 30 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה עַל־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא־יְהִי־לוֹ יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא דָוִד וְנִבְלָתוֹ תִּהְיֶה מְשֻׁלָּכֶת לְחֹרֶב בְּיוֹם וּלְקָרָח בְּלִילָה: 31 וּפָקַדְתִּי עָלָיו וְעַל־זֶרְעוֹ וְעַל־עַבְדָּיו אֶת־עֹנֶם וְהַבַּתִּי עָלֵיהֶם וְעַל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם וְאֶל־אִישׁ

יהודה את כל־הרעה אשר־דברתי אליהם ולא שמעו: ס 32 וירמיהו לקח מגלה אחרת ויתנה אל־ברוך בן־נריהו הספר וכתב עליה מפי ירמיהו את כל־דברי הספר אשר שרף יהויקים מלך־יהודה באש ועוד נוסף עליהם דברים רבים בהמה: ס

37

Ebiyêrekire Sedekyahu

¹ Sedekyahu, mugala wa Yoshiyahu, anaciyima omu bya Koniyasi, mugala wa Yehoyakimu, ye Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni ali ajizire mwâmi omu cihugo ca Yuda. ² Cikwône, ôli ye, ôli abambali, ôli olubaga lwali omu cihugo, ntâye wayumvirhize ebinwa Nyakasane ababwiraga n'akanwa k'omulebi Yeremiyahu. Sedekyahu ahiina Yeremiyahu ihano ³ Mwâmi, Sedekyahu arhuma Yukali, mugala wa Shêlemiya, bo n'omudaahwa Sefaniya, mugala wa Maseya, emunda omulêbi Yeremiyahu ali mpu bamubwîre, erhi: «Mâshi yâga, orhusengerere emunda Nyakasane Nyamuzinda wi-rhu ali». ⁴ Yeremiyahu akazâgigeragera omu lubaga: barhâli bacimuhira omu mpamikwa. ⁵ Cikwône engabo y'abalwî ba Faraoni yâli erhi yamarhenga e Misiri. Abakaldeyi bâli bagosire Yeruzalemu erhi bayumva ntyo, bagandûla. ⁶ Okubundi akanwa ka Nyakasane karhindakwo omulêbi Yeremiyahu, erhi: «Ntya kwo Nyakasane, Nyamuzinda w'israheli adesire: Omwâmi w'e Yuda amurhumire emunda ndi mpu mundôse, kwo mwamushuza ntya: K'engabo y'abalwî ba Faraoni eri omu njira, we erilwîra? Kugaluka yânagaluka eshubire emwâbo e Misiri! ⁸ Abantu b'e Sîriya bâgaluka bâshubirhera olu lugo, bâluya-nka banaludûlike muliro. ⁹ Kwo adesirc ntya Nyakasane: Murhacirhebaga mwene, omu kucikebwa, mpu: Abantu b'e Sîriya lwoshi-lwoshi barhenzire e-mwirhu bulya barhegcnziri. ¹⁰ Ciru mwakahima engabo y'abantu b'e Sîriya yo-shi, eyîra edwîrhe yamulwîsa, hasigala ababanzirwe bône, abôla bânayimuka ngasi muguma omu cihando câge anayôce olu lugo.

Okushwêkwa kwa Yeremiyahu

Ago mango omurhwe gw'abantu b'e Sîriya gwagandûlaga guleka Yeruza-lemu erhi murhwe gwa Faraoni guruhuma, ¹² Yeremiyahu alonza okurhenga omu Yeruzalemu mpu aje omu cihugo ca Benyamini, kuderha mpu arhôleyo ebyâge birugu by'omwîmo bagabâne bo na ab'emwâbo. ¹³ Erhi ahika aha muhango gwa Benyamini, ashanga Yiriyahi mwene Shelemiya, mwana wa Hanâniya y'eri oku izâmu. Yiriyahi anaciyîmanza omulêbi Yeremiyahu, n'okuyakûza, erhi: emwa abantu b'e Sîriya eyi wayakira! ¹⁴ Yeremiyahu amushuza, erhi: «Kubêsha; ntâyâkire emwa abanya-Kaldeya.» Ci Yiriyahi arhayumvagya Yeremiyahu, amu-shwêka anamuhêka emwa abakulu bâge. ¹⁵ Nabo bakalihira Yeremiyahu bweneêne bamushûrha banamuhira omu mpamikwa ornu mw'omwandisi Yehonatani, banamuyîgaliramwo. ¹⁶ Ntyo kwo Yeremiyahu ahamikiragwa omu cûmpa c'ida-ko, anabêramwo nsiku zirhali nyi. ¹⁷ Mwâmi Sedekyahu anacirhuma mpu bajimulola. Mwâmi amudekeza omu mwâge bufundafunda, erhi: «Ka hali akanwa ka Nyakasane? «Yeremiyahu a-shuza, erhi: «neci ho kali» Anashubiderha, erhi: «Bamakuheba omu nfune z'o-mwâmi w'e Babiloni». ¹⁸ Okuhandi Yeremiyahu abwîra mwâmi Sedekyahu, erhi «Cibi cici nâkujirire erhi najirira bambali bâwe nîsi erhi olubaga lwâwe, obûla mwandâhyagya omu mpamikwa? ¹⁹ Ngahi baligi balya balêbi bâwe bâku-bwiraga, mpu: omwâmi w'e Babiloni arhakurhêre w'oyo erhi ecihugo câwe? ²⁰ Yumvagya, Yagirwa Mwâmi, omusengero gwâni gukusîmîse: orhaderhaga mpu bangalule emwa omwandisi Yehonatani nâkanafirayo». ²¹ Okuhandi mwâmi Sedekyahu arhegeka mpu balangire Yeremiyahu omu ngo y'abalâlîzi, mpu na ngasi lusiku bamuhe omugati, bagugereze omu njira y'abajira omugati, kuhika olusiku harhaciri mugati omu lugo! Kwo Yeremiyahu abêzire ntyo omu ngo y'abalâlîzi.

Jeremia/Jeremiah 37: 1

וירמיהו מלך צדקיהו בן־יאשיהו תחת כניהו בן־יהויקים אשר המלך נבוכדראצר מלך־בבל בארץ יהודה: 2 ולא שמע והוא ועבדיו ועם הארץ אל־דברי יהוה אשר דבר ביד ירמיהו הנביא: 3 וישלח המלך צדקיהו את־יהויכל בן־שלמיה ואת־צפניהו בן־מעשיה הכהן אל־ירמיהו הנביא לאמר התפלל־נא בעדנו אל־יהוה אלהינו: 4 וירמיהו בא ויצא בתוך העם ולא־נתנו אתו בית הכליא 5 וחיל פרעה יצא ממצרים וישמעו הכשדים הצרים על־ירושלם את־שמעם ויעלו מעל ירושלם: 6 פ ויהי דבר־יהוה אל־ירמיהו הנביא לאמר: 7 כה־אמר יהוה אלהי ישראל כה תאמרו אל־מלך יהודה השלח אתכם אלי לדרשני הנה חיל פרעה יצא לכם לעזרה שוב לארצו

מצרים: 8 וְשָׁבוּ הַכַּשְׂדִּים וְנִלְחְמוּ עַל־הָעִיר הַזֹּאת וְלִכְדָּהּ וּשְׂרָפָהּ בָּאֵשׁ: ס 9 כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל נִפְשָׁתִיכֶם לֹא־אֶמַר הִלֵּךְ יִלְכוּ מֵעַלְיָי הַכַּשְׂדִּים כִּי־לֹא יִלְכוּ: 10 כִּי אִם־הִכִּיתֶם כָּל־חֵיל כַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים אִתְּכֶם וְנִשְׁאַרְוּ בָּם אֲנָשִׁים מְדַקְרִים אִישׁ בָּאֶהָלוֹ יָקוּמוּ וּשְׂרָפוּ אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בָּאֵשׁ: 11 וְהָיָה בְּהַעֲלוֹת חֵיל הַכַּשְׂדִּים מֵעַל יְרוּשָׁלַם מִפְּנֵי חֵיל פְּרָעָה: ס 12 וַיֵּצֵא יִרְמְיָהוּ מִירוּשָׁלַם לָלֶכֶת אֶרֶץ בְּנִימִן לְחַלֵּק מִשָּׁם בְּתוֹךְ הָעָם: 13 וַיְהִי־הוּא בְּשַׁעַר בְּנִימִן וְשָׁם בָּעַל פִּקְדֹת וְשִׁמּוֹ יִרְאִיָּה בֶן־שִׁלְמִיָּה בֶן־חֲנַנְיָה וַיִּתְּפֹשׂ אֶת־יִרְמְיָהוּ הַנְּבִיא לֹא־אֶמַר אֶל־הַכַּשְׂדִּים אֶתְּהָ נָפַל: 14 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ שֹׁקֵר אַיִנִּי נָפַל עַל־הַכַּשְׂדִּים וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו וַיִּתְּפֹשׂ יִרְאִיָּה בִירְמְיָהוּ וַיַּבְאֵהוּ אֶל־הַשָּׂרִים: 15 וַיִּקְצְפוּ הַשָּׂרִים עַל־יִרְמְיָהוּ וְהָכּוּ אוֹתוֹ וְנָתְנוּ אוֹתוֹ בֵּית הָאֶסּוּר בֵּית יְהוֹנָתָן הַסֹּפֵר כִּי־אָתוּ עָשׂוּ לְבֵית הַכֶּלֶא: 16 כִּי בָא יִרְמְיָהוּ אֶל־בֵּית הַבּוֹר וְאֶל־הַחֲנִיּוֹת וַיִּשְׁב־שָׁם יִרְמְיָהוּ יָמִים רַבִּים: פ 17 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ וַיִּקְחֵהוּ וַיִּשְׁאַלְהוּ הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ בְּסֹתֵר וַיֹּאמֶר הִנֵּה דָּבָר מֵאֵת יְהוָה וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ יֵשׁ וַיֹּאמֶר בֶּן־מֶלֶךְ־בָּבֶל תִּנָּתֵן: ס 18 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ מֶה חֲטָאתִי לָךְ וְלַעֲבָדֶיךָ וְלָעָם הַזֶּה כִּי־נִתְּתָם אוֹתִי אֶל־בֵּית הַכֶּלֶא: 19 וְאִין נְבִיאֵיכֶם אֲשֶׁר־נִבְּאוּ לָכֶם לֵאמֹר לֹא־יָבֹא מֶלֶךְ־בָּבֶל עֲלֵיכֶם וְעַל הָאָרֶץ הַזֹּאת: 20 וְעַתָּה שָׁמַעְנָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ תִּפְלִגָּא תַּחֲנֹתִי לִפְנֵיךְ וְאֶל־תִּשְׁבְּנִי בֵּית יְהוֹנָתָן הַסֹּפֵר וְלֹא אָמוּת שָׁם: 21 וַיִּצְאָה הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ וַיִּפְקְדוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ בַּחֲצָר הַמִּטְרָה וְנָתַן לוֹ כֶּכֶר־לֶחֶם לַיּוֹם מִחוּץ הָאֵפִים עֲדָתָם כָּל־הַלֶּחֶם מִן־הָעִיר וַיִּשָּׁב יִרְמְיָהוּ בַּחֲצָר הַמִּטְרָה:

38

Yeremiyahu akwêbwa omu cîna

¹ Shefatiya, mugala wa Matani, bona Godalia, mugala wa Pashehuri, na Yukali, mugala wa Shelemiya bo na Pashehuri, mugala wa Malkiya, bayumva ebinwa Yeremiyahu akagibwîra ngasi boshi bakâgigera aho, erhi: ² «Ntya kwo Nyakasane adesire: ngasi yeshi wakabêramwo olu lugo afiramwo n'engôrho, ecizombo erhi n'ecâhira. Cikwône ngasi wakahuluka acîyegûla aba-ntu b'e Sîriya alama, okulama gwo gwâge munyago, kulama analama. ³ Ntya kwo Nyakasane adesire: oburhabêsha, olu lugo lwamâgwa omu nfune z'omu-rhwe gw'abalwî ba mwâmi w'e Babiloni, ye wânalunyâge!» ⁴ Okubundi, abo barhambo babwîra mwâmi, mpu: «oyu muntu ayîrhwe: a-dwîrhe avuna n'iderha lyâge en jingo z'abalwî basigîre mw'olu Jugo n'ez'olubaga lwoshi. Olu lubaga oyu muntu arhadwîrhi alulongeza kalamo ci buhanya. ⁵ Mwâmi Sedekyahu abashuza, erhi: «Yoyo ôli omu nfune zinyu, bulya mwâmi nta buhashe agwerhe embere zinyu!» ⁶ Bagwârha Yeremiyahu obwo, bamukwêba omu cîna ca Melkiyahu, cabâga omu ngo y'abalâlîzi. Bamuyandagaza n'emigo- zi. Eco cîna cirhalimwo mîshi ci bijondo byône. Yeremiyahu abishâyamwo. ⁷ Lero Ebed-Meleki, mukushi, cibwindi c'omu bwâmi, ayumva oku ba- kwebire Yeremiyahu omu cîna. Mwâmi naye erhi ayîmanzirage aha muhango gwa Benyamini. ⁸ Ebed-Meleki arhenga omu bwâmi, ajibwîra nnakuno, erhi: ⁹ Yagirwa mwâmi, balya bantu kubî bajizire ene bajirira omulêbi Yeremiyahu o-kwa bène oku: bamukwêbîre afiramwo n'ishali obûla emigati yahwire eno ka!» ¹⁰ Okubundi mwâmi anacirhegeka olya mukushi Ebed-Meleki, erhi: «Yanka bantu basharhu mugende mweshi: muyînamule omulêbi Yeremiyahu arhenge- mwo eco cîna oku arhacifa». ¹¹ Ebed-Meleki arhola abo bantu bagenda boshi, aja omu bwâmi, omu nyumpa babikira, arholamwo cmishangi esharhangusire, erya y'obwikunje, ayishwêka n'omugozi ayihereza Yeremiyahu mulya cîna. ¹² Ebed-Meleki, mukushi, ayakûza Yeremiyahu, erhi: ebi bisharhangukiza by'o- bwikunje, obiheke omu kwaha n'okundi, ogwasêkwo emigozi». Yeremiyahu akujira. ¹³ Okubundi balengeza Yeremiyahu n'erya migozi, bamusôsa, arhenga mulya cîna. Yeremiyahu abera omu ngo y'abalâlîzi.

Yeremiyahu ashubishambâza Sedekyahu

¹⁴ Mwâmi Sedekyahu arhumiza mpu bajimulerhera Yeremiyahu amushange aha muhango gwa kasharhu gw'aka-Nyamuzinda. Mwâmi abwîra Yeremiyahu, e-rhi: «Hali akanwa nakudôsa, orhakanfulikaga. ¹⁵ Yeremiyahu ashuza Sedekyahu, erhi: «K'erhi nakakubwîrakwo, arhali kuyîrha wanyirha? n'erhi nakakuhanûla orhanyumve!» ¹⁶ Okubundi Sedekyahu ajira eyi ndahiro mahwe-mahwe, omu masû ga Yeremiyahu, erhi: «Ye ndahîre Nyamuzinda ozine, ye waruhaga obu buzîne, ntakuyîse ntanakuhebe omu nfune z'aba bantu barhakumirira marhî!» ¹⁷ Yeremiyahu abwîra Sedekyahu obwo, erhi: «Kw'adesire ntya Nyakasane, Nyamuzinda w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli. Erhi wakahuluka ocishegula abarhambo ba mwâmi w'e Babiloni wanagalukira obuzîne bwâwe, n'olu lugo lurhacidûlikwe muliro. Wanalama, we n'omulala gwâwe. ¹⁸ Ci erhi wâkanaba orhahulusiri okaciheka emwa abarhambo ba mwâmi w'e Babiloni olu lugo erhi lwamanagwa omu nfune za abantu b'e Sîriya, bo bânaludûlika muliro, nawe wene orhâfulumuke omu nfune zâbo». ¹⁹ Okubundi, mwâmi Sedekyahu abwîra Yeremiyahu, erhi: «nyobohire abayahudi bacîshegwîre abantu b'e Sîriya, hali amango nakanahânwa emunda bali bankolere

amaligo». ²⁰ Yeremiyahu amu-shuza, erhi: «nanga, barhajire ntyo. Yumverheza izù Iya Nyakasane Iya-mbwiraga ebi nkubwizire: wayumva okola oyosire bwinja, orhanacibe kurhi. ²¹ Cikwône erhi wâkalahira kwahuluka, lâba ebi Nyakasane anyeresire: ²² Ala-ga: Abagoli baciri omu bwâmi bwa mwâmi w'e Yuda boshi, bamahekwa emu-nda abarhambo ba mwâmi w'e Babiloni bali; n'abagoli bayimba, mpu: Bakurhehire, bakuhima, abîra bâwe! Amagulu gâwe gadekerîre omu lujondo? Bôhe bacigendire! ²³ Neci, bakâwe n'abana bâwe bâhêkwa emwa aba Sîriya nâwe wene o-rhafulumuke omu nfune zâbo, ci wayôrha oli mushwêke, omu nfune za mwâmi w'e Babiloni. Olugo nalo, kuhya Iwanahya. ²⁴ Sedekyahu abwîra Yeremiyahu, erhi: harhajiraga owamanya ebi binwa; bikamanywa erhi wamanafa. ²⁵ Abarhambo bakulu erhi bakamanywa oku rhwa-shambîre rhwembi n'erhi bakayishikubwîra, erhi: orhumanyise bici wabwizire mwâmi, naye bici akubwizire, orharhufulikaga bici rhwakanakuyîrha. ²⁶ Onababwîre ntya, erhi: nakagiyinginga mwâmi nti arhanshubizaga emwa Yonatani nakanafirayo». ²⁷ Kwanaba neci, abarhambo boshi bayisha emunda Yeremiyahu ali n'okumu-dôsa. Ababwîra byoshi nk'oku mwâmi anamurhegekaga. Bamuleka n'omu-rhûla obwo, bulya nta kanwa bayumwîrhe omu nganîro yâbo. ²⁸ Yeremiyahu abera omu ngo y'abalâlîzi, kuhika olusiku Yeruzalemu agwârhwaga.

Jeremia/Jeremiah 38: ¹

וַיִּשְׁמַע שְׁפָטָהּ בְּנֵי־מִתְנָן וַיְגַדְלֶיהָ בֶּן־פֶּשְׁחֹר וַיּוֹכֵל בֶּן־יִשְׁלָמְיָהוּ וּפֶשְׁחֹר בֶּן־מַלְכִּיָּה אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יִרְמְיָהוּ מְדַבֵּר אֶל־כָּל־הָעָם לֵאמֹר: ס 2 כֹּה אָמַר יְהוָה הִישָׁב בְּעֵיר הַזֹּאת יָמוֹת בַּחֲרֹב בָּרָעַב וּבַדָּבָר וְהִיצֵא אֶל־הַכַּשְׂדִּים יַחִיהָ וְהִיתְהַלְלוּ נַפְשׁוֹ לְשָׁלָל וְחִי: ס 3 כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּתִן תַּנְתָּן הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד חֵיל מֶלֶךְ־בָּבֶל וּלְכָדָה: 4 וַיֹּאמְרוּ הַשָּׂרִים אֶל־הַמֶּלֶךְ יוֹמֵת נָא אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה כִּי־עַל־כֵּן הוֹאֵמַרְפָּא אֶת־יָדֵי אֲנָשֵׁי הַמֶּלֶךְ מֵהַנְּשָׂאִים בְּעִיר הַזֹּאת וְאֵת יָדֵי כָל־הָעָם לְדַבֵּר אֲלֵיהֶם בְּדַבְרִים הָאֵלֶּה כִּי הָאִישׁ הַזֶּה אֵינָנו דֹּרֵשׁ לְשָׁלוֹם לָעַם הַזֶּה כִּי אִם־לְרָעָה: 5 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ הִנֵּה־הוּא בִּידְכֶם כִּי־אֵין הַמֶּלֶךְ יוֹכֵל אֲתֶכֶם דָּבָר: 6 וַיִּקְחוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר מַלְכִּיָּהוּ בֶן־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בַּחֲצַר הַמַּטְרָה וַיִּשְׁלְחוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ בַּחֲבָלִים וּבָבֹר אֵין־מִים כִּי אִם־טִיט וַיִּטְבַּע יִרְמְיָהוּ בְּטִיט: ס 7 וַיִּשְׁמַע עֲבַד־הַמֶּלֶךְ הַכּוּשִׁי אִישׁ סָרִיס וְהוּא בְּבֵית הַמֶּלֶךְ כִּי־נִתְּנָה אֶת־יִרְמְיָהוּ אֶל־הַבּוֹר וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר בְּנִימִן: 8 וַיֵּצֵא עֲבַד־הַמֶּלֶךְ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְדַבֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר: 9 אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הִרְעוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה לִירְמְיָהוּ הַנְּבִיא אֶת אֲשֶׁר־הִשְׁלִיכוּ אֶל־הַבּוֹר וַיָּמָת תַּחֲתָיו מִפְּנֵי הָרָעָב כִּי אֵין הָלֶחֶם עוֹד בְּעִיר: 10 וַיֵּצִיחַ הַמֶּלֶךְ אֶת עֲבַד־הַמֶּלֶךְ הַכּוּשִׁי לֵאמֹר קַח בִּידְךָ מִזֶּה שְׁלֵשִׁים אָנָשִׁים וְהַעֲלִית אֶת־יִרְמְיָהוּ הַנְּבִיא מִן־הַבּוֹר בְּטָרֶם יָמוֹת: 11 וַיִּקְחָה עֲבַד־הַמֶּלֶךְ אֶת־הָאֲנָשִׁים בִּידוֹ וַיָּבֵא בֵּית־הַמֶּלֶךְ אֶל־תַּחַת הָאוֹצָר וַיִּקַּח מִשָּׁם בָּלוֹץ הַסִּחְבּוֹת וּבָלוֹץ מִלְּחִים וַיִּשְׁלַח אֶל־יִרְמְיָהוּ אֶל־הַבּוֹר בַּחֲבָלִים: 12 וַיֹּאמֶר עֲבַד־הַמֶּלֶךְ הַכּוּשִׁי אֶל־יִרְמְיָהוּ שִׁים נָא בְּלוֹאִי הַסִּחְבּוֹת וְהַמִּלְּחִים תַּחַת אַצְלוֹת יָדֶיךָ מִתַּחַת לַחֲבָלִים וַעֲשֵׂה יִרְמְיָהוּ כֵן: 13 וַיִּמְשְׁכוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ בַּחֲבָלִים וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ מִן־הַבּוֹר וַיִּשָּׁב יִרְמְיָהוּ בַּחֲצַר הַמַּטְרָה: ס 14 וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ וַיִּקְח אֶת־יִרְמְיָהוּ הַנְּבִיא אֲלֵיו אֶל־מְבוֹא הַשְּׁלִישִׁי אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־יִרְמְיָהוּ שְׂאֵל אֲנִי אֶתְּךָ דָּבָר אֶל־תַּחֲכֹּד מִמְּנֵי דָבָר: 15 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ כִּי אֲנִיד לָךְ הָלוֹא הֵמָּה תִּמְיַתִּי וְכִי אֵינֶנְךָ לֹא תִשְׁמַע אֵלַי: 16 וַיִּשְׁבַּע הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ בַּסֶּתֶר לֵאמֹר חִי־יְהוָה אֵת אֲשֶׁר עָשֵׂה־לָנוּ אֶת־הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת אִם־אֶמְצִיתָהּ וְאִם־אֶתְּנָהּ בְּיַד הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר מִבְּקָשִׁים אֶת־נַפְשִׁיךָ: ס 17 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ כֹה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִם־יֵצֵא אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל וְחִיתָה נַפְשְׁךָ וְהָעִיר הַזֹּאת לֹא תִשְׂרָף בָּאֵשׁ וְחִיתָה אַתָּה וּבִיתְךָ: 18 וְאִם לֹא־יֵצֵא אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל וְנִתְּנָה הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד הַכַּשְׂדִּים וְשִׂרְפוּהָ בָּאֵשׁ וְאַתָּה לֹא־תִמְלֹט מִיָּדָם: ס 19 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ אֲנִי דָאָג אֶת־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר נָפְלוּ אֶל־הַכַּשְׂדִּים פְּוִיִּיתָנוּ אֲתִי בִידָם וְהִתְעַלְלוּ־בִּי: פ 20 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ לֹא יִתְּנוּ שְׁמַע־נָא בְּקוֹל יְהוָה לְאֲשֶׁר אָנִי דֹבֵר אֲלֵיךָ וַיִּיטֹב לָךְ וְתָחִי נַפְשְׁךָ: 21 וְאִם־מָאֵן אַתָּה לָצֵאת זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר הִרָאֵנִי יְהוָה: 22 וְהִנֵּה כָל־הַנְּשִׁים אֲשֶׁר נִשְׂאָרוּ בְּבֵית מֶלֶךְ־יְהוּדָה מוֹצֵאוֹת אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל וְהִנֵּה אִמְרוֹת הַסִּיתוּד וַיִּכְלוּ לָךְ אֲנָשִׁי שְׁלֹמֹד הַטְּבָעוּ בְּבֶן רִגְלֶךָ נֶסְגוּ אַחֲזֹר: 23 וְאַתָּה כָּל־נִשְׂיֶיךָ וְאַתָּה בְּנִיד מוֹצֵאִים אֶל־הַכַּשְׂדִּים וְאַתָּה לֹא־תִמְלֹט מִיָּדָם כִּי בְיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל תִּתְּפֹשׁ וְאַתָּה־הָעִיר הַזֹּאת תִּשְׂרָף בָּאֵשׁ: פ 24 וַיֹּאמֶר צִדְקִיָּהוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ אִישׁ אֲלֵי־דַע בְּדַבְרֵים־הָאֵלֶּה וְלֹא תָמוּת: 25 וְכִי־יִשְׁמַעוּ הַשָּׂרִים כִּי־דִבְרָתִי אֶתְּךָ וּבָאוּ אֲלֵיךָ וְאָמְרוּ אֲלֵיךָ הִגִּידָה־נָא לָנוּ מִהַדְּבָרָה אֶל־הַמֶּלֶךְ אֶל־תַּחֲכֹּד מִמְּנוּ וְלֹא נִמְצִיתָ וּמַה־דָּבָר אֲלֵיךָ הַמֶּלֶךְ: 26 וְאִם־מֵרַחֵם אֲלֵיהֶם מִפִּיל־אֲנִי תַחֲנִיתִי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לְבִלְתִּי הַשִּׁיבִנִי בֵּית יְהוָה לְמוֹת שָׁם: פ 27 וַיָּבֵאוּ כָל־הַשָּׂרִים אֶל־יִרְמְיָהוּ וַיִּשְׂאָלוּ אֹתוֹ וַיַּגֵּד לָהֶם כְּכֹל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּה הַמֶּלֶךְ וַיַּחֲרָשׁוּ מִמֶּנּוּ כִּי לֹא־נִשְׁמַע הַדָּבָר: פ 28 וַיִּשָּׁב יִרְמְיָהוּ בַּחֲצַר הַמַּטְרָה עַד־יוֹם אֲשֶׁר־נִלְכְּדָה יְרוּשָׁלַם סוּהָה כַּאֲשֶׁר נִלְכְּדָה יְרוּשָׁלַם: פ

¹ Omu mwâka gwa kali mwenda, Sedekyahu mwâmi w'e Yuda, omu mwêzi gwa muhaho, Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni, ayisha n'engabo yâge yoshi alirhera Yeruzalemu. ² Omu mwâka gwa kali ikumi na muguma gwa Sedekyahu, omu nsiku mwenda z'omwêzi gwa cigogo, ab'e Sîriya bahongola lunda luguma lw'ecôgo c'olugo.

³ Okubundi abarhambo ba mwâmi w'e Babiloni baja mulya lugo, batwa amarâro aha muhango gw'ekarhî. Aho hali Nergal-Shareza, muluzi w'e Sini- Magiri, murhambo mukulu w'engabo z'abalwî, Nabusharbani, murhambo mukulu, n'abandi barhambo bakulu b'engabo za mwâmi w'e Babiloni.

⁴ Sedekyahu, mwâmi w'e Yuda, ye n'abalwî bâge boshi, erhi babona ntyo, bayâka budufu, erhi bakola barhenga omu lugo, bagera ebwa busâne bwa mwâmi, omu muhango aha karhî k'ebiyôgo bibirhi barhola enjira y'e Araba. ⁵ Cikwône engabo y'Abanya-Sîriya yabacinagirakwo yâgendigwârhira Sedekyahu omu lubanda lwa Yeriko. Bamugwârha mpira, bamuhêka e Ribla, omu cihugo ca Hamati, bamuhisa hali Nabukondonozori mwâmi w'e Babiloni, ye wamu-twirîre olubanja. ⁶ Eyo Ribla, mwâmi w'e Babiloni ânigiraga bagala ba Sedekyahu omu masû gâge. Mwâmi w'e Babiloni aniga n'abarhambo ba Yuda boshi.

⁷ Okubundi arhomola Sedekyahu amasû anamuhogeka obudagulê mpu ba-muhêke e Babiloni.

⁸ Abanya-Sîriya bayôca enyumpa ya mwâmi n'enyumpa z'abantu kwône; bahongola ebyôgo bya Yeruzalemu. ⁹ Nabuzardani, murhambo w'engabo y'abalâlîzi, ahêka e Babiloni olubaga lwasigalaga omu lugo, n'abâlî bamacîshegulaye bône, n'abalenga bali bacisigîre. ¹⁰ Cikwône Nabuza-rdani, murhambo w'engabo y'abalâlîzi asiga omu cihugo ca Yuda ecihimbi c'abantu kwâne, balya barhagwerhe cici, anabagabira enkoma z'emizâbîbu n'amashwa.

¹¹ Kuli Yeremiyahu, Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni ali arhegesire Nabuzardani, murhambo w'engabo y'abalâlîzi, erhi: ¹² «Omurhôle, omulange bwinja, orhamuhumagakwo, ci omujirire oku akanakubwîra. ¹³ Okubundi Nabuzardani, murhambo w'engabo y'abalâlîzi, na Nabushazibani, murhonyi mukulu, na Nergal-Shareza, murhambo mukulu n'aba-rhambo ba mwâmi w'e Babiloni boshi.

¹⁴ Banacirhuma abantu mpu barhenze Yeremiyahu omu ngo y'abalâlîzi, ba-mulîka mpu aje agenda oku analonza. Kwo Yeremiyahu abêzire omu lubaga ntyo.

Akanwa k'obucire kuli Êbed Mêleki

¹⁵ Amango Yeremiyahu ali muyigalire omu ngo y'abalâlîzi, akanwa ka Nyaka-sane kâli kamurhinzirekwo, erhi: ¹⁶ «Ogende obwîre Êbed Mêleki, munya-Ku-shi, erhi: kwo adesire ntya Nyakasane w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli: Lâba oku nkola nakolera olu lugo ebi nâlulaganyagya omu binwa byâni. bya buhanya ci birhali bya mugisho. Amango byâjirika omu masû gâwe, lusiku lulebe. ¹⁷ Nâkuciza olwo lusiku, kanwa ka Nyakasane, orhanagwe omu nfune z'abantu bakugezizemwo omusisi, ¹⁸ cikwône nakugeza obafume, engôrho erhâkuhumckwo, obuzîne bugumaguma gwo gwaba munyago gwâwe, bulya wacinyikubagîre, kanwa ka Nyakasane.

Jeremia/Jeremiah 39: ¹

בְּשָׁנָה הַתְּשַׁעִית לְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בַּחֹדֶשׁ הָעֲשָׂרִי בָּא נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וְכָל־חֵילוֹ אֶל־יְרוּשָׁלַם וַיִּצְרוּ עָלָיו: ס 2בְּעֶשְׂתֵּי־עָשָׂר שָׁנָה לְצִדְקִיָּהוּ בַּחֹדֶשׁ הָרִבְעִי בַּתְּשַׁעַה לַחֹדֶשׁ הַבִּקְעָה הָעִיר: 3וַיָּבֹאוּ כָּל שָׂרֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל וַיֵּשְׁבוּ בְּשַׁעַר הַתְּיָד נֶגְל שֶׁ־אֶצֶר סְמָג־נְבִי שֶׁ־סָבִים רַב־סָרִיס נֶגְל שֶׁ־אֶצֶר רַב־מָג וְכָל־שְׂאֵרֵי שָׂרֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל: 4וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָם צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְכָל אֲנָשֵׁי הַמֶּלֶחֶמָה וַיִּבְרָחוּ וַיֵּצְאוּ לַיְלָה מִן־הָעִיר דֶּרֶךְ גֵּן הַמֶּלֶךְ בְּשַׁעַר בֵּין הַחֲמַתִּים וַיֵּצֵא דֶּרֶךְ הָעֲרֵבָה: 5וַיִּרְדְּפוּ חֵיל־כַּשְׂדִּים אַחֲרֵיהֶם וַיִּשְׁגּוּ אֶת־צִדְקִיָּהוּ בְּעֶרְבֹת יִרְחָו וַיִּקְחוּ אֹתוֹ וַיַּעֲלֵהוּ אֶל־נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וּבִלְתָּה בְּאֶרֶץ חֲמַת וַיִּדְּבַר אִתּוֹ מִשְׁפָּטִים: 6וַיִּשְׁחַט מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־בְּנֵי צִדְקִיָּהוּ בְּרִבְלָה לַעֲיָנִי וְאֶת כָּל־חֲרֵי יְהוּדָה שָׁחַט מֶלֶךְ־בָּבֶל: 7וְאֶת־עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ עָגַר וַיֹּאסְרֵהוּ בַּנְחֻשְׁתִּים לְבִיא אֹתוֹ בְּבִלָּה: 8וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת־בֵּית הָעָם שָׂרְפוּ הַכַּשְׂדִּים בָּאֵשׁ וְאֶת־חֲמוֹת יְרוּשָׁלַם נִתְּצוּ: 9וְאֵת יְתֵר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בְּעִיר וְאֶת־הַנְּפִלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עָלָיו וְאֵת יְתֵר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים הִגְלָה נְבוּזַר־אֲדָן רַב־טַבָּחִים בְּבָל: 10וּמִן־הָעָם הַדֹּלִים אֲשֶׁר אִיזְלָהֶם מֵאוּמָה הַשָּׂאִיר נְבוּזַר־אֲדָן רַב־טַבָּחִים בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וַיִּתֵּן לָהֶם כְּרָמִים וְיִגְבִּים בְּיוֹם הַהוּא: 11וַיֵּצֵא נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עַל־יְרֵמְיָהוּ בֶן־נְבוּזַר־אֲדָן רַב־טַבָּחִים לֵאמֹר: 12קְהֵנוּ וְעִנִּיךְ שִׁים עָלָיו וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה רָע כִּי אִם כַּאֲשֶׁר יִדְּבַר אֱלֹהֶיךָ כֵּן עֲשֵׂה עִמּוֹ: 13וַיִּשְׁלַח נְבוּזַר־אֲדָן רַב־טַבָּחִים וְנְבוּשַׁזְבָּן רַב־סָרִיס וְנֶגְל שֶׁ־אֶצֶר רַב־מָג וְכָל רַבֵּי מֶלֶךְ־בָּבֶל: 14וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְחוּ אֶת־יְרֵמְיָהוּ מִחֲצַר הַמִּטְרָה וַיִּתְּנוּ אֹתוֹ אֶל־גִּדְלִיָּהוּ בֶן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן לְהוֹצֵאֵהוּ אֶל־הַבַּיִת וַיֵּשֶׁב בַּתּוֹךְ הָעָם: ס 15וְאֶל־יְרֵמְיָהוּ הָיָה דְּבַר־יְהוָה בְּהִיטּוֹ עֲצוֹר בַּחֲצַר הַמִּטְרָה לֵאמֹר: 16הֲלוֹךְ וְאִמְרָתְךָ לַעֲבֹד־מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי לֵאמֹר כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנֵּנִי מִבֵּי אֶת־דְּבָרֶי אֶל־הָעִיר הַזֹּאת לְרַעָה וְלֹא לְטוֹבָה וְהִינוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹם הַהוּא: 17וְהַצַּלְתִּיךָ בְּיוֹם־הַהוּא נְאֻם־יְהוָה וְלֹא תִנָּתֵן בְּיַד הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אַתָּה יֹגֵד מִפְּנֵיהֶם: 18כִּי מִלֵּט אֲמַלְטֶךָ וּבַחֲבֵר לֹא תִפֹּל וְהִיטָה לְךָ נַפְשְׁךָ לְשָׁלָל כִּי־בִטְחָתְךָ בִּי נְאֻם־יְהוָה: ס

Kundi kurhi Yeremiyahu abire?

¹ Akanwa Yeremiyahu abwiragwa na Nyakasane, amango Nabuzardani, murhambo w'abalâlîzi amuhulusagya mpu arhenge e Rama, eyo munda, ali amukuzire omu bandi, erhi ali mushwêkere omu karhî k'empira z'e Yeruza-lemu zoshi n'eza Yuda zahekagwa e Babiloni.

² Omurhambo w'abalâlîzi erhi aba amayegûla Yeremiyahu, amubwîra, erhi: Nyakasane Nyamuzinda wawe ali erhi alêbire eci cihugo obu buhanya, ³ bwo n'obûla adwîrhage Nyakasane ajizire nk'oku anahigîrizagya. Kwo kuderha oku mwagomire Nyakasane, mwabula buyumva izû lyâge: bwoshi buhanya bumujirekwo. ⁴ Lâbaga oku namakulikûza ene Iyo na nnene, kw'ezi nkoba zikuli emaboko. Okalonza okundusa e Babiloni oyishe: nakulanga. Lola: ecihugo coshi cilambusire embere zâwe: wânaja aha osîmire n'ahakukwânîne. ⁵ Kwo kuderha oku wânayêrekerera olunda lwa Gedolyahu, mugala wa Ahikamu, mwene Safani, ye omwâmi w'e Babiloni ajizire murhegesi w'emirhundu ya Yuda, onabere mwe naye omu karhî k'olubaga nîsi erhi oje ngasi hoshi haku-kwânîne. Okubundi omurhambo w'abalâlîzi amuha olwîko amuha n'eb'obu- nya-luhembo, amulîka agenda. ⁶ Naye Yeremiyahu aja e Mispa emwa Gedolyahu, mugala wa Ahikamu, ajibêra bo naye omu karhî k'olubaga lwâli lusigire omu cihugo.

Okuyîrhwa kw'Omurhegesi Gedolyahu

⁷ Abarhambo b'engabo z'abalwî, bo n'engabo zâbo, bâli baciri omu mata-bâro, bayumva oku mwâmi w'e Babiloni anajizire Gedolyahu, mugala wa Ahi-kamu, murhegesi w'ecihugo, n'oku anamuhire okurhegeka abalume, abakazi n'abana n'engabo y'abantu b'omu cihugo, balya barhahêkagwa e Babiloni.

⁸ Banacyisha emunda Gedolyahu ali e Mispa, haligi Ismaeli mugala wa Neta-nya, Yohanâni, mugala wa Karea, Seraya, mugala wa Tanehumeti, bagala ba Efayi w'e Netofa na Yezaniya w'e Maka, bo n'abantu bâbo. ⁹ Gedolyahu, mugala wa Ahikamu, mwana wa Shafani, abaha akanwa bo n'abantu bâbo, erhi: «Mu-rhayôhohaga bwashiga ab'e Sîriya. Musigale omu cihugo, mushige mwâmi w'Abanya-Sîriya, mwayumva omurhûla. ¹⁰ Niehe mubwîne oku aha Mispa, ho mbêzire nka mwimangizi w'Abanya-Sîriya bayisha emwirhu. Ci mwehe muhu-mbûle idivai, amalehe n'amavurha, mubumbe orhubindi munagendibêra omu mirhundu yinyu, muyishubiremwo».

¹¹ Kwo na kuguma, Abayahudi bali e Mowabu emwa Abamoriti e Edomu n'omu bihugo byoshi, bayumva oku mwâmi w'e Babiloni âli âbalesire basigala e Yuda, n'oku Gedolyahu, mugala wa Ahikamu, mwene wa Shafani, ye bahîre oburhegesi. ¹² Abo bayudeyi boshi banacyagaluka kurhenga emunda bali bashandabine, erhi baba bamashubûkira omu cihugo ca Yuda, aha burhambi bwa Gedolyahu e Mispa, asârûla erivayi na malehe manji bwenêne.

¹³ Yohanâni mwene Karea bo n'abandi barhambo b'engabo z'abalwî baciri omu matabâro, bayishibugana Gedolyahu aha Mispa. ¹⁴ Bamubwîre, mpu: «K'omanyire oku Balisi, mwâmi w'Abamoniti arhumire Yismaeli, mugala wa Netanya, mpu akukûlemwo omuka?» Ci Gedolyahu mugala wa Ahikamu arha-bayemêraga.» ¹⁵ Ciru Yohanâni, mugala wa Karea ajîsa Gedolyahu mahwe ahôla Mispa, erhi: «Najiyirha Yismaeli, mugala wa Netanya. Cici cakarhuma âkukulamwo omuka kurhume Abayudeyi bakuli eburhambi bashandabana? Câka-rhuma abasigalaga e Yuda bahungumuka?» ¹⁶ Cikwône Gedolyahu, mwene Ahikamu, ashuza Yohanâni, mugala wa Karea erhi orhajiraga ntyo, okwo od-erhîre Yismaeli arhali kwo biri ntyo.

Jeremia/Jeremiah 40: ¹

הַדָּבָר אֲשֶׁר-הָיָה אֶל-יְרֵמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה אֲתָרוּ שָׁלַח אֹתוֹ נְבוּזַרְדַּן רַב-טַבָּחִים מִן-הָרָמָה בְּקִחְתּוֹ אֹתוֹ וְהוּא-אֶסּוּר בְּאֲזֻקִּים בְּתוֹךְ כָּל-גָּלוּת יְרוּשָׁלַם וַיְהוּדָה הַמְּגֻלִּים בְּבִלְהִי: 12 וַיִּקַּח רַב-טַבָּחִים לִירְמְיָהוּ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו יְהוֹנָה אֱלֹהֶיךָ דִּבֶּר אֶת-הָרָעָה הַזֹּאת אֶל-הַמָּקוֹם הַזֶּה: 13 וַיָּבֹא וַיַּעַשׂ יְהוָה כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר כִּי-חָטַאֲתֶם לַיהוָה וְלֹא-שָׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי וְהָיָה לָכֵן דִּבֶּר הַזֶּה: 14 וַעֲתָה הִנֵּה פִתַּחְתִּיךָ הַיּוֹם מִן-הָאֲזֻקִּים אֲשֶׁר עַל-יָדְךָ אֶס-טוֹב בְּעֵינַי לְבֹא אֵתִי בְּכָל בָּא וְאֲשִׁים אֶת-עֵינַי עָלֶיךָ וְאֶס-דַּע בְּעֵינַי לְבֹא-אֵתִי בְּכָל חֹדֶל רָאִה כִּלְהָאֲרֹץ לִפְנֵיךָ אֶל-טוֹב וְאֶל-הַיָּשָׁר בְּעֵינַי לִלְכַּת שָׁמָּה לָךְ: 15 וַעֲוֹדְנוּ לֹא-יָשׁוּב וְשָׁבָה אֶל-גְּדֻלָּה בְּרָאֲחִיקָם בְּנִשְׁפָן אֲשֶׁר הִפְקִיד מֶלֶךְ-בָּבֶל בְּעָרֵי יְהוּדָה וְשָׁב אֹתוֹ בְּתוֹךְ הָעָם אֹו אֶל-כָּל-הַיָּשָׁר בְּעֵינַי לִלְכַּת לָךְ וַיִּתְּנוּ-לוֹ רַב-טַבָּחִים אֲרָחָה וּמִשְׁאָת וַיִּשְׁלַחֵהוּ: 16 וַיָּבֹא יְרֵמְיָהוּ אֶל-גְּדֻלָּה בְּרָאֲחִיקָם הַמַּצְפָּתָה וַיֵּשֶׁב אֹתוֹ בְּתוֹךְ הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בְּאֶרֶץ: 17 וַיִּשְׁמְעוּ כָל-שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר בְּשָׂדֵה הַמָּה וְאֲנָשֵׁיהֶם כִּי-הִפְקִיד מֶלֶךְ-בָּבֶל אֶת-גְּדֻלָּה בְּרָאֲחִיקָם בְּאֶרֶץ וְכִי הִפְקִיד אֹתוֹ אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְטָף וּמִדֹּלֶת הָאֶרֶץ מֵאֲשֶׁר לֹא-הָגְלוּ בְּבִלְהִי: 18 וַיָּבֹאוּ אֶל-גְּדֻלָּה הַמַּצְפָּתָה וַיִּשְׁמְעָאֵל בְּדִנְתָּהוּ וַיּוֹחֲזוּ וַיּוֹחֲזוּ בְּנִימֶרְחַת וּשְׂרָיָה בְּרִתְנַחֲמֶת וּבְנֵי עוֹפִי הַנִּטְפָּתִי וַיּוֹנִיֵהוּ בְּרִתְמַעֲכָתִי הַמָּה וְאֲנָשֵׁיהֶם: 19 וַיֵּשְׁבַע לָהֶם גְּדֻלָּהוֹ בְּרָאֲחִיקָם בְּנִשְׁפָן וְלֹא-נָשִׁיָהֶם לֵאמֹר אֶל-תִּירָאוּ מֵעֲבֹד הַכְּשָׁדִים שָׁבוּ בְּאֶרֶץ וְעֲבַדוּ אֶת-מֶלֶךְ בָּבֶל וַיֵּיטֵב לָכֵן: 10 וַאֲנִי הִנְנִי יֹשֵׁב

במצפה לעמל לפני הכשדים אשר יבאו אלינו ואמרו אספו לן וקנין ושמנו ושמנו בכליכם ושבנו בעריכם אשר תפשו: 11 וגם כל־יהודים אשר־במואב ובבני־עמון ובאדום ואשר בכל־הארצות שמעו כִּי־נתן מלך־בבל שארית ליהודה וכי הפקיד עליהם את־גדליהו בן־אחיקם בן־שפן: 12 וישבו כל־יהודים מכל־המקומות אשר נדחו־שם ויבאו ארץ־יהודה אל־גדליהו המצפה ויאספו לן וקנין הרבה מאד: פ 13 ויחנן בן־קרח וכל־שרי החילים אשר בשדה באו אל־גדליהו המצפה: 14 ויאמרו אליו הידע תדע לִי בעלים מלך בני־עמון שלח את־ישמעאל בן־נתניה להכתך נפש ולא־האמין להם גדליהו בן־אחיקם: 15 ויחנן בן־קרח אמר אל־גדליהו בִּסְתֵר במצפה לאמר אלכה נא ואכה את־ישמעאל בן־נתניה ואיש לא ידע למה יכה נפש ונפצו כל־יהודה הנקבצים אליך ואבדה שארית יהודה: 16 ויאמר גדליהו בן־אחיקם אל־יחנן בן־קרח אל־תעש את־הדבר הזה כִּי־שקר אתה דבר אל־ישמעאל: ס

41

¹ Omu mwêzi gwa kali nda, Ismaeli, mugala wa Netanya, mwana wa Eli-shama, muluzi lwoshi lwoshi, ayisha na bantu ikumi emunda Gedolyahu, mugala wa Ahikamu ali e Mispā. N'oku badwîrhe balira haguma, aho Mispā, ² Ismaeli, mugala wa Netanya, ayimuka na balya bantu bāge ikumi, bashosha Gedolyahu mugala wa Ahikamu, mwana wa Shafani engôrho. Bamuyîrha ntyo, n'obwo ye mwâmi w'e Babiloni ali ajizire murhegesi w'ecihugo. ³ Kwo nabo bakolîrwe ntyo Abayudeyi bali bayîshire oku lusiku lukulu boshi, Abanya-Sîriya baliho nabo kwo na kwo, n'obwo bali balwî ba ntambala, nabo Yismaeli âbani-ga. ⁴ Omulegerege gwa kabirhi enyuma z'okunigwa kwa Gedolyahu, erhi na ntâye ocimanya, ⁵ hayisha abantu barhenga e Sikemi, e Silo n'e Samâriya, bali makumi gali munâni, erhi bamômirwe obwânwa, bayambirhe n'emishangi esharhangusire, bânali bashâke-bashâke, bâli badwîrhe entûlo n'enshangu mpu bâbirhûla omu ka-Nyamuzinda. ⁶ Ismaeli, mugala wa Netanya, arhenga e Mi-spa, ayishibayankirira, aligi omu njira obwo, anayisha alaka. Erhi abahikaho, ababwîra, erhi: Muyishe emwa Gedolyahu, mugala wa Ahikamu. ⁷ Cikwône erhi bahika omu karhî k'olugo, Yismaeli mugala wa Netanya, ye na balya bantu bāge, abanigûza anaderha mpu bakabulire omu cîna c'amîshi. ⁸ Muli abo bantu hajira ikumi lyabwîra Ismaeli, mpu: «Mâshi yaga orharhuyîrhe, bulyâla omu mashwa girhu, rhugwerhemwo ebiryo bifulike, engano kwône n'engano y'omushushu, amavurha n'obûci. Abaleka obwo, arhacibayîrhaga bo na bene wâbo. ⁹ Ecîna c'amîshi Ismaeli akwebagamwo emirhumba y'abo bantu ayîrhaga boshi câli cîna cinênênê; Mwâmi Asa wâcihumbîsagya erhi alwîsa Basha, mwâmi w'Israheli. Co Ismaeli, mugala wa Netanya, abumbire mirhumba. ¹⁰ Okubundi Ismaeli agukumba olubaga lwoshi lwali lusigire e Mispā, n'abaluzinyere Nabuzardani, murhambo w'abalâlîzi, âli alangîsize Gedolyahu, mugala wa Ahikamu: sêzi mucêra-cêra, Ismaeli mugala wa Netanya, aja omu njira abahêka emwa Abamoniti. ¹¹ Yohanâni, mugala wa Karea, ye na abarhambo b'engabo z'abalwî bâli bo naye, erhi bayumva ago maligo ga Ismaeli, mugala wa Netanya, ¹² bahamagala abalwî bâbo, bakanya bârhêra Ismaeli mugala wa Netanya. Bâmushanga aha ciyanja ca Gabaoni. ¹³ Erhi abona Yohanâni mugala wa Karea, n'abarhambo b'engabo z'abalwî bâli bamulusize, olubaga Ismaeli ali agukumire lwoshi, lwahamira omu nyanya n'obusîme. ¹⁴ Abo bantu Ismaeli akulaga e Mispā bamutwîka, bashubiraho Yohanâni, mugala wa Karea. ¹⁵ Naye Ismaeli, mwene Netanya, ashugunuka Yohanâni na bantu bāge munâni. ayâkira emwa Abamo-niti. ¹⁶ Okubundi Yohanâni, mugala wa Karea, ye n'abarhambo b'engabo z'abalwî bali bamulusize, ashubûza olubaga lwisagalagakwo lulya Ismaeli, mwene Netanya arhenzagya e Mispā erhi aba amayîrha Gedolyahu, mugala wa Ahikamu: abalume, abakazi, abana ebibwindi, babagalula boshi kurhenga e Gabaoni. ¹⁷ Bashûrha enjira, bagendihande na Kani ka Kimuhamu, hofi na Be-telehemu. Omulali kwâli kuja e Misiri, ¹⁸ kulî n'Abanya-Sîriya, bali babayobohire bwenêne: bulya Ismaeli mwene Netanya ali amayîrha Gedolyahu mugala wa Ahikamu, mwâmi âli ahire okurhegeka ecihugo.

Jeremia/Jeremiah 41: ¹

ויהי בחדש השביעי בא ישמעאל בן־נתניה בן־אלישמע מנזרע המלוכה ורפי המלך ועשרה אנשים אתו אל־גדליהו בן־אחיקם המצפה ויאכלו שם לחם יחדו במצפה: 12 ויקם ישמעאל בן־נתניה ועשרת האנשים אשר־היו אתו ויכו את־גדליהו בן־אחיקם בן־שפן בחרב וימת אתו אשר־הפקיד מלך־בבל בארץ: 13 ואת כל־היהודים אשר־היו אתו את־גדליהו במצפה ואת־הכשדים אשר נמצאו־שם את אנשי המלחמה הכה ישמעאל: 14 ויהי ביום השני להמית את־גדליהו ואיש לא ידע: 15 ויבאו אנשים משכם משלז ומשמרון שמנים איש מגלתי וקו וקרעי בגדים ומגדדים ומנתה ולבונה בידם להביא בית יהוה: 16 ויצא ישמעאל בן־נתניה לקראתם מן־המצפה הלך הלך ויכה ויהי כפגש אתם ויאמר אליהם באו אל־גדליהו בן־אחיקם: ס 17 והי כבואם אל־תוד העיר וישחטם ישמעאל בן־נתניה אל־תוד הבזר הוא והאנשים אשר־אתו: 18 ועשרה אנשים נמצאו־בם ויאמרו אל־ישמעאל אל־תמתנו כִּי־ישלנו מטמנים בשדה חטים ושערים ושמן ודבש ויחלל ולא המיתם בתוד אחיהם: 19 והבזר אשר השליך שם ישמעאל את כל־פגרי האנשים אשר הכה

בִּידְגֻלָּהּ הוּא אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ אֶסָּא מִפְּנֵי בַעֲשָׂא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֹתוֹ מֵלֵא יִשְׁמַעְעָל בְּנִתְנִיָּהוּ חֲלָלִים: 10 וַיִּשְׁבּוּ יִשְׁמַעְעָל אֶת־כָּל־שְׂאִרֵּי הָעָם אֲשֶׁר בַּמִּצֵּפָה אֶת־בָּנוֹת הַמֶּלֶךְ וְאֶת־כָּל־הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בַּמִּצֵּפָה אֲשֶׁר הִפְקִיד נְבוּזַרְדָּן רַב־טַבָּחִים אֶת־גֻּדְלֵהוּ בְּזִאחִיקָם וַיִּשְׁבּוּ יִשְׁמַעְעָל בְּנִתְנִיָּהוּ וַיִּלְךְ לַעֲבֹר אֶל־בְּנֵי עַמּוּן: ס 11 וַיִּשְׁמַע עַמּוּן בְּזִקְרָח וְכָל־שְׂרֵי הַחִילִים אֲשֶׁר אֹתוֹ אֶת כָּל־הָרַעָה אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׁמַעְעָל בְּנִתְנִיָּהוּ: 12 וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־הָאֲנָשִׁים וַיִּלְכוּ לְהַלְחֵם עִם־יִשְׁמַעְעָל בְּנִתְנִיָּהוּ וַיִּמָּצְאוּ אֹתוֹ אֶל־מִים רַבִּים אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן: 13 וַיְהִי כִּרְאוֹת כָּל־הָעָם אֲשֶׁר אֶת־יִשְׁמַעְעָל אֶת־יִזְחָן בְּזִקְרָח וְאֶת כָּל־שְׂרֵי הַחִילִים אֲשֶׁר אֹתוֹ וַיִּשְׁמְחוּ: 14 וַיִּסְבּוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־שָׁבָה יִשְׁמַעְעָל מִן־הַמִּצֵּפָה וַיִּשְׁבּוּ וַיִּלְכוּ אֶל־יִזְחָן בְּזִקְרָח: 15 וַיִּשְׁמַעְעָל בְּנִתְנִיָּהוּ גִמְלַט בְּשִׁמְנָה אֲנָשִׁים מִפְּנֵי יִזְחָן וַיִּלְךְ אֶל־בְּנֵי עַמּוּן: ס 16 וַיִּקַּח יִזְחָן בְּזִקְרָח וְכָל־שְׂרֵי הַחִילִים אֲשֶׁר־אֹתוֹ אֶת כָּל־שְׂאִרֵּי הָעָם אֲשֶׁר הָשִׁיב מֵאֵת יִשְׁמַעְעָל בְּנִתְנִיָּהוּ מִן־הַמִּצֵּפָה אַחֵר הִכָּה אֶת־גֻּדְלֵהוּ בְּזִאחִיקָם גְּבָרִים אֲנָשִׁי הַמִּלְחָמָה וְנָשִׁים וְטָף וְסֹרְסִים אֲשֶׁר הָשִׁיב מִגִּבְעוֹן: 17 וַיִּלְכוּ וַיִּשְׁבּוּ בַּגְּרוֹת כְּמוֹהֶם אֲשֶׁר־אָצַל בֵּית לָחֶם לְלֶכֶת לְבֹא מִצָּרִים: 18 מִפְּנֵי הַכַּשְׂדִּים כִּי יָרְאוּ מִפְּנֵיהֶם כִּי־הִכָּה יִשְׁמַעְעָל בְּנִתְנִיָּהוּ אֶת־גֻּדְלֵהוּ בְּזִאחִיקָם אֲשֶׁר־הִפְקִיד מֶלֶךְ־כַּדְלָר בְּאֶרֶץ: ס

42

Okuyâkira e Misiri

¹ Okubundi abarhambo b'engabo z'abalwî, aligi Yohanâni, mugala wa Kareya, Azariya, mugala wa Hoshaya. n'olubaga lwoshi, abarho n'abaku-lu, ² bayishibwîra omulêbi Yeremiyahu, erhi: «oyumvirhize omusengero gwirhu. Osengerêre ogûla musigala gw'olubaga emwa Nyakasane Nyamuzinda wâwe, bulyâla rhusigire banyî bwenêne n'obwo rhwâlî banji, nâwe wene obwîne n'amasû gâwe. ³ Nyakasaane Nyamuzinda wâwe arhuyêreke njira ebi rhu-gwâsirwe rhushimbe,- bici rhugwâsirwe rhujire». ⁴ Yeremiyahu, mulêbi, ashuza, erhi: «Nyumvîrhe, nkolaga nashenga Nyakasane Nyamuzinda wirhu nk'oku mumpunire, na ngasi kanwa Nyakasane Nyamuzinda winyu akashuza, namumanyîsakwo, ntamufulike bici». ⁵ Nabo babwîra Yeremiyahu. erhi: Nyaka-sane ye rhulahîre, arhabêsha arhanarhebana, rhukaba rhurhajiziri nk'oku aka-nwa Nyakasane Nyamuzinda akurhuma warhubwîra kadesire. ⁶ Karhusîmîse karharhusîmîse, rhwakulikira izû lya Nyakasane Nyamuzinda wirhu, ye rhuku-rhumirekwo na ntyo rhwanaha n'obusîme bw'okuba rhwakulikîre izû lya Nya-kasane Nyamuzinda wirhu. ⁷ Enyuma lya nsiku ikumi, akanwa ka Nyakasane karhindakwo Yeremiyahu.

⁸ Okubundi ahamagala Yohanâni, mugala wa Kareya, n'abarhambo b'engabo z'abalwî bâli bo naye, ahamagala n'olubaga lwoshi, abarho n'abakulu. ⁹ Aba- bwîra, erhi: Ntya kw'adesire Nyakasane Nyamuzinda w'Israheli, mwâlî mu- ntumire kuli ye mpu mmuhisekwo omusengero gwinyu. ¹⁰ Mukalonza okudêkerera mw'eci cihugo, namuyûbaka ntakanacimushâba, mmurhwêre ntakanacimushugula, bulya nâni ncîganyize okubî namujirire. ¹¹ Mu-rhayôbohaga oyu mwâmi w'e Babiloni murhinyire murhamuyôbohaga, yeku-desire Nyakasane, bulya ndi haguma ninyu nti mmucize nnâmulikûze omu nfune zâge. ¹² Najira amufe bwonjo, obwonjo bwinyu bumugwârhe anamuleke mugaluke omu cihugo cinyu. ¹³ Cikwône erhi mwakaderha, mpu: rhurhalonza kubêra mw'eci cihugo, ago mango mulahire bwayumva izû lya Nyakasane Nyamuzinda winyu; ¹⁴ erhi mwakaderha, mpu: nanga, e Misiri yo rhulonize okuja, yo rhurhâcibone ntambala, rhurhâciumve mishekera yarhulalika, rhu-rhâcibone eci cibula c'omugati, yo rhulonize okubêra, ¹⁵ ago mango, musigala gwa Yuda, yumvi akanwa ka Nyakasane. Ntya kw'adesire, Nyakasane w'Emi-rhwe, Nyamuzinda w'Israheli. Erhi mwakahiga mpu yo mwaja e Misiri, nuka-nayija mpu mubêreyo, ¹⁶ engôrho muyôbohira yamushanga eyo munda, omu cihugo ca Misiri; n'ecizombo murhînyire, camushimba lumino-mino, eyo mu-nda e Misiri, yo mwanasigala! ¹⁷ N'abahizire mpu baja e Misiri boshi, mpu yo hajibêra, yo banafira n'engôrho n'ecizombo n'ecihûsi, nta muntu ciru n'omu-guma wayîshifulumuka obuhanya-nabarhumira. ¹⁸ Neci, yekudesire Nyakasane w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli. Nka kulyâla omutula n'oburhe bwâni byadubukiraga oku bantu b'e Ycruzalemu, kwo n'omutula gwâni gwacîrhulira kuli mwe, mukaja e Misiri: mukola mwaba bashombe, bamubôlwa, balya bahehêrîrwe, balya b'okushekerwa, murhakanacilolakwo eci cihugo.

¹⁹ Yere-miyahu ashuza, erhi: «Musigala gwa Yuda, Nyakasane yekubwîzire, erhi; orhafa e Misiri!» Omanyâge bwinja oku kurhonda okwo namurhondaga ene. ²⁰ Kucigasha mwacîgashire erhi muntuma emunda Nyakasane Nyamuzinda wi-nyu ali, erhi muderha, erhi: orhusengerere emunda Nyakasane Nyamuzinda wirhu ali, na ngasi kantu Nyakasane Nyamuzinda wirhu akarhegeka, orhuma-nyîseko rhukakole». ²¹ N'ene namamumanyîsako, murhanayumvirhe izû lya Nyakasane Nyamuzinda winyu, ci akanwa kaguma omu binwa antumire mpu mmubwîre. ²² Mumanyâge obwo oku mwafa n'engôrho, n'ecizombo, n'ecâhi- ra, eyo munda mucifinjire okuja mpu yo mwajibêra.

וַיֵּשֶׁב כָּל־שָׂרֵי הַחִילִים וַיּוֹחֲזוּ בִּזְרָקָתָם וַיִּזְנְהוּ בְּהוֹשָׁעִיָּה וְכָל־הָעָם מִקֶּטָן וְעַד־גָּדוֹל׃ 12 וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְרֵמְיָהוּ הַנְּבִיא תִפְּלֶנָּה תַּחֲנֻחֲנָנוּ לִפְנֵיךָ וְהַתְּפַלֵּל בַּעֲדָנוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּעַד כָּל־הַשְּׂאִרִית הַזֹּאת כִּי־נִשְׁאָרְנוּ מֵעַתָּה מִהֲרַבָּה בְּאֶשֶׁר עֲנִידָה רְאוֹת אֲתָנוּ׃ 13 וַיִּגְדֵּלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת־הַדָּרָדָר אֲשֶׁר גִּדְּלָהּ וְאֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר נַעֲשָׂה׃ 14 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְרֵמְיָהוּ הַנְּבִיא שְׁמַעְתִּי הִנְנִי מִתְּפַלֵּל אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּדַבְרֵיכֶם וְהָיָה כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה יְהוָה אֶתְכֶם אֲנִיד לָכֶם לֹא־אֲמַנְעַם מִכֶּם דְּבַר׃ 15 וְהִנֵּה אֲמָרוּ אֶל־יְרֵמְיָהוּ יְהִי יְהוָה בְּנֹו לַעַד אֲמַת וַנֹּאמֶן אִם־לֹא כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר יִשְׁלַחֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵלֵינוּ כֹּן נַעֲשֶׂה׃ 16 אִם־טוֹב וְאִם־רָע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר אֲנוּ שְׁלָחִים אִתְּךָ אֵלָיו נִשְׁמַע לְמַעַן אֲשֶׁר יִיטַב־לָנוּ כִּי נִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ 17 וְהָיָה מִקֵּץ עֶשְׂרֵת יָמִים וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יְרֵמְיָהוּ׃ 18 וַיִּקְרָא אֶל־יֹחָנָן בֶּן־קֶרֶחַ וְאֵל כָּל־שָׂרֵי הַחִילִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וּלְכָל־הָעָם לְמִקֶּטָן וְעַד־גָּדוֹל׃ 19 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שְׁלַחְתֶּם אֹתִי אֵלָיו לְהַפִּיל תַּחֲנֻחְתֶּם לִפְנֵי׃ 20 אִם־שׁוֹב תֵּשְׁבוּ תִשְׁבוּ בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וּבְנִיתִי אֶתְכֶם וְלֹא אֶהְרֵס וְנִטַּעְתִּי אֶתְכֶם וְלֹא אֲתוֹשׁ כִּי נַחֲמִתִּי אֶל־הָרֵעָה אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לָכֶם׃ 21 אֶל־תִּירָאוּ מִפְּנֵי מִלֵּךְ בְּגֵל אֲשֶׁר־אַתֶּם יְרָאִים מִפְּנֵי אֶל־תִּירָאוּ מִמֶּנּוּ נֹאם־יְהוָה כִּי־אַתֶּם אֲנִי הוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וְלֹהֲצִיל אֶתְכֶם מִיָּד׃ 22 וְאַתֶּם לָכֶם רַחֲמִים וְרַחֵם אֶתְכֶם וְהִשִּׁיב אֶתְכֶם אֶל־אֲדָמְתְּכֶם׃ 23 וְאִם־אֲמָרִים אֲתֶם לֹא נִשְׁב בְּאֶרֶץ הַזֹּאת לְבַלְתִּי שְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 24 לֹא־אֵמַר לֹא כִּי אֶרֶץ מִצְרַיִם לְבֹאֹ אֲשֶׁר לֹא־נִרְאָה מִלְחָמָה וְקוֹל שׁוֹפָר לֹא נִשְׁמַע וְלָלַחַם לֹא־נִרְעַב וְשֶׁם נִשְׁב׃ 25 וְעַתָּה לָכֵן שְׁמַעוּ דְּבַר־יְהוָה שְׁאִרִית יְהוּדָה כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִם־אַתֶּם שׁוֹם תִּשְׁמוּן פִּנִּיכֶם לְבָא מִצְרַיִם וּבְאַתֶּם לִגְזֹר שָׁם׃ 26 וְהָיְתָה הַחֲרָב אֲשֶׁר אַתֶּם יְרָאִים מִמֶּנָּה שָׁם תִּשְׁגִּי אֶתְכֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהִרְטַבְתִּי אֶשְׁר־אַתֶּם׃ 27 דְּאֲגִים מִמֶּנּוּ שָׁם יִדְּבַק אַחֲרֵיכֶם מִצְרַיִם וְשָׁם תִּמָּתוּ׃ 28 וַיְהִי כֹל־הַנִּשְׁשָׁם אֲשֶׁר־שָׁמוּ אֶת־פְּנֵיהֶם לְבֹא מִצְרַיִם לְגֹזֵר שָׁם וְמֹותוּ בַּחֲרָב בְּרַעֲב וּבַדָּבָר וְלֹא־יָהִי הֵלֶם שְׂרִיד וּפְלִיט מִפְּנֵי הָרָעָה אֲשֶׁר אָנִי מִבְּיֹא עֲלֵיהֶם׃ 29 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כֹּה־אָשֶׁר נִתַּד אִפִּי וְחִמְתִּי עַל־יִשְׁבִּי יְרוּשָׁלַם כֹּן תִּתַּד חֲמָתִי עֲלֵיכֶם בְּבֹאכֶם מִצְרַיִם וְהִיָּיתֶם לְאֵלָה וְלִשְׁמָה וּלְקַלְלָה וּלְחַרְפָּה וְלֹא־תִרָאוּ עוֹד אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ 30 דְּבַר יְהוָה עֲלֵיכֶם שְׁאִרִית יְהוּדָה אֶל־תִּתְּבֹאוּ מִצְרַיִם יָדַעַתְּמוּ דְּעוֹדוֹ כִּי־הָעִידֵתִי בְכֶם הַיּוֹם׃ 31 כִּי הִתְעַשְׂתֶּם בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם כִּי־אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לֵאמֹר הַתְּפַלֵּל בַּעֲדָנוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְכָל־אֲשֶׁר יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כֹּן הִגְדֵּלְנוּ וְעָשִׂינוּ׃ 32 וַנֹּאבֵד לָכֶם הַיּוֹם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלֹכַל אֲשֶׁר־שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם׃ 33 וְעַתָּה יָדַעַתְמוּ דְּעוֹדוֹ כִּי בַּחֲרָב בְּרַעֲב וּבַדָּבָר תָּמוּתוּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר חָפַצְתֶּם לְבֹא לִגְזֹר שָׁם׃ 34

43

¹ Cikwône erhi Yeremiyahu ayus'ibwîra olubaga ebinwa bya Nyakasane Nyamuzinda wabo byoshi, ebi Nyakasane ali amurhumire mpu aba-bwîre, ebi binwa binadesirwe byoshi. ² Azani, mugala wa Hoshaya, Yohanâni, mugala wa Karea, n'aba bantu ba cikala-nshonyi b'abagoma bashuza Yere-miyahu, erhi: «Kubêsha wabêsha, Nyakasane arhakurhumire mpu orhubwîre, e-rhi: Murhajaga e Misiri mpu mujibêrayo. ³ Ci Baruki, mugala wa Neriya arhukozize kuli we, mpu lyo rhuhanwa omu nfune z' Abakaldeyi lyo barhuyîrha erhi barhuhêke e Babiloni!» ⁴ Cikwône Yohanâni, mugala wa Karea abarhambo b'ebigamba by'abalwî n'olubaga lwoshi barhayumvagya izû lya Nyakasane mpu babêre omu cihugo ca Yuda. ⁵ Yohanâni, mugala wa Karea, n'aharhambo b'engabo boshi bahêka omusigala gwa Yuda gwoshi, abâli bamayagaluka kurhenga omu mashanja bâli bamashandabana, mpu bashubire omu cihugo ca Yuda, ⁶ abalume, abakazi n'abana, abaluzinyere na balya boshi Nabuzardani murhambo w'abaliâlîzi ali asigire Gedolyahu, mugala wa Ahikamu, mwana wa Shafani, bo bâlimwo omu-lêbi Yeremiyahu na Baruki, mugala wa Neriya. ⁷ Banacija e Misiri obwo, kulya kuba barhayumvagya izû lya Nyakasane, bahika e Tapenesi.

Yeremiyahu alêba oku Nabukondonozori arhêra Misiri

⁸ Eyo munda e Tapeseni, akanwa ka Nyakasane karhindakwo Yeremiyahu e-rhi: ⁹ «Oyanke amabuye manênênê erhi Abayudeyi banasinza, ogahumbire omu nsima eri omu ngo y'omuraba eri aha muhango gw'obwâmi bwa Faraoni, aha Tapeseni. ¹⁰ Okubundi obwîre abo bantu, erhi: «ntya kwo Nyakasane w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli adesire: Lâbi oku nkola narhumiza Nabukondonozori, mwambali wâni, mwâmi w'e Babiloni; agwîka entebe yâge kuli aga mabuye nfulisire, âba agalambulirekwo ihêma lyâge. ¹¹ Ayisha anajo- njage ecihugo ca Misiri:

ow'okuhêkwa n'ecihûsi, ahêkwe naco,
ow'okuhêkwa buja, ahêkwe buja,
ow'okuhêkwa n'engôrho, ahêkwe n'engôrho.

¹² Engombe za banyamuzinda b'obwihambi b'e Misiri, azidûlika muliro, ayôca abo banyamuzinda erhi

abahêke mpira, âcêsa ecihugo ca Misiri nka kula omungere anacîhundikira omwambalo gwâge, na buzinda arhengeyo buholo- buholo.¹³ Ajonjaga emitungo y'amabuye eba omu ngombe ya Wîzûba eri aha Oni, ayôca engombe za banyamuzinda b'obwihambi b'e Misiri.

Jeremia/Jeremiah 43: ¹

וְהִי כְּכֹלֹת יִרְמְיָהוּ לְדַבֵּר אֶל-כָּל-הָעָם אֶת-כָּל-דְּבָרֵי יְהוָה אֲלֵהֶם אֲשֶׁר שָׁלַח יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם אֵלֵיהֶם אֶת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: ס וַיֹּאמֶר עֲזַרְיָה בֶן-הוֹשִׁיעַיָּה וְיוֹחָנָן בֶּן-קִרְיָח וְכָל-הָאֲנָשִׁים הַזֵּהִים אֲמָרִים אֶל-יִרְמְיָהוּ שֹׁקֵר אַתָּה מְדַבֵּר לֹא שְׁלַחָהּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לֵאמֹר לֹא-תָבֹאוּ מִצְרַיִם לְגֹר שָׁם: כִּי בְרוּךְ בֶּן-נְרִיָּה מִסִּית אֶתְךָ בְּנוֹ לִמְעַן תֵּת אֶתְנוּ בְּיַד-הַכַּשְׂדִּים לְהַמִּית אֶתְנוּ וְלַהֲלֹוֹת אֶתְנוּ בְּבָל: ד וְלֹא-שָׁמַע יוֹחָנָן בֶּן-קִרְיָח וְכָל-שָׂרֵי הַחֲיָלִים וְכָל-הָעָם בְּקוֹל יְהוָה לְשָׁבֹת בְּאֶרֶץ יְהוּדָה: ט וַיִּלָּח יוֹחָנָן בֶּן-קִרְיָח וְכָל-שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֶת כָּל-שְׂאֵרֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר-שָׁבוּ מִכַּל-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר נָדְחוּ-שָׁם לְגֹר בְּאֶרֶץ יְהוּדָה: י וְאֶת-הַגִּבּוֹרִים וְאֶת-הַנָּשִׁים וְאֶת-הַטָּהוֹרִים וְאֶת-בְּנוֹת הַמֶּלֶךְ וְאֶת כָּל-הַנָּפֶשׁ אֲשֶׁר הָיָה נְבוּזַרְאֲדָן רַב-טַבָּחִים אֶת-גְּדָלְיָהוּ בֶן-אַחִיקָם בֶּן-שָׁפָן וְאֶת יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וְאֶת-בְּרוּךְ בֶּן-נְרִיָּהוּ: יא וַיִּבְאוּ אֶרֶץ מִצְרַיִם כִּי לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה וַיִּבְאוּ עַד-תַּחְפֹּנֶחַס: כ ס וַיְהִי דְבַר-יְהוָה אֶל-יִרְמְיָהוּ בְּתַחְפֹּנֶחַס לֵאמֹר: יג קַח בְּיָדְךָ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת וּמִמֶּנֶּם בְּמִלֵּט בְּמִלֵּט אֲשֶׁר בִּפְתַח בֵּית-פְּרָעֶה בְּתַחְפֹּנֶחַס לַעֲיִי אֲנָשִׁים יְהוּדִים: יד וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה-אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי שֹׁלַח יָדִי לְקַחְתִּי אֶת-נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל עַבְדִּי וְשִׁמְתִּי כְּסֹא מִמַּעַל לְאַבְנֵי הָאֵלֶּה אֲשֶׁר טָמַנְתִּי וְנָטַח אֶת-שִׁפְרוֹרוֹ עָלֵיהֶם: טו וּבָאָה וְהָכָה אֶת-אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר לְמוֹת לְמוֹת וְאֲשֶׁר לְשָׁבִי לְשָׁבִי וְאֲשֶׁר לְחָרֵב לְחָרֵב: יז וְהִצַּתִּי אֵשׁ בְּבֵתִי אֱלֹהֵי מִצְרַיִם וְשָׂרְפָם וְשָׂבִי אֶת-אֶרֶץ מִצְרַיִם כַּאֲשֶׁר-יֵטֶה הָרָעָה אֶת-בְּגָדוֹ וַיֵּצֵא מִשָּׁם בְּשָׁלוֹם: יח וַיִּשְׁבֶּר אֶת-מַצֵּבוֹת בֵּית שִׁמְשׁ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶת-בֵּיתִי אֱלֹהֵי-מִצְרַיִם יִשְׂרָף בָּאֵשׁ: ס

44

Abakazi bagashâniza Omwâmikazi w'e Malunga

¹ Akanwa karhindakwo Yeremiyahu mpu akabwîre Abayahudi boshi oku banali omu cihugo c'e Misiri, âbabâga e Migidoli, e Tapenesi n'e Nofu omu cihugo ca Patroni:

² «Ntya kw'adesire, Nyakasane w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli: Mwa-bwîne amahanya goshi nahongolirekwo Yeruzalemu n'emirhundu ya Yuda yo-shi; loli oku olw'ene eri mishaka n'ebigûkâ. ³ Amabi bâjizire g'okungayisa go gârhumire, kulya kugendigashâniza n'okukolera banyamuzinda b'obwihambi b'emwa bene, balyâla bône barhayishi n'ôli mwe n'ôli basho. ⁴ Buzira ku-rhama, nâmurhumire bambali bâni n'abalêbi, nabarhuma nti baderhe, mpu: Murhajiraga ebyo bikabulirwa, ntabikwîrwa. ⁵ Cikwône, barhayumvagya, barhanarhegaga okurhwiri mpu barhenge omu bubi bwabo banaleke okukazigashâniza banyamuzinda b'emwa bene. ⁶ Lero naleka oburhe n'omutula gwâni gwacîrhulira kuli bo, gwasingônola emirhundu ya Yuda n'emihanda ya Yeruzalemu, byahindusire bigûkâ n'irungu, nk'okula biri ene. ⁷ Na bunola, yekudesire Nyakasane, Nyamuzinda w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli: cârhuma mwacîlherhera mwene amabi mangana aha? Ka mpu murhume baherêrekeza omu cihugo ca Yuda, abalume, abakazi, abana n'orhubonjo, harhaciyoôrhaga ciru omusigala, ⁸ kulya kuba mwamanjira burhe n'ebijiro by'enfune zi-nyu, omu kugashaniza banyamuzinda b'obwihambi b'emwa bene mw'eci cihu-go c'e Misiri muyishiribêramwo; omu kujira ntyo mwamacîherêrekeza, n'oku gandî mashanja muhindusire ba kuhehêrerwa n'okujacirwa. ⁹ Ka mwayibagire amaligo ga basho, ag'abâmi ba Yuda n'aga bakâbo, amabi ginyu n'aga bakînywe, agajizirwe omu cihugo ca Yuda n'omu mihanda ya Yeruzalemu? ¹⁰ Kuhika ene, barhumvagya baciyunjuzize erhi okuyumva bayôbohire, barhanayishaga omu njira y'olushika n'amarhegeko nabahaga niene omu masû ginyu n'omu masû ga basho. ¹¹ Co cirhumirage, yekudesire Nyakasane w'Emi-rhwe, Nyamuzinda w'Israheli. Lâbi nkola natulumukirwa muhanyagale, na Yuda aherêrekere yeshi. ¹² Narhenza omusigala gwa Yuda, gulya gwahigaga okuyisha omu cihugo ca Misiri mpu gubêremwo: bahungumukira boshi omu cihugo ca Misiri, baholoka n'engôrho, bagukumuka n'ecizombo, abarho n'aba-kulu, bafa n'engôrho bafe n'ecizombo, bâshombwa banakange abagera, bâhehêrerwa banashekerwe. ¹³ Kwo nayishirhandûla abayûbasire e Misiri nka kulya barhandûlaga Yeruzalemu: n'engôrho, n'ecizombo, n'ecihûsi. ¹⁴ Muli ogu musigala gwa Yuda gwayishigibêra omu cihugo ca Misiri, barhâfulumuke- mwo ciru n'omuguma, mpu ashubire omu cihugo ca Yuda, n'obwo badwîrhe bacîfinja okuyishubira n'okuyibêra».

¹⁵ Na kandi, abalume bâli bamanyire oku bakâbo bakazagigashâniza ba- nyamuzinda b'obwihambi b'emwa bene, n'abakazi bali aho, mbugânano erhali nyi (n'olubaga lwâli omu cihugo ca Misiri lwoshi n'abali e Patrosi), bashuza Yeremiyahu, mpu: ¹⁶ Oku biyêrekire akanwa warhubwîraga oku izîno lya Nyaka-sane, rhurhalonzizi rhukuyumve; ¹⁷ cikwône rhwashubikajira oku rhwanalaga-nyagya: okurherekêra

omwâmikazi w'eMalunga n'enshanghi n'okumudubulira ebinyôbwa nk'oku rhwanayôrhaga rhujira, rhwe na balarha, abâmi birhu n'a-bakulu birhu omu mirhundu ya Yuda n'omu mihanda ya Yeruzalemu: ago ma-ngo lyo rhwâlî rhugazire oku migati, rhwâlî rhusîmire rhurhanajagakwo buha-nya buci. ¹⁸ Cikwône kurhenga rhulesire okurherekêra omwâmikazi w'eMalu-nga enshangi n'okumudubulira ebinyôbwa, rhwabula byoshi, gona mango rhwahwire n'engôrho n'ecizombo». ¹⁹ N'abakazi nabo bayisha, erhi: Câba mu-shâna amango rhwarhûla Omwâmikazi w'eMalunga entûlo y'cnshangi n'ama-ngo rhwamudubulira ebinyôbwa ka kuyongoloka rhuyongoloka abalume birhu amango rhwaduga emigati emuyêrekire n'amango rhwamudubulira ebinyôbwa?»

²⁰ Yeremiyahu anacibwîra olubaga lwoshi, abalume n'abakazi, na ngasi boshi bamushuzagya ntya, erhi:

²¹ Eyo nshangi mwarherekêraga omu mirhundu ya Yuda n'omu mihanda ya Yeruzalemu, mwe na basho, abâmi binyu n'abakulu binyu, n'olubaga lw'ecihugo, k'arhali byo Nyakasane akengire ebyo byanamu-shologosa? ²² Nyakasane arhakacirembîre kasanzi obubî bw'ebijiro binyu, amanabona ebikabulirwa mwâjiraga: kwo n'ecihugo cinyu canahindusire iru-ngu ntyo, cashuba ca côba, cihehêrere, ecirhabamwo bantu nk'oku biri ene. ²³ Kunali kulya kuba mwarhûzire enshangi mwanagomera Nyakasane mwabula bwayumva izû lya Nyakasane, mwabula bwakulikira olushika !wâge, ama-rhegeko gage, n'amahano gâge: co carhumire obu buhanya bumurhibukira nk'okôla biri ene.

²⁴ Cazinda, Yeremiyahu abwîra olubaga lwoshi bwenene abakazi boshi, erhi: «Muyumve akanwa ka Nyakasane: ²⁵ Ntya kwo Nyakasane w'Emirhwe adesire, Nyamuzinda w'Israheli: Mwe bakazi, ebi akanwa kinyu kalaganyire, ku-kwânîne amaboko ginyu gabikole! Mwadesire, mpu: rhwakola lwoshi-lwoshi emihigo rhwahigaga: okurhûla Omwâmikazi w'eMalunga enshangi, n'okumu-dubulira ebinyôbwa! Ci mw'oyo, muyunjuze emihigo yinyu, mudubule bwinja ebinyôbwa binyu! ²⁶ Cikwône, muyumve akanwa ka Nyakasane, mweshi mwe Bayudeya muli omu cihugo ca Misiri. Lâbi, lyo ndahire izîno linene, Nyakasane okudesire. Omu cihugo ca Misiri coshi, izîno lyâni lirhakaciderhwa n'omuntu w'omu ca Yuda! Ntâye waderhe, erhi: «bwo ndahîre obuzîne bwa Nyakasane Nyamuzinda.» ²⁷ Loli oku nkola nabamalira obushiru bahanyagale, ba-rhâlôbêke: abantu b'omu ca Yuda bali omu cihugo c'e Misiri bâhungumuka n'engôrho n'ecizonmbo, kuhika bahwe boshi. ²⁸ Cikwône abakafuma engôrho, barhâbe banji, barhenga omu cihugo c'e Misiri bashubire omu ca Yuda. Ago mango, omusigala gwa Yuda guyishire omu cihugo c'e Misiri mpu gubêremwo, lyo bâmanya kanwa kahi kadârhi, akâni erhi akâbo!

²⁹ Lôlagi ninyu, kanwa ka Nyakasane, obuhamirizi bw'oku nayishimurhandûla eno munda: ago mango lyo mwâmâyîrira oku ebinwa mmuhigiremwo byayunjula. ³⁰ Ntya kwo Nyakasane adesire: «Loli oku nâhana Faraoni Hofra, mwâmi w'e Misiri, nâmuheba omu nfune z'abashombanyi bâge n'eza halya ba-rhamumirira marhî, nka kulya nâhânaga Sedekyahu, mwâmi w'e Yuda, omu nfune za Nahukondonozori. mwâmi w'e Bahiloni, mushombanyi wâge, arhâmulongezagya kalamo.

Jeremia/Jeremiah 44: ¹

הַדְּבַר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יְרֵמְיָהוּ אֶל כָּל־יְהוּדִים הַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הַיֹּשְׁבִים בְּמִגְדֹּל וּבְתַחֲפֻנְחָס וּבְנֶי וּבְאֶרֶץ פַּתְרוֹס לֵאמֹר: ס
2 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר הֵבֵאתִי עַל־יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה וְהֵנָּה חָרְבָה הַיּוֹם הַזֶּה
וְאִין בָּהֶם יוֹשֵׁב: 3 מִפְּנֵי רָעַתְכֶם אֲשֶׁר עָשׂוּ לְהַכְעִסְנִי לְלַכֵּת לְקַטֵּר לַעֲבֹד לֵאלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּם הֵמָּה אַתֶּם וְאַבְתִּיכֶם: 4 וְאַשְׁלַח
אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עַבְדֵי הַנְּבִיאִים הַשְּׂכִים וְשִׁלַּח לֵאמֹר אֲלֵינָא תַעֲשׂוּ אֵת דְּבַר־הַתַּעֲבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁנֵאתִי: 5 וְלֹא שְׁמַעוּ וְלֹא־הִטּוּ אֶת־אָזָנָם
לְשׁוֹב מִרָעַתְכֶם לְבִלְתִּי קַטֵּר לֵאלֹהִים אֲחֵרִים: 6 וַתִּתְּדוּ חֻמָּתִי וַתִּבְנְעוּ בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם וַתַּהֲיֶינָה לְחֻרְבָה לְשִׁמְמָה כִּי־
הָיָה: ס 7 וַעֲתָה כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְמָה אַתֶּם עֹשִׂים רָעָה גְדוֹלָה אֲלֵי־נַפְשְׁתְּכֶם לְהַכְרִית לָכֶם אִישׁ־וְאִשָּׁה עוֹלָל
וְיוֹנֵק מִתּוֹד יְהוּדָה לְבִלְתִּי הוֹתִיר לָכֶם שְׂאֲרִית: 8 לְהַכְעִסְנִי בְּמַעֲשֵׁי יְדֵיכֶם לְקַטֵּר לֵאלֹהִים אֲחֵרִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר־אַתֶּם בָּאִים לְגוֹר
שָׁם לְמַעַן הַכְרִית לָכֶם וּלְמַעַן הִיוֹתְכֶם לְקָלָה וּלְחֻרְפָּה בְּכָל גּוֹי הָאָרֶץ: 9 הַשְׁכַּחְתֶּם אֶת־רַעוֹת אֲבוֹתֵיכֶם וְאַתְּרַעוֹת מַלְכֵי יְהוּדָה וְאַתְּ
רַעוֹת נָשָׁיו וְאַתְּ רַעַת נְשִׁיכֶם אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם: 10 לֹא דָבָא עַד הַיּוֹם הַזֶּה וְלֹא יָרָא וְלֹא־הִלְכּוּ
בְּחֻרְתִּי וּבְחֻקֹּתִי אֲשֶׁר־נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם וּלְפָנֵי אֲבוֹתֵיכֶם: ס 11 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי שָׁם פָּנֵי כָכֶם לָרַעַה וּלְהַכְרִית
אֶת־כָּל־יְהוּדָה: 12 וְנִלְקַחְתִּי אֶת־שְׂאֲרִית יְהוּדָה אֲשֶׁר־שָׁמוּ פְנֵיהֶם לְבָא אֶרֶץ־מִצְרַיִם לְגוֹר שָׁם וַתִּמּוּ כָל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם יָפְלוּ בְּחֻרֵב בְּרַעֲב
וַתִּמּוּ מִקֶּטֶן וְעַד־גְּדוֹל בְּחֻרֵב וּבְרַעֲב יָמָו וְהָיוּ לְאֵלָה לְשִׁמָּה וּלְקָלָה וּלְחֻרְפָּה: 13 וּפְקַדְתִּי עַל הַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם כַּאֲשֶׁר פְּקַדְתִּי
עַל־יְרוּשָׁלַם בְּחֻרֵב בְּרַעֲב וּבְדָבָר: 14 וְלֹא יִהְיֶה פְלִיט וְשָׂרִיד לְשְׂאֲרִית יְהוּדָה הַבָּאִים לְגוֹר־שָׁם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְלָשׁוֹב אֶרֶץ יְהוּדָה
אֲשֶׁר־הֵמָּה מְנַשְּׂאִים אֶת־נַפְשָׁם לָשׁוֹב לְשִׁבְתָּ שָׁם כִּי לֹא־יָשׁוּבוּ כִּי אִם־פְּלִטִים: ס 15 וַיַּעֲנֵנו אֶת־יְרֵמְיָהוּ כָל־הָאֲנָשִׁים הַיֹּדְעִים כִּי־מִקְטָרוֹת
נְשִׁיָהֶם לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וְכִלְהֻנָּשִׁים הַעֲמֻדוֹת קָהָל גְּדוֹל וְכִלְהֻנָּעִים הַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם בְּפַתְרוֹס לֵאמֹר: 16 הַדְּבַר אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ אֵלֵינוּ
בְּשֵׁם יְהוָה אֵינְנו שֹׁמְעִים אֵלֶיךָ: 17 לָכֵן עָשָׂה נַעֲשֶׂה אֶת־כָּל־הַדְּבָר אֲשֶׁר־יֹאצֵא מִפִּינוּ לְקַטֵּר לְמַלְכַת הַשָּׁמַיִם וְהַסִּיד־לָהּ נִסְכִּים כַּאֲשֶׁר

עשינו אנחנו ואבותינו מלכינו ושרינו בערי יהודה ובחצות ירושלים ונשבוע־לחם ונהיה טובים ורעה לא ראינו: 18 ומוֹאֵז חָדְלָנוּ לְקַטֵּר לַמַּלְכָּה הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּדֶלָה נָסְכִים חֲסָרְנוּ כָּל וּבְחֶרֶב וּבָרָעַב תָּמְנוּ: 19 וְכִי־אָנַחְנוּ מִקִּטְרִים לַמַּלְכָּה הַשָּׁמַיִם וְלַהֲסֵדֶלָה נָסְכִים הַמִּבְלָעֵדִי אָנַשְׁנוּ עָשִׂינוּ לָהּ כּוֹנִיִם לְהַעֲצָבָה וְהַסֵּדֶלָה לָהּ נָסְכִים: פ 20 וַיֹּאמֶר יְרֵמְיָהוּ אֶל־כָּל־הָעָם עַל־הַגְּבָרִים וְעַל־הַנְּשִׁים וְעַל־כָּל־הָעָם הָעֲנִים אֹתוֹ דָּבָר לֵאמֹר: 21 הֲלוֹא אֶת־הַקֶּטֶר אֲשֶׁר קִטַּרְתֶּם בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֲצוֹת יְרוּשָׁלַם אַתֶּם וְאֲבוֹתֵיכֶם מִלְכֵיכֶם וְשָׂרֵיכֶם וְעַם הָאָרֶץ אַתֶּם זָכַר יְהוָה וְתַעֲלָה עַל־לְבוֹ: 22 וְלֹא־יֻכַּל יְהוָה עוֹד לְשֹׂאת מִפְּנֵי רָע מַעַלְלֵיכֶם מִפְּנֵי הַתּוֹעֲבֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם וְתִהְיֶה אֲרָצְכֶם לְחֶרֶב וְלִשְׁמָה וְלִקְלָלָה מֵאִין יוֹשֵׁב כְּהִיּוֹם הַזֶּה: 23 מִפְּנֵי אֲשֶׁר קִטַּרְתֶּם וְאֲשֶׁר חֲטִאתֶם לַיהוָה וְלֹא שָׁמַעְתֶּם בְּקוֹל יְהוָה וּבְתַרְתּוֹ וּבְחֻקָּתָיו וּבְעֻדּוֹתָיו לֹא הִלַּכְתֶּם עַל־כֵּן קָרָאת אֶתְכֶם הָרָעָה הַזֹּאת כִּיּוֹם הַזֶּה: ס 24 וַיֹּאמֶר יְרֵמְיָהוּ אֶל־כָּל־הָעָם וְאֵל כָּל־הַנְּשִׁים שָׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה כָּל־יְהוּדָה אֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִצְרַיִם: ס 25 כֹּה־אָמַר יְהוָה־צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אַתֶּם וְנָשֵׁיכֶם וּתְדַבְּרֶנָּה בְּפִיכֶם וּבִידֵיכֶם מִלֵּאֲתָם | לֵאמֹר עֲשֵׂה נַעֲשֵׂה אֶת־נִדְרֵינוּ אֲשֶׁר נִדְרָנוּ לְקַטֵּר לַמַּלְכָּה הַשָּׁמַיִם וְלַהֲסֵדֶלָה נָסְכִים הַקִּים תְּקִימֶנָּה אֶת־נִדְרֵיכֶם וְעֲשֵׂה תַעֲשִׂינָה אֶת־נִדְרֵיכֶם: פ 26 לָכֵן שָׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה כָּל־יְהוּדָה הַיֹּשְׁבִים בָּאָרֶץ מִצְרַיִם הֲנִי נִשְׁבַּעְתִּי בְּשָׁמִי הַגָּדוֹל אֲמַר יְהוָה אִם־יִהְיֶה עוֹד שָׁמִי נִקְרָא | בְּפִי | כָּל־אִישׁ יְהוּדָה אֲמַר חִי־אֲדֹנִי יְהוָה בְּכָל־אָרֶץ מִצְרַיִם: 27 הֲנִי שָׁקַד עֲלֵיכֶם לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה וְתִמּוּ כָל־אִישׁ יְהוּדָה אֲשֶׁר בָּאָרֶץ־מִצְרַיִם בְּחֶרֶב וּבָרָעַב עַד־כְּלוֹתָם: 28 וּפְלִיטִי חָרַב יִשְׁבּוּן מִן־אָרֶץ מִצְרַיִם אֶרֶץ יְהוּדָה מִתִּי מִסַּפֵּר וַיִּדְּעוּ כָל־שְׂאֵרֵי יְהוּדָה הַבָּאִים לְאָרֶץ־מִצְרַיִם לְגֹר שָׁם דְּבַר־מִי יָקוּם מִמֶּנִּי וּמֵהֶם: 29 וְזֹאת־לָכֶם הָאֹת נֹאֵם־יְהוָה כִּי־פָקַד אֲנִי עֲלֵיכֶם בְּמָקוֹם הַזֶּה לְמַעַן תִּדְּעוּ כִּי קוֹם יָקוּמוּ דְבָרִי עֲלֵיכֶם לְרָעָה: ס 30 כֹּה | אָמַר יְהוָה הֲנִי נָתַן אֶת־פְּרִעָה חֲפָרַע מִלֶּד־מִצְרַיִם בֵּיד אִיֻּבִי וּבֵיד מִבְּקָשִׁי נִפְשׁוּ כְּאֲשֶׁר נָתַתִּי אֶת־צַדִּיקָהּוּ מִלֶּד־יְהוּדָה בֵּיד נְבוּכַדְרֶאצַּר מִלֶּד־בָּבֶל אִיֻּבִי וּמִבְּקָשׁ נִפְשׁוּ: ס

45

Akanwa k'okurhûliriza Baruki

¹ Binwa êmulebi Yeremiyahu abwîraga Baruki, mugala wa Neriya, amango Baruki ayandikaga ebi binwa na Yeremiyahu adwîrhe amuyandikisabyo, mwaka gwa kani gwa Yehoyakimu, mwene Yoshiyahu, mwâmi w'e Yuda. ² Kwo Nyakasane, Nyamuzinda wa Israheli adesire ntya kuli Baruki: ³ «Kulya kuba wadesire, erhi: Namahera bulya Nyakasane ambikîre enundo y'amarhangulo n'amalibuko, narhamire n'okuniha ntanahumûka ciru n'ehitya». ⁴ Ntya kwo Nyakasane adesire: «Eyi nâli namayûbaka nayishâba, ebi nâli namarhwêra nabishugula: igulu lyoshi nâhukula. ⁵ Nawe odwîrhage wahûna mpu bakuhe byâwe-byâwe. Orhahûne, bulyâla, sinza: buhanya nalerhera ngasi mubiri, Nyakasane okudesire. Na nawe, omunyago nkuhîre, bunali obuzîne bwâwe, ngasi aha wakanaja».

Jeremia/Jeremiah 45: ¹

הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְרֵמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־בְּרוּךְ בֶּן־נִרְיָה בְּכַתְּבוֹ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה עַל־סֵפֶר מִפִּי יְרֵמְיָהוּ בִּשְׁנָה הָרִבְעִית לַיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר: ס 2 כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲלִיד בְּרוּךְ: 3 אֲמַרְתָּ אוֹיֵינָא לִי כִי־יָסֹף יְהוָה יָגוֹן עַל־מִכְאָבִי יִנְעָתִי בְּאֲנַחְתִּי וּמְנוּחָה לֹא מָצָאתִי: ס 4 כֹּה | תֹּאמַר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אֲשֶׁר־בְּנִיתִי אֲנִי הִרְס וְאֵת אֲשֶׁר־נִטַּעְתִּי אֲנִי נִתַּשׁ וְאֶת־כָּל־הָאָרֶץ הִיא: 5 וְאַתָּה תִּבְקֹשׁ־לֶךְ גְּדֻלוֹת אֶל־תִּבְקֹשׁ כִּי הֲנִי מֵבִיא רָעָה עַל־כָּל־בֶּשֶׂר נֹאֵם־יְהוָה וְנִתְּתִי לְךָ אֶת־נַפְשְׁךָ לְשׁוֹל עַל כָּל־הַמִּקְמוֹת אֲשֶׁר תִּלְד־שָׁם: ס

46

¹ Akanwa ka Nyakasane kayêrekire amashanja karhindakwo omulebi Yeremiyahu.

V. Ebinwa biyêrekire amashanja

Ebinwa biyêrekire Misiri

² Kanwa kayêrekire Misiri, kanwa karhumirwe oku cigamba c'omurhwe gw'abalwî ba Faraoni Neko, mwâmi w'e Misiri, câlikerekîre eburhambi bwa Efrata kuyêrekera e Karkemishi, amango Nabukondonozori, mwâmi w'e Babi-Ioni âbahimaga. Gwali mwâka gwa kani oku ngoma ya Yehoyakimu, mugala wa Yoshiyahu, mwâmi w'e Yuda.

³ Rhaganyi empenzi n'ensiribo. Hârûli, muje oku matabâro

⁴ Shumûli ebiterusi, shoni, mwe balwî b'oku biterusi yambali ensirha z'amarhale! Rhyâzi amatumu.

Hagarhiri emirasano.

- ⁵ Ewe, kurhi oku mbabwîne? Kuziga barhûnzirwe n'obwôba, bârhe-nzire erugamba; entwâli zâbo zâhimirwe. Akola magulu-agabe ba-rhâcikabagana. Cikola côba cône empande zoshi. Kanwa ka Nyaka-sane.
- ⁶ Omwangu kulusha arhâcihashe ayâka, omurhwe gw'entwâli guruhaciîrhamye mpu gwâfulumuka. Era lugulu, oku bikombo bya Efrata, bâfire bârhibuka n'okukulumba.
- ⁷ Ndigi oyu oyishire abirira nka Nili nka lwîshi lwajahûsa nk'ibala.
- ⁸ Misiri oyo wajabirira nka Nili, nka lwîshi lwajahûsa nk'ibala? Anajaderha, erhi: «nâbirira mmire igulu, mperêrekeze ebishagala n'abantu babiyûbakamwo.»
- ⁹ Shembuki, mwe biterusi, kûli omulindi, mwe ngâlê! Mwe ngabo z'e- ntwâli hiri mbere, bantu b'e Kushi n'ab'e Puti, bacinga mpenzi, ba-ntu b'e Ludi, nfôla muherho!
- ¹⁰ Olu lwo lusiku, kuli Nyakasane, Nyamuzinda w'Emirhwe lw'olwihôlo, kucihôla oku bashombanyi bâge. Engôrho ekola yatula yanabinja, eyône, eshembuke muko. Bulya kuli kushirama kwa Nyakasane Nyamuzinda w'Emirhwe. Omu bihugo by'e lugulu, eburhambi bwa Efrata.
- ¹¹ Sôkera e Galadi wâni mubikira mwananyere w'e Misiri, orhôle omuga-vu n'obukû. Omanyere warhamira busha okuyushûla amafumu: nta bufumu bwagwârha kuli we.
- ¹² Amashanja gayumvîrhe okuhanyagala kwâwe, endûlû yâwe eyunjwîre igulu lyoshi, bulya entwâli edwîrhe yahuliganya banakumbire bombi oku idaho.

Okurherwa kw'e Misiri

¹³ Akanwa ka Nyakasane karhindakwo omulêbi Yeremiyahu, amango Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni, ayishigirhêra ecihugo c'e Misiri. ¹⁴ Mukayâlize e Misiri, mukamanyîse e Migdoli, mukahise e Nofu n'e Tahipanesi. Mubabwîre mpu: Mucihire eruhya, mucibambize, bu-lya engôrho ekola yatula yanabinja ebulungu bwâwe. ¹⁵ Kurhigi Apisi ânayasire burhakabagana? Kurhigi Entwâli yâwe erhali-nziri kahuku? Neci, Nyakasane ânamucinaguzize. ¹⁶ Anacinaguzize banji ngasi muguma adwîrhe ahirima oku wâbo! Badwîrhe babwîrana mpu: «Zuki! Rhushubire omu ishanja lirhu n'o-mu cihugo cirhu, kuli n'eyi ngôrho edwîrhe yahuma na gombi». ¹⁷ Bayirika Faraoni, mwâmi w'e Misiri eri izino: «Lubî luberegêza bu-sha». ¹⁸ Ndahîre oku ncihaba kanwa ka Mwâmi, olya oderhwa lya Nyakasane, Nayamuzinda w'Emirhwe; ayishiyisha, nka kula Tabora anaba omu ntondo, kula Karmeli alengerera oku nyanja. ¹⁹ Shana ebikunga byâwe, mwananyere olama e Misiri, Nofu, ahinduka kabanda ka mirenge ashandwe n'abayûbakamwo balulizibwe. ²⁰ Misiri gwali mutwira mwinjinja: empangaza yahubuka e Lugulu yamuhmirakwo. ²¹ Emirenge y'abalwî b'enkonola masû balishushire amanina gashu-shagire: nabo bamaniôla enshando, bahwerîre boshi oku mashaka, barhalinziri kahuku. Bulya olusiku lwâbo lwâhisire, lusiku lwa kuherêrekeza, mango ga kuhanwa. ²² Omulenge gwâge guli nk'izu lya njoka yashungûrha, bulya katu k'aba-ntu kayishire okucihonda kuli ye n'embasha; nderhage abakonda e-mbala; ²³ bamakonda omuzirhu gwâge, kanwa ka Nyakasane, n'obwo gu-rhahulukanwâmwo, bulya, balushire enzige bunji, kuganja kutuka. ²⁴ Enshonyi zamakubumba, mwananyere w'e Misiri wagwîre omu nfune z'ishanja ly'e lugulu. ²⁵ Nyakasane w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli adesire erhi: «Lola oku nahana Amoni wa No, Faraoni w'e Misiri, banyamuzinda bâge n'abâmi bâge, Faraoni na ngasi boshi bacîmwikubagira. ²⁶ Nabahâna omu maboko ga balya babalongeza olufu, omu maboko ga Nabuko-ndonozori, mwâmi w'e Babiloni n'omu maboko g'engabo zâge. Cikhwêne buzinda enyuma ly'aho Misiri âshubiyagaluka nk'omu nsiku za mîra, Ka-nwaka Nyakasane. ²⁷ Cikhwêne, w'oyo Israheli, mwambali wâni Yakobo, orhayôbohaga. Bu-lya lola oku nyishire okuyishikuciza, kurhenga omu bihugo by'e kuli n'iburha lyâwe, lyârhangâ omu cihugo c'obujâ. Yakobo âshubiyagaluka anadêke n'omurhula, adêkerera n'obuholo na ntâye wacimuhugûga. ²⁸ W'oyo murhumisi wâni Yakobo, orhayôbohaga, Kanwaka Nyakasa-ne, bulya ndi haguma nâwe. Nkola nakabya galya mashanja goshi nâkushandazagymwo , ci wehe ntakuherêrekeze, cikhwêne nakuhana omu kushimba olushika, orhakalekwa buzira buhane.

Jeremia/Jeremiah 46: ¹

אֲשֶׁר הָיָה דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא עַל־הַגּוֹיִם: 2 לְמַצְרַיִם עַל־חֵיל פָּרָעָה נָכוֹ מִלֶּךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר־הָיָה עַל־נְהַר־פָּרָת בְּכַרְכַּמֶּשׁ אֲשֶׁר הָכָה נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל בְּשָׁנָה הָרְבִיעִית לַיהוֹיָקִים בֶּן־יִיאֲשִׁיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה: 3 עָרְכוּ מִגֹּן וְצִנָּה וּגְשׁוֹ לְמַלְחָמָה: 4 אֶסְרוּ הַסּוֹסִים וְעַלּוּ הַפָּרָשִׁים וְהִתְיַצְבוּ בְּכוֹבָעִים מִרְקוֹ הָרַמְחִים לְבָשׁוּ הַסְרִינֹת: 5 מִדּוֹעַ רֵאִיתִי הֵמָּה חֲתִים נֹסְגִים אַחֲזֹר וּגְבוּרֵיהֶם יִצְתּוּ וּמָנוֹס נָסוּ וְלֹא הִפְנוּ מִגּוֹר מִסָּבִיב נָאִם־יְהוָה: 6 אֶל־יָנוֹס הָקָל וְאֶל־יִמְלֹט הַגִּבּוֹר צָפוֹנָה עַל־יַד נְהַר־פָּרָת כְּשֶׁלּוֹ וְנִפְלוּ: 7 מִיָּדָה כִּי־אֵר יַעֲלֶה כְּנֶהְרֹת יִתְגַּעֲשׂוּ מִיָּמִיו: 8 מִצְרַיִם כִּי־אֵר יַעֲלֶה וְכְנֶהְרֹת יִתְגַּעֲשׂוּ מִיָּם וַיֹּאמֶר אֶעֱלֶה אֶכְסֶה־אֶרֶץ אֲבִידָה עִיר וְיִשְׁכְּבִי בָּהּ: 9 עַלּוּ הַסּוֹסִים וְהִתְהַלְלוּ הָרֶכֶב וַיֵּצְאוּ הַגְּבוּרִים כּוֹשׁ וּפּוֹט תַּפְשִׁי מִגֹּן וְלֹדִים תַּפְשִׁי דְּרָכֵי קֶשֶׁת: 10 וְהָיוּ הָהוּא לְאֹדֵי יְהוָה צְבָאוֹת יוֹם נִקְמָה לְהַנָּקֶם מִצְרַיִם וְאֶכְלָה הָרֶב וְשִׁבְעָה וְרוֹתָה מִדָּמָם כִּי יִבַּח לְאֹדֵי יְהוָה צְבָאוֹת בְּאַרְצָן צָפוֹן אֶל־נְהַר־פָּרָת: 11 עַלִּי גִלְעָד וְקַחִי צֹרִי בְּתוֹלַת בְּתִמְצָרִים לְשׂוֹא הָרֶבִיתִי

רפאות תעלה אין לך: 12 שמעו גוים קלונד וצונחך מלאה הארץ כי גבור בגבור כשלו יחדיו נפלו שניהם: פ 13 הדבר אשר דבר יהוה אלי ירמיהו הנביא לבוא נבוכדראצר מלך בבל להכות את ארץ מצרים: 14 הגידו במצרים והשמיעו במגדול והשמיעו בגף ובתחפנתס אמרו התיצב והכן לך כי אכלה חרב סביבך: 15 מדוע נסחף אבירך לא עמד כי יהוה הדפו: 16 הרבה כושל גסנפל איש אלרעהו ויאמר קומה ונשבה אל עמנו ואל ארץ מולדתנו מפני חרב היונה: 17 קראו שם פרעה מלך מצרים שאון העביר המועד: 18 חייאני נאם המלך יהוה צבאות שמו כי כתבור בהרים וככרמל בים יבוא: 19 כלי גולה עשי לך יושבת בת מצרים כי נה לשמה תהיה ונצתה מאין יושב: ס 20 עגלה יפה פיה מצרים קרץ מצפון בא בא: 21 גס שכריה בקרבה כעגלי מרפק כי גס המה הפנו גסו יחדיו לא עמדו כי יום אידם בא עליהם עת פקדתם: 22 קולה כנחש ילך כי בחיל ילכו ובקדמות באו לה כחטבי עצים: 23 כרתו יערה נאם יהוה כי לא יחקר כי רבו מארבה ואין להם מספר: 24 הבישה בת מצרים נתנה ביד עסצפון: 25 אמר יהוה צבאות אלהי ישראל הנני פוקד אל אמוז מנא ועל פרעה ועל מצרים ועל אלהיה ועל מלכיה ועל פרעה ועל הבטחים בו: 26 ונתתים ביד מבקשי נפשם וביד נבוכדראצר מלך בבל וביד עבדיו ואחריו תשכן כי מיקדם נאם יהוה: ס 27 ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי הנני מושעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד: ס 28 אתה אל תירא עבדי יעקב נאם יהוה כי אתה אני כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הדחתיד שמה ואתה לא אעשה כלה ויסרתיך למשפט ונקה לא אנקד: ס

47

Akanwa ka Nyakasane kayêrekire Abafilistini

¹ Akanwa ka Nyakasane kayêrekire Abafilistini karhindakwo omulêbi Yeremiyahu embere Faraoni arhêre Gaza: ² Ntya kwo Nyakasane adesire: Lola amîshi gayisha gabirira kurhenga elugulu, gahinduka lwîshi ludârhi lurhankahamwa lwajamirira ecihugo na ngasi bimuli, ebi-shagala n'ababiyûbakamwo. Abantu bajayâma, bajalumba, boshi oku banayûbakaga omu cihugo, ³ erhi midindiri y'ensenyi z'ebiterusi, emilulumo y'engâlè n'olubî lw'e- mizizi yazo erhuma. Abashamuka barhacikabagana abana bâbo, amaboko garhîre enjinga, ⁴ bulya olusiku luminya lwahisire lw'okuherêrekeza Abafilistini boshi, gakola mango Tiri na Sidoni bâbona omu barhabâzi bâbo bazinda, nta muguma, ciru n'omuguma barhayândazizi burhaba. Neci, Nya-kasane ahungumwîre Abafilistini boshi, musigala g'okucirhwa c'e Kafutori. ⁵ E Gaza, ekola mikungu ya mishîbo. E Askaloni kahwenyenye ka lufu; nawe musigala gw'e lubanda lwâbo kuhika mangaci waciûnjuza n'okucîshâkashâka omubiri? ⁶ Mashi, we ngôrho ya Nyakasane mangaci warhamûka? Shubira omu luba lwawe orhûlirire. ⁷ Cikwône kurhigi yarhûlirira obwo amango ehîrwe amarhegeko na Nyakasane? Askaloni n'e ntambi z'e mashinji, yo mihigo yayûkirizi-bwa.

Jeremia/Jeremiah 4:7 ¹

אשר היה דבר יהוה אלי ירמיהו הנביא אל פלשתים בטרם יבה פרעה את עזה: ס 2 כה אמר יהוה הנהמים עלים מצפון והיו לנחל שוטף וישטפו ארץ ומלוואה עיר וישבי בה וזעקו האדם והילל כל יושב הארץ: 3 מקול שעטת פרסות אביריו מרעש לרכבו המון גלגליו לא הפנו אבות אל בנים מרפיון ידים: 4 עליהם הבא לשדוד את כלי פלשתים להכרית לצר ולצידון כל שריד עזר כי שדד יהוה את פלשתים שארית אי כפתור: 5 באה קרחל אל עזה נדמתה אשקלון שארית עמקם עד מתי תתגודדי: ס 6 הוי חרב ליהוה עד אנה לא תשקטי האספי אל תערוך הרגעי ודמי: 7 איך תשקטי ויהוה צוה לה אל אשקלון ואל חוף הים שם יעדה: ס

48

Ebinwa bya Nyakasane biyêrekire Mowabu

¹ Kuli Mowabu, ntya kwo Nyakasane w'Emirhwe, Nyamuzinda w'l-sraheli adesire: Buhanya bwawe Neko , bulya wâshandwa , Kiryatayimi enshonyi zimubumbire anagwâsirwe mpira, nshonyi n'ecoôba oku ngombe. ² Yahwerîrwe, erhaciri irenge Iya Mowabu! E Heshiboni bajire irhigi ly'obuhanya bwâge: Bangaduki: Rhumukûle omu mashanjali» Na-we, Madmeni, orhacibumbûle akanwa , engôrho ekugosire bwinja- bwinja. ³ Endûlû zamayimuka kurhenga e Horonayimu «kushâba! kushereza kal'ibala!» ⁴ Mowabu ashabirwe , orhwana rhwâge rhudwîrhe rhwabanda endûlû. ⁵ Neci wâni , omurhezi gwa Luhiti, bali bagusôka n'emirenge. Neci wâni , omu kuyandagala e Horonayimi , omuntu kuyumva endûlû y'amaganya: ⁶ Magulu agabe, cizi akalamo kinyu. Mushushe Arueri «omu irungu!» ⁷ Neci, bulya walangalire ebijiro byawe n'emihako yawe, nawe wama-gwârhwâ mpira. Kemoshi alulizibwa haguma n'abadâhwa bage n'a-baluzi bâge. ⁸ Kaheza ayishihandira ngasi cishagala ntaco ciru n'eciguma ayi-shibabalira: Olubanda lwalagalira, olwimâna lwasherêzibwa, kwo Nyakasane adesire. ⁹ Rheganyizi Mowabu enshinda bulya nta

handi aciyâkira! Ebishagala byâge byahinduka mishaka kulya kuba nta muntu wacilamamwo. ¹⁰ (Ali muheherere oyûkiriza omukolo gwa Nyakasane n'emirhâlûka! Muheherere orhuma engôrho yâge erhabulaga omuko!) ¹¹ Kurhenga obusole bwâge erhi Mowabu alama omu murhûla, adêkere-ra nka mukondo gw'amamvu, gugwerhe akasanzi k'okurha idûrhu, kubula ecavunûla kurhuma nta mango alulizîbwe analiyôrîhine obu-nunu n'obwehe bwâge bwinja.

¹² Co cirhumire, alaga ensiku zayishire, Kanwa ka Nyakasime, nârhumamwo abavunûzi, bayishibavunûla; bayishidubula orhubindi rhwaâbo banayishijonjaga endaha zâbo. ¹³ Ago mango, Mowabu ayishibona e-nshonyi erhi Kemoshi^p orhuma nka kulya omulala gwa bene Israheli gwabonaga enshonyi kuli Beteli gwâlicikubagîre. ¹⁴ Kurhi mwankahashiderha mpu: «Rhwaîli ntwâli, nkongo za balwî.»

¹⁵ Mowabu anashandirwe, bagosire ebishagala byâge, omurhwe gw'e- ntwâli y'emisole yâge yarhogire ah'ibâgiro, Kanwa ka Mwâmi ode-rhwa Nyakasane w'Emirhwe. ¹⁶ Okushabûka kwa Mowabu kuli hofi, obuhanya bwâge buli bulibirha. ¹⁷ Lakiri ye mwe balungu bâge mweshi, mwe muyishi mweshi izîno lyâge. Muderhe mpu: «kurhi kuno! Bwavunisire buhiri budârhi, lulya lu-buzi lw'irenge». ¹⁸ Ewe mwananyere w'e Diboni, shonoka omu irenge lyâwe, tamala oku idaho lyumulyumu, bulya kaheza wa Mowabu oyo wasôka ali ku-rhêra, âshâba engombe zâwe. ¹⁹ Mwe bantu b'e Arueri, mugorhe enjira munalinge, mudôse owajayâka n'empira yashunûsire. Mudokereze mpu: «Kurhi byabîre?» ²⁰ «Mowabu afire nshonyi z'okushâbwa kwâge; mulake munabande- endûlû! Mumanyîse omwanzi omu Arnoni oku Mowabu asherîre. ²¹ Obucîranuzi bwarhogire ecihugo c'oku hirhondo kuli Holoni, Ya-sa, Mefati, ²² Diboni, Nebo, Bet-Diblatayimi. ²³ Kiryatayimi, Bet-Ga-muli, Bet-Meoni, ²⁴ Keriyoti, Bosra n'oku bishagala byoshi by'omu cihu-go ca Mowabu, eby'ekuli nk'ebiri hofi. ²⁵ Obuhashe bwa Mowabu bwashangusire, okuboko kwâge kwavunisire, kwanwa ka Nyakasane. ²⁶ Lalusi-ye, bulya âlicihindulîre Nyakasane: Mowabu acîvuluvunze omu bishaliza byâge anahinduke naye masheka g'abagera. ²⁷ Ka Israheli arhali masheka gâwe? Ka hali amango agwârhirwe omu bishambo wabula kudunda irhwe ngasi kumuderha? ²⁸ Rhengi omu bishagala, mujihanda omu nyâla, mwe bantu b'e Mowa-bu! Muyig'engûkû yo engendiyûbakira olwogo lwâyo oku munwa gw'entuli. ²⁹ Rhwayumvîrhe baderha ogw'obucîbone bwa Mowabu: ogw'obulimbi bwâge burhagwerhi lugero, ogw'omuhimbo gwâge, ogw'omumino gwâge! Ogw'omurhima gw'okucîhira enyanya. ³⁰ Mmanyire nâni obucîbone bwâge, kanwa ka Nyakasane, enderho zâge zirhagwerhi nda na mugongo, ebijiro byâge birhagwerhi nda na mugongo.

³¹ Co cirhumire ndi nalakira Mowabu, ndwîrhe nabanda endûlû kuli Mowabu yeshi, bali balumbwija erhi Kir-Heresi orhuma. ³² Muzâbîbu gw'e Sibma, we ndwîrhe nalakira kulusha Yazeri. Ama-shami gâwe gâlihîre garhaluka enyanja gagendihika e Yazeri. Oku malehe n'oku myâka yâwe kwarhibukire kaheza. ³³ Amasîma n'omwishingo byahwîre omu nkoma n'omu cihugo c'e Mo-wabu. Naganyize irivayi omu rhubindi, omukênzi arhacikanda, izû ly'omwishingo lîrhaciyumvikana. ³⁴ Omulenge gwa Hashoboni n'ogw'e Eleale guli gwahamagaza kuhi-ka e Yahasi, badwîrhe bayakûza kurhenga Sowari kuhika e Horonayimu n'e Eglat-Shelishiya, bulya ciru n'amîshi ga Nimrimi gahindusire hantu ha cumwe. ³⁵ Nakula lwoshi lwoshi omu Mowabu, kanwa ka Nyakasane, ngasi yeshi orherekêra oku ntongo na ngasi otumbîkiza banyamuzinda wâge bw'obunywesî. ³⁶ Omurhima gwâni gudwîrhe gwashakânya Mowabu orhuma nka kula orhurhera rhushakânya. Omurhima gwâni gudwîrhe gwashakânya erhi bantu b'e Kir-Heresi barhuma, bulya amaheza omuhako âli ahasire. ³⁷ Neci ngasi irhwe lyakûngwîrwe, ngasi bwânwa bwâmomîrwe, ngasi nfu-ne zirikwo ebikojobikojo na ngasi muguma ayambirhe sunzu ecibuno. ³⁸ Omu ngasi cogo c'e Mowabu n'oku ngasi malango gâge, ndûlû yone, bulya nâshangwîre Mowabu nka kula omuntu anashangula enyu-ngu eberesire, kanwa ka Nyakasane. ³⁹ Bulya anashâbirwe, bandi endûlû! Bulya Mowabu, n'enshonyi ebu-sû, ayêrekîne omugongo! Mowabu ahindusire masheka g'abagera na cêrekane ca kuyôbohya oku balungu.

⁴⁰ Ntya kwo Nyakasane adesire: (nka kula Nyunda alambûla ebyûbi anaj'ayerêra enyanya za Mowabu). ⁴¹ Ebishagala byagwâsirwe mpira. Ebyôgo bizibu by'abalwî byashâbwîrwe (n'omurhima gw'omurhwe gw'abalwî b'e Mowabu, m'olwo lusi-ku, gwâli nka gwa mukazi odwîrhe afumba.) ⁴² Mowabu aherêrekire lwoshi arhaciri ishanja lya lubaga, bulya acîbwîne mukulu kulusba Nyakasane. ⁴³ Ecôba, ikombe, omurhego bikulinzire we yûbaka Mowabu, kanwa ka Nyakasane. ⁴⁴ Owayâkira kulî n'ecôba, arhogera omu ikombe n'owayûlubuka o-mw'ikombe âgwârhwâ n'omurhego. Neci nâlerha ebyo byoshi kuli Mowabu omu mwâka gw'obuhane bwâge, kanwa ka Nyakasane. ⁴⁵ Emirhama y'abajâga bayâka balibirhira omu lwakiro lwa Hesboni, ci omuliro gwarhenga omu Hesboni, ngulumira yarhenga omu lurha-mba lwa Sihoni yafômera amarhama ga Mowabu n'empanga y'ibu-rha ly'olubî. ⁴⁶ Buhanya bwâwe, wâni Mowabu! Wamâhera we lubaga lw'e Kemoshi bulya emisole yâwe yalulizîbwe n'ensûli zâwe bahindusire

^p48.13 48, 13; Kemoshi na Beteli hali hakujirira enterekêro. Lola 2 Bam 17, 28; 23, 15.

bajà--nyere. ⁴⁷ Ci kwônene lusiku luguma, nacigalula empira za Mowabu zâhesirwe bujà, kanwa ka Nyakasane. Obucîranuzi bwa Mowabu buhwêrîre aha.

Jeremia/Jeremiah 48: ¹

לְמוֹאָב כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא אֶל־נָבוֹ כִּי שְׂדֵדָה הִבִּישָׁה נִלְכְּדָה קְרִיתֶיךָ הִבִּישָׁה הַמְשֻׁבָּב וַחֲתָה: 2 אֲנִי עוֹד תִּהְיֶה מוֹאָב בְּחִשְׁבוֹן חֲשָׁבוּ עָלֶיהָ רָעָה לָכֵן וְנִכְרִיתָנָה מִגּוֹי גִּם־מִדְּמֹן תִּדְמִי אַחֲרֶיהָ תִּלְךְ חָרֵב: 3 קוֹל צִעָקָה מִחֲרוֹנִים שָׁד וְשֹׁכֵר גָּדוֹל: 4 נִשְׁבְּרָה מוֹאָב הַשְּׁמִיעוּ עֲקָה צְעוּרִיָּה 5 כִּי מַעֲלָה הִלְחוֹת בְּבִכִּי יַעֲלֶה־בְּכִי כִּי בְּמוֹרֵד חוֹרָנִים צָרִי צִעָקַת־שֹׁכֵר שָׁמְעוּ: 6 גָּסוּ מִלְטוֹ נַפְשֵׁכֶם וְתִהְיֶינָה כַּעֲרוּעָר בַּמִּדְבָּר: 7 כִּי יַעַן בְּטַחַךְ בְּמַעֲשֶׁיךָ וּבְאַצְרוֹתֶיךָ גִּם־אֶת תִּלְכְּדִי וַיֵּצֵא כְּמִישׁ בְּגוֹלָה כִּהְגִּיו וְשָׁרְיוּ יַחַד 8 וַיָּבֵא שָׂדֶךְ אֶל־כָּל־עִיר וְעִיר לֹא תִמְלֹט וְאֶבֶד הָעֵמֶק וְנִשְׁמַד הַמִּישֹׁר אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה: 9 תִּנְגּוּ־צִיץ לְמוֹאָב כִּי נֵצַא תֵּצֵא וְעָרֶיהָ לִשְׁמָה תִּהְיֶינָה מֵאִין יוֹשֵׁב בָּהֶן: 10 אֲרוּר עֲשֵׂה מִלְאֲכַת יְהוָה רְמִיָּה וְאֲרוּר מִנֵּעַ חֲרָבוֹ מִדָּם: 11 שְׁאֲנָן מוֹאָב מִנְעוּרָיו וְשָׁקֵט הוּא אֶל־שִׁמְרָיו וְלֹא־הִנִּירָק מִכָּלִי אֶל־כָּלִי וּבְגוֹלָה לֹא הִלְךְ עַל־פָּנָי עַמִּד טַעֲמוֹ בּוֹ וְרִחוֹ לֹא נָמַר: 12 לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נֹאֲם־יְהוָה וְשִׁלַּח־תִּירְלוּ צִעִים וְצִעָהוּ וְכָלִיו יִרְיָקוּ וְנִבְלִיהֶם יִנְפְּצוּ: 13 וַיֹּבֶשׂ מוֹאָב מִכְמוֹשׁ כַּאֲשֶׁר־בָּשׂוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִבֵּית אֵל מִבְּטָחָם: 14 אִיד תֵּאֲמָרוּ גְבוּרִים אֲנַחְנוּ וְאֲנִשִּׁי־חַלִּל לַמֶּלֶךְ־מָה: 15 שְׂדֵךְ מוֹאָב וְעָרֶיהָ עָלָה וּמִבְּחָר בַּחוּרָיו יִרְדּוּ לְטַבַּח נֹאֲם־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת שָׁמוֹ: 16 קָרוֹב אִיד־מוֹאָב לָבוֹא וְרַעְתּוֹ מִהֵרָה מָאֵד: 17 וַיָּגִדוּ לוֹ כָּל־סִבְיָתוֹ וְכָל יָדָעִי שָׁמוֹ אִמְרוּ אִיכָּה נִשְׁבַּר מִטֶּהֱעֹז מִקֵּל תִּפְאָרָה: 18 רָדִי מִכְּבוֹד יִשְׁבִּי בְצָמָא יִשְׁבֶּת בַּת־דִּיבּוֹן כִּי־שְׂדֵךְ מוֹאָב עָלָה בְּדִ שַׁחַת מִבְּצִירָיֶךָ: 19 אֶל־דָּרֶךְ עַמִּדִּי וְצָפִי יוֹשְׁבַת עָרוּעָר שְׁאֵלִי־גִם וְנִמְלֹטָה אִמְרִי מִה־נִּהְיֶתָה: 20 הִבִּישׁ מוֹאָב כִּי־חָתָה הִלִּילִי וְזָעָקִי הִגִּידוּ בְּאֶרְצוֹ כִּי שְׂדֵךְ מוֹאָב: 21 וּמִשְׁפָּט בָּא אֶל־אֶרֶץ הַמִּישֹׁר אֶל־חִלּוֹן וְאֶל־יֶהֱצָה וְעַל־מוֹפְעַת 22 וְעַל־דִּיבּוֹן וְעַל־נָבוֹ וְעַל־בֵּית דְּבַלְחִים: 23 וְעַל קְרִיתֶיךָ וְעַל־בֵּית גְּמוֹל וְעַל־בֵּית מַעֲזָן: 24 וְעַל־קְרִיּוֹת וְעַל־בְּצָרָה וְעַל כָּל־עָרֵי אֶרֶץ מוֹאָב הַרְחָקוֹת וְהַקְּרָבוֹת: 25 נִגְדָּעָה קֶרֶן מוֹאָב וַיִּרְעוּ נִשְׁבְּרָה נֹאֲם יְהוָה: 26 תִּשְׁפִּירָהּוּ כִּי עַל־יְהוָה הִגְדִּיל וְסָפַק מוֹאָב בְּקִיאָו וְהָיָה לְשֹׁחַק גִּם־הוּא: 27 וְאָסַף לֹא הִשָּׁחַק הָיָה לָהּ יִשְׂרָאֵל אִם־בְּגִבִּים נִמְצָאָה כִּי־מִדֵּי דְבָרֶיךָ בּוֹ תִתְנַוֶּדֶד: 28 עוֹבְדוֹ עָרִים וְשָׁכְנוֹ בְּסָלַע יִשְׁבִּי מוֹאָב וְהָיוּ כִּיּוֹנָה תִקְנֶן בְּעִבְרִי פִי־פַחַת: 29 שָׁמְעֵנוּ גְאוֹן־מוֹאָב גָּאָה מָאֵד גָּבְהוּ וְגִאוֹנוֹ וְגִאוֹתוֹ וְרָם לָבוֹ: 30 אֲנִי יָדַעְתִּי נֹאֲם־יְהוָה עֲבָרְתוֹ וְלֹא־כֵן בְּדִיו לֹא־כֵן עָשׂוֹ: 31 עַל־כֵּן עַל־מוֹאָב אֲנִילִי וְלְמוֹאָב כָּלָה אֲזַעֵק אֶל־אֲנָשֵׁי קִיר־חֶרֶשׁ יִהְיֶה: 32 מִבְּכִי יַעֲזֹר אֶבְכָּה־לָךְ הִגְפֹן שִׁבְכָּה נְטִישְׁתִּיךָ עֲבָרוּ לִּי עַד יָם יַעֲזֹר נִגְעוּ עַל־קִיֶּצֶךָ וְעַל־בְּצִירֶךָ שְׂדֵךְ נָפַל: 33 וְנִאֲסָפָה שְׁמָחָה וְגִיל מִכְרָמִל וּמֵאֶרֶץ מוֹאָב וַיֵּן מִיִּקְבִּים הַשְּׁבִתִּי לֹא־יִרְדֶּךָ הִיָּד הִיָּד לֹא הִיָּד: 34 מִזְמַעֲקַת חֲשָׁבוֹן עַד־אֶלְעָלָה עַד־יִהִל נִתְּנָה קוֹלָם מַצֵּעַר עַד־חֲרָנִים עֲגֹלַת שְׁלִשָּׁה כִּי גִם־נִי מְרִים לְמִשְׁמֹת יְהוֹי: 35 וְהַשְּׁבִתִּי לְמוֹאָב נֹאֲם־יְהוָה מַעֲלָה בָמָה וּמִקְטִיר לֹאֲלֵהוּ: 36 עַל־כֵּן לָבִי לְמוֹאָב כַּחֲלָלִים יִהְיֶה וְלָבִי אֶל־אֲנָשֵׁי קִיר־חֶרֶשׁ כַּחֲלָלִים יִהְיֶה עַל־כֵּן יִתְרַת עֲשֵׂה אֲבָדוֹ: 37 כִּי כִל־רֹאשׁ קָרְתָּה וְכָל־זָקֵן גָּרַעַה עַל כָּל־יָדָיִם גְּדֹדָת וְעַל־מִתְנָגִים שָׁק: 38 עַל כָּל־גִּגּוֹת מוֹאָב וּבִרְחַבְתֶּיהָ כָּלָה מִסְפֵּד כִּי־שִׁבְרָתִי אֶת־מוֹאָב כָּכִלִי אֶיֶחֱחַפֵּץ בּוֹ נֹאֲם־יְהוָה: 39 אִיד חֲתָה הִלִּילוּ אִיד הַפְּנֶה־עָרְף מוֹאָב בּוֹשׁ וְהָיָה מוֹאָב לְשֹׁחַק וְלִמְחַתָּה לְכָל־סִבְיָתוֹ: 40 כִּי־יִכַּח אָמַר יְהוָה הִנֵּה כְּשֶׁר יִדְאָה וּפְרָשׁ כְּנַפָּיו אֶל־מוֹאָב: 41 נִלְכְּדָה הַקְּרִיּוֹת וְהַמְצָדוֹת נִתְּפָשָׁה וְהָיָה לָב גְּבוּרִי מוֹאָב בְּיוֹם הַהוּא כָּלֵב אִשָּׁה מַצָּרָה: 42 וְנִשְׁמַד מוֹאָב מֵעַם כִּי עַל־יְהוָה הִגְדִּיל: 43 פָּחַד וּפַחַת וּפָחַ עָלֶיךָ יוֹשֵׁב מוֹאָב נֹאֲם־יְהוָה: 44 הִנֵּנִי מִפְּנֵי הַפָּחַד יִפֹּל אֶל־הַפָּחַת וְהַעֲלָה מִן־הַפָּחַת יִלְכַּד בַּפֹּחַ כִּי־אֲבִיא אֵלֶיהָ אֶל־מוֹאָב שֹׁנֵת פְּקוּדָתָם נֹאֲם־יְהוָה: 45 בְּצֹל חֲשָׁבוֹן עָמְדוּ מִכָּח נָסִים כִּי־אֵשׁ יֵצֵא מִחֲשָׁבוֹן וְלַהֲבֶה מִבִּין סִחוּן וְתֹאכַל פֶּאֶת מוֹאָב וְקָדַקְדָּה בְּגֵי שְׂאוֹן: 46 אִיד־וִילָךְ מוֹאָב אֶבֶד עַם־כְּמוֹשׁ כִּי־לָקְחוּ בְּנִיךָ בְּשָׁבִי וּבְנִתֶיךָ בְּשִׁבְיָה: 47 וְשִׁבְתִּי שְׁבוּת־מוֹאָב בְּאַחֲרִית הַיָּמִים נֹאֲם־יְהוָה עַד־יִהְיֶה מִשְׁפָּט מוֹאָב:

49

Akanwa ka Nyakasane kayêrekire Amoni

¹ Kuli bene Amoni. Ntyakwo Nyakasane adesire: Ka Israheli arhajira bana? K'abula omwimo? Carhumaga Milkomu ayîma e Gadi n'isha-nja lyâge liyûbasire omu bishagala? ² Lêro! Mukolaga mwabona ensiku zayisha, Kanwa ka Nyakasane. Nayumvisamwo kuli Raba w' Abaamoniti ehihababo by'ebîrha. Ahinduke kabazâne wa bigûkâ, abananyere bâge bakwêbwe omu ngulumira y'omuliro. Ago mango Israheli ayîme omu mîmo yâge. ³ Banda endûlù, Hesboni bulya Ari ànashâbirwe. Bandi orhuhababo bananyere b'e Raba! Yambali ba sunzu, mubande endûlù mutulutu-mbe omu byôgo! Bulya Milkomu akola ahêkwa bujà haguma n'abadâhwa bâge n'abalanzi bâge boshi. ⁴ Oku walimbiraga olubanda lwâwe, wâni munyere wagomire, oku wa- cikubagiraga emihako yâwe: «mpu ndi wankacishomya okuntêra?» ⁵ Alaga oku nkolaga nakuhondakwo côbohya, kanwa ka Nyakasane Nyamuzinda w'Emirhwe, akugorhe empande zoshi, mwâlibirhwa- kwo mweshi, mugende mihanda erhashimânana na ntâye waâshubûze abajayâka. ⁶ (Cikwône buzinda nayishikûla empira za bene Abaamoniti omu bujà-Kanwa ka Nyakasane). 49, 1: Milkomu, ali nyamuzinda w'obwihambi w'omu ishanja Iya Abahamoniti.

Akanwa kayêrekire Edomu

⁷ Kuli Edomu. Ntya kwo Nyakasane w'Emirhwe adesire: Ewe, ka nta bushinga-nyanya buciba e Temani? Ewe, k'ihano lyahirigisire emw'aba-nya-bukengêre. K'oburhimanya bwâbo bwâhirigirha? ⁸ Mulibirhe! Mukule idârhi! Mucicizininika kulî, mwe mubiâ e Dedani, bulya namulerhera okuherêrekera mwe iburha lya Ezau, go mango g'okumuhana gano. ⁹ Hano abalitwa emizâbîbu bayisha emwinyu, barhâsige ecihadu ciru n'eciguma. Hano budufu ebishambo, byâshereza byoshi kuhika bigambwe. ¹⁰ Nie nâbasiga bwâmwa ntyo, bene Ezau, nie nâbafulula aha bacifulisi-re. Ntaho bacigwerhe bacibundika. Kwo kuherêrekera koshi okwo kw'obwo bûko. Bacibâho, abalungu bâbo, ntâbyo byâsigala. ¹¹ Harhârhenge owaderha erhi nâkulerera enfuzi zâwe, n'abakana bâwe barhacifufumukaga ndi, bulya ho ndi. ¹² Ntya kwo Nyakasane adesire: «Yumvi bwinja: aba ntalirheganyize okunywa akabehe, bâkanywa. Nawe, erhi ntako naba, ntabe iga! Ntanzî la! Ako kabehe, wâkanywa bwinja bwinja! ¹³ Ncigashire ecihango câni nk'oku nnandi Nyamuzinda, ecishagala câwe cinene ca Bosra câhinduka ca kuyôbohya, cijaci, ibala, mahorhe, irungu lya mishaka oku nsiku zo-shi». Ntyo kwo Nyakasane adesire. ¹⁴ Nayumvirhe omwanzi gwarhenga emwa Nyakasane, oku entumwa ya- rhumirwe emw'amashanja mpu egabwire, erhi: «Shubllzanyi, mugendirhera Edomu! Hozî aho! Muje oku lugamba! ¹⁵ Edomu, nâkujira obe ishanja lya buzinda omu gandi mashanja goshi, lîrya ly'okugayaguzibwa n'abantu boshi. ¹⁶ Wakagiyôbohya abantu boshi, wakazicîkebwa mpu oli mukulu bwencêne kubalusha cikwône kurheba wakagicîrheba. We bêra omu lwala- lw'amabuye, wâmanana oku masongerwe g'entondo, ciru akaba wajirimanika olwôgo lwâwe enyanya bwenêne nka lw'ikozi, nâkubungulula eyo munda». Kwo Nyakasane adesire ntyo. ¹⁷ Edomu ahinduka ishwa lya kuyôbohya, abagera boshi bâkazisome-rwa, bayôbohe banahebe olushungûrho babona kurhi asherîre. ¹⁸ Kwo âyôrha nka kulya Sodomo na Gomora bashereraga haguma n'ebishagala byâli bimuliranyire. Nyakasane okudesire. Nta muntu ciru n'omuguma wanâcikuyûbakemwo, ntâye wânacibêre muli we. ¹⁹ «Kwo nâyôrha nka ntale yarhenga omu mashaka ga Yordani, erya yaja omu bulambo bw'akahasi kinja, Nyakasane adesire, erhi: omu kugohya liguma ntya, nacendabuka oku bantu bamwo boshi. Okuhandi obwo omu Edomu nyimikemwo omurhambo nâyishiba nâcishozire. Ndigi oyumânîne nâni? Ndi wankagerêreza okundyûza akantu? Na kandi murhegesi ohi wankanja omu irhwe?» ²⁰ Yumvagyi lêro omulâlî Nyakasane agwerhe kuli Edomu, emihigo a-rheganyize abantu baba e Temani: Mumanye bwinjinja oku nka ngonyo bababulula. Olwabuko lwâbo, balulabarhanya banabona. ²¹ Igulu lyamadirhimana n'omudindiri gw'okurhibuka kwâbo, izû ly'o-kuyâma kwâbo lidwîrhe lyayumvikana kuhika ebwa Nyanja y'Ama-sheke. ²² Kwo ali nk'ikozi lishanjwîre ebyûbi, amâsoka n'okulembêra enyanya za Bosra. Olwo lusiku emirhima y'abasirika b'entwâlî ba Edomu yayôrha ak'omurhima gw'omukazi odwîrhe alumwa n'emikero y'okuburha.

Enkômo y'akanwa oku bishagala by'e Siriya

²³ Enkômo kuli Damasi. Ebishagala by'e Hamati na Arpadi byazânyirwe erhi omwanzi mubi bayumvirhe guruhuma. Byakangalire omurhima guruhankanaci-rhûlûla. ²⁴ Abantu b'e Damasi batwîsire omurhima, bahindwîre omugongo bayaâka, badirhimanyire n'omusisi; balikwo amalibuko n'amalumwa ak'omukazi walumwa n'emikero y'okuburha. ²⁵ Kurhi kwankahashikana cîrya cishagala c'irenge kulya, gulya murhu-ndu gw'amasîma gusigwe bwâmwa buzira bantu? ²⁶ Emisole yamwo yaja yahirima omu ngo, olwo lusiku abasirika bagwo boshi bahungumuka, Nyakasane w'Emirhwe okudesire. ²⁷ Ecishagala ca Damasi nâcidulika muliro; gwâsingônola enyumpa ya Ben-Hadadi.

Enkômo y'ebinwa oku Baharabu

²⁸ Enkomo oku Baharabu b'e Kedari n'amâmi g'e Hasori, balya bâhima-gwa na Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni. Ntya kwo Nyaka-esane adesire: Kanyi, muhamire kuli Kedari! Musherêze byoshi emw'abantu b'o-mw'irungu. ²⁹ Babanyâge amahêma gâbo n'amasô gâbo g'ebintu, amashîro gâbo n'ebirugu byâbo byoshi binyagwe. Banyagwe engamiya zâbo banabalumizekwo ecôba, empande zoshi. ³⁰ Libirhi, mugende duba, mucifulike bwinjinja mwe bantu b'e Hasori, kwo Nyakasane adesire ntyo. Bulya mwâmi Nebukadreza amugûngêzize, ahizire oku ammurhêra. ³¹ Kanyi, Nyakasane okudesire, muhamire kuli bala bantu barhacîgonza cici, abakâgicîkebwa mpu bacilamira omu murhûla, abarhajira lu-mvi, barhajira kahamikizo, balama omu lwihweko! ³² Omushombanyi ârhôla engamiya zâbo n'amaso gâbo manji manji mu-nyago. Nâbashandabanya enyunda zoshi abo bakaziramushaku. Ntako obuhanya burhâbarhuluke, kwo Nyakasane adesire. ³³ Ecishagala ca Hasori cashuba irungu lya côba oku nsiku zoshi. Ntâye ciru n'omuguma waciciyûbakamwo, omuntu oyîsa omûk

a. Enkomo y'ebinwa kuli Elamu

³⁴ Aka kali kanwa ka Nyakasane karhindagakwo Yereimiyahu aha murhondêro gw'obwâmi bwa Sedekiyahu, mwâmi w'e Yûda. ³⁵ Ntya kwo Nyakasane w'Emirhwe adesire: «Nâvuna omuherho gwa Elamu, gwo anegenera. ³⁶ Empande ini z'igulu nâzirhumira Elamu, kurhenga ebulyo kuhika ebulembe, ebushoshokero bw'izûba n'ebuzikero bwâlyo, Nâbasha-ndâza empande zoshi. Nta cihugo cirhabemwo Abaelamiti baja bayâka. ³⁷ Abaelamiti nâbadirhimanya embere z'abashombanyi bâbo, embere za balya babalongeza olufu. Nâbarhumira obuhanya omu bukunizi bwâni bunene. Nâbashimbulula n'ebîrha kuhika mbamalîre. ³⁸ Nâkula mwâmi n'abarhambo omu Elamu, ngwîkemwo entehe yâni y'obwâmi. Ntyo kwo Nyakasane adesire. ³⁹ Ci kwoki, kanwa ka Nyakasane, hano kugera nsiku, Abaelamiti mbayagalula, bashubire emwababwe.

Jeremia/Jeremiah 49: ¹

לבני עמון זה אמר יהוה הבנים אין לישראל אסירוש אין לו מדוע ירש מלכם אתגד ועמו בעריו ישב: 2לכן הנה ימים באים נאסיהוה והשמעתי אלרבת בניעמון תרועת מלחמה והיתה לתל שממה ובנתיה באש תצתנה וירש ישראל אתירשיו אמר יהוה: 3הילילי חשבון כי שדהעי צעקנה בנות רבה חגרנה שלים ספדנה והתשוטטנה בגדרות כי מלכם בגולה ילך כהניו ושקרו יחדיו: 4מהתתהללי בעמקים גב עמקך הבת השובבה הבטחה באצלתיה מי יבוא אלי: 5הנגל מביא עליך פחד נאסידגני יהוה צבאות מכלסביבך ונדחתם איש לפניו ואין מקבץ לנגד: 6ואחריון אשיב אתשבות בניעמון נאסיהוה: 8ס 7לאדום זה אמר יהוה צבאות האין עוד חכמה בתימן אבדה עצה מבנים נסרחה חכמתם: 8ס 8הפנו העמיקו לשבת ישבי דדן כי איד עשו הבאתי עליו עת פקדתיו: 9אסבצרים באו לך לא ישארו עוללות אסגנבים בלילה השחיתו דים: 10כיראני חשפתי אתעשו גלילי אתמסתרינו ונחבה לא יוכל שדך זרעו ואחיו ושכניו ואיננו: 11עזבה יתמיד אני אחיה ואלמנתיך עלי תבטחו: 12כירכה אמר יהוה הנה אשראין משפטים לשמות הכוס שתו ישתו ואתה הוא נקה תנקה לא תנקה כי שתה תשתה: 13כי בי נשבעתי נאסיהוה כי לשמה לחרפה לחרב ולקללה תהיה בצרה וכלעריה תהיינה לחרבות עולם: 14שמועה שמעתי מאת יהוה וציר בגוים שלוח התקבצו ובאו עליה וקומו למלחמה: 15כירנה קטן נתתיך בגוים בזוי באדם: 16תפלצתך השיא אתך ודון לבך שכלי בחגיו הפלע תפשי מרום גבעה כירתגביה כנשר קנף משם אורידך נאסיהוה: 17והיתה אדום לשמה כל עבר עליה ישם וישרק עלכלמכותה: 18כמהפכת סדם ועמרה ושכניה אמר יהוה לא ישוב שם איש ולא יגור בה בןאדם: 19הנה כארעה יעלה מגאון הירדן אלנה איתן כיראגיעה אריצנו מעליה ומי בחור אליה אפקד כי מי כמוני ומי יעידני ומי יזה רעה אשר יעמד לפני: 20ס 20לכן שמעו עצתיהוה אשר יעל אל אדום ומחשבותיו אשר חשב אלישבי תימן אסלא יסחבום צעירי הצאן אסלא ישים עליהם נוהם: 21מקול נפלים רעשה הארץ צעקה ביםסו נשמע קולה: 22הנה כנשר יעלה וידאה ויפרש כנפיו עלבצרה והיה לב גבורי אדום ביום ההוא כלב אשה מצרה: 23לדמשק בושח חמת וארפך כירשמעה רעה שמעו נמגו בים דאגה השקט לא יוכל: 24רפתה דמשק הפנתה לנוס ורטט החזיקה צרה וחבלים אחותה כיולדה: 25איד לאעזבה עיר תהלה קרית משושי: 26לכן יפלו בחוריה ברחבתיה וכלאנשי המלחמה ידמו ביום ההוא נאם יהוה צבאות: 27והצתי אש בחומת דמשק ואכלה ארמנות בןהדד: 28לקדך ולממלכות חצור אשר הכה נבוכדראצור מלךבבל זה אמר יהוה קומו עלו אלמקדך ושדדו אתבניקדם: 29אהליהם וצאנם יקחו ירעותיהם וכלכליהם וגמליהם ישאו להם וקראו עליהם מגור מסביב: 30ס 30גדו מאד העמיקו לשבת ישבי חצור נאסיהוה כירעץ עליכם נבוכדראצור מלךבבל עצה וחשב עליהם מחשבה: 31קומו עלו אלגזי שליו יושב לבטח נאסיהוה לא דלתים ולאבריה לו ביד ישכנו: 32והיו גמליהם לבז והמזן מקניהם לשלל וזרתים לכלרוח קצוצי פאה ומכלעבריו אביא אתאידם נאסיהוה: 33והיתה חצור למעון תנים שממה עדעולם לא ישוב שם איש ולא יגור בה בןאדם: 34אשר היה דבריהוה אלירמיהו הנביא אלעילם בראשית מלכות צדקיה מלךיהודה לאמר: 35זה אמר יהוה צבאות הנני שבר אתקשת עילם ראשית גבורתם: 36והבאתי אלעילם ארבע רוחות מארבע קצות השמים וזרתים לכל הרחות האלה ולאיהיה גזי אשר לא יבוא שם נדחי עולם 37והחתתי אתעילם לפני איביהם ולפני מבקשי נפשם והבאתי עליהם רעה אתחרון אפי נאסיהוה ושלחתי אחריהם אתהחרב עד פלותי אותם: 38ושמתי כסאי בעילם והאבדתי משם מלך ושרים נאסיהוה: 39והיה באחרית הימים אשוב אתשבית עילם נאסיהוה: 39ס

50

Okushâbûka kwa Babiloni n'okurhenga omu buja kwa Bene-Israheli

¹ Aka kali kanwa Nyakasane aderhezagya omulêbi Yereimiyahu kayêreki-re Babiloni^q n'ecihugo c'

^q50.1 Ebinwa bakomwire Babeli byakumubwîra oku amaherêrekera. Ebi bikomwîre Israheli

Abakaldeya.² Muyâlize ogu mwanzi ekarhî k'amashanja, mugushongêze, murhafulikaga akantu. Mubabwîre oku «Babiloni agwasirwe, Bali ba-mubonesize za mêmè, Marduki¹ anashângusire, enshanga zâge ziko-la hêru, ebyo bishwêka byâge byaherêrekîre.³ Bulya ishanja lyarhenga njiranyanya lyamamurhogera, lirimulwîsa, ecihugo câge lyamacihindula irungu: cirhakacibonekamwo ehiyîsa omûka. Abantu n'ensimba byoshi byâyâsire. Arhakaciyimbwamwo akantu.⁴ Mw'ezo nsiku na mw'ago mango gonènè, kwo Nyakasane adesire, bene Israheli bagaluka haguma na bene Yuda. Bagwârha enjira baje balonza Nyakasane Nyamuzinda wâbo.⁵ Bayisha badôsa enjira yaja e Siyoni, yo munda bayêrekire. Bayishire balibugâna Nyakasane, bafundike haguma naye endagâno y'ensiku n'amango, erya y'enkwîra erya barhakaciyibagira ciru n'eriguma.⁶ Olubaga lwâni lwali lukola luba buso bwa bibuzi bihezire. Abangere bâbyo bâli erhi babihabwîre, babireka byaja byagenda mihabuka omu ntondo. Nta ntondo na nta rhurhondo byacihabaga, byalinda biyibagira ecôgo c'aha kâ.⁷ Abashombanyi barhangîriza babibuganaga, bakazibifomera burharhi-ndira, banacidesa erhi: «Nta kubi rhwajizire, aba bantu babihire Nyamuzinda wâbo, ye wali bucire bwâbo bw'okuli na bulangalire bwa bashakulûza bâbo». ⁸ Yaki, murhenge e Babiloni, kwo Nyakasane adesire, murhenge mw'e- ci cihugo c'Abakaldeya, mukubûle enjira, nka kula ebihebe bi-shokolera obusô.⁹ Bulya nkola nâhamagala omurhwe gw'amashanja manene guyishi-rhêra Babiloni. Abo bantu bayisha kurhenga omu cihugo ca njira nyanya, bagorhe Babiloni banamugwârhe. Emyampi yâbo e-rhagaluke cîru, nka kula omusirika w'entwâlî arhagaluka maboko mûmu.¹⁰ Ecihugo c'Abakaldeya bâcihagula. Ngasi boshi bayigurha bagambwe, kwo Nyakasane adesire.¹¹ Neci, musîme munacishinge mwe mwanayagaga ebyânî! Mwanahashija mwahama nka mitwîra ya manina omu bulambo, n'okuyâma buha-nzi.¹² Mulole kuli nyoko erhi kwo, co cirigi cihugo cinyu cammuburhaga: - enshonyi zâcibumbire, bikola byanshonyi kuli co, c'eco cikola ca buzinda omu gandi mashanja, irungu, bwerûlè bûmu bûmu.¹³ Bukunizi bwa Nyakasane burhumire ciyôrha buzira muntu, coshi liri irungu. Ngasi boshi bagera hofi naco bakazijuguma, bashungûrhe n'obwôba babona gurhi casherîre.¹⁴ Mwe nfôla-miherho mweshi, muyishe mugorhe Babiloni mumuzu-nguluke. Mumulikirekwo emyampi yinyu, murhayibabaliraga, bula agomire Nyakasane.¹⁵ Mumubandire orhubababo rhwinyu rhw'ebîrha empande zoshi. Y'oyo wacilerha alengezize amaboko. Emitungo yâge yashâbirwe, ebyôgo byâge byahondôsire. Lwihôlo lwa Nyakasane olwo, mucihôlage kuli Babiloni, mumukolere biri nka birya akolire abandi.¹⁶ Mukule muli Babiloni abahinzi n'abasârûzi. Ngasi muntu acizibuke e- ngôrho nkali, ashubire emwa benewâbo, ngasi muntu ayâkire omu cihugo c'emwâbo.¹⁷ Israheli ali akola ayôsire nka bibuzi bihezire, byaja byahivwa n'entale. Omurhanzirhanzi wabirirekwo ali mwâmi w'e Asuru. Enyuma z'o-kwo, ayisha mwâmi Nabukondonozori w'e Babiloni, amubederhera o-rhuvuha.¹⁸ Ntya kwo Nyakasane w'Emirhwe adesire, erhi: «Nkolaga nahana omwâmi w'e Babiloni haguma n'ecihugo câge, nka kulya, mîra nahanaga omwâmi w'e Asuru.¹⁹ Cikwône nashubilongolana Israheli omu lwabuko lwâge. Akerera oku ntondo ya Karmeli n'omu Bashani; arhabule kantu oku ntondo ya Efrayimu n'omu cihugo ca Galadi-Akera, ayigurhe, anagambwe.²⁰ Mw'ezo nsiku na mw'ago mango, kwo Nyakasane adesire, bâlonza obubî bwa Israheli, barhâcibubone, balonze ebyâha bya Yuda, barhâcibibone, bulya nâbabalira ngasi boshi basigire.

Babwîre Yeruzalemu oku Babiloni ârhoga âshanguke

²¹ Murhêre ecihugo ca Meratayimu, murhêre n'abayûbaka e Pekodi, oyi-rhe, onigûze abasigire eyo munda, kwo Nyakasane adesire, oyukiri-ze ngasi byoshi nakurhegesire.²² Cihogêro ca bîrha omu cihugo! Hoshi, lubi lunji lunji!²³ Ka kwankanaba? Olya Babiloni wâlî nyundo yakâgivungula igulu lyoshi! Naye akavunyanguka bushangukizâ. Abe irungu lya kuyôbo- hya omu gandi mashanja goshi! Nka gurhi obwo!²⁴ Babiloni, nalikurhezire omulabarho. wamagugwamwo orhan'ishi! w'oyu okola hêru, mîra bakusamaga! Bulya nie wâlî wamahuma omu isû, niono Nyakasane.²⁵ Nyakasane amayigula embîko yâge. Omu bukunizi n'omu burhe bwaâge akolaga ayêrekana emirasano akûzire mw'eyo mbîko. Babona omukolo gwa Nyakasane Nyamuzinda w'Emirhwe omu cihugo c'Abakaldeya.²⁶ Murhenge empande zoshi, muyishire Babiloni, muhamûle enguli zâge! Mumulundike nsingansinga, munamusherêze. Arhacisigalagamwo kantu!²⁷ Enfizi zâge zoshi, muzinigûze. Mujizimorogeza aha babâgira. Buha-nya bwâbo, bamahera, bulya amango Nyakasane abahanamwo gahisire.²⁸ Yumvi olubî abayasire abo, abafulumusire e Babiloni, badwîrhe o-mwanzi e Siyoni, mpu: Nyakasane Nyamuzinda wirhu anacihôzire, anacihôlire aka-Nyamuzinda kâge katagatifu.

Ecaha c'okugagaja Ntagagajwa

byakumubwîra oku alangalire, âciyagaluka.

¹50.2 Bali ye na Marduki: muzimu w'e Babeli: Lola Iz 46, 1; Bar 6, 40.

²⁹ Muhuluze enfôla-muherho zoshi, bajirhêra Babiloni. Bamugorhe, ba-namufukire orhusheshero rhwoshi. Bamugalulire obubî ajizire, ba-mukolere ebi akolire abandi! Bulya arhambala Nyamuzinda, Muta-gatifu w'Israheli. ³⁰ Emisole yâge yoshi yâhirima omu mihanda yâge, n'abasirika bage bo-shi bâfunyâla, bagukumuke olwo lusiku, kwo Nyakasane adesire. ³¹ Weshi oyu! wâni cibonè! Kwo Nyamuzinda, Nyakasane w'Emirhwe adesire, olusiku lwâwe lwayishire, nkola nkuyishîre, ndi kuhana. ³² Ngasi ocîbona asarhala anahirime, na ntâye wamuzûsa. Ebishagala byâge nâbidulika muliro, gusingônole n'abamuzungulusire boshi. ³³ Ntya kwo Nyakasane Nyamuzinda w'Israheli adesire: «Bene Israheli na bene Yuda bâlibuzîbwe. Ababalulizagya babagwasire buzibu, balahîre okubalîka. ³⁴ Niono, Mufungizi wâbo, ndi muzibu, nie Nyakasane w'Emirhwe. Nafumbarha niene olubanja lwâbo, Iyo nderha omurhûla omu igu-lu, n'akashâbo omu bantu b'e Babiloni.

Omulâli gwa Nyakasane kuli Babiloni

³⁵ Engôrho oku Bakaldeya, kwo Nyakasane adesire, oku bantu b'e Babi- loni, oku baluzi bage n'oku bashinganyanya bage! ³⁶ Engôrho oku balaguzi bage bahurhiremwo irhwe! Engôrho oku basiri- ka bage. batwike omurhima! ³⁷ Engôrho oku biterusi byâge, oku ngale zâge, oku mashanja ga ngasi lubero gamulwirakwo; boshi bahinduke ngonyi za bakazi! Engôrho oku bahirhi bâge, boshi bahagulwe! ³⁸ Engôrho oku nyîshi zâge, zoshi ziyumûke. Bulya ciri cihugo ca nshu-sho za bazimu, ebyo bihenyango bihûsa ababiharâmya. ³⁹ Co cirhumire banyambwe na nyamugunga bayishiyunjula omu ci-shagala, enyunda zâyunjulamwo. Babiloni âyârha buzira bantu oku nsiku zoshi, arhakacibêrwamwo emyâka n'emyâka. ⁴⁰ Namutulamya nk'oku najiraga Sodomo, Gomora n'ebishagala byâli eburhamhi, kwo Nyakasane adesire. Nta muntu ciru n'omuguma wâciyûbake muli ye, ntâye oyîsa omûka wâcibêre muli ye. ⁴¹ Ishanja liyishe lyarhenga ebulembe, ishanja linene, abâmi b'obuhashe bârhenga ebwa kafende-fende k'igulu. ⁴² Abasirika bâbo baja bashaganya amatumu n'engôrho, bali nka by'êru- bala barhabalira ndi. Baja bajira olubi nka kula enyanja ekungula. Bashonyire oku biterusi banacikeresire bwinjinja oku lugamba lw'amatabâro, w'oyo bayishîre wâni Babiloni. ⁴³ Omwâmi w'e Babiloni obu ayumvîrhe ogwo mwanzi, amarhoga ama-boko, entemu yamamushamula ak'omukazi walumwa n'emikero y'okuburha. ⁴⁴ Kwo nâyôrha nka kula entale erhenga omu mashaka ga Yordani esôkere ebwa kahasi kabishi, kwo Nyakasane adesire. Mbalibirhe- kwo boshi oku caligumiza. Okubundi nyimike omurhambo nacîshozire niene omu Babiloni. Ndigi wankacîgerera kuli nie. Na mu-rhegesi ohi wakampigiza? ⁴⁵ Yumvagyi lero mulali mucu Nyakasane ajirîre Babiloni, mihigo mici a-rheganyize abantu b'omu cihugo. Okunali, boshi bagenda bakululwa nka bibuzi kuhika oku muzinda-zinda. Ecihugo câbo naco cône câbakabulira n'entemu. ⁴⁶ Erhi ogwo mwanzi gunamanywa, mpu: «Babiloni agwâsirwe», igulu lyâdirhimana, ecihôgero cinene câmazuka omu mashanja goshi.

Jeremia/Jeremiah 50: ¹

הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל-בָּבֶל אֶל-אֶרֶץ כְּשָׁדִים בְּיַד יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא: 2 הִגִּידוּ בְּגוֹיִם וְהַשְׁמִיעוּ וּשְׂאוּ-נֶס הַשְׁמִיעוּ אֶל-תַּכְחָדוֹ אֲמָרוּ גְּלֻכָּהּ בְּגֹל הַבִּישׁ בְּלֹת מַרְדָּךְ הַבִּישׁוּ עֲצָבִיָּה חֲתוּ גְלוּלֶיהָ: 3 כִּי עָלָה עָלֶיהָ גּוֹי מִצָּפוֹן הוּא-יִשְׁתִּי אֶת-אֶרְצָהּ לְשִׁמָּה וְלֹא-יִהְיֶה יוֹשֵׁב בָּהּ מֵאֲדָם וְעַד-בְּהֶמָּה גֵּדוֹ הִלְכוּ: 4 בְּיָמֶיהֶם הִהָמָה וּבָעֵת הַהִיא נָאִם-יְהוָה יָבֹאוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל הֵמָּה וּבְנֵי-יְהוּדָה יַחְדָּו הָלוֹךְ וּבָכּוֹ יֵלְכוּ וְאֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם יִבְקְשׁוּ: 5 צִיּוֹן יִשְׁאַל דָּרָךְ הֵנָּה פְּנִיָּהם בָּאוּ וְנָלוּ אֶל-יְהוָה בְּרִית עוֹלָם לֹא תִשָּׁכַח: 6 ס צֵאנָה אֲבֹדוֹת הָיָה עִמִּי רַעֲיָהם הַתְּעוֹס הָרִים שׁוֹבְבִים מֵהָר אֶל-גִּבְעָה הִלְכוּ שָׂכְחוּ רַבָּצִים: 7 כֹּל-מוֹצָאֵיהֶם אֲכָלוּם וְצָרֵיהֶם אָמְרוּ לֹא נֶאֱשַׁם תַּחַת אֲשֶׁר חָטְאוּ לַיהוָה נֹהֲ-צֶדֶק וּמִקְוָה אֲבֹתֵיהֶם יְהוָה: 8 גֵּדוֹ מִתּוֹךְ בָּבֶל וּמֵאֶרֶץ כְּשָׁדִים יָצְאוּ וְהָיוּ כְּעֵתוּדִים לִפְנֵי-צֵאָן: 9 כִּי הִנֵּה אֲנִכִּי מַעִיר וּמַעֲלָה עַל-בָּבֶל קְהֵל-גוֹיִם גְּדֹלִים מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְעָרְכוּ לָהּ מִשָּׁם תִּלָּכְדוּ חֲצִיו כְּגִבּוֹר מִשְׁכִּיל לֹא יִשּׁוּב רִיקָם: 10 וְהָיְתָה כְּשָׁדִים לְשַׁלֵּל כֹּל-שְׁלָלָהּ יִשְׁבְּעוּ נָאִם-יְהוָה: 11 כִּי תִשְׁמָחַי כִּי תַעֲלִזִי שָׁסִי נִחֲלָתִי בִּי תַפּוּשִׁי כְּעֹגְלָה דָּשָׁה וְתַצְהֲלִי כְּאַבְרָם: 12 בּוֹשָׁה אִמְכֶם מֵאֵד חֲפָרָה וְיִלְדֵיכֶם הִנֵּה אֲחֲרִית גּוֹיִם מִדֶּבֶר צִיָּה וְעֶרְבָה: 13 מִקְצָף יְהוָה לֹא תִשָּׁב וְהָיְתָה שְׂמָמָה בָּלָה לֹל עֶבֶר עַל-בָּבֶל יִשָּׁם וְיִשָּׂק עַל-כִּלְמוֹתֶיהָ: 14 עֲרֹכוּ עַל-בָּבֶל סָבִיב כֹּל-דָּרְכֵי קֹשֶׁת יָדוֹ אֵלֶיהָ אֶל-תַּחֲמָלוּ אֶל-יָחִץ כִּי לִיהוָה חָטְאָה: 15 הֲרִיעוּ עָלֶיהָ סָבִיב נִתְּנָה יָדָהּ נָפְלוּ אֲשׁוּרֵיהָ נְהָרְסוּ חוֹמוֹתֶיהָ כִּי נִקְמַת יְהוָה הִיא הִנֵּקְמוּ בָּהּ כְּאֲשֶׁר עָשְׂתָה עִשׂוּלָהּ: 16 כִּתְרוֹ זֹרַע מִבָּבֶל וּתְפֹשׂ מִגָּל בָּעֵת קֶצֶר מִפְּנֵי חֶרֶב הַיּוֹנָה אִישׁ אֶל-עַמּוֹ יִפְּנוּ וְאִישׁ לְאֶרְצוֹ יָסֹס: 17 ס פְּזוּרָה יִשְׂרָאֵל אֲרִיּוֹת הַדִּיחוּ הָרָאשׁוֹן אֲכָלוּ מִלֶּךְ אֲשׁוּר וְהָ אֲחֲרֹון עֲצָמוֹ בְּבוּכָדְרָאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל: 18 לֹכֵן כֹּה-אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנֵּנִי פָקֵד אֶל-מֶלֶךְ בָּבֶל וְאֶל-אֶרְצוֹ כְּאֲשֶׁר פָּקֵדְתִּי אֶל-מֶלֶךְ אֲשׁוּר: 19 וְשִׁבַּבְתִּי אֶת-יִשְׂרָאֵל אֶל-גִּוְהוֹ וְרַעַה הַכְרַמֵּל וְהַבְּשֵׁן וּבְהָר אֶפְרַיִם וְהַגִּלְעָד תִּשְׁבַּע נַפְשׁוֹ: 20 בְּיָמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נָאִם-יְהוָה יִבְקֹשׂ אֶת-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאֵינֻנוּ וְאֶת-חֲסֻטָּא יְהוּדָה וְלֹא תִמָּצְאֶנָּה כִּי אֶסְלַח לְאֲשֶׁר אֲשָׂאִיר: 21 עַל-הָאֶרֶץ מִרְתִּים עָלָה עָלֶיהָ וְאֶל-יוֹשְׁבֵי פְקוֹד חֲרִיב וְהַחֲרֵם אֲחֲרֵיהֶם נָאִם-יְהוָה וְעִשָּׂה כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתִיד: 22 קוֹל מִלְחָמָה בָּאֶרֶץ וּשְׁבָר גָּדוֹל: 23 אִיד נִגְדַע וּשְׁבָר פָּטִישׁ כֹּל-הָאֶרֶץ אִיד הָיְתָה לְשִׁמָּה בָּבֶל

בגוים: 24 וְקִשְׁתִּי לָךְ וְגִסְנִלְכֶדֶת בְּבֵל וְאֵת לֹא יִדְעַת נִמְצָאת וְגִסְנִתְפֹּשֶׁת כִּי בִיהוּה הַתְּגָרִית: 25 פֶּתַח יְהוּה אֶת־אֹצְרוֹ וַיֹּצֵא אֶת־כָּלִי זַמְמוֹ כִּי־מִלְאָכָה הִיא לֹא־דָגִי יְהוּה צָבָאוֹת בְּאֶרֶץ כְּשָׁדִים: 26 בְּאִוֶּלָּה מִקֵּץ פֶּתָחוֹ מֵאֲבֹסֶיָה סְלוּהָ כְּמוֹ־עֲרָמִים וְהַחְרִימוּהָ אֶל־תְּהִי־לָהּ שְׂאֵרִית: 27 חֲרָבוֹ כָּל־פָּרִיָה יָרְדוּ לְטֶבַח הוּא עָלֵיהֶם כִּי־בָא יוֹמָם עַת פִּקְדָתָם: ס 28 קוֹל נְסִים וּפְלִסִּים מֵאֶרֶץ בָּבֶל לַהֲגִיד בְּצִיּוֹן אֶת־נִקְמַת יְהוּה אֲלֵהֶינוּ נִקְמַת הִיכְלוֹ: 29 הַשְׁמִיעוּ אֶל־בָּבֶל רָבִים כֹּל־דֹרְכֵי קֶשֶׁת חָנוּ עָלֶיהָ סָבִיב אֶל־יְהִי פִלְטָה שְׁלֹמֹה־לָהּ כַּפְעֵלָה כָּל־אֲשֶׁר עָשְׂתָה עֲשׂוֹלָה כִּי אֶל־יְהוּה זָדָה אֶל־קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: 30 יָפְלוּ בַחֲזוֹרֶיהָ בְּרַחֲבֶיהָ וְכָל־אֲנָשִׁי מִלְחָמָתָה יִדְמוּ בַיּוֹם הַהוּא נְאֻם־יְהוּה: ס 31 הִנְנִי אֵלַיִךְ זָדוֹן נְאֻם־אֲדֹנִי יְהוּה צָבָאוֹת כִּי בָא יוֹמָךְ עַת פִּקְדָתִיד: 32 וְכָשֶׁל יָדוֹן וְנָפַל וְאִין לוֹ מְקִים וְהִצַּתִּי אֵשׁ בְּעָרָיו וְאָכְלָה כָּל־סִבִּיבָתָיו: ס 33 אֲמַר יְהוּה צָבָאוֹת עֲשׂוּקִים בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי־יְהוּדָה יַחְדוֹ וְכָל־שְׂבִיָּהֶם הִחְזִיקוּ בָם מֵאֲנֹ שְׁלָחָם: 34 גִּאֲלָם חִזָּק יְהוּה צָבָאוֹת שְׁמוֹ רִיב רִיב אֶת־רִיבָם לְמַעַן הֲרִיעַ אֶת־הָאֶרֶץ וְהֲרָגוּ לְיֹשְׁבֵי בָבֶל: 35 חֲרָב עַל־כְּפָשִׁידִים נְאֻם־יְהוּה וְאֶל־יֹשְׁבֵי בָבֶל וְאֶל־שָׂרֶיהָ וְאֶל־חֲכָמֶיהָ: 36 חֲרָב אֶל־הַבָּדִים וְנָאֻלוּ חֲרָב אֶל־גְּבוּרֶיהָ וְחָתוּ: 37 חֲרָב אֶל־סוֹסָיו וְאֶל־רֶכְבּוֹ וְאֶל־כָּל־הָעָרֵב אֲשֶׁר בְּתוֹכָהּ וְהָיוּ לְנָשִׁים חֲרָב אֶל־אֹצְרוֹתֶיהָ וּבָזוּ: 38 חֲרָב אֶל־מִימֶיהָ וַיִּבְשׂוּ כִּי אֶרֶץ פִּסְלִים הִיא וּבָאִימִים יִתְהַלְלוּ: 39 לָכֵן יִשְׁבּוּ צִיִּים אֶת־אִיִּים וַיִּשְׁבּוּ בָהּ בְּנוֹת יַעֲנָה וְלֹא־תִשָּׁב עוֹד לְנֶצַח וְלֹא תִשָּׁכַח עַד־דָּוָר דָּוָר: 40 כְּמַהֲפֹכֶת אֱלֹהִים אֶת־סֶדֶם וְאֶת־עַמָּרָה וְאֶת־שְׂכִנְיָהּ נְאֻם־יְהוּה לֹא־יִשָּׁב שָׁם אִישׁ וְלֹא־יִגְוֹר בָּהּ בְּרֹאדָם: 41 הִנֵּה עַם בָּא מִצָּפוֹן וְגוֹי גָּדוֹל וּמְלָכִים רַבִּים יַעֲרוּ מִיִּרְכַּת־יֶאֱרָץ: 42 קֶשֶׁת וְכִיּוֹן יַחְזִיקוּ אֲכֹזֵר הֶמָּה וְלֹא יִרְחֲמוּ קוֹלָם כִּי־ם יְהִמָּה וְעַל־סוֹסִים יִרְכָּבוּ עֲרוּדִי כְּאִישׁ לְמַלְחָמָה עָלֶיךָ בִּתְבָבֶל: 43 שְׁמַע מִלֶּד־בָּבֶל אֶת־שִׁמְעָם וּרְפוּ יָדָיו צָרָה הִחְזִיקוּתָהּ חֵיל כִּי־לִדְהָ: 44 הִנֵּה כְּאֶרֶץ יַעֲלָה מִגְּאוֹן הַיַּרְדֵּן אֶל־עֵנָה אֵיתָן כִּי־אֲרַגְעָה אֲרוּצִים מֵעֲלֶיהָ וּמִי כְּחוֹר אֶלֶּיהָ אֶפְקֹד כִּי מִי כְמוֹנִי וּמִי יוֹעֲדִנִי וּמִי־זָה רֵעָה אֲשֶׁר יַעֲמֹד לִפְנֵי: 45 לָכֵן שְׁמַעוּ עֲצַת־יְהוּה אֲשֶׁר יַעַן אֶל־בָּבֶל וּמַחֲשַׁבּוֹתֶיהָ אֲשֶׁר חָשַׁב אֶל־אֶרֶץ כְּשָׁדִים אִם־לֹא יִסְחָבוּם צַעֲרֵי הַצָּאֵן אִם־לֹא יִשִּׁים עָלֵיהֶם נֹה: 46 מִקּוֹל נִתְפָּשָׁה בָבֶל נִרְעָשָׁה הָאֶרֶץ וַעֲקָהּ בְּגוֹיִם נִשְׁמַע: ס

51

Kanwa Nyakasane kuli Babiloni

¹Ntya kwo Nyakasane adesire: Nahûkiza kuli Babiloni n'abayûbaka e Kaldeya empûsi ndârhi y'akashâbo. ²Nâlikira kuli Babiloni abashandâza^s Iyo bamushandâza, n'okusherêza ecihugo câge, bulya bayishimugorha enyunda zoshi muli olwo lusiku lw'obuhanya. ³Owalasha emyampi arharhamaga, acibambîzize emyampi acihangâne. Emisole yâge erhabonaga aha yayâkira. Muhungumule omurhwe gw'abasirika bâge boshi. ⁴Abayagalisire bayôrha balambamire omu cihugo c'Abakaldeya. N'aba- tumirhe omu mihanda y'e Babiloni. ⁵Bulya Israheli na Yuda barhahezagya Nyakasane NyamuZinda w'Emi-rhwe, ciru akaba ecihugo câbo c'agomîre Nyamuzinda Mtagatifu w'Israheli. ⁶Yaki! murhenge omu Babiloni, (ngasi muguma alwîre oku gâge); mu- rhacikululire omu buhane bwâge. Bulya go mango g'olwihôlo lwa Nyakasane gano, akola amugalulira nk'oku anakwânîne. ⁷Babiloni ali kabehe ka masholo oku kuboko kwa Nyakasane. Ama-shanja gakaziginywa oku idivayi lyâge, co carhumire gasiraha. ⁸Lero ahirimire oku caligumiza, y'oyo wamashanguka. Mumuba-ndirage endûlû, mulonze obufumu mumurhûlirizemwo amalumwa gâge. Ka kurhankanaba erhi ankacifuma. ⁹Rhwâbusire Babiloni, ci arhafuma. Rhumulekage na ngasi muguma acishubirire emwâbo. Bulya obuhane bumurhogirekwo buli bune-ne, busôsire bwahika emalunga. ¹⁰Rhwe Nyakasane ahire olubanja yishi! Rhuciyâliza omu Siyoni ecijiro ca Nyakasane Nyamuzinda wirhu. ¹¹Hagiki ebisonga binyu. Nyakasane amazûsa oburhe bw'abâmi b'Aba-medi, bulya ahizire mpu kuhika ashâbe Babiloni. Lwihôlo lwa Nyakasane olwo. Lwihôlo lw'aka-Nyamuzinda kâge. Murhyaze emya-mpi yinyu, muyibumbe emirhama. ¹²Mumanike ibendêra ly'amatabâro oku byôgo bya Babiloni. Muyuûshûle abalanzi b'okulanga, muhireko abalâlîzi, murheganye ab'oku- ja ebulâbi. Bulya Nyakasane anahizire okujira ngasi byoshi âde-rhaga oku bantu b'e Babiloni. ¹³We yûbaka oku burhambi bw'enyishi, we mugale omu mihako, ôlwâwe lwahwîre, amango gakuhiikîre. ¹⁴Nyakasane w'Emirhwe acîgashire ecihango câge erhi: «Mbo fa eciha-ngo câni nie Nyamuzinda, ntakurhulîrikwo abantu mwandu bali nkacitû ca nziye, bâkubandirakwo olwôho lw'ebîrha.» ¹⁵Alemire obudaka oku buhashe bwâge, abumba igulu oku bumanye bwâge, n'oku bukengere bwâge âjira amalunga. ¹⁶Oku irhegeko lyâge amîshi ganacilunde oku nkuba, ecitû cinênênê cisôke emalunga, emilazo elêrhe enkuba, empûsi erhenge aha ebeêra. ¹⁷Abantu boshi banayôrhe bagungumire, buzira kuyumva akantu. Ngasi bâbumbire enshusho zâbo banagwârhe n'enshonyi zârhumaga bazibumba, bulya enshusho zâbo ziba za kurhebana, zirhimbwa- mwo mûka. ¹⁸Biba bintu birhagwerhi kalamo, bintu birhagwerhi nda na mugongo. Byanahirigirha amango Nyakasane arhuma obuhanya. ¹⁹Kuli Israheli yêhe, birhali ntyo. Bulya Nyaksane

^s51.2 Abashandâza: bo bantu b'emahanga, bâyishilwîsa Babiloni.

ye walemaga igulu, na Israheli go mulala acîshozire, Izino lyâge Nyakasane w'Emirhwe.

Obuhiri bwa Nyakasane

²⁰ Wampîre obuhiri, mpu mbukolese, mirasano ya bîrha. ²¹ We nakolesize oku kuvungunyula ebiterusi n'ababishonakwo, engâlè n'abazihêka. ²² We nakolesize oku kuvungunyula abalume n'abakazi, emisole n'aba-shosi, abarhabana n'abanyere. ²³ We nakolesize oku kuvungunyula abangere n'obusô bwâbo; abahinzi n'ebishwêkwa byâbo, abarhegesi n'abarhambo bâbo. ²⁴ Cikwône, kwo Nyakasane adesire, mukolaga mwabona lero kurhi nagalulira Babiloni n'abantu bâge amabi goshi bajizire e Siyoni. ²⁵ Neci, namakuyishira Babiloni, eci cingiringiri c'okusherêza, we kazi-shereza byoshi en'igulu, kwo Nyakasane adesire. Nâkulambûlira-kwo okuboko kwâni. Nâkuhirika kurhenga oku lwâla, enyanya. Nâkujira obe ntondo ya muliro. ²⁶ Erya erhankacirhîlwakwo, ciru ibuye liguma, lyakaba kaboko ka nyu-mpa, erhi lyakuyûbakirwakwo, bulya wâbâ muhehêrere, ensiku n'amango. Kwo Nyakasane ogala byoshi adesire. ²⁷ Mumanike ibendêra omu igulu lyoshi, mubûhe omushekera omu ma-shanja. Mushubûlize abantu boshi kuli Babiloni, muhamagale amaâmi g'eArarati, ag'e Mini n'ag'e Ashekenazi; mumurhumizekwo abasirika, mushumûle biterusi binji nka hitû hya nzige. ²⁸ Mushubûlize amashanja goshi lyo galw'amatumu kuli ye: abâmi b'e Medi, abarhambo bâge, abacîranuzi bâge n'ecihugo câge coshi. 51, 20: Obuhiri: mweci cinwa balonza okuderha Babiloni nka mushombanyi w'Israheli. Omulêbi Yeremiyahu ajiraga eci cijiro omu mwaka gwa 593, Mwâmi Yezu ârhaciburhwa. Alonza okuyêreka- na obuyemêre bwâge oku luderho lwa Nyakasane, na kandi kuli kuyêrekana obuhanya bwâyishira Babiloni. ²⁹ Igulu lyamadirhimana, lyamageramwo omusisi n'obwôba; bulya omu-higo gwa Nyakasane kuli Babiloni gwamahika. Ecihugo ca Babiloni acihindula irungu lya kujugumya, liryâ lirhimbwamwo muntu. ³⁰ Ahasirika b'entwâli b'e Bahiloni bamaleka okulwa bamacîfulika omu mashaka. Oburhwâli bwâbo bwabahwêrêre, bakola bayosire nka bakazi. Emihango y'ecishagala yakundusire, enyumpa zâmwo bazi-dûlisire muliro. ³¹ Entumwa zaja zabugânana, zikûzire omulindi zâgendibwîra mwâmi, w'e Babiloni oku ecihugo cagwâsirwe empande zoshi, ³² enjira z'okujamwo zoshi zagosiwe, ebyôgo byahire ntugurhîrâ, abasi-rika bâge boshi barhemusire n'obwôba. ³³ Bulya ntya kwo Nyakasane w'Emirhwe, Nyamuzinda w'Israheli adesi-re: Omwananyere we Babiloni kwali nka ngô amango bali bayirhi-ndagira. Hisanzi hitya hyône hicimusigalire, amango g'okusârûla gamuhikîre.

Nyakasane âcîhîla

³⁴ Nabukondonozori mwâmi w'e Babiloni ammirangusize anyusa, ansiga mûmu nka nambi erhalikwo ciru bisigaliza. Ammirangusa nka njo-ka, âbumba enda yâge embere ânkabulire. ³⁵ Abantu b'e Siyoni bâderha, mpu: «Amababale Babiloni ârhujirire gamugalukekwo mâshi!» Ahantu b'e Yeruzalemu nabo baderhe, mpu: «Abantu b'e Babiloni balyûle omuko gwirhu bâbulazire maâshi!» ³⁶ Ntya kwo Nyakasane aderhîre Yeruzalemu, erhi: «Niene nkolaga nakulwakwo, nacikwihôlera, nkola naganya olwîshi !wâge, nfuke n'enshoko zâge. ³⁷ Babiloni nâmujiira mushaka, abe bulumba bwa banyambwe, cishagala cirhayimbwamwo muntu, ca kurhangâza na ca kuyôbohya. ³⁸ Bunôla abantu b'e Babiloni boshi kwo bakola bali nka ntale zaluluma, badwîrhe balumba nka nsimba. ³⁹ Oku omwifinjo gwâbo gwaja gwaluga, nâni nabarheganyiza ishega: nâbalalusa basirahe, bagwîshîre burhazûka oku nsiku zoshi, kwo Nyakasane adesire. ⁴⁰ Nabahêka ah'ibagiro, nka bibuzi, nka biganda-buzi erhi bihebe.»

Endûlû kuli Babiloni

⁴¹ Kurhi byabîre ntyo! Ecishagala ca Sheshaki cija ircnge omu igulu lyo-shi cagwâsirwe! Kurhi oku Babiloni yekola irungu lya côba omu ga-ndi mashanja? ⁴² Enyanja yasôsire yahika kuli Babiloni amîshi gamumîrîre. ⁴³ Ebishagala byâge bikola biri irungu lyûmu, ecihugo coshi cikola mpala-manga ya mabuye, cirhaciymbwamwo muntu, buzira ciru omuntu ocicigeramwo.

Nyakasane ahana banyamnzinda bw'obwihambi

⁴⁴ Nyakasane amanyisize, erhi: «Namahana Bali, nyamuzinda w'e Babi-loni; namushaza ngasi byoshi adwîrhe amirangusa. Amashanja gahusa okukazija emwâge? Ecôgo ca Babiloni cahongosire. ⁴⁵ Mwe lubaga lwâni, rhengi omu cishagala, ngasi muguma acize amagala gâge embere ly'obukunizi bwâni bunene. ⁴⁶ Mumanye mwankarhâ omurhima. Murhayôbohaga emyanzi yaja ya- gera omu cihugo: Mwanzi mulebe gunaderhwe mw'ogu mwâka, ogundi mwâka haderhwe gundi mwanzi mulebe: kavulindi omu igulu, ciri-misi wagonyagonya owundi ciri-misi mpu amurhenze oku ntebe y'obwâmi. ⁴⁷ Ensiku ziyîruka, ezi nâhanamwo enshusho z'abazimu b'e Babiloni, ecihugo coshi cârhindibuka. Emifu yakazyôrha elambamire oku idaho omu cishagala. ⁴⁸ Go mango empingu n'igulu na ngasi bimuba byoshi byabanda

endûlù kuli Babiloni, bulya abamushandâza bayiruka, bahubuka olunda lw'enyanya. Ntyo kwo Nyakasane ogala byoshi adesire.⁴⁹ Nka kulya ajiraga nkumba mwandu omu Israheli, Babiloni naye âshuba nkumba bulya banji bafire omu igulu erhi yerhuma.⁵⁰ Mugende, murhaciymange, mwe mwafulumusire engôrho yâge. Ku-rhenga eyo munda, mukazigerêreza Nyakasane, muyêrekere omu-rhima e Yeruzalemu.⁵¹ Oku rhwakagiyumva enshonyi zarhubumba erhi rhwayumvagya ebija-ci! Enshonyi zakazirhusôka kuhika emalanga amango rhwabonaga abanya-mahanga basheshherera omu cirhînyiro ca Nyakasane.⁵² Nyakasane adesire, erhi: «Ensiku ziyiruka, ezi nâhanamwo enshusho z'abazimu b'e Babiloni. Omulumbo gw'abayâgalisire gwayu-mvîkana omu cihugo coshi.⁵³ Ciru Babiloni ankabîre anahasha okusôkera emalunga anatweyo eciraâlo câge cirhankahikwakwo, nânarhegeka ba-kaheza bamuhikekwo eyo munda.»⁵⁴ Muyumve endûlù zarhenga omu Babiloni, obuhanya bunene bwamaja omu cihugo c'Abakaldeya.⁵⁵ Nyakasane oyo washerêza Babiloni, akolaga ahulisa oluî !wâge lune-ne. Omushombanyi amaheba olwôho nka mulaba gw'omu nyanja, omu lubî lw'omukungulo.⁵⁶ Kaheza amuyegera akola âmukoza, entwâlî zâge âzishwêka avune n'emirherho y'ebîrha. Bulya Nyakasane ye Nyamuzinda mwihôzi, ye ryûla nk'oku binashingânîne.⁵⁷ Nâbalalusa, abaluzi n'abashinganyanya bâge, abarhambo bâge, abaji-nji n'emirhwe/entwali z'abalwî bâge, bayishigwîshira n'okuja iro ly'ensiku n'amango, barhankacizuka bundi, kwo Mwâmi Mukulu oderhwa Nyakasane w'Emirhwe adesire.

Babiloni ashabwa

⁵⁸ Nyakasane w'Emirhwe amashubiyushûla ntya, erhi: «Ebyôgo by'e Babiloni byâkundusire lwoshi lwoshi, enyumvi zâge zagulumîre, e-mbaga zidwîrhe zacirhamya oku busha, muliro amashanja gadwîrhe garhindibukira!».

Omwanzi gwakabuliragwa omu Efrata.

⁵⁹ Seraya mugala wa Neriya mwinjikulu wa Maseya, âli nrurhabâzi w'oku cogo ca mwâmi Sedekyahu w'e Yudeya. Omu mwâka gwa kani gw'obwâmi bwa Sedekyahu, alusa mwâmi e Babiloni.⁶⁰ Yeremiyahu naye oku bwâge âli aya-ndisire amahanya gahonera kuli Babiloni goshi omu citabu, erya myanzi enadesirwe ahâla nyanya. Yeremiyahu anacikomêreza Seraya, erhi: ⁶¹ «Hano onahika e Babiloni, onakengêre okusona ebi binwa n'izû linene. ⁶² Cazinda oderhe, erhi: Nyakasane, wenênê waderhaga oku eci cishagala cayishisherêra, oku cirhâsigalemwo muntu ôli ecintu, oku cahinduka irungu lyûmu oku nsiku zoshi. ⁶³ Hano onayûsa okusoma eci citabu, onacishwêkerekwo ibuye, ocikabu-lire omu Efrata, ⁶⁴ okubundi oderhe ebi binwa, erhi: Ntyo kwo Babiloni âyi-shihirigirha, arhakanacizûka omu buhanya Nyakasane amurhumîre. «Amasha-nja gamalibuka.» Obwo bwo buzinda bw'ebinwa bya Yeremiyahu.

Jeremia/Jeremiah 51: ¹

כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי מַעֲרֵי עַל-בָּבֶל וְאֶל-יֹשְׁבֵי לֵב קָמִי רִיחַ מִשְׁחִית׃ 2 וְשַׁלַּחְתִּי לְבַבְּךָ זָרִים וְזִרְיָה וּבִקְקוֹ אֶת-אַרְצָהּ כִּי־הִיוּ עָלֶיהָ מִסְבִּיב בְּיוֹם רָעָה׃ 3 אֶל-יִדְרֵךְ יִדְרֵךְ הַדֶּרֶךְ קִשְׁתּוֹ וְאֶל-יִתְעַל בְּסָרִיגָו וְאֶל-תַּחְמִלּוֹ אֶל-בַּחֲרִיָּה הַחֲרִימוּ כֹל-צִבְאָה׃ 4 וְנִפְּלוּ חֲלָלִים בְּאַרְץ כְּשָׂדִים וּמִדְקָרִים בְּחוּצוֹתֶיהָ׃ 5 כִּי לֹא־אֶלְמֵן יִשְׂרָאֵל וְיִהוּדָה מֵאֲלֹהֵיו מִיְהוָה צְבָאוֹת כִּי אֶרֶץ מְלָאָה אֲשֶׁם מִקְדּוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ 6 וְנִסּוּ מִתּוֹךְ בָּבֶל וּמִלְטוּ אִישׁ נַפְשׁוֹ אֶל-תַּדְמּוֹ בַּעֲוֹנָהּ כִּי עַתָּה נִקְמָה הִיא לִיהוָה גְּמֹלָה הוּא מִשְׁלֵם לָהּ׃ 7 כּוֹס־זָהָב בָּבֶל בִּיד־יְהוָה מִשְׁכַּר כָּל־הָאָרֶץ מִיָּנָה שְׁתּוֹ גּוֹיִם עַל־כֵּן יִתְהַלְלוּ גּוֹיִם׃ 8 פֶּתָאִם נִפְּלָה בָבֶל וְתִשְׁבֵּר הִלִּילוֹ עָלֶיהָ קִחוּ צָרִי לְמַכּוֹתָהּ אוֹלִי תִרְפָּא׃ 9 רַפָּאנוּ אֶת־בָּבֶל וְלֹא נִרְפְּתָה עֲזָבוּהָ וְגִלְדָּהּ אִישׁ לְאַרְצוֹ כִּי־נִגַּע אֶל־הַשָּׁמַיִם מִשְׁפָּטָה וְנִשְׂאָ עַד־שָׁחֲקִים׃ 10 הוֹצִיא יְהוָה אֶת־צִדְקִיתָנוּ בָּאוּ וְנִסְפְּרָה בְּצִיּוֹן אֶת־מַעֲשֵׂה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ 11 הִבְרִיחוּ חֲצִצִּים מֵלֶאֱוֶה הַשְּׁלֵטִים הָעִיר יְהוָה אֶת־רוּחַ מַלְכִּי מָדִי כִי־עַל־בָּבֶל מִזְמַתּוֹ לְהַשְׁחִיתָהּ כִּי־נִקְמַת יְהוָה הִיא נִקְמַת הַיֵּכָל׃ 12 אֶל־חֹמֹת בָּבֶל שְׂאוּ־נֶס הַחֲזִיקוּ הַמִּשְׁמֶר הַקִּימוּ שְׁמֵרִים הַכִּינוּ הָאֲרָבִים כִּי גִס־זִמָּם יְהוָה גִּס־עֲשֵׂה אֶת אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֶל־יֹשְׁבֵי בָבֶל׃ 13 שְׁכַנְתִּי עַל־מִים רַבִּים רַבַּת אוֹצְרוֹת בָּא קֶצֶד אָמַת בַּעַד׃ 14 נִשְׁבַּע יְהוָה צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ כִּי אֶסְמֵלֶאֱתִיד אֶדָם כְּלֹק וְעַנּוּ עָלָיו הַיָּדָד׃ 15 עֲשֵׂה אֶרֶץ כְּחוֹ מִכֵּן תִּבֶּל בְּחִכְמָתוֹ וּבִתְבוּנָתוֹ נֹטָה שָׁמַיִם׃ 16 לָקוּל תִּתֵּן הַמֶּזֶן מִיֵּם בְּשָׂמִים וַיַּעַל נִשְׂאִים מִקְצֵה־אָרֶץ בְּרָקִים לְמִסְרָ עֲשֵׂה וַיֵּצֵא רִיחַ מֵאֲצִרְתּוֹ׃ 17 נִבְעַר כָּל־אֶדָם מִדַּעַת הַבֵּישׁ כֹּל־צֶרֶף מִפָּסֶל כִּי שָׁקַר נִסְכּוֹ וְלֹא־רוּחַ בָּם׃ 18 הִבֵּל הָמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתֻעִים בַּעַת פְּקֻדָּתָם יֹאבְדוּ׃ 19 לֹא־כִאֲלֶה חֲלָק יַעֲקֹב כִּי־יוֹצֵר הִפֵּל הוּא וְשִׁבְט נִחְלָתוֹ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ 20 מִפֶּתַח־אֲתָה לִי כָּלִי מִלְחָמָה וּנְפַצְתִּי בָּךְ גּוֹיִם וְהַשְׁחִיתִי בָּךְ מַמְלָכוֹת׃ 21 וּנְפַצְתִּי בָּךְ סוֹס וְרִכְבּוֹ וּנְפַצְתִּי בָּךְ רֶכֶב וְרִכְבּוֹ׃ 22 וּנְפַצְתִּי בָּךְ אִישׁ וְאִשָּׁה וּנְפַצְתִּי בָּךְ זָקֵן וְנַעַר וּנְפַצְתִּי בָּךְ בָּחוּר וּבְתוּלָה׃ 23 וּנְפַצְתִּי בָּךְ רֵעָה וְעֵדָרוֹ וּנְפַצְתִּי בָּךְ אֲבִיר וְצִמְדוֹ וּנְפַצְתִּי בָּךְ פָּחוֹת וְסַגִּיִם׃ 24 וְשַׁלַּחְתִּי לְבַבְּךָ וּלְכָל־יֹשְׁבֵי כְשָׂדִים אֶת כָּל־רַעְתָּם אֲשֶׁר־עָשׂוּ בְּצִיּוֹן לְעִינֵיכֶם נָאִם יְהוָה׃ 25 הִנְנִי אֹלִיד הָרַם מִשְׁחִית נָאִם־יְהוָה הַמִּשְׁחִית אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְנָטִיתִי אֶת־יָדִי עָלָיו וְגִלְגֵּלְתִּיד מִן־הַסֵּלְעִים וּנְתִתִּיד לָהּ שָׂרְפָה׃ 26 וְלֹא־יִקְחוּ מִמֶּךָ אֶבֶן לְפָנָהּ וְאֶבֶן לְמוֹסְדוֹת כִּי־שִׁמְמוֹת עוֹלָם תִּהְיֶה נָאִם־יְהוָה׃ 27 שְׂאוּ־נֶס בְּאַרְץ תַּקְעוּ שׁוֹפָר בְּגוֹיִם קִדְּשׁוּ עָלֶיהָ גּוֹיִם הַשְׁמִיעוּ עָלֶיהָ מַמְלָכוֹת אֲרָרְט מִנִּי וְאַשְׁכֵּנוּ פְקָדוֹ עָלֶיהָ טַפְסָר

הַעֲלוּ-סוֹס כִּלְק סָמָר: 28 קָדְשׁוֹ עָלֶיהָ גּוֹיִם אֶת-מַלְכֵי מִדְי אֶת-פַּחֲזוּתֶיהָ וְאֶת-כְּלִי-סִגְיָהּ וְאֶת כָּל-אֶרֶץ מִמְּשֻׁלָּתָהּ: 29 וְתִרְעַשׂ הָאָרֶץ וְתִחַל כִּי קָמָה עַל-בֶּבֶל מִחִשְׁבוֹת יְהוָה לָשׁוּם אֶת-אֶרֶץ בָּבֶל לְשֹׁמֵה מֵאֵין יוֹשֵׁב: 30 חָדְלוּ גְבוּרֵי בָבֶל לְהִלָּחֵם יֵשְׁבוּ בְּמַצְדּוֹת נִשְׁתָּה גְבוּרָתָם הֵיוּ לְנָשִׁים הַצִּיתוּ מִשְׁכַּנְתֶּיהָ נִשְׁפְּרוּ בְּרִיחֶיהָ: 31 רָץ לְקִרְאֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַיִם וּמָגִיד לְקִרְאָתָהּ מִגִּיד לְהַגִּיד לְמַלְךְ בָּבֶל כִּי-נִלְכְּדָה עִירוֹ מִקְצָה: 32 וְהַמַּעֲבְרוֹת נִתְּפְשׁוּ וְאֶת-הָאֲנָמִים שָׂרְפוּ בָאֵשׁ וְאֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה נִבְהָלוּ: ס 33 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בַּת-בָּבֶל כְּגֵרָו עַתָּה הִדְרִיכָה עוֹד מְעֻט וּבָאָה עֵת-הַקָּצִיר לָהּ: 34 אֲכָלְנוּ הַמָּמְנוּ נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל הַצִּיגְנוּ כָּלִי רֵיק בְּלָעְנוּ כַּתְּנֵינוּ מִלֵּא כִרְשׁוֹ מַעֲדֵנוּ הִדְיַחְנוּ 35 חֲמָסִי וְשֹׁאֲרֵי עַל-בֶּבֶל תֹּאמַר יֵשֶׁבֶת צִיּוֹן וְדַמִּי אֶל-יִשְׁבִּי כַּשְׂדִּים תֹּאמַר יְרוּשָׁלַם: ס 36 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הַנְּגִידָב אֶת-דִּרְבִּיד וְנִקְמָתִי אֶת-נִקְמָתְךָ וְהַחֲרַבְתִּי אֶת-יִמָּהּ וְהִבְשַׁתִּי אֶת-מְקוֹרָהּ: 37 וְהִתִּיחַר בָּבֶל לְגִלְמַי מְעוֹן-תַּנִּים שְׁמָה וְשָׂרָקָה מֵאֵין יוֹשֵׁב: 38 יַחְדּוֹ כַּפְּפָרִים יִשְׁאָגוּ נַעֲרוֹ כְּגוּרֵי אֲרֻזוֹת: 39 בַּחֲמָם אִשִּׁית אֶת-מִשְׁתֵּיהֶם וְהִשְׁפַּרְתִּים לְמַעַן יַעֲלוּ וְיִשְׁנֻ שְׁנַת-עוֹלָם וְלֹא יִקְיֻצוּ נָאִם יְהוָה: 40 אֲזוּרִידִם כְּכָרִים לְטָבוֹחַ כְּאֵלִים עַם-עֲתוּדִים: 41 אִיד נִלְכְּדָה שִׁשָּׁד וְתַתְּפֹשׂ תַּהֲלֹת כָּל-הָאָרֶץ אִיד הִתָּה לְשֹׁמֵה בָבֶל בְּגוֹיִם: 42 עָלָה עַל-בֶּבֶל הַיָּם בַּהֲמוֹן גָּלִיו נִכְסָתָה: 43 הֵיוּ עָלֶיהָ לְשֹׁמֵה אֶרֶץ צִיָּה וְעִרְבָה אֶרֶץ לֹא-יֵשֵׁב בָּהֶן כָּל-אִישׁ וְלֹא-יַעֲבֹר בָּהֶן בְּזֶאֱדָם: 44 וּפְקַדְתִּי עַל-לֵב בֶּבֶל וְהִצַּאתִי אֶת-בָּלְעוּ מִפִּיו וְלֹא-יִנְהָרוּ אֵלָיו עוֹד גּוֹיִם גַּם-חֲמוּמָת בָּבֶל נָפְלָה: 45 צָאוּ מִתּוֹכָה עַמִּי וּמִלְטוֹ אִישׁ אֶת-נַפְשׁוֹ מִחֲרוֹן אֶף-יְהוָה: 46 וּפְוִי-רִיד לְבַבְכֶם וְתִירָאוּ בְּשִׁמוּעָה הַנִּשְׁמָעַת בָּאָרֶץ וּבֹא בְשִׁנָּה הַשְׁמוּעָה וְאַחֲרָיו בְּשִׁנָּה הַשְׁמוּעָה וְחָמָס בָּאָרֶץ וּמִשָּׁל עַל-מִשָּׁל: 47 לָכֵן הִנֵּה יָמִים בָּאִים וּפְקַדְתִּי עַל-פְּסִילִי בָבֶל וְכָל-אֶרֶץ תִּבּוּשׁ וְכָל-חֲלָלֶיהָ יָפְלוּ בַתּוֹכָהּ: 48 וְנִרְנְנוּ עַל-בֶּבֶל שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם כִּי מִצָּפוֹן יְבוֹא-לָהּ הַשּׁוֹדְדִים נָאִם-יְהוָה: 49 גַּם-בָּבֶל לִנְפֹל חֲלָלִי יִשְׂרָאֵל גַּם-לְבָבֶל נָפְלוּ חֲלָלִי כָל-הָאָרֶץ: 50 פִּלְטִים מִחֲרֹב הִלְכוּ אֶל-תַּעֲמָדוֹ וְזָכְרוּ מִרְחוֹק אֶת-יְהוָה וִירוּשָׁלַם תַּעֲלֶה עַל-לְבַבְכֶם: 51 בְּשָׁנֹנוּ כִּי-שָׁמַעְנוּ חֲרָפָה כִּסְתָה כְלָמָה פָּגִינוּ כִּי בָאוּ זָרִים עַל-מִקְדָּשִׁי בֵּית יְהוָה: ס 52 לָכֵן הִנֵּה-יָמִים בָּאִים נָאִם-יְהוָה וּפְקַדְתִּי עַל-פְּסִילֶיהָ וּבְכָל-אֶרֶץ יֶאֱנֹק חֲלָל: 53 כִּי-תַעֲלֶה בָבֶל הַשָּׁמַיִם וְכִי תִבְצֹר מְרוֹם עָזָה מֵאֲתִי יָבֹאוּ שׁוֹדְדִים לָהּ נָאִם-יְהוָה: ס 54 קוֹל זַעֲקָה מִבָּבֶל וּשְׁבֵר גְּדוֹל מֵאֶרֶץ כַּשְׂדִּים: 55 כִּי-יִשְׁדָּד יְהוָה אֶת-בָּבֶל וְאֶבֶד מִמֶּנָּה קוֹל גְּדוֹל וְהָמוֹ גְּלִיָּהֶם כְּמִים רַבִּים נָתַן שְׁאֵזוֹן קוֹלָם: 56 כִּי בָא עָלֶיהָ עַל-בֶּבֶל שׁוֹדֵד וְנִלְכְּדוּ גְבוּרֶיהָ חֲתָתָהּ קִשְׁתוֹתָם כִּי אֵל גְּמָלוֹת יְהוָה שֹׁלֵם יִשְׁלָם: 57 וְהִשְׁפַּרְתִּי שָׂרִיָּה וְחִכְמֶיהָ פַּחֲזוּתֶיהָ וְסִגְיָהּ וְגְבוּרֶיהָ וְיִשְׁנֻ שְׁנַת-עוֹלָם וְלֹא יִקְיֻצוּ נָאִם-הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ: ס 58 כֹּה-אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת חֲמוֹת בָּבֶל הִרְחִיבָה עֵרֶר תַּתְּעַרְעֵר וּשְׁעֶרֶיהָ הִגְבְּהִים בָּאֵשׁ יִצְתּוּ וְיִגְעוּ עַמִּים בְּדִירֶיהָ וְלֹאֲמִים בְּדִירֶיהָ וְיַעֲפוּ: ס 59 הִדְרָר אֲשֶׁר-צִיָּה יִרְמְיָהוּ הַנְּבִיא אֶת-שָׂרִיָּה בֶן-נְרִיָּה בֶן-מַחְסִיָּה בְּלָכְתּוֹ אֶת-צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ-יְהוּדָה בָּבֶל בְּשָׁנַת הָרְבִּיעִית לְמָלְכוֹ וּשְׂרָיָה שָׂר מִנוּחָה: 60 וַיִּכְתֹּב יִרְמְיָהוּ אֶת כָּל-הִרְעָה אֲשֶׁר-תִּבּוֹא אֶל-בָּבֶל אֶל-סֹפֵר אֶחָד אֶת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַכְּתוּבִים אֶל-בָּבֶל: 61 וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל-שָׂרִיָּה כְּבֹאֵךְ בָּבֶל וְרֵאִיתָ וְקִרְאתָ אֶת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: 62 וְאָמַרְתָּ יְהוָה אֱתָה דְּבַרְתָּ אֶל-הַמָּקוֹם הַזֶּה לְהַכְרִיתוֹ לְבִלְתִּי הֵיוֹת-בוֹ יוֹשֵׁב לְמֵאֲדָם וְעַד-בְּהִמָּה כִּי-שָׁמַמּוֹת עוֹלָם תִּהְיֶה: 63 וְהָיָה כְּכֹלֶךְ לְקִרְאָה אֶת-הַסֹּפֵר הַזֶּה תִּקְשֹׁר עָלָיו אֲבֹן וְהִשְׁלַכְתּוֹ אֶל-תּוֹךְ פֶּרֶת: 64 וְאָמַרְתָּ כֹכָה תִּשְׁקַע בָּבֶל וְלֹא-תִקוֹם מִפְּנֵי הָרָעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵבִיא עָלֶיהָ וְיַעֲפוּ עַד-הִנֵּה דְבַרִּי יִרְמְיָהוּ: ס

VI. Enyushulo

Nabukondonozori àgwârha Sedekyahu

¹ Sedekyahu aligwerhe myâka makumi abirhi na muguma erhi ajirwa mwâmi w'e Yuda; ayîma myâka ikumi na muguma e Yeruzalemu. Nni-na, izino lyâge ye wali Amitali, mwâli wa Yimeyahu w'e Libna. ² Sedekyahu àjira ebigalugalu birhasîmisizi Nyakasane aka Yehoyakimu. ³ Ebyabîre ago mango e Yeruzalemu n'omu bwâmi bw'e Yuda byasholoshonza obukunizi bwa Nyakasane, lêro naye akabulira olubaga !wâge kuli bwenêne naye.

Sedekyahu agomera mwâmi Nabukondonozori w'e Babiloni. ⁴ Lero ayisha obwo e Yeruzalemu n'engabo y'abasirika bâge boshi. Emirhwe yâge yatwa icu-mbi embere z'ecishagala yanazungulusa Yeruzalemu mîna. Gwâli mwâka gwa kali mwenda gw'obwâmi bwa Sedekyahu, omu nsiku ikumi z'omwezi gwa muhango. ⁵ Ecishagala càgorhwa ntyo kuhika omu mwâka gwa kali ikumi na muguma gw'obwâmi bwâge. ⁶ Ecizombo cadârhabala bwenêne omu cishagala, - cirhâcirimwo biryo by'okulîsa olubaga. ⁷ Abakaldeya barhula akasheshero omu cîgo cizungulusire ecishagala. Erhi kuba budufu, mwâmi Sedekyahu haguma n'engabo y'abalwî boshi basheshera halya, omu cîgo hofi n'ishwa lya mwâmi. Abakaldeya erhi bagosire olugo. Barhenga omu Yeruzalemu bagerera ,omu muhango guli ekarhî ka byôgo bibirhi hofi n'ishwa lya mwâmi. Bagwârha enjira y'omu lubanda lwa Yordani. ⁸ Engabo y'Abakaldeya yanacilibirhakwo mwâmi Sedekyahu, yajimugwarhira omu lubanda lwa Yeriko, engabo yâge yo-shi erhi yashandîre yàmuleka.

⁹ Abakaldeya bàmugwârha, bàmuhékera mwaâmi Nabukondonozori aha Ribula, omu cihugo ca Hamati. Eyo munda yo Na-bukondonozori âtwîrîre olubanja lwa Sedekyahu. ¹⁰ Kandi eyo munda yo Nabukondonozori agwârhire bagala ba Sedekyahu, âbafunda engôrho erhi n'i-she wâbo asinza, haguma n'abarhambo bakulu b'e Yuda boshi. ¹¹ Enyuma ly'aho, mwâmi w'e Babiloni ayanka Sedekyahu yene âmurhomola amasù, amuhira omu lukoba, amuhêka mubohe e Babiloni. ¹² Omu mwêzi gwa karhanu, zali nsiku nda zâgwo, mwâka gw'ikumi na mwenda gw'obwâni bwa Nabukondonozori, mwâmi w'e Babiloni, Nabuzara-dani, cirongôzi c'enganda za murhamho wa mwâmi w'e Babiloni, âhandira Yeruzalemu. ¹³ Aka-Nyamuzinda akaha muliro, enyumpa z'oku bwâmi n'e- nyumpa z'e Yeruzalemu zoshi âzidûlika muliro. ¹⁴ Engabo alidwîrhe yoshi yacihonda oku byôgo bya Yeruzalemu, yabiha oku idaho. ¹⁵ Okubundi Nebuzaradani, murhambo w'engaho, ashanashana olubaga lwoshi lwâlicisigîre omu cishagala, haguma n'abâli bamacihêka bone emwa mwâmi w'e Babiloni, n'agandi mâhûngà g'olubaga, âluliza e Babiloni. ¹⁶ Ci- kwone âleka obuhinzi butya bw'ecihugo mpu bukahinga bunakakolôlera e-nkoma. ¹⁷ Abakaldeya bâjonjaga emitungo y'omulinga yâli aha luso lw'aka-Nya-muzinda, haguma n'engâlê n'omukenzi munene byâli omu karhî k'engo. Bahêka ogwo mulinga goshi e Babiloni. ¹⁸ Barhola kandi n'ebirugu by'omulinga byoshi byakagikolesibwa oku burherekêre: ebyungu by'okugukiramwo oluvu, empaho, ebirhòlo, orhubebe rhw'okuhiramwo amîshi g'okukangûla n'orhuzi-nzi. ¹⁹ Omurhambo w'engabo ashubirhòla n'ebirugu byoshi by'amasholo n'e-by'amarhale: ensahani, amabakuli, orhubebe rhw'amîshi g'okukangûla, embehe z'okugukiza oluvu, ebinâra, n'orhuzinzi. ²⁰ Kwâli kuzibu okugera obuzirho bw'ecûma c'ebyo birugu by'omulinga byoshi mwâmi Salomoni âjiri-raga aka-Nyamuzinda ka Nyakasane: emitungo ibirhi, omukenzi munene ha-guma n'empanzi ikumi n'ibirhi gwakagiyimangirakwo, n'engâlê. ²¹ Olwiganyo: eyo mitungo ngasi muguma gwâli gwa bulî bwa makoro mwenda, kwankana- kwânîne mugozi gwa bulî bwa makoro ndarhu oku kuguzunguluka, eyo mitu-ngo yâli ya mûlulu, obunene bw'eciguno c'ecûma câyo bwâli bwa minwe muna-ni. ²² Ngasi muguma gwagwerhe irhwerhwe ly'omulinga, lya bulî bwa makoro abirhi n'ecihimbi, litâsirwekwo akali nka kasirha ka mulinga n'amalinga n'ama-lehe g'amakomanga, nago ga mulinga. Eyo mitungo yombi yali eyumânîne kuguma. ²³ Omu marhambi mwâli malehe makumi gali mwenda na ndarhu ga makomanga, go gâlîgi malehe igana goshi haguma galizungulusire akasirha ko-shi. ²⁴ Oyo murhambo mukulu w'enganda ashwêka omudâhwa mukulu Seraya, bo n'omukulikire Sefaniya haguma n'abadâhwa basharhu balanzi b'omuhango gw'aka-Nyamuzinda. ²⁵ Ashwêka kandi n'omukarâni mukulu w'abasirika, na bantu nda b'omu cogo c'ebwâmi, kandi n'omukarâni mukulu w'omurhambo w'abasirika, owakagiyandika ngasi baja omu mukolo gw'obusirika, haguma na balume makumi gali ndarhu b'e Yuda, abo bantu boshi bo baciri e Yeruzalemu. ²⁶ Nebuzaradani anacibahêkera mwâmi w'e Babiloni aha Ribla. ²⁷ Naye anacibafunda engôrho ho n'aho, omu cihugo c'e Hamati. Ntyo kwo olubaga lw'e Yuda lwalulizîbwe kuli n'ecihugo câlwo. ²⁸ Alaga omubale gw'abantu Nabukondonozori alulizize: omu mwâka gwa kali nda gw'obwâmi bwa Nabukondonozori: Bayahudi bihumbi bisharhu na makumi abirhi na basharhu; ²⁹ omu mwâka gwa kali ikumi na munâni gw'ob-wâmi bwâge, âluliza bantu magana gali munâni na makumi asharhu na babirhi b' e Yeruzalemu; ³⁰ omu mwâka gwa kali makumi abirhi n'isharhu, Nebuzara-dani, murhambo w'enganda, kandi ashubiluliza Bayahudi magana gali nda na makumi ani na barhanu. Bayunjula boshi haguma bihumbi bini na magana gali ndarhu¹.

Omwâmi w'e Babiloni ashwêkula Yoyakini

³¹ Omu mwâka gwa makumi asharhu na nda gw'okululizibwa kwa Yoyakini mwâmi w'e Yuda, Evili-Merodaki, âba mwâmi w'e Babiloni. Omu nsiku makumi abirhi na nda z'omwêzi gw'ikurni na kabirhi z'ogwo mwâka, ababalira Yoyakini anamurhenza omu mpamikwa. ³² Amushambâza bwinjinja n'olukogo anamuhà ecikono c'enyanya kulusha ec'abâmi bâli haguma naye e Babiloni. ³³ Yoyakini ayemêrerwa okurhacikayambala emyambalo y'ab'omu mpamikwa, na kurhenga olwo lusiku, akazilîra ngasi lusiku oku cibo ca mwâmi w'e Babilo-ni. ³⁴ Ntyo kwo Yoyakini akagihâbwa na mwâmi w'e Babiloni ngasi byoshi ânali âlagîrîre kwo omu kalamo kage koshi kuhika okufâ kwâge.

Jeremia/Jeremiah 52: ¹

בְּדַעֲשֵׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ בְּמַלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ חֲמִיטַל בְּתִירְמָיָהוּ מִלְכָּנָה: 2 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כָּל אֲשֶׁר-עָשָׂה יְהוֹיָקִים: 3 כִּי עַל-אֵף יְהוָה הָיְתָה בִּירוּשָׁלַם וַיְהוּדָה עַד-הַשְּׁלִיכֹ אוֹתָם מֵעַל פָּנָיו וַיִּמְרֹד צִדְקִיָּהוּ בְּמַלְךְ בָּבֶל: 4 וַיְהִי בְּשָׁנָה הַתְּשַׁעִּית לְמַלְכוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בְּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּא נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל הוּא וְכָל-חֵילוֹ עַל-יְרוּשָׁלַם וַיִּחְנּוּ עָלֶיהָ וַיִּבְנוּ עָלֶיהָ דֵּיֵק

¹52.30 Okuhekwa buja kwa burhanzi kwâli omu mwaka gwa 598, okwa kabirhi 587, okwa ka- sharhu omu 582. . . .

סביב: 15 ותבא העיר במצור עד עשתי עשרה שנה למלך צדקיהו: 6 בחדש הרביעי בתשעה לחדש ויחזק הרעב בעיר ולא היה לחם לעם הארץ: 7 ותבקע העיר וכל אנשי המלחמה יברחו ויצאו מהעיר לילה דרך שער בין החומות אשר על גן המלך וכשדים עליה עיר סביב וילכו דרך הערבה: 8 וירדפו חיל כשדים אחרי המלך וישגו את צדקיהו בערבת ירחו וכל חילו נפצו מעליו: 9 ויתפשו את המלך ויעלו אותו אל מלך בבל רבלתה בארץ חמת וידבר אתו משפטים: 10 וישחט מלך בבל את בני צדקיהו לעיניו וגם את כל שרי יהודה שחט ברבלתה: 11 ואת עיני צדקיהו עור ויאסרוהו בנחשתים ויבאהו מלך בבל בבלה ויתגהו בבית הפקדן עד יום מותו: 12 ובחדש החמישי בעשור לחדש היא שנת תשע עשרה שנה למלך נבוכדראצר מלך בבל בא נבוזראדן רב טבחים עמד לפני מלך בבל בירושלם: 13 וישרף את בית יהוה ואת בית המלך ואת כל בתי ירושלם ואת כל בית הגדול שרף באש: 14 ואת כל חממות ירושלם סביב נתצו כל חיל כשדים אשר את רב טבחים: 15 ומדלות העם ואת יתר העם הנשארים בעיר ואת הנפלים אשר נפלו אל מלך בבל ואת יתר האמון הגלה נבוזראדן רב טבחים: 16 ומדלות הארץ השאיר נבוזראדן רב טבחים לחרמים וליגבים: 17 ואת עמודי הנחשת אשר לבית יהוה ואת המכונות ואתים הנחשת אשר בבית יהוה שברו כשדים וישאו את כל נחשתם בבלה: 18 ואת הסרות ואת היעלים ואת המזמרות ואת המזרקת ואת הכפות ואת כל כלי הנחשת אשר ישרתו בהם לקחו: 19 ואת הספים ואת המחלות ואת המזרקות ואת הסירות ואת המנורות ואת הכפות ואת המנקיות אשר זהב זהב ואשר כסף כסף לקח רב טבחים: 20 העמודים שנים הם אחד והבקר שנים עשר נחשת אשר תחת המכונות אשר עשה המלך שלמה לבית יהוה לא היה משקל לנחשתם כל הכלים האלה: 21 והעמודים שמנה עשרה אמה קומה העמד האחד וחוט שתיים עשרה אמה יסבנו ועביו ארבע אצבעות נבוב: 22 וכתרת עליו נחשת וקומת הכתרת האחת חמש אמות ושבלה ורמונים עליה כותרת סביב הכל נחשת וכאלה לעמוד השני ורמונים: 23 ויהיו הרמנים תשעים וששה רוחה פליהרמונים מאה עליה שבלה סביב: 24 ויקח רב טבחים את שריה כהן הראש ואת צפניה כהן המשנה ואת שלשת שמרי הסף: 25 ומן העיר לקח סרים אחד אשר היה פקידו על אנשי המלחמה ושבעה אנשים מראי פני המלך אשר נמצאו בעיר ואת ספר שר הצבא המצבא את העם הארץ וששים איש מעם הארץ הנמצאים בתוך העיר: 26 ויקח אותם נבוזראדן רב טבחים וילך אותם אל מלך בבל רבלתה: 27 ויבא אותם מלך בבל וימתם ברבלה בארץ חמת ויגל יהודה מעל אדמתו: 28 והעם אשר הגלה נבוכדראצר בשנת שבע יהודים שלשת אלפים ועשרים ושלשה: 29 בשנת שמונה עשרה לנבוכדראצר מירושלם נפש שמנה מאות שלשים ושנים: 30 בשנת שלש ועשרים לנבוכדראצר הגלה נבוזראדן רב טבחים יהודים נפש שבע מאות ארבעים וחמשה כל נפש ארבעת אלפים ושש מאות: פ 31 ויהי בשלשים ושבע שנה לגלות יהויכן מלך יהודה בשנים עשר חדש בעשרים וחמשה לחדש נשא אביל מרדך מלך בבל בשנת מלכתו את ראש יהויכין מלך יהודה ויצא אותו מבית הכלא 32 וידבר אתו טבות ויתן את כסאו ממעל לכסא מלכים אשר אתו בבבל: 33 וישנה את בגדי כלאו ואכל לחם לפניו תמיד כלימי חיו: 34 וארחתו ארחת תמיד נתנה לו מאת מלך בבל דבר יום ביומו עד יום מותו כל ימי חייו: